[illegible]
[illegible]minum suum in terra:
quem fundavit in secula.
Et elegit david servum
suum et sustulit eum de
gregibus ovium: de post
fetantes accepit eum.
Pascere iacob servum
suum: et israel hereditatem
suam. Et pavit eos in
innocentia cordis sui:
et in intellectibus manuum
suarum deduxit eos. a
Tu es deus qui facis mira
[illegible]

[illegible] in circuitu ierusalem: et non
erat qui sepeliret. Facti
sumus opprobrium vicinis
nostris: subsannatio et illusio
his qui in circuitu nostro
sunt. Usquequo domine
irasceris in finem: accendetur
velut ignis zelus
tuus. Effunde iram tuam
in gentes que te non noverunt:
et in regna que
nomen tuum non invocaverunt.
Quia comederunt iacob:
et locum eius desolaverunt.
Ne memineris iniquitatum

[illegible]sistentes tibi [illegible]
pauperum [illegible] ne obli-
viscaris in finem. R[illegible]
de invicem [illegible]
quia repleti [illegible]
cati sunt terre dominibus
iniquitatum. Ne [illegible]
humilis factus confusus
pauper et inops [illegible]
nomen tuum. Exurge [illegible]
iudica causam [illegible]
morum esto improperiorum [illegible]
eorum que ab insipiente
sunt tota die. Ne [illegible]

dite dno deo vestro: omnes
qui in circuitu eius affer
tis munera. Terribili
et qui aufert spiritum
principum: terribili apud
reges terre. a. Et invo
cabimus nomen tuum mi
a. Attende populus. ps.
Voce mea ad dominum
clamavi: voce mea
ad deum et intendit michi
In die tribulacionis mee
deum exquisivi manibus
meis: nocte coram eo et non

[illegible]
duxit eos in spe et non timu
erunt: et inimicos eorum ope
ruit mare. Et induxit
eos in montem sanctificacionis
sue: montem quem acquisivit
dextera eius. Et eiecit
a facie eorum gentes et sorte
divisit eis terram: in funi
culo distribucionis. Et ha
bitare fecit eos in taber
naculis eorum: tribus israel.
Et temptaverunt et exacer
baverunt dominum excelsum:
et testimonia eius non cus

[illegible]
uit in hominibus. Et tra
didit in captivitatem vir
tutem eorum: et pulchritudi
nem eorum in manus ini
mici. Et conclusit in gla
dio populum suum: et heredita
tem suam sprevit. Iuve
nes eorum comedit ignis:
et virgines eorum non sunt
lamentate. Sacerdotes
eorum in gladio cecide
runt: et vidue eorum non
plorabantur. Et exci
tatus est tamquam dormiens

EP̄ISTOLARE̳
CAI PLINII SECV̄DI

CAII PLINII SECVNDI NOVOCOMENSIS ORATORIS FACVNDISSIMI EPISTOLARVM LIBER PRIMVS INCIPIT.

C. Plinius Secundus Septitio suo. S. plu. dicit.

FRequenter hortatus es: ut epistolas si q̄s paulo accuratius scripsissem: colligerem: publicaremq̄; collegi non seruato temporis ordine: neq̄; enim historiā cōponebam: sed ut quæq̄; in manus uenerat. Superest ut nec te consilii: nec me pœniteat obsequii. Ita enim fiet: ut eas quæ adhuc neglectæ iacent: requiram: & si quas addidero: non supprimam. Vale.

C. Plinius Arrinio suo Salutem.

Via tardiorem aduētum tuum prospicio: Librum quem prioribus epistolis promiserā: exhibeo. Hunc rogo ex consuetudine tua & legas & emendes: eo magis quod nihil ante peræque eodem zelo scripsisse uideor. tentaui enim imitari Demosthenem semper tuum caluum nuper meum figuris duntaxat orationis. Nam uim tantorum uirorum pauci quos æquus amauit Iupiter assequi possunt. Nec materia ipsa huic: (Vereor ne improbe dicam) æmulationi repugnauit: Erat enim prope tota in contentione dicendi: quod me longæ desidiæ indormientem excitauit: Si modo is sum ego: qui excitari possim: non tamen omnino. M. nostri fugimus. quotiens paulum itinere decedere non in tempestiuis amœnitatibus admonebamur. Acres enim nō tristes esse uolebamus. Nec est quod putes me sub hac exceptione ueniā postulare. Immo quo magis incendā limā tuam: confitebor & ipsum me & cōtubernales ab editione nō abhorrere: si modo tu fortasse errori nostro albū calculum adieceris. Est enim plane aliquid edēdum: atq̄; utinā

hoc potissimũ quod paratũ est.audis delidiæ uotũ. edendũ
autẽ ex pluribus causis:maxime q̃ libelli quos emisimus di
cunt in manibus esse:q̃uis iã gratiã nouitatis exuerint. nisi
tamẽ auribus nostris bibliopolæ blandiunt.Sit sane:dũ per
hoc mendaciũ nobis studia nostra cõmendent. Vale.

C.Plinius Caninio Ruffo suo Salutem.

QVid agit comũ tuæ meæq; delitiæ?quid suburbanũ
amœnissimũ?uel quid illa porticus uerna semp? qd
platanus opacissima?qd Euripus uiridis & gẽmeus?
quid subiectus & seruiens lacus?qd illa mollis & tamẽ soli-
da gestatio?qd balneũ illud quod plurimus sol ĩplet & cir-
cuit?quid triclinia illa uel popularia:uel illa paucoꝝ? qd cu-
bicula diurna nocturnaq;?possident te:& per uices partiũt?
An ut solebas intentione rei familiaris obeundæ crebris ex
cursionibus auocaris?si possidẽt: felix beatusq; es.si minus.
unns ex multis.quin tu ipse humiles & sordidas curas aliis
mandas:& ipse te in alto isto pĩguiq; seccessu studiis asseris?
hoc sit negotium tuum.hoc otium.hic labor. hæc quies.in
his uigiliæ.in his etiam somnus reponatur:Effinge aliud &
excude quod sit perpetuo tuum. Nam reliqua rerum tuarũ
post te alium atq; alium dominum sortiẽtur. Hoc nunquã
tuum desinet esse si semel esse cœperit. Scio quem animũ:
quod horter ingenium.Tu modo enitere:ut tibi ipse sis tã
ti: quanti uideberis aliis:si tibi fueris. Vale.

C.Plinius Pompeiæ celerrimæ socrui suæ.S.

QVantum copiarum in orticulano.ĩ narniẽsi: in car-
sulano:in Perusino tuo. in narniensi uero balneum
etiã:ex epistolis meis(Nã iam tuis opus nõ ẽ)una illa
breuis & uetus sufficit.nõ me hercule tã mea sunt:quæ mea
sunt q̃ quæ tua:hoc tamen differũt:quod solicitius & ĩten-
tius tui me q̃ mei excipiunt.idẽ fortasse eueniet etiã tibi: si
q̃do in nostra diuerteris:quod uelim facias:primum: ut per
inde nostris rebus:ac nos tuis perfruaris.Deinde ut mei ex-

pergiscantur aliquando:qui me secure ac prope negligenter expectāt. Nam initium dominorum apud seruos ipa cōsuetudine metus exolescit:nouitatibus excitantur:probarique dominis per alios magis quam per se ipsos laborant. Vale.

C.Plinius Voconio romano Salu.

Idisti ne quenquā,M.Regulo timidiorē: humiliorē post Domitiani mortē? sub quo nō minora flagitia cōmiserat:quā sub Nerōe:sed tectiora. Cœpit uereri:ne sibi irascerer:nec fallebat̄:irascebar. Rustici aruleni periculū fouerat:exultauerat morte:adeo ut librū recitaret publicaretq̨:in quo rusticū insectatur:atq̨ etiā stoicoꝶ simiā appellat. Adiicit uitelliana cicatrice stygmosum. Agnoscis eloquentiā Reguli:lacerat Hærenniū senectionē tam intēperanter quidē:ut dixerit ei metius charus: Quid tibi cum eis mortuis? Núqd ego:aut Crasso aut Camerino molestus sum?quos ille sub Nerōe accusauerat:Hæc me dolēter Regulus tulisse credebat. Ideoq̨ etiā cū recitaret libꝶ:nō adhibuerat. Præterea reminiscebat̄ quā capitaliter me ipsū apd' centūuiros lacessisset. Aderā aurionilæ timōis uxori rogatu Aruleni rustici. Regulus cōtra: nitebamur nos in parte causæ sentētia uecti modesti optimi uiri. Is tūc ī exilio erat relegatus a Domitiano. Ecce ibi Regulus: Quæro īquit secūdæ: qd de Modesto sentias? uides quod periculū:si respōdissem bene:quod flagitiū:si male: nō possum dicere aliud tum mihi quam deos adfuisse. Respondebam inquam quid sentiam si de hoc cētūuiri iudicaturi sunt. Rursus ille quæro quid de Modesto sentias. Iterum ego. solebant testes in reos nō ī dānatos īterrogari. Tertio ille. nō iam qd de Modesto sed quid de pietate Modesti sentias. Quæris īquā qd sentiā. At ego ne īterrogare qdē fas puto: de quo ꝓnūciatū est. conticuit. me laus & gratulatio secuta est, quod nec famam meam aliquo responso utili fortasse: inhonesto tamē læseram. Nec me laqueis tā insidiosæ īterrogationis inuol-

ueram.Nunc ergo cōſcientia exterritus appræhendit Cæci
lium celerem:mox rogat iuſtium Fabium:ut me ſibi recon
cilient.nec contentus:uenit ad Spurinam:Huic ſuppliciter:
ut eſt cum timet abiectiſſimus: Rogo inquit mane uideas
Plinium domi:ſed plane mane. Nec enim diutius ferre ſolli
citudinem poſſum & quoquo modo efficias: ne mihi iraſca
tur. euigilaueram. Nuntius ait uenio ad te Spurina. immo
ego ad te.Coimus in porticum Liuiæ.cum alter ad alterum
tenderemus:exponit Reguli mandata: addit preces ſuas: ut
decebat optimum uirum pro diſſimillimo. parce inquiens:
cui ego:diſpicies ipſe quid Regulo putes renunciādum. Te
decipi a me nō oportet. Expecto mauricum. Nōdum enim
ab exilio uenerat.ideo nihil alterutram in partē reſpondere
tibi poſſum: facturus quicquid ille decreuerit. Illum enim
eſſe huius conſilii ducem: me comitem decet. Paucos poſt
dies ipſe me regulus conuenit in prætoris officio. illuc me
perſecutus ſecretum petit. Ait timere ſe:ne animo meo pe-
nitus hæreret:quod in centūuirali iudicio aliquando dixiſ-
ſet.cum reſpōderet mihi & Satrio Ruffo. Satrius ruffus cui
non eſt cum Cicerone æmulatio & qui contentus eſt elo-
quentia ſeculi noſtri: Reſpondi nunc me ītelligere maligne
dictum quia ipſe confiteretur.Cæterum puto honorificum
exiſtimari. Eſt enim inquam mihi cum Cicerōe æmulatio:
nec ſum contentus eloquentia ſæculi noſtri. Nā ſtultiſſimū
credo ad imitandum non optima quæq; proponere. Sed tu
qui huius iudicii meminiſti:cur illius oblitus es: in quo me
interrogaſti: quid de metii Modeſti pietate ſentirem.expal-
luit notabiliter quamuis palleat ſemper:& hæſitabūdus in-
quit:interrogaui:nō ut tibi nocerem:ſed ut modeſto. Vide
hominis crudelitatem:qui ſe nō diſſimulet nocere homini
exuli uoluiſſe. ſubiunxit egregiam cauſam. Scripſit inquit
epiſtolam quandam quæ apud Domitianum recitata ē.Re-
gulus omnium bipedū nequiſſimus,quod quidē Modeſtus

ſcripſerat ueriſſime:Hic fere nobis ſermonis terminus.Neque enim uolui progredi longius:ut mihi omnia libera ſeruarem dum Mauricus uenit. nec me præterit eſſe Regulũ
Eſt enim locuples factioſus: curatur a multis:timetur a pluribus: quod plerunque amore fortius eſt.poteſt tamen fieri:ut hæc concuſſa labãtur. Nam gratia malorum tam infida eſt quam ipſi. Verum ut idem ſæpius dicam expecto Mauricũ. Vir eſt grauis:prudens: multis experimentis eruditus & qui futura poſſit ex præteritis ꝓuidere.Mihi & tentandi aliquid & quieſcendi illo auctore rõ conſtabit.Hæc tibi ſcripſi:quia æquũ erat te ꝓ amore mutuo non ſolum omnia mea facta dictaq;:uerum etiam cõſilia cognoſcere. Vale.

C.Plinius Cornelio tacito ſuo S.

Idebis & licet rideas:ego Plinius ille quẽ noſti:apros tris & quidem pulcherrimos cepi:ipſe inquis?ipſe:nõ tamẽ ut omnino ab inertia mea & quiete diſcederẽ: ad retia ſedebã.Erãt in proximo nõ uenabulum:nõ lancea. ſed ſtilus & pugillares:meditabar aliquid enotabamq;: ut ſi manus uacuas:plenas tamẽ ceras reportarem. Nõ eſt quod contemnas hoc ſtudendi genus.Mirum ẽ ut animus ab agitatione motuq; corporis excitetur. Iam undiq; ſiluæ & ſolitudo ipſumque illud ſilentium quod uenationi datur: magna cogitationis incitamenta ſunt. proinde cum uenabere licebit auctore me:ut panarium & lagunculam: ſic etiã pugillares feras.Experieris nõ magis dianam montibus:quam Mineruam inerrare. Vale.

C.Plinius Octauio ſuo Ruffo Sal.

Ide in quo me faſtigio collocaris cum mihi idẽ poteſtatis idẽq; regni dederis:quod Homerus Ioui optimo maximo:

Nam ego quoque ſimili nutu ac renutu reſpõdere uoto tuo poſſum.Etenim ſicut fas eſt mihi præ-

ſertim te exigente excuſare bethycis contra unũ hominem
aduocationé ita nec fidei noſtræ:nec cõſtãtiæ qué diligis cõ
uenit adeſſe cõtra ꝓuíciá qué tot officiis:tot laboribus: tot
periculis etiã meis aliq̃do deuinxerim. Tenebo ergo hoc tẽ
peramẽtũ:ut ex duobus quoꝝ alteꝝ petis eligã id potius ĩ
quo nõ ſolũ ſtudio tuo ueꝝ etiã iudicio ſatiſfaciã. Neq; enĩ
tantoꝑe mihi cõſiderandũ é:Quid uir optimus ĩ ꝑ̃ſentia ue
lis:quá quid ſemꝑ ſis ꝓbaturus. Me circa idus octobres ſpe
ro Romæ futuꝝ.eadẽq; hæc præſenté quoq; tua meaque
fide Gallo confirmaturum:cui tamé nũc iam licet ſpõdeas
de animo meo.

:cur enim non uſque quaque Homericis
uerſibus agam tecum? quatenus tu me tuis agere non pate
ris:quorum tanta cupiditate ardeo:ut uidear mihi hac ſola
mercede corrũpi poſſe ut uel cõtra bethycos adſim:pene ꝑ̃
terii quod minime ꝑ̃tereũdũ fuit:accepiſſe me cariotas op
timas quæ nũc cum ficis & boletis certamen habent. Vale.

C.Plinius Pompeio Saturnino ſuo Salu.

Eropportune mihi redditæ ſunt litteræ tuæ quibus
flagitabas:ut tibi aliquid ex ſcriptis meis mitterem:
Cũ ego idiꝑ̃um deſtinaſſem. Addidiſti ergo calcaria
ſpõte currenti:pariterq; & tibi ueniam recuſandi laboris:&
mihi exigendi uerecundiam ſuſtuliſti. Nam nec me timide
uti decet eo quod oblatum eſt:nec te grauari quod depopo
ſciſti. Non eſt tamen quod ab homine deſidioſo aliq̃d noui
operis expectes. petiturus ſum enim:ut rurſus uaces ſermo
ni:quem apud municipes meos habui bibliothecam dedica
turus. Memini quidem iam te quædam notaſſe:ſed genera
liter:ideo nunc rogo:ut non tantum uniuerſitati eius atten
das:uerum etiam particulas qua ſoles lima ꝓſequaris. Erit
enim & poſt emendationem liberũ nobis uel publicare uel
continere. Quin immo fortaſſe hanc ipſam cuntationem
noſtram in alterutram ſententiam emẽdationis ratio redu

cet:quæ aut indignũ editione:dũ sæpius retractat inueniet:
aut dignum dum idipsum experitur efficiet: Quanquam
huius cuntationis meæ causæ non tam in scriptis quam in
ipso materiæ genere consistunt. Est enim paulo gloriosius:
& clarius: onerabit hæc modestiã nostrã:etiam si stilus ipse
pressus demissusq; fuerit. Propterea quod cogimur cum de
munificentia parentum nostrorum:tum de nostra disputa-
re. Anceps hic & lubricus locus ẽ:etiã cũ illi necessitas leno
cinet. Etenĩ si alienæ quoq; laudes paꝝ æquis auribus acci
pi solẽt:quã difficile ẽ optinere ne molesta uideatur oratio
de se aut de suis disserentis? Nam cum ipsi honestati tum ali
quanto magis gloriæ eius prædicationiq; inuidemus. atq;
ea demũ recte facta minus detorquemus & carpimus quæ ĩ
obscuritate & silentio reponũtur. qua ex causa sæpe ipse me
cũ:nobis ne tãtũ quicquid est illud cõposuisse. an & aliis de
beamus ut nobis? admonet illud quoq; quod pleraque quæ
sunt agendæ rei necessaria: eadẽ peracta nec utilitatem pa-
rem nec gratiam retinẽt. Aut ne lõgius exẽpla repetamus.
Quid utilius fuit quam munificẽtiæ rationem etiam stilo
prosequi:per hoc enim assequebamur:primum ut honestis
cogitationibus immoraremur. deinde ut pulchritudinẽ il-
larum lõgiore tractu peruideremus. Postremo ut subitæ lar
gitionis comitem pœnitentiã caueremus:nascebatur ex his
exercitatio quædam cõtemnendæ pecuniæ. Nã cum omẽs
homines ad custodiam eius natura restrinxerit:nos contra
multũ ac diu pensitatus amor liberalitatis cõmunibus aua
ritiæ uinculis eximebat. Tantoque laudabilior munificẽtia
nostra fore uidebatur. quod ad illam nõ impetu quodã sed
consilio trahebamur. Accedebat his causis qđ nõ ludos aut
Gladiatores:sed annuos sumptus ĩ alimẽta ingenuoꝝ pol-
licebamur. Oculorum porro & aurium uoluptates adeo nõ
egent cõmendatione:ut non tam incitari debeant oratione
q̃ reprimi. Vt uero aliquis libẽter educatiõis tediũ laborẽq;

ſuſcipiat:non præmiis modo:uerũ etiam exquiſitis adhorta tionibus impetrandũ eſt. Ná ſi medici ſalubres:ſed uolupta tis parum habẽtes cibos bláditioribus alloquiis ꝓſequũť: quanto magis decuit publice cõſulenté utiliſſimũ munus: ſed ꝑ inde nõ populare comitate orationis ĩducere? pſertim cum enitendum haberemus:ut quod parentibus datur: & orbis properetur: honoréq; paucorum cæteri patiẽter expe ctarent & incitarentur. Sed ut tunc communibus magis cõ modis:quam priuatæ iactantiæ ſtudebamus: cũ intentionẽ effectumq; muneris noſtri uolebamus intelligi:ita nunc in ratione edendi ueremur:ne forte nõ aliorum utilitatibus: ſed propriæ laudi ſeruiſſe uideamur. Præterea meminimus quanto maiore animo fructus honeſtatis in cõſcientia: quã in fama reponatur. Sequi enim gloria non appeti debet:nec ſi caſu aliquo nõ ſequať: Idcirco quod gloriam nõ meruit: minus Pulchrũ é. ii uero q benefacta ſua uerbis adornãt:nõ iõ ꝑdicare qa fecerĩt:ſed ut ꝑdicarẽt feciſſe creduntť. Sic qď magnificũ referẽte alio fuiſſet:ipſo q geſſerit recẽſente ua neſcit: Homines enĩ cũ ré deſtruere non poſſunt:iactationẽ eius ĩceſſunt. Ita ſi ſiléda feceris:factũ ipm:ſi laudáda: quod nõ ſileas:ipe culparis. Me uero peculiaris quædá ĩpedit rõ: etenĩ hũc ipſum ſermoné nõ ad populũ:ſed apud decuriões habui:nec in ꝓpatulo:ſed ĩ curia: Vereor ergo ne ſit ſatis cõ gruens cum in dicendo aſſentationẽ uulgi acclamationéq; defugerim: Nũc eadem illa editione ſectari: Cumq; plebem ipſá cui cõſulebať limine curiæ parietibuſq; diſcreuerim ne quam in ſpeciem ambitiõis incidere:nunc eos etiá ad quos ex munere noſtro nihil pertinet ꝑter exemplũ: uelut obuia oſtentatione cõquirere. habes cũtationis meæ cauſas:obſe quar tamen conſilio tuo:cuius mihi auctoritas pro ratione ſufficit. Vale.

C. Plinius Minutio fundano uo. Salu.

Irũ eſt quá ſingulis diebus in urbe ratio aut conſtet

aut constare uideat̃:pluribus cunctisq; non constet. Nam si quem interroges: hodie quid egisti? respõdeat: officio togæ uirilis interfui: sponsalia aut nuptias frequentaui. ille me ad signandũ testamentum: ille in aduocationẽ: ille ĩ cõsiliũ uocauit. Ita hæc. quo die feceris necessaria: eadẽ si quotidie fecisse te reputes inania uidentur: multo magis cũ secesseris. Tunc enĩ subit recordatio: quot dies q̃ frigidis rebus absũpsi: quod euenit mihi postq̃ ĩ Laurẽtino meo aut lego aliqd aut scribo: aut etiá corpori uaco: cuius fulturis animus sustinetur. Nihil audio quod audisse: nihil dico quod dixisse pœniteat: Nemo apud me quẽq̃ sinistris sermõibus carpit. neminé ipse repræhẽdo: nisi tamẽ me cũ parꝝ cõmode scribo. nulla spe nullo timore sollicitor: nullis rumoribus inqetor. Mecũ tantũ & cũ libellis loquor. O regiá sinceráq; uitam. O dulce otiũ honestũq; atq; pene omni negotio pulchrius: O mare, o litus: ueꝝ secretumq; q̃ multa ĩuenitis. q̃ multa dictatis. Proĩde tu quoq; strepitũ istũ inanẽq; discursum & multos ineptos labores: ut primũ fuerit occasio: relinque: teq; studiis uel otio trade. Satius est enim: ut Attilius noster eruditissime simul & facetissime dixit: otiosum esse quam nihil agere. Vale.

C. Plinius Atrio Clementi suo Sal.

I quádo urbs nostra liberalibus studiis floruit: nunc maxĩe floret: multaq; clara exẽpla sũt. sufficeret unũ Euphrates philosophus. Hũc ego ĩ syria cũ adolescẽtulus militarẽ penitus & domi ĩspexi: amariq; ab eo laboraui: & si nõ erat laborádũ: Est. n. obuius & expositus plenusq; humanitate quá præcipit: atq; utiná sic ip̃e spem quá tũc ille de me concepit impleuerim: ut ille multum uirtutibus suis addidit. At ego illas nunc miror quia magis intelligo: quáq̃ ne nunc quidem satis intelligo. ut enĩ de pictore, sculptore, fictore: nisi artifex iudicare: ita nisi sit sapiens non potest pspicere sapientẽ. Quantũ tamen mihi datur cernere: multa

ĩ Eufrate sic eminẽt & elucẽt: ut mediocriter quoq; doctos aduertant & afficiant: disputat subtiliter. grauiter. ornate: & frequenter: etiam platonicam illã sublimitatẽ & latitudinẽ effingit. Sermo est copiosus: & uarius: dulcis ĩ primis: & qui repugnãtes quoq; ducat: & impellat. Ad hæc ꝓceritas corporis. decora facies. demissus capillus. ingens & cana barba. quæ licet fortuita & ĩania putent: Illi tamẽ plurimũ ueneratiõis acquirunt. Nullus horror in cultu. nulla tristitia: multum seueritatis. reuerearis: ut occursum non reformides. Vitæ sanctitas summa: par comitas. insectat uitia nõ hoĩes: nec castigat errantes: sed emẽdat: Sequaris monẽtẽ attentus & pendẽs: & persuadere tibi etiã cũ ꝑsuaserit cupias. Iã uero liberi tres: duo mares: quos diligẽtissime ĩstituit: Socer Pompeius Iulianus: Cũ cætera uita tũ uel hoc uno magnus & clarus: q ipse ꝓuinciæ princeps ĩter altissimas cõditiones generũ nõ honoribus principẽ. sed sapiẽtia elegit: q̃q̃ qd ego plura d̃ uiro quo mihi frui nõ licet? An ut magis ãgar qd nõ licet? Nã distrigor officio ut maximo sic molestissimo: sedeo ꝓ tribunali: subnoto libellos: cõficio tabulas: scribo plurimas: Sed illitteratissimas litteras: soleo non nunquã: (Nã idipsum quando contingit) de his occupatiõibus apud Eufratem queri. Ille me consolatur: affirmat & esse hanc philosophiæ & quidem pulcherrimam partem: Agere negotiũ publicum: cognoscere: iudicare: promere & exercere iusticiam: quæq; ipsi doceant in usu habere: mihi tamen hoc unũ non ꝑsuadet: satius esse ista facere: quam cum illo totos dies audiẽdo discẽdoq; cõsumere. Quo magis te cui uacat hortor cum ĩ urbẽ proxime ueneris: uenias autẽ ob hoc maturius: Illi te expoliendum limandumque permittas: neque enim ego: ut multi: inuideo aliis bonum quo ipse careo: Sed cõtra sensum quendam uoluptatemq; percipio si ea quæ mihi denegantur amicis uideo superesse. Vale.

C. Plinius. S. Fabio iusto suo. S.

pulcritudine corporis

publicum negocium

o Lim nullas mihi epistolas mittis. Nihil est inquis q̄ scribam: at hoc ipsum scribe nihil esse quod scribas uel solum illud ũde priores ĩcipere solebãt. Si uales bene est: ego ualeo: hoc mihi sufficit: est enĩ maximũ: ludere me putas: Serio peto: fac sciã qd agas: qđ sine sollicitudĩe summa nescire nõ possum. Vale.

C. Plinius Calestrio Tironi Sa. D.

ii Acturam grauissimam fero: si iactura dicẽda est tãti uiri amissio: decessit Corelius ruffus & eqdẽ spõte: quod dolorẽ meũ exulcerat. Est enĩ luctuosissimũ genus mortis: q̄ nõ ex natura nec fatalis uidetur: Nã ut cũq̃ ĩ illis qui morbo finiũtur magnũ ex ipsa necessitate solatiũ est: In his uero quos accersita mors aufert hic ĩsanabilis dolor est: qđ credũtur posse diu uiuere: Coreliũ qdẽ sũma ratio q̄ sapiẽtibus ꝓ necessitate ẽ ad hoc cõsiliũ cõpulit: quãq̄ plurimas uiuendi causas habentẽ: optimã cõsciẽtiã: optimã famã: maximam auctoritatem: præterea filiã: uxorẽ: nepotẽ: sorores: ĩterq̃ tot pignora ueros amicos: Sed tã lõga tã ĩiqua ualitudine cõflictabatur: ut hæc tãta pretia uiuendi mortis rationibus uincerentur. Tertio & xxx. ãno ut ipsũ audiebã pedũ dolore correptus est: patrius hic illi (Nã plerũq̃ morbi quæq̃ p successiones quasdã: ut alia traduntur) hũc abstinẽtia: sanctitate: quoad uiridis ætas: uicit & fregit: nouissime eũ senectute ingrauescentem uiribus animi sustinebat. Cum quidẽ incredibiles cruciatus & indignissima tormẽta pateretur. Iã enim dolor nõ pedibus solis: ut prius ĩsidebat: sed oĩa mẽbra ꝑuagabat". Veni ad eũ Domitiani tẽporibus ĩ suburbão iacentẽ: Serui e cubiculo recesserũt. habebãt. n. hoc moris: quotiẽs ĩtrasset fidelior amicus: qn etiã uxor: q̄ q̄ oĩs secreti capacissima: digrediebat". Circũtulit oculos: & cur ĩqt me putas hos tãtos dolores tã diu sustĩere: ut. s. isti latrõi uel uno die supsĩ. dedisses huic aĩo par corpus: fecisset qđ optabat: affuit tamẽ deus uoto cuius ille cõpos ut iã se-

curus liberq; moriturus multa illa uitæ:sed mĩora retĩacu-
la abrupit:ĩcreuerat ualitudo:quã tẽperãtia mitigare cõsue
uit:tẽtauit:pseuerantẽ cõstãtia fugit.Iã dies alter:tertius: q̃r
tus: abstinebat cibo.misit ad me uxor eius Hispulla cõmu-
nẽ amicũ.C.Geiniũ cũ tristissimo nũcio destinasse Coreliũ
mori:nec aut suis aut filiæ p̃cibus flecti: solũ supesse me a
quo reuocari posset ad uitã. Cucurri:puenerã ĩ pximũ: Cũ
mihi ab eadẽ Hispulla Iulius atticus nũciat : nihil iã ne me
qdẽ me ĩpetraturũ:tã obstinate magis atq; magis ĩduruisse:
dixerat sane medico admonẽti cibũ. quæ uox
quãtũ admiratiõis ĩ aĩo meo tantũ desiderii reliq̃t. Cogito
quo amico:quo uiro careã.Impleuit quidẽ annũ.vii. &.lx.q̃
ætas etiã robustissimis satis lõga ẽ. Scio euasit ppetuã uali-
tudinẽ.Scio decessit sup̃stitibus suis: florẽte re.p.q̃ illi om-
nibus suis charior erat:& hoc scio.Ego tamẽ tanq̃ iuuenis
& fortissimi morte doleo:doleo aũt:licet me ĩbecillũ putes
meo noĩe.amisi.n.amisi meæ uitæ testẽ:rectorẽ:magistrũ.ĩ
sũma dicã:qđ recẽti dolore cõtubernali meo Caluisio dixi:
Vereor ne negligẽtius uiuã.pinde adhibe solatia mihi:non
hæc.senex erat.infirmus erat:hæc enĩ noui : Sed noua aliq̃ :
sed magna quæ audierim nunq̃:legerim nunq̃.Nã q̃ audiui
quæ legi:spõte succurũt:Sed tanto dolore superant.

C.Plinius Sosio Senectioni suo S.

Agnũ prouẽtũ poetarũ annus hic attulit. toto mẽse
aprili nullus fere dies quo nõ recitaret aliquis:iuuat
me q uigent studia:pferũt se ĩgenia hominũ: & ostẽ
tãt: tãetsi ad audiendum pigre coitur:plerq; ĩ statioĩbus se-
dẽt:tẽpusq; audiendis fabulis conterũt : subĩde sibi nũciari
iubent:an iam recitator intrauerit:an dixerit præfationem:
an ex magna parte euoluerit librum:tũc demũ ac tũc quoq;
lente cuntanterque ueniũt:nec tamen pmanẽt:sed ante fi-
nem recedunt.Alii dissimulanter.&:furtim . simpliciter alii
& libere. At hercule memoria parentum Claudium Cæ-

sarem ferunt cum ĩ palatio spaciaretur audissetq; clamorẽ: causam requisisse: cumq; dictum esset recitare Nonianum: subitu m recitanti inopinatumq; uenisse. Nũc otiosissimus quisq; multo ante rogatus & identidem admonitus aut nõ uenit: aut si uenit: queritur se diem quia non perdiderit perdidisse. sed tanto magis laudandi ꝓbandiq; sunt quos a scribendi recitandiq; studio hæc auditorum desidia uel sup̃bia non retardat. Equidem prope nemini defui. Erant sane plerique amici. Neque enim est fere quisquam: quin nos amet: ut studia non simulet. His ex causis longius quam destinaueram tempus in urbe consumpsi: possum iam repetere secessum: & scribere aliq̃d: quod nõ recitem: ne uidear quorũ recitationibus affui nõ auditor fuisse: sed creditor: Nam ut ĩ cæteris rebus ita ĩ audiendi officio perit gratia: si reposcat̃

C. Plinius Iunio Marico Salutem.

Etis ut fratris tui filiæ prospiciã maritũ: quod merito mihi potissimũ iniungis. Scis enim q̃topere sũmũ illum uiꝝ suspexerim dilexerimq;. Quibus ille adolescentiam meam exhortationibus fouerit: quibus etiã laudibus ut laudandus uiderer effecerit. Nihil est q̃dem quod a te mihi mãdari aut maius aut satius: nihil quod honestius aut gratius a me suscipi possit: quam ut eligam iuuenem ex quo nasci nepotes Aruleno rustico deceat: qui quidẽ diu q̃rendus fuisset: nisi paratus & quasi prouisus esset. Militius æmilianus acclinas: qui me ut iuuenis iuuenẽ: (ẽ enĩ minor pauculis annis) familiarissime diligit: ita reueret̃ ut senem: nã ita formari a me & ĩstitui cupit: ut ego a uobis solebam. Patria est ei Brixia ex illa nostra Italia quæ multũ adhuc uerecũdiæ multũ frugalitatis atq; etiã rusticitatis antiquæ retinet ac seruat. Pater Minutius Macrinus eq̃stris ordinis p̃rĩceps: q̃a nihil altius uoluit. Allectus enĩ a Diuo Vespasiano inter prætorios honestam quietem huic nostræ ambitioni dicam an dignitati constantissime prætulit: habet auiã maternam Serranam procul a me municipio patauino; nosti

loci mores:Serrana tamen patauinus quoq; seueritatis exẽ
plum est.Contigit & auunculus ei.P.Acilius.grauitate:pru
dentia:fide prope singulari:In summa nihil erit in domo to
ta quod non tibi tanquam in tua placeat.Aciliano uero ipsi
plurimum uigoris industriæ:quique in maxima uerecúdia
quæsturam:tribunatum:præturam honestissime percurrit
ac iam pro se tibi necessitatem ambiédi remisit. Est etiá illi
facies liberalis multo sanguine:multo rubore suffusa.Est in
genua totius corporis pulchritudo:& qdem Senatorius de
cor:quæ ego nequaquam arbitror negligenda. debet enim
hoc castitati puellarum quasi præmiũ dari.nescio an adiiciá
esse patri eius amplas facultates : nam cum imaginor uos :
quibus quærimus generum:silédum de facultatibus puto:
cum publicos mores atq; etiam ciuitatis leges intueor:quæ
uel in primis census hominum spectandos arbitrátur.ne id
quidem prætereũdum uidetur:& sane de posteris & his plu
ribus cogitanti:Hic quoque in conditionibus diligendi po
nendus est calculus. Tu fortasse me putes indulsisse amori
meo:supraque ista:quam res patitur sustulisse. At ego fide
mea spondeo futurum ut omnia longe ampliora quã a me
prædicantur inuenias.diligo quidem adolescentem arden
tissime sicut meretur:Sed hoc ipsum amantis est:non onera
re eum laudibus.Vale.

C.Plinius Septitio Claro suo Sal.D.

h Eus tu promittis ad cœnam: nec uenis: dicitur ius :
ad assem impendium reddes:nec id modicũ.paratæ
erãt lactucæ singulæ:cocleæ trinæ:oua bina:alica cũ
mulso & niue.Nam hanc quoq; computabis:immo hanc in
primis:quæ perit in ferculo:oliuæ bethicæ,cucurbitæ. bul
bi.alia mille nõ minus lauta.Audisses Comœdũ uel lectoré
uel lyristem:uel quæ mea liberalitas oĩs. At tu apud nescio
qué ostrea:uuluas:echios Gaditanos maluisti. dabis pœnas
nõ dico quas:dure fecisti:inuidisti nescio an tibi:certe mihi

Sed tamen & tibi.Quantum nos luſiſſemus:riſiſſemus:ſtu-
duiſſemuſ.Potes apparatius cœnare apud multos:nuſquam
hilarius:ſimplicius:incautius:ĩ ſumma experire. Et niſi po-
ſtea te aliis potius excuſaueris:mihi ſemper excuſa. Vale.

C.Plinius Erutio ſuo Salu.

Mabam Pompeium Saturninum:hunc dico noſtr&:
laudabáq; eius ingenium:etiam antequam ſci: ẽ quã
uarium:quam flexibile: q̃ multiplex eſſet: núc uero
totũ me tenet:habet:poſſidet.audiui cauſas agentem acri-
ter & ardéter:nec minus polite & ornate ſiue meditata ſiue
ſubita proferret:adſunt aptæ crebræq; ſententiæ: grauis &
decora conſtructio:ſonantia uerba & antiqua. Omnia hæc
mire placẽt:cum impetu quodam & flumine peruehũtur:
placent ſi retractentur.Senties quod ego cũ oratiões eius ĩ
manus ſumpſeris:quas facile cuilibet ueterum:quorum eſt
æmulus comparabis.Idem tamen in hiſtoria magis ſatiſſa-
ciet uel breuitate uel luce uel ſuauitate uel ſplẽdore etiam
ſublimitate narrãdi:nã ĩ cõtionibus idẽ q ĩ orationibus eſt:
p̃ſſior tamẽ & circũſcriptior & adductior: p̃terea facit uer-
ſus:q̃les aut Catullus aut Caluus.Quãtũ illis leporis dulce-
dinis amaritudĩs amoris ĩſerit. Sãe ſed data opa mollius le-
uiuſq;:duriuſculos quoſdã & hoc q̃ſi Catullus aut Caluus.
Legit mihi nup epiſtolas:q̃s uxoris eẽ dicebat:Plautum uel
Terẽtiũ metro ſolutũ legi credidi.Quæ ſiue uxoris ſunt ut
affirmat:ſiue ipſius ut negat:pari gloria dignus ẽ: q aut illa
cõponat aut uxorẽ quam uirginẽ accepit tam doctam poli
tamq; reddiderit.Eſt ergo mecum per diem totum: eundẽ
antequam ſcribam: eundem cum ſcripſi: eundẽ etiam cum
remittor:non tanquam eundem lego. Quod te quoque ut
facias & hortor & moneo.neq; enĩ d̃bet opibus eius obeſſe
quod uiuit.At ſi ĩter eos quos nunq̃ uidimus floruiſſet: nõ
ſolum libros eius:uerum etiam imagines conquireremus.
Eiuſdem nunc honor præſentis & gloria quaſi ſatietate lã-

gueſcit:& hoc paruum malignūq; eſt nō admirari hominē
admiratiōe digniſſimū:quia uidere alloqui audire cōplecti
nec laudare tantum: uerum etiam amare contingit. Vale.

C. Plinius Cornelio Cithiano Salutem.

St adhuc hominibus curæ fides & officium: Sunt q̄
defunctorum quoq; amicos agant. Titinius capito
ab Impatore noſtro impetrauit ut ſibi liceret ſtatuā
L. Syllani in foro ponere:pulchrum & magna laude dignū
amicicia principis in hoc uti:quantūq; gratia ualeas aliorū
honoribus experiri:Eſt omnino capitoni in uſu claros cole
re:Mirū eſt qua religione: quo ſtudio:imagines brutorum
Caſſiorum:Catonum domi ubi poteſt habeat:Idem clariſſi
mi cuiuſq; uitam egregiis carminibus exornat: Scias ipſum
pluribus uirtutibus abundare:qui alienas ſic amat:redditus
eſt.L.Syllano debitus honor:cuius īmortalitati capito pro
ſpexit pariter & ſuæ.Neque enim magis decorum & īſigne
eſt ſtatuam in foro populi romani habere: q̄ ponere. Vale.

C. Plinius Suetonio Tranquillo. Sal. D.

Cribis te perterritum ſomnio uereri:ne quid aduer-
ſi in actione patiaris:rogas ut dilationem petam : &
pauculos dies certe proximum excuſem: difficile eſt
ſed experiar: Refert
tamen euentura ſoleas an contraria ſomniare:mihi reputā-
ti ſomnium meum: Iſtud quod times tu egregiam actionē
portendere uidetur:ſuſceperam cauſam Iulii paſtoris : cum
mihi quieſcenti uiſa ē ſocrus mea aduoluta genibus ne age
rem obſecrare.Et eram acturus adoleſcentulus adhuc. Erā
in quadruplici iudicio.Eram cōtra potentiſſimos ciuitatis
atq; etiam Cæſaris amicos. Quæ ſingula excutere mihi mē
tem poſt tam triſte ſomniū poterant.Egit tamen:
illud Nam mihi patria & ſi qd
charius patria fides uidebatur:proſpere ceſſit: atq; ideo illa
actio mihi aures hominū:Illa ianuam famæ patefecit: pīde

dispice an tu quoque sub hoc exemplo somniũ istud ĩ bonũ uertas; Aut si tutius putas illud cautissimi cuiusque præceptum quod dubites ne feceris: id ipsum rescribe. Ego aliquã stropham inueniam; agamque causam tuam ut ipsam agere tu cum uoles possis. Est enĩ sane alia ratio tua; alia mea fuit; nam iudicium cẽtumuirale differri nullo modo; istud ægre quidem: sed tamen potest. Vale.

C. Plinius Romano Firmo Sal.

Vniceps tu meus & condiscipulus; & ab ineunte ætate contubernalis; pater tuus: & matri & auunculo meo: mihi etiam quantum ætatis diuersitas passa est familiaris. magnæ & graues causæ: cur suscipere augere dignitatem tuam debeam? Esse autem tibi centum milium censum satis indicat: quod apud nos decurio es. Igitur ut te non decurione solum: uerum etiam equite Romano perfruamur: offero tibi ad implendas equestres facultates. ccc. milia nummum. Te memorem huius muneris amicitiæ nostræ diuturnitas spondet. Ego ne illud quidem admoneo: quod admonere deberem: nisi scirem sponte facturum: ut dignitate a me data quam modestissime utare. nam solicitius custodiendus ẽ honor: ĩ quo etiam beneficium amici tuẽdum est. Vale.

C. Plinius Cornelio Tacito suo Sal.

Requẽs mihi disputatio est cum quodam docto homine & perito: cui æque nihil in causis agẽdis ut breuitas placet. Quã ego custodiendã esse cõfiteor: si cã permittat: alioquin præuaricatio est: transire dicenda: p̃uaricatio etiam cursim & breuiter attĩgere quæ sint ĩculcãda: infigenda: repetenda. Nam plerisque longiore tractu uis q̃dam & pondus accedit: utque corpori ferrum sic oratio animo non ictu magis quam mora imprimitur: Hic ille mecũ auctoritatibus agit. Ac mihi ex græcis oratiões lysiæ ostentat. Ex nostris gracchorum Catõisq; quorum sane plurimæ sunt

circuncisæ & breues. Ego Lysiæ demosthenem: æschinem:
periclem multosque præterea Gracchis: & Catoni Pollio-
nem: Cæsarem: Cælium: in primis. M. Tullium oppono: cu-
ius oratio optima fert esse quæ maxima. Et hercule ut aliæ
bonæ res. Ita bonus liber quisque melior est quo maior. Vi
des ut statuas: signa: picturas: hominum denique: multorũ-
que animalium formas: arborum etiam: si modo sint deco-
ræ: nihil magis quam amplitudo commendet. Idem oratiõi
bus euenit: quin & uoluminibus ipsis auctoritatem quãdã
& pulchritudinem adiicit magnitudo. Hæc ille multaque
alia: quæ a me in eandem sententiam solẽt dici: ut est in di-
sputando inconpræhensibilis & lubricus: ita eludit: ut cõtẽ
dat hos ipsos quorum orationibus nitar pauciora dixisse: q̃
ediderint: Ego contra puto. Testes sunt multæ multorum
orationes & Ciceronis pro murena: & pro uareno: in q̃bus
breuis & quasi nuda subscriptio quorũdam criminum solis
titulis indicatur: ex his apparet illum permulta dixisse: cum
ederet omisisse. Idem pro cluentio ait se totam causam uete
ri ĩstituto solũ perorasse. Et pro Cornelio quatriduo egisse:
ne dubitare possimus: quæ per plures dies ut necesse erat la
tius dixerit: postea recisa ac repurgata ĩ unum librum gran
dem quidem unũ tamen coarctasse. At aliud est actio bõa:
aliud oratio. Scio nõnullis ita uideri. Sed ego forsitan fallor:
persuasum habeo posse fieri: ut sit actio bona: quæ nõ sit bo
na oratio: non posse autem nõ bonam actionẽ esse quæ nõ
sit bona oratio: est enim oratio actionis exemplar & q̃si ar-
chetypon. Ideo in optima quaque mille figuras extẽporales
inuenimus: in his etiam quas tantum editas scimus: ut in
uerrem: artificem quem? Nam recte admones: polycletum
esse dicebant. Sequitur ergo ut actio sit absolutissima: quæ
maxime orationis similitudinem expresserit si modo iustũ
& debitum tempus acceperit: quod si negetur: nulla oratio-
nis: maxima iudicis culpa ẽ. Adsunt huic opinioni meæ le-

ges:quæ longiſſima tempora largiuntur:nec breuitatem dicentibus:ſed copiam:hoc eſt diligentiam ſuadét:quam præſtare niſi in anguſtiſſimis cauſis nõ poteſt breuitas. Adiiciã quod me docuit uſus magiſter egregius:frequenter egi:frequenter iudicaui:frequenter in conſilio fui.aliud alios mouet.at plerumque paruæ res maximas trahunt: Varia ſunt hominum iudicia:uariæ uoluntates.Inde qui eandem cauſam ſimul audierunt: ſæpe diuerſum:interdum idem. Sed ex diuerſis animi motibus ſentiunt. præterea ſuæ quiſque inuentioni fauet:& quaſi fortiſſimum complectitur: cú ab alio dictum eſt:quod ipſe præuidit.omnibus ergo dandũ ẽ aliquid quod teneant: quod agnoſcát. Dixit aliquádo mihi Regulus cum ſimul adeſſemus:Tu omnia quæ ſunt ĩ cauſa putes exequenda.Ego iugulum ſtatim uideo. hunc premo: premit ſane quod elegit:ſed in eligendo frequenter errat.reſpõdi poſſe fieri:ut genu eſſet aut tibia aut talus ubi iugulũ putaret:at ego inquam qui iugulum proſpicere nõ poſſum: omnia pertento:omnia experior : Deniq; utque in cultura agri non uineas tátum: uerum etiam arbuſta:nec arbuſta tantum: uerum etiam cãpos curo & exerceo:utque in ipſis campis:non far aut ſiliginem ſolam:ſed ordeum fabam cæteraq; legumina ſero:ſic ĩ actione plura quaſi ſemina latius ſpargo:ut quæ prouenerít colligam. Neq; enim minus in perſpicua & incerta fallacia ſunt iudicum ingenia:quam tempeſtatum terrarumq;: nec me præterit ſummũ oratorem Periclé ſic a comico Eupoli de laudari.

Verum huic ipſi pericli nec illa nec illud breuitate uel uelocitate uel utraque(differunt enim)ſine facultate ſumma contigiſſet:nã delectare: perſuadere copiam dicendi ſpaciumq; deſiderat. Relíquere

uero Aculeum in audientium animis is demum potest: qui nõ púgit:sed ífigit. Adde quæ de eodé Pericle comicus alter

Nõ enim amputata oratio & abſciſſa: ſed lata magnifica & excelſa tonat fulgurat omnia deniq; ꝑturbat ac miſcet: optimus tamé modus eſt: quis negat? Sed non minus nõ ſeruat modum qui infra rem: quam qui ſupra. Qui aſtrictius: quá qui effuſius dicit. Itaq; audis frequenter: ut illud immodice: & redundanter. Ita hoc ieiune & infirme: alius exceſſiſſe materiam: Alius dicitur non impleſſe: æque uterque: Sed ille ĩbecillitate. hic uiribus peccat: Quod certe & ſi non limatioris: maioris tamen ingenii uitium eſt: nec uero cum hæc dico illum homericum probo: ſed hunc non quia non & ille mihi ualidiſſime placeat: Si tamen detur electio illam plenam orationem ſimilem niuibus hibernis id ẽ crebram aſſiduam & largam: Poſtremo diuiná & cæleſtem uolo. At eſt gratior multis actio breuis. Eſt quidem: ſed ſeruitibus: quorum delitias deſidiamq; quaſi iudicium reſpicere ridiculum eſt. Nam ſi hos in conſilio habeas nõ ſolú ſatius eſt breuiter dicere: ſed omnino nõ dicere. Hæc eſt adhuc ẽ tentia mea quam mutabo ſi diſſenſeris tu. Sed plane cur diſſentias explices rogo. Quamuis enim credere tuæ auctoritati debeá: Rectius tamen arbitror in tanta re ratione quá auctoritate ſuperari. Proinde ſi non errare uideor id ipm quá uoles breui epiſtola ſcribe. Confirmaueris enim iudicium meum: ſi errauero longiſſimam para: non corrupi te: qui tibi ſi mihi accederes: breuis epiſtolæ neceſſitatem: ſi diſſentires: longiſſimæ impoſui. Vale.

C. Plinius Plinio Paterno ſuo Salutem.

T animi tui iudicio: sic oculorum plurimũ tribuo: non quia multum ne tibi placeas: sed quia tãtũ quã-tum ego sapis.quamquã hoc quoq; multũ ẽ.omissis iocis:credo decentes esse seruos:qui sunt empti mihi ex cõ-silio tuo:superest ut frugi sint. Quod de uenalibus melius auribus quam oculis iudicatur. Vale.

C.Plinius Catilio Seuero suo salutem.

Iu iam in urbe hæreo:& quidem attonitus: ꝑturbat me longa & pertinax ualitudo Titi Aristonis: quem singulariter & miror & diligo: nihil ẽ enĩ illo graui-us:sanctius:doctius:ut mihi nõ unus homo:sed litteræ ipæ: oẽsq; bonæ artes in uno homine summũ periculum adire uideãt. Quĩ peritus ille & priuati iuris & publici? q̃tũ rerũ? quantum exemplorum? quantũ antiquitatis tenet? nihil est qđ doceri uelis:qđ ille docere nõ possit. Mihi certe quotiẽs aliquid abditum quæro:ille thesaurus est. Nam quanta ser-monibus eius fides? quanta auctoritas? quam pressa & deco ra cunctatio? quid est quod non statim sciat? & tamen ple-rumq; hæsitat:dubitat diuersitate rationum: quas acri ma-gnoq; iudicio ab origine causisque primis repetit:discernit: expendit. Ad hæc quam parcus in uictu: quam modicus in cultu. Soleo ipsum cubiculũ illius ipsumque lectum ut ima ginem quandam priscæ frugalitatis aspicere. ornat hæc ma-gnitudo animi:quæ nihil ad ostentationem:omnia ad cõsci entiam refert:recteque facti non ex populi sermone merce-dẽ:sed ex facto petit. In summa nõ facile qs quẽquã ex istis qui sapientiæ studium habitu corporis præferũt: Huic uiro comparabit. Non quidem gymnasia sectatur: aut porticus: nec disputationibus lõgis aliorum otium suumq; delectat. Sed in toga negotiisq; uersatur:multos aduocatione: plures consilio adiuuat. Nemini tamen istorum castitate:pietate: iusticia:fortitudine:& primo loco cesserit: Mirareris si inter

esses: qua patientia hanc ipsam ualitudinem toleret: ut dolori resistat: ut sitim differat: ut incredibilem febrium ardorem immotus opertusque transmittat. Nuper me paucosq; mecum: quos maxime diligit aduocauit: rogauitque ut medicos consuleremus: de summa ualitudinis: ut si esset insuperabilis sponte exiret e uita. Si tamen difficilis & longa: resisteret: maneretque: Dandum enim precibus uxoris: dandũ filiæ lachrymis: dãdum etiam nobis amicis: ne spes nostras si modo non essent inanes uoluntaria morte desereret. Id ergo arduum in primis: & præcipua laude dignum puto. Nam impetu quodam & instinctu procurrere ad mortem commune cum multis. deliberare uero & causas eius expendere: utque suaserit ratio uitæ mortisque consilium suscipere uel ponere: ingentis est animi: & medici quidem secunda nobis pollicentur: Superest ut promissis deus annuat. Tandemque me hac solicitudine exoluat. Qua liberatus Laurẽtinum meum hoc est libellos & pugillares studiosumque otium repetam. Nunc enim nihil legere nihil scribere aut assidenti uacat: aut anxio libet. Habes quid timeam: quid optem: quid etiam in posterum destinem. Tu quid egeris: quid agas: quid uelis agere inuicem nobis: sed latioribus epistolis scribe. erit confusioni meæ non mediocre solatium: si tu nihil quereris. Vale.

C. Plinius Pompeio Falconi Salu.

Consulis an existimem te ĩ tribunatu causas agere decere: plurimum refert: quid esse tribunatum putes inané umbram & sine honoré nomen: an potestatẽ sacrosanctã: & quã in ordinem cogi: ut a nullo ita nec a se q dem deceat; Ipse cum tribunus essem: errauerim fortasse: q me aliquid putaui: sed tãquam essem: abstinui causis agẽdis. primũ quod deforme arbitrabar cui assurgere: cui loco cedere omnes oporteret: hunc omnibus sedentibus stare: & qui iubere posset tacere quencunq;: huic silentiũ clepsydra

indici:& quem interfari nefas esset: hunc etiam cōuitia au-
dire. Et si multa pateretur inertem: si ulcisceretur: insolen-
tem uideri. Erat hic quoq; æstus: si ante oculos forte me ap
pellasset: uel ille cui adessem: uel ille contra quem interce-
derem & auxilium ferrem aut quiescerem sileremque: & q̃-
si eiurato magistratu priuatum ipse me facerem. His ratio-
nibus motus malui me tribunum omnibus exhibere: quam
paucis aduocatum. Sed tu: iterum dicam: plurimum iterest:
quid esse tribunatum putes. personam tibi imponas: quæ sa
pienti uiro ita aptanda est ut præferatur. Vale.

C. Plinius Bebio Hispano suo Sal.

Ranquillus contubernalis meus uult emere agellū
quem uenditare amicus tuus dicit. Rogo cures quā
ti æquum est emat. Ita enim delectabit emisse: nam
mala emptio semper ingrata est: eo maxime quod exprobra
re stultitiam domino uidetur. In hoc autem agello si modo
arriserit pretium tranquilli mei stomachum multa sollici-
tant uicinitas urbis: opportunitas uiæ: mediocritas uillæ:
modus ruris qui aduocet magis quam distringat. Scholasti
cis porro: ut hic est sufficit abunde tantum soli: ut releuare
caput: refigere oculos: reptare per limitem: unam semitam
terere: omnesque uiticulas suas nosse: & numerare arbuscu-
las possint. Hæc tibi exposui: quo magis scires quantum ille
esset mihi: ego tibi debiturus. Si prædiolum istud quod cō-
mendatur his dotibus tam salubriter emerit: ut pœnitētiæ
locum non relinquat. Vale.

C. Plinii. S. Nouocomensis Liber primus explicit.

Incipit Secundus liber feliciter. C. Plinius Romano suo salutem plurimam dicit.

Ost aliquot annos insigne atq; etiá memorabile populi Romani oculis spectaculú exhibuit publicú funus Verginii ruffi maximi & clarissimi ciuis & pinde felicis. Trigita annis gloriæ suæ supuixit. Legit scripta de se carmina: Legit historias: & posteritati suæ iterfuit. pfunctus é tertio cósulatu: ut summú fastigiú priuati homis ipleret, cú principis noluisset. Cæsares qbus suspectus atque etiá inuisus uirtutibus fuerat euasit: reliqt incolumem optimú atq; amicissimú tanquam ad hunc ipsum honoré publici funeris reseruatus: annú tertium & octogesimú excessit i altissima tranquillitate: pari ueneratione; usus est firma ualitudine nisi quod solebát ei manus tremere; citra dolorem tamen: aditus tantum mortis durior longiorq;: Sed hic ipse laudabilis. Nam cum uocem præpararet acturus i cósulatu principi gratias: Liber quem forte acceperat grandiorem & seni & stanti ipso pondere elapsus est. Hunc dum cósequitur colligitq; per leue & lubricum pauimentum fallente uestigio cecidit: coxamque fregit: quæ parum apte collocata re luctante ætate male coit. Huius uiri exequiæ magnú ornamentum principi: magnum sæculo: magnum etiam foro & rostris attulerunt. Laudatus est a consule Cornelio tacito. Ná hic supremus cumulus fœlicitatis eius accessit laudator eloquentissimus: & ille quidé plenus annis abiit: plenus honoribus illis etiam quos recusauit: nobis tamen quærendus ac desiderandus est ut exemplar æui prioris. Mihi uero præcipue: qui illum non solum publice quantum admirabar tá tum diligebam, primú quod eadé utriq; regio municipia nitima utriq;: agri etiá possessióesq; cóiunctæ: pterea quod ille tutor mihi relictus affectú parentis exhibuit. Sic candidatum

me ſuffragio ornauit:ſic ad omnes:honores meos ex ſeceſſi
bus accurrit:cũ iam pridẽ eiuſmodi officiis renunciaſſet:ſic
illo die quo ſacerdotes ſolẽt nominare quos digniſſimos ſa
cerdotio iudicãt:me ſemꝑ nominabat. Quin etiã in hac no
uiſſima ualitudine ueritus ne forte ĩter quĩq; uiros ipẽ crea
retur:qui minuendis publicis ſumptibus iudicio ſenatus cõ
ſtituebantur:Cum illi tot amici ſenes cõſulareſq; ſupeſſent
me huius ætatis per quem excuſaretur elegit: his quidẽ uer
bis etiam ſi filium haberem tibi mandarem. Quibus ex cau
ſis neceſſe eſt tanquam immaturam mortem eius ĩ ſinu tuo
defleam:ſi tamen fas eſt aut flere aut omnino mortẽ uoca-
re:qua tanti uiri mortalitas magis finita quam uita eſt. Vi-
uit enim uiuetq; ſemper:atq; etiam latius ĩ memoria homi
num & ſermõe uerſabitur:Poſtquam ab oculis receſſit:Vo-
lui tibi multa alia ſcribere:ſed totus animus in hac una cõ-
templatione defixus eſt. Verginium cogito: Verginium ui-
deo:Verginium iam uariis imaginibus recentibus tamẽ au
dio:alloquor:teneo.cui fortaſſe aliquos ciues uirtutibus pa
res & habemus & habebimus:gloria neminẽ. Vale.

C.Plinius Paulino ſuo ſalutem.

Raſcor: nec liquet mihi an debeam: ſed iraſcor: ſcis
quã ſit amor iniquus interdũ:impotens ſæpe:
ſemp.hæc tamẽ cauſa magna ẽ neſcio an iu-
ſta:ſed ego tanq̃ nõ minus iuſta quã magna ſit: grauiter ira-
ſcor.qđ a te tã diu litteræ nullæ:exorare me potes uno mõ-
ſi nũc ſaltẽ plurimas & lõgiſſimas miſeris.hæc mihi ſola ex
cuſatio uera:cæteræ falſæ uidebũt:nõ ſum auditurus: non
enĩ Romæ uel occupatior erã:illud enĩ nec dii ſinãt ut ĩfir-
mior:ipẽ ad uillam partim ſtudiis partim deſidia fruor quo
rum utrunq; ex otio naſcitur.

C.Plinius Nepoti ſuo ſalutem.

Agna iſæũ fama præceſſerat:maior inuẽtus eſt: ſum
ma ẽ facultas:copia:ubertas: dicit ſemꝑ ex tempore:

Sed tanquam diu ſcripſerit.ſermo græcus immo atticus:p̄ᷓ
fationes terſæ:graciles:dulces:graues iterdum & erectæ: po
ſcit controuerſias plures:electionem auditoribus pmittit :
Sepe etiam paratus ſurgit. Iam ergo incipit. Statim omnia
ac pene pariter ad manum:ſenſus reconditi. Occurſant uer
ba:ſed q̄lia? quæſita & exculta:multa lectio in ſubitis: mul-
ta ſcriptio elucet: procœmiatur apte: narrat aperte : pugnat
acriter:colligit fortiter:ornat excelſe.Poſttemo docet.dele-
ctat.afficit. Quod maxime dubites crebra
crebri ſyllogiſmi circunſcripti & effecti: quod ſtilo quoque
aſſequi magnum eſt.Incredibilis memoria : repetit altius q̄
dixit ex tempore.ne uerbo quidem labitur:ad tantam
ſtudio & exercitatione puenit. Ná diebus &
noctibus nihil aliud agit:nihil audit:nihil loquitur:annum
ſexageſimum exceſſit & adhuc ſcholaſticus tátum eſt: quo
genere hominum nihil aut ſimplicius aut ſincerius aut me-
lius.nos uero q ī foro ueriſq; litibuſ terimur multū malitiæ
(quamuis nolumus)addiſcimus ſchola & auditoriū ut ficta
cauſa res inermis innoxia eſt: nec minus felix ſenibus præ-
ſertim:Nam quid in ſenectute fœlicius q̄ quod dulciſſimū
eſt in iuuenta? quare ego iſæum non diſertiſſimum tátum.
uerum etiam beatiſſimum iudico:quem tu niſi cognoſcere
concupiſcis ſaxeus ferreuſq; es.proinde ſi non ob alia noſq;
ipſos:at certe ut húc audias ueni.Nunq̄ ne legiſti Gaditanū
quendam Titi.Liuii nomine gloriaq; commotū ad uiſendū
eū ab ultimo terrarū orbe ueniſſe: ſtatiq; ut uiderat abiſſe?
Illitteratū iners ac pene etiá turpe é nō puta-
re táti cognitioné:qua nulla é iucūdior nulla pulchrior:nul
la deniq; humanior:dices:habeo hic quos legá nō minus di
ſertos etiá:ſed legédi ſemp occaſio é:audiédi nō ſemp: præ-
terea multomagis ut uulgo dicit̃ uiua uox afficit: Ná licet
acriora ſint quæ legas:altius tamé in aío ſedét:q̄ pnúciatio
uultus:habitus:geſtus etiá dicétis affigit:niſi uero falſū puta

mus illud æſchynis qui cum legiſſet rhodiis orationem De
moſthenis:admirantibus cunctis adiecisse fertur: &
erat æſchynes ſi Demoſthenī
credimus
fatebatur tamen longe melius
eadem illa pronunciaſſe ipſum qui pepererat: quæ oīa huc
tendunt ut audias iſæum uel ideo tantū ut audieris. Vale.

C.Plinius Caluiniæ ſuæ ſalutem.

I pluribus pater tuus uel uni cuilibet aliq̄ etiā mihi
debuiſſet fuiſſet fortaſſe dubitandū an adires hære
ditaté etiā uiro graué. Cum uero ego adductus af
finitatis officio dimiſſis omnibus qui nō dico moleſtiores:
ſed diligentiores erant creditor ſolus extiterim: cumq̧ ui
uente eo nubenti tibi in dotem centum millia contulerim.
præter eam ſummá quā pater tuus quaſi de meo dixit: erat
enī ſoluenda de meo:Magnū habes facilitatis meæ pignus:
cuius fidutia debes famam defuncti pudoremque ſuſcipe:
ad quod ne te magis uerbis quá rebus horter: Quicqd pa
ter tuus mihi debuit acceptum tibi fieri iubeo. Nec ē quod
uerearis ne ſit mihi iſta oneroſa donatio: Sunt qdem nobis
omnino modicæ facultates:dignitas ſumptuoſa:reditus ꝑ
pter conditionem agellorum neſcio minor an īcertior. Sed
quod ceſſat ex reditu:frugalitate ſuppletur:ex qua uelut ex
fonte liberalitas noſtra decurrit. Quæ tamen ita tēperanda
eſt:ne nimia profuſione inareſcat. Sed temperanda in aliis:ī
te uero facile ratio conſtabit: etiam ſi modum exceſſerit.

C.Plinius Luperco ſuo ſalutem.

Ctionem frequenter & a te efflagitatam & a me ſem
per promiſſam exhibui tibi: nōdum tamen totam:
adhuc enī pars eius ꝑpolitur. Interim quæ abſolutio
ra mihi uidebāť nō fuit alienū iudicio tuo traditū iri. Rogo
intentionem ſcribentis accommodes:nihil enim adhuc iter
manus habui:cui maiorem ſolicitudinem præſtare deberé.
Nam in cæteris actionibus exiſtimatiōi hominum diligen

tia tantum & fides nostra:in hac etiam pietas subiicietur.
Inde & liber creuit dum ornare patriam & amplificare gau
demus:pariterque & defensioni eius deseruimus & gloriæ:
Tu tamen hæc ipsa quantum ratio exegerit reseca. Quotiés
enim ad fastidium legentium delitiasque respicio: intelligo
nobis commendationem libri ex ipsa mediocritate peten-
dam. Idem tamen qui a te hác austeritatem exigo cogor id
quod diuersum est postulare ut in plerisque frontem remit
tas. Sunt enim quædam adolescentium auribus danda:præ-
sertim si materia non refragetur: Nam descriptiones loco-
rum quæ in hoc libro frequentiores erunt non historice
tantum sed prope poeticæ prosequi fas est. Quod tamen si
quis extiterit qui putet nos latius fecisse quam orationis fa
cultas exigat:huius ut ita dixerim tristiciam reliquæ partes
actionis exorare debebunt:adnixi certe sumus: ut quælibet
diuersa genera lectorum per plures dicendi species tenere-
mus: Ac sicut ueremur: ne quibusdam pars aliqua secundũ
suam cuiusque naturam nõ probetur:ita uidemur posse cõ
fidere:ut uniuersitatem omnibus uarietas ip̃a commendet.
Nam & in ratione ipsa conuiuiorum quamuis a plerisque
cibis singuli temperemus:totam tamen cœnam laudare so
lemus omnes:nec ea quæ stomachus noster recusat adimũt
gratiam illis a quibus capitur. Atque hæc ego sic accipi uo-
lo:non tanquam assecutum esse me credam sed tanquam as
sequi laborauerim:Fortasse non frustra: si modo tu curam
tuam admoueris: interim mox iis quæ sequentur dices te
non posse satis diligenter id facere:nisi prius totam actioné
cognoueris: Fateor:in præsentia tamen & ista tibi familia-
riora fient:& quædam ex his talia erunt:ut per partes emé-
dari possint. Etsi enim auulsum statuæ caput aut membrũ
aliquod inspiceres:non tu quidem ex illo posses congruen-
tiam æqualitatemque depræhendere: posses tamen iudica-
re an id ipsum satis elegans esset. nec alia ex causa prĩcipiorũ

libri circunferuntur, quã quia exiſtimatur pars aliqua etiã
ſine cæteris eſſe perfecta, longius me prouexit dulcedo quæ
dam tecum loquendi. Sed iam finem faciam: ne modũ quẽ
tiam orationi adhibendum puto: in epiſtola excedã. Vale.

C. Plinius Auito ſuo ſalutem.

Ongum eſt altius repetere: nec refert: quemadmodũ
accideritut homo minime familiaris cœnarẽ apud
quendam ut ſibi uidetur lautum & diligentem: Vt
mihi ſordidum ſimul & ſumptuoſum: Nã ſibi & paucis opi
ma quædam: Cæteris uilia & minuta ponebat. uinum etiã
paruulis laguncul is in tria genera deſcripſerat: non ut pote-
ſtas eligẽdi. Sed ne ius eſſet recuſandi. Et aliud ſibi & nobis:
aliud minoribus amicis: Nam gradatim amicos habet: aliud
ſuis noſtriſq; libertis: animaduertit qui mihi proximus re-
cumbebat. Et an probarem interogauit: Negaui tu ergo in
quit quam cõſuetudinem ſequeris? Eadem omnibus pono.
Ad cœnam enim non ad notam inuito. cunctiſque rebus
exæquo: quos mẽſa & toro æquaui. Etiam ne libertos? etiã:
conuictores enim tunc: non libertos puto. Et ille: magni ti-
bi conſtat? Minime. qui fieri poteſt. quia ſcilicet liberti mei
non idem quod ego bibunt: ſed idem ego quod liberti. Et
hercule ſi gulæ temperes: non eſt oneroſum: quo utaris ipſe
communicare cum pluribus. Illa ergo reprimenda: illa qua-
ſi in ordinem redigenda eſt ſi ſumptibus parcas. quibus ali-
quando rectius tua continentia quam aliena cõtumelia cõ
ſulas: Quorſus hæc? ne tibi optimæ indolis iuueni quorun-
dam immenſa luxuria ſpetiem frugalitatis imponat: conue-
nit autem amori in te meo quotiens tale aliquid inciderit
ſub exemplo præmonere quid debeas fugere. Igitur memẽ-
to nihil magis eſſe uitãdum: quam iſtam luxuriæ & ſordiũ
nouam ſocietatẽ: quæ cum ſint turpiſſima diſcreta ac ſepa-
rata turpius iunguntur. Vale.

C. Plinius Macrino ſuo ſalutem.

Eri a ſenatu Veſtricio prīcipe auctore Spurinæ triū
phalis ſtatua decreta eſt:non ita ut multis qui nun-
quā in acie ſteterunt:nunquā caſtra uiderunt: nun-
quam denique tubarum ſonum niſi ī ſpectaculis audierūt:
Verꝫ ut illis qui decus iſtud ſudore & ſanguine & factis aſſe
quebantur:Nam Spurina brueterum regem ui & armis in-
duxit in regnum oſtentatoqꝫ bello ferociſſimam gentē:qđ
eſt pulcherrimum uictoriæ genus:terrore ꝑdomuit: & hoc
quidem uirtutis præmium.Illud ſolatiū doloris accepit:qđ
filio eius Coctio quem amiſit abſens:habitus eſt Honor ſta
tuæ:rarum id in iuuene: Sed pater hoc quoque merebatur:
cuius grauiſſimo uulneri magno aliquo fomento medēdū
fuit.Præterea Coctius ipſe tam clarum ſpecimen īdolis de-
derat:ut uita eius breuis & anguſta debuerit hac ueluti im-
mortalitate perfrui.Nam tanta ei grauitas: auctoritas: ſan-
ctitas etiam ut poſſet ſenes illos ꝓuocare uirtute qbus nūc
honore adæquatus eſt.Quo quidem honore quantum ego
interpretor nō modo defuncti memoriæ dolori patris:uerꝫ
etiam exemplo proſpectum eſt:acuent ad bonas artes iuuē
tutem:adoleſcentibus:ut digni ſint modo: tanta præmia cō
ſtituta:acuent principes uiros ad liberos ſuſcipiēdos & gau
dia ex ſuperſtitibus:& ex amiſſis tam glorioſa ſolatia. His
ex cauſis ſtatua Coctii publice lætor:nec priuatim minus:
amaui cōſummatiſſimū iuuenē tā ardenter quā nūc impa-
tienter requiro : Erit ergo pergratum mihi hanc effigiem
eius ſubinde intueri:ſubinde reſpicere: ſub hac conſiſtere :
præter hanc commeare.Etenim ſi defunctorū imagines do
mi poſitæ dolorem noſtrum leuant:quanto magis eæ qbus
in celeberrimo loco non modo ſpecies & uultus illoꝝ ſed
honos & gloria refertur. Vale.

C.Plinius Caninio ſuo ſalutem.

Tudes?an piſcaris?an uenaris?an ſimul omnia? poſ-
ſunt enim omnia ſimul fieri ad larium noſtrum:

Nam lacus pisces:feras siluæ: quibus lacus cingitur. Studia altissimus iste secessus affatim suggerit: Sed siue oía simul: siue aliquid facias non possum diccre:inuideo: angor tamẽ non & mihi licere:quæ sic concupisco:ut æger uinũ balnea fontes.Nunq̃ hos:ne arctissimos laqueos: si soluere negat: abrumpam:nunq̃ puto. Nam in ueteribus negotiis noua acrescunt:nec tamen priora peraguntur:tot nexibus tot q̃si cathenis maius indies occupationuu agmen extenditur.

C.Plinius Apollinari suo salutem.

Nxium me & inquietum habet petitio Sexti Euritii mei:afficior cura & quam pro me solicitudinẽ non adii:quasi ꝓ me altero patior & alioquin meus pudor mea existimatio mea dignitas ĩ discrimen adducit.Ego sexto latũ clauũ a Cæsare nostro: ego q̃sturã ĩpetraui: meo suffragio peruenit ad ius tribunatus petẽdi:quẽ nisi optinet in senatu:uereor ne decepisse Cæsarem uidear.Proĩde adnitendum est mihi ut talem omnes eum iudicent qualẽ eũ eẽ princeps mihi credidit:quæ causa si studium meum non incitaret:adiutum tamen cuperem iuuenem probissimũ:grauissimum eruditissimum & omni deniq; laude dignissimũ: Et quidem cũ tota domo:Nam pater eius Euritius clarus uir:sanctus:antiquus:disertus:atq; in agendis causis exercitatus quas sũma fide:pari cõstãtia:nec uerecũdia minore defendit: habet auunculum.C. Septicium quo nihil uerius: nihil simplicius:nihil candidius:nihil fidelius noui:Omnes me certatim & tamen æqualiter amant:omnibus nũc ego ĩ uno referre gratiã possum.Itaq; præhenso amicos:supplico: ambio domos:stationes circumeo: quãtũq; uel auctoritate uel gratia ualeam precibus experior:Te quoque obsecro ut aliquam oneris mei partem suscipere tãti putes:reddã uices si reposces:reddam &si ne reposces:diligeris:coleris:frequẽtaris. Ostende modo uelle te:nec deerunt qui quod tu uelis cupiant. Vale.

C. Plinius Octauio suo Salutem.

Ominem te patientem uel potius durũ ac pene cru
delem:qui tam insignes libros tam diu teneas:Quo
usq; & tibi & nobis inuidebis?tibi maxima laude:no
bis uoluptate.Sine per ora hominũ ferantur:iisdemq; q̃bus
Romana lingua spatiis peruagentur.Magna etiam longaq;
expectatio est?quam frustrari adhuc & differe non debes.
Enotuerunt quidam tui uersus & iuito te claustra tua refre
gerunt:hos nisi retrahis in corpus:quandoq; ut errones ali-
quem cuius dicantur inuenient:Habe ante oculos mortali-
tatem:a qua asserere te hoc uno monumẽto potes. Nã cæte
ra fragilia & caduca non minus quam ipsi homines occidũt
desinuntq;:Dices ut soles amici mei uiderint:opto equidem
amicos tibi tam fideles:tam eruditos:tam laboriosos:ut tã-
tum curæ intentionisq; suscipere & possint & uelint.Sed di
spice ne sit parum prouidum sperare ex aliis:quod tibi ipse
non præstes:& de editione quidem interim ut uoles:recita-
saltem:quo magis libeat emittere: utque tandem percipias
gaudium quod ego olim pro te non temere præsumo:Ima-
ginor enim q̃ concursus:quæ admiratio te:qui clamor: qd'
etiam silentiũ maneat:quo ego cũ dico uel recito nõ minus
quam clamore delector.Sit modo silentium acre & intentũ
& cupidum ulteriora audiendi: hoc fructu tanto tã parato
desine studia tua infinita ista cuntatione fraudare:quæ cum
modum excedit:uerẽdum est: ne inertiæ & desidiæ uel etiã
timiditatis nomen accipiat.

C.Plinius Arinio suo Salutem.

Olet esse gaudio tibi:si quid actũ est ĩ senatu ordine
illo dignum:quamuis enim q̃etis amore secesseris:
insidet tamẽ animo tuo maiestatis publicæ cura.ergo
accipe quod p̃ hos dies actũ ẽ personæ claritate famosum:
seueritate exempli salubre:rei magnitudine æternum. Ma-
rius priscus accusantibus afris quibus procons. præfuit.

Omissa defensione iudices petit. Ego & Cornelius tacitus adesse ꝓuintialibus iussi: existimauimus fidei nostræ couenire notum senatui facere: excessisse priscum immanitate & seuitia crimina quibus dari iudices possent: cum ob innocētes condemnādos: interficiendos etiam pecunias accepisset: respondit fronto catius deprecatusq; est: ne qd ultra repetūdarum legem quæreretur: omniaque actionis suæ uela uir mouendarū lachrymaꝝ peritissimus quodā uelut uēto miserationis impleuit. Magna contentio: Magni utrinque clamores: aliis cognitionem senatus lege cōclusam: aliis liberā solutamq; dicentibus: quantumq; admisisset Reus: tantū uīdicandum. Nouissime consul designatus Iulius ferox uir rectus & sanctus Mario qdē iudices iterim cēsuit dādos: euocādos autem quibus diceretur īnocentiū pœnas uēdidisse: quæ sententia non præualuit modo: sed omnino post tātas dissensiones fuit sola frequens: adnotatūq; est experimētis: quod fauor & misericordia acres & uehemētes primos īpetus habēt: paulatī cōsilio & ratiōe quasi restincta cōsidunt: Vnde euenit: ut quod multi clamore permixto tuentur: nemo tacentibus cæteris dicere uelit. patescit enim cum separaris a turba contemplatio rerum: quæ turba teguntur: uenerunt qui adesse erant iussi Vitelius honoratus. & Flauius Martianus: ex quibus honoratus trecentis milibus exilium equitis Romani septemq; amicorum eius ultimam pœnā: Martianus unius equitis Romani septigentis milibus plura supplicia arguebat͛ emisse: erat enim fustibus cæsus: Damnatus in metallū: strangulatus in carcere: Sed honoratū cognitioni senatus mors opportuna subtraxit. Martianus īductus est absente prisco. Itaq; tutius cerealis cōsularis iure senatorio postulauit: ut priscus certior fieret. Siue quia miserabiliorē: siue qa īuidiosiorē fore arbitrabat͛ si ꝑsens fuisset: siue (quod maxime credo) quia æquissimū erat cōmune crimē ab utroq; defēdi: & si dilui nō potuisset ī utroq; puniri

Dilata eſt res in proximum ſenatum: cuius ipſe conſpectus
auguſtiſſimus fuit:prĩceps præſidebat:erat enim conſul:ad-
huc Ianuarius menſis cum cætera tum præcipue ſenatorũ
frequẽtia celeberrimus:præterea cauſæ amplitudo auctaq̃
dilatione expectatio & fama inſitumq̃ mortalibus ſtudiũ:
magna & inuſitata noſcendi omnes undiq̃ exciuerat:imagi
nare quæ ſollicitudo nobis:qui metus:quibus ſuper tãta re
in illo cœtu præſente Cæſare dicendũ erat.Equidẽ ĩ ſenatu
nõ ſemel egi:q̃nimo nuſquã audiri benignius ſoleo: tũc me
tamen ut noua oĩa nouo metu permouebãt obſeruabat̃q̃:
(præter illa quæ ſupra dixi)cauſæ difficultas: ſtabat mõ cõ-
ſularis:modo ſeptẽuir Epulonũ:iam neutrum. Erat igitur
perquam oneroſum accuſare damnatũ:quem ut premebat
atrocitas criminis:ita quaſi peractæ miſeratio damnationis
tuebatur:ut cunq̃ tamen animum cogitationemq̃ collegi:
Cœpi dicere non minore audiẽtium aſſenſu quam ſolicitu-
dine mea:dixi horis pene quinq̃.Nam.xxii.clepſydris quas
ſpacioſiſſime acceperam:ſunt additæ quatuor:Adeo illa ipã
quæ dura & aduerſa dicturo uidebãt̃:ſecũda dicẽti fuerũt:
Cæſar mihi tantum ſtudium: tãtam curã etiã(nimiũ eſt enĩ
dicere ſollicitudinem)præſtitit:ut libertum meum poſt me
ſtantem ſæpius admoneret uoci laterīq̃ conſulerem:cũ me
uehementius putaret intendi: quam gracilitas mea perpetĩ
poſſet.Reſpondit mihi ꝓ Martiano Claudius Marcellinus:
miſſus deinde ſenatus & reuocatus in poſterum.Neq̃ enim
iam inchoari poterat actio niſi noctis interuẽtu ſcinderet̃.
Poſtero die dixit ꝓ Mario ſaluius liberalis uir ſubtilis: diſ-
poſitus:acer:diſertus.In ipſa uero cauſa omnes artes ſuas ꝓ-
tulit.Reſpondit Cornelius tacitus eloquẽtiſſime:& q̃d' exi-
mium orationi eius ineſt. Dixit pro Mario
rurſus Fronto catius ĩſigniter:utq̃ iam locus ille poſcebat:
plus in precibus temporis:quam in defenſione cõſumpſit.
huius actionem ueſpera incluſit: nõ tamẽ ſic ut abrumpet.

Itaque in tertium diem probationes exierunt. Iam hoc ip̄m
pulchrum, & antiquū ſenatū nocte dirimi: triduo reuocari:
triduo contineri. Cornutus tertullus conſul deſignatus uir
egregius & pro ueritate firmiſſimus cenſuit ſeptinginta mi
lia quæ acceperat Marius ærario inferenda: Mario urbe ita-
lia que interdicendum. Martiano hoc amplius Africa: ī fine
ſententiæ adiecit: quod ego & tacitus īiuncta: aduocatiōe di
ligenter fortiterq; functi eſſemus arbitrari ſenatum: ita nos
feciſſe ut dignum mandatis partibus fuerit: aſſenſerunt cō-
ſules deſignati: omnes etiam conſulares uſque ad Pompeiū
collegam: ille & ſeptingenta milia ærario inferenda: & Mar
tianum in quinquénium relegādum: Marium repetundarū
pœnæ: quam iam paſſus eſſet cenſuit relinquendū: Erant in
utraq; ſententia multi: fortaſſe etiam plures in hac uel ſolu-
tiore uel molliore: Nam quidam ex illis quoq; ꝗ Cornuto
uidebantur aſſenſi: hunc qui poſt ipſos cenſuerat ſequebāt.
Sed cum fieret diſſenſſio. qui ſellis cōſulum aſtiterant ī Cor
nuti ſententiam ire cœperunt: Tum illi ꝗ ſe collegæ ānume
rari patiebantur: in diuerſum tranſierunt. collega cū paucis
relictus multum poſtea de īpulſoribus ſuis præcipue de Re
gulo queſtus eſt: qui ſe in ſententia quam ip̄e dictauerat de-
ſeruiſſet. Eſt alioquin tam mobile ingenium Regulo ut plu
rimum audeat: plurimum timeat. hic finis cognitiōis āpliſ-
ſimæ: ſupereſt tamen nō leue hoſtilius, firmi
nus Legatus Marii priſci: qui permixtus cauſæ grauiter ue-
hementerque uexatus eſt. Nā & rationibus Martiani & ſer-
moni: quem ille habuerat in ordine leptitanorum operā ſuā
priſco ad turpiſſimū miniſterium commodaſſe: ſtipulatuſ-
que de Martiano quinquaginta milia denarioꝝ ꝓbabatur:
ipſe præterea accepiſſe ſeſtertia decem milia Fœdiſſimo q-
dem titulo nomine unguētarii Qui titulus a uita hominis
compti ſemper & pumicati non abhorrebat. Placuit cenſen
te Cornuto referri de eo ꝓxīo ſenatu. Tunc enī caſu īcertū

an conſcientia abſuerat. Habes res urbanas : inuicé ruſticas
ſcribe: quid arbuſculæ tuæ;quid uineæ:quid ſegetes agunt:
quid oues delicatiſſimæ.In ſumma niſi æque longá epiſtolá
reddis;non eſt quod poſtea niſi breuiſſimam expectes.

C.Plinius Arrinio ſuo ſalutem.

Illud quod ſupereſſe Marii priſci
cauſæ ꝓxime ſcripſerá neſcio an ſatis circúciſú tamé
& abraſú eſt.firminus inductus in ſenatú. Reſpõdit
crimini noto:ſecutæ ſunt diuerſæ ſentétiæ conſulũ deſigna
toꝝ.Cornutus tertullus cenſuit ordine mouendú. Acutius
nerua in ſortione ꝓuintiæ rationé eius non habendá.Quæ
ſententia tanquam mitior uicit:cum ſit alioquin durior tri
ſtiorq;:Quid enim miſerius quam exectum & exemptum
honoribus ſenatoriis labore & moleſtia non carere? Quid
grauius:quá táta ignominia affectú nõ in ſolitudine latere?
Sed in hac altiſſima ſpecula conſpiciendum ſe monſtrádú-
que præbere:præterea quid publice minus aut cõgrués aut
decorum notatum a ſenatu in ſenatu ſedere: illiſq; ipſis a q-
bus ſit notatus æquari?& ſummotum a proconſulatu qa ſe
in legatione turpiter geſſerat de proconſulibus iudicare: dã
natumq; ſordium uel damnare alios uel abſoluere ; ſed hoc
pluribus uiſum eſt. Numerantur enim ſententiæ; non pon-
derátur.nec aliud in conſilio publico fieri poteſt;In quo ni-
hil eſt tam inæquale:quam æqualitas ĩpa:Nam cum ſit ĩpar
prudétia;par omnium ius eſt;Impleui promiſſum prioriſq;
epiſtolæ fidem exolui:quam ex ſpatio temporis iã recepiſſe
te colligo.Nam feſtinãti & diligenti tabellario dedi:niſi qd
impedimenti in uia paſſus eſt. Tuæ núc partes ut primũ il-
lã deinde hanc remuneres litteris.Quales iſtinc redire uber
rimæ poſſunt. Vale.

C.Plinius Priſco ſuo ſalutem.

T tu occaſiões obligãdi me auidiſſie ãplecteris: & ego
nemini libétius debeo.duabus ergo d̃ cauſis a te potiſ

ſimum petere cōſtitui quod impetratum maxime cupio:re gis exercitum ampliſſimum: Hinc tibi beneficiorum larga materia:longum præterea tempus:quo amicos tuos exorna re potuiſti:cōuertere ad noſtros:nec hos quidē multos. Mal les tu quidem multos:ſed meæ uerecūdiæ ſufficit unus aut alter ac potius unus. Is erit uocoīus Romanus: pater ī eque ſtri gradu clarus:Clarior uitricus īmo pater alius:nam huic quoq; nomini pietate ſucceſſit mater. E primis ipſe citerio-ris. Hiſpaniæ:ſcis quod prouintiæ iudicium illius: ſcis q̄ta ſit grauitas:flamen proxime fuit.hunc ego cū ſimul ſtudere mus arcte familiariterq; dilexi. Ille meus ī urbe:ille ī ſeceſſu contubernalis. Cū hoc ſeria:cū hoc iocos miſcui: Quid enī aut illo fidelius amico:aut ſodale iucundius? mira ī ſermōe: mira etiā ī ore ipo uultuq; ſuauitas. Ad hoc īgeniū excuſſū: ſubtile:dulce:facile:eruditū in cauſis agendis. Epiſtolas q̄dē ſcribit ut muſas ipas latine loq credas. Amat a me plurimū nec tamen uincit: Equidem iuuenis ſtatim iuueni quantū potui per ætatem auidiſſime contuli: & nup ab optimo prī cipe trium liberorum ius impetraui, quod quanquā parce & cum dilectu daret:mihi tamen tanquā eligerer indulſit: hæc beneficia mea tueri nullo modo melius quā ut augeam poſſum:præſertim cū ipſe illa tā grate interptet:ut dū prio ra accipit:poſteriora mereat. habes q̄lis quā ꝓbatus caruſq; ſit nobis. Quē rogo ꝓ īgenio ꝓ fortuna exornes tua. In pri mis ama hominē. Nā licet tribuas ei quantū ampliſſimū po tes:nihil tamē amplius pōt amicitia tua:cuius eē eū uſq; ad ītimā familiaritatē capacē quo magis ſcires breuiter tibi ſtu dia mores oēm deniq; uitā eius expreſſi. extēderē preces:ni ſi & tu rogari diu uolles:& ego tota hoc epiſtola feciſſē: Ro gat enī & quidē efficaciſſime q reddit cauſas [rogandi.

C. Plinius Maximo ſuo ſalutem.

Ex opiaris:diſtrīgor cētūuiralibus cauſis:q̄ me exer cēt magis q̄ delectāt:Sūt enī pleræq; paruæ & exiles.

Raro incidit uel personaꝝ claritate uel negotii magnitudīe
insigis : ad hoc ꝑpauci cū q̄bus iuuat dicere:cæteri audaces
atq; etiā magna ex parte adolescētuli obscuri ad declamādū
huc trāseūt tā irreuerēter:& temere:ut mihi Attilius noster
exp̄sse dixisse uideaṫ:sic ī foro pueros a cētūuiralibus causis
auspicari:ut ab homero ī scholis.nā hic quoq; ut illic primū
cœpit esse qđ maximū ē:at hercule ante memoriā meā: ita
maiores natu solēt dicere.ne nobilissimis q̄dē adolescētulis
locus erat nisi aliquo cōsulari ꝓducēte:tāta ueneratiōe pul
cherrimū opus colebaṫ.nunc refractis pudoris & reuerētiæ
claustris oīa patēt oībus.Nec inducūtur sed irrūpūt:sequūṫ
auditores actoribus similes cōducti & redempti mancipes:
conueniṫ a conductis & redemptis:in media basilica tā palā
sportulæ quam in triclinio dantur.Ex iudicio ī iudiciū pari
mercede transitur:Inde iam non inurbane
uocantur iisdem la
tinum nomen impositum est laudiceni:& tamē crescit īdies
fœditas utraq; lingua notata Heri duo nomēclatores mei :
habēt sane ætatem eorum:qui nuper togas sumpserunt:ter
nis denariis ad laudandum trahebantur:tanti constat:ut sis
disertissimus:hoc p̄tio quā libet numerosa subsellia īplenṫ:
hoc ingēs corona colligitur:hoc īfiniti clamores cōmouēṫ:
cum mesochorus dedit signum:opus est enī signo apud nō
ītelligentes ne audientes quidem.Nam plerique:non audi-
unt nec ulli magis laudant. si quando transibis per basilicā
& uoles scire quo modo quisq; dicat. nihil ē quod tribunal
ascēdas:nihil quod tu p̄beas aurē: facilis diuinatio. Scito eū
pessime dicere: qui præcæteris laudabitur maxime: primus
hūc audiendi morem induxit Largius licinius hactenus ta-
men ut auditores corrogaret.Ita certe ex Quintiliano præ-
ceptore meo audisse memini : narrabat autē ille: affectabar
domitium afrum:cum apud centum uiros diceret grauiter
& lēte.hoc enī illi actiōis genus erat.audit ex ꝓxio īmodicū

insolitumq; clamorem:admiratus reticuit:ubi silentium fa
ctum est repetit quod abruperat. Iterum clamor:iterum re-
ticuit. Et post silentium cœpit idem tertio: nouissime quis
diceret quæsiit. Responsum ē licinius:tum ītermissa causa:
centumuiri inquit hoc artificium perit:quod alioquin peri
re incipiebat cum perisse afro uideretur. Nunc uero prope
funditus extinctum & euersum est: pudet referre: quæ quã
fracta pronunciatione dicantur: quibus quã teneris clamo-
ribus excipiantur:plausus tãtum ac sola cymbala & tympa-
na illis canticis desunt:ululatus quidem(:nec enim alio uo-
cabulo potest exprimi:) theatris quoque indecora laudatio
large supersunt. Nos tamẽ adhuc & utilitas amicorũ & ratõ
ætatis moratur ac retinet. Veremur enim ne forte non has
indignitates reliquisse sed laborẽ fugisse uideamur. Sumus
tamen solito rariores quod initium est gradatim desinẽdi.

C. Plinius Valeriano suo salutem.

Vo modo te ueteres marsi tui? Quo modo emptio
noua:placent agri postquam tui facti sunt? Rarũ id
quidẽ. nihil enĩ æque gratum est adeptis quam con
cupiscentibus. me p̃dia materna parum commode tractant:
delectant tamen ut materna:alioquin longa patientia occal
ui. habent hunc finem assiduæ querelæ:quod quæri pudet.

C. Plinius Anniano suo salutem.

V quidem pro cætera tua diligẽtia admones me co-
dicillos atiliani ꝗ me ex parte instituit hæredem ꝓ
nõ scriptis habẽdos. quia non sint cõfirmati testamẽ
to:quod ius ne mihi q̃dem ignotũ est:cum sit iis etiã notũ
qui nihil aliud sciunt:sed ego propriã quãdã legẽ mihi dixi:
ut defunctorum uoluntates etiam si iure deficerent quasi ꝑ
fectas tuerer: Cõstat autẽ codicillos istos atiliani mãu scrip-
tos: Licet ergo nõ sint cõfirmati testamento: a me tamen ut
cõfirmati obseruabũtur: Præsertim cũ delatori locus nõ sit.
Nã si uerẽdũ esset:ne quod ego dedissem populus eriperet:

cunctatior fortasse & cautior eẽ deberem. Cum uero liceat hæredi donare quod in hæreditate subsedit: nihil est qđ obstet illi meæ legi cui publicæ leges nõ repugnant. Vale.

C. Plinius Gallo suo salutem.

Iraris cur me laurẽtinũ uel (si ita maius) laurens meũ tãtopere delectet: desinas mirari cũ cognoueris gratiá uillæ: opportunitaté loci: littoris spatium: decé & septé milibus passuũ ab urbe secessit: ut pactis q̃ agéda fuerint saluo iá & cõposito die possis ibi manere: Adit nõ una uia: Ná & laurẽtina & hostiésis eodé ferũt: sed laurẽtina a q̃r to decimo lapide, hostiésis ab undecimo relĩquéda é. Vtriq; excipit iter aliq̃ ex pte arenosum iũctis paulo grauius & longius: equo breue & molle: uaria hinc atq; inde facies: Ná mõ occurrẽtibus siluis uia coarctatur: mõ latissimis pratis diffũdit & patescit. multi greges ouiũ: multa ibi equo℞ boũque armenta: quæ mõtibus hyeme depulsa herbis & tepore uerno nitescũt. uilla usibus capax: Nõ sũptuosa tutela: cuius in prima pte atriũ frugi nec tamé sordidũ: deíde porticus i. O. litteræ similitudiné circũactæ: qbus paruula sed festiua area ĩcludit: egregiũ aduersũ tẽpestates receptaculũ: ná specularibus ac multo magis ĩminétibus tectis muniũt. Est cõtra medias cauediũ hilare: mox tricliniũ satis pulchrũ qđ in littus excurrit: ac si quãdo Africo mare ĩpulsum é fractis iá & nouissimis fluctibus leuiter adluit. Vndiq; ualuas át fenestras nõ minores ualuis habet: atq; ita a lateribus a fronte q̃si tria maria ꝓspectat: A tergo cauediũ: porticũ: areá: porticũ rursus: mox atriũ siluas & lõginquos respicit mõtes: huius a læua retractius paulo cubiculũ est amplũ: Deíde aliud minus: quod altera fenestra admittit oriẽté: occidẽté altera retinet. hæc & subiacés mare lõgius qđ sed securius ĩtuet: huius cubiculi & illius triclinii obiectu ĩcludit angulus: q purissimũ solé cõtinet & accẽdit: hoc hibernaculũ hoc etiam gymnasium meorum est. Ibi omnes silent uenti exceptis q nubilum

inducunt & ſerenum anteq̃ uſum loci eripiunt: Adnectitur
angulo cubiculũ ĩ aſpida curuatum: quod ambitum ſolis fe
neſtris omnibus ſequitur, parieti eius in bibliothecæ ſpeciẽ
armariũ inſertũ: eſt: ꝙ nõ legendos libros ſed lectitandos ca-
pit: adhæret dormitoriũ mebꝝ & tranſitu interiacente qui
ſuſpenſus & ſublatus cõceptũ uaporẽ ſalubri tẽpamẽto huc
illucq; digerit & miniſtrat, reliqua pars lateris huius ſeruoꝝ
libertorũq; uſibus detinetur pleriſq; tam mundis: ut accipe
hoſpites poſſint, ex alio latere cubiculũ eſt politiſſimũ deĩde
uel cubiculum grãde uel modica cœnatio: quæ plurimo ſo
le plurimo mari lucet, Poſt hanc cubiculũ cũ proceſtrio: al-
titudine æſtiuum: munimento hibernum, Eſt enim ſubdu-
ctum omnibus uentis: Huic cubiculo aliud & proceſtriõ cõ
muni pariete iungũtur: inde balinei cella frigidaria ſpacioſa
& effuſa: cuius ĩ contrariis parietibus duo baptiſteria uelut
eiecta ſinuant̃ abunde capacia: ſin mare ĩ ꝓximo cogites: ad
iacet unctuariũ: hypocauſtrum: adiacet ꝓpingeon balinei:
Mox duæ cellæ magis elegantes quam ſũptuoſæ, cohæret
calida piſcina mirifice: ex qua natantes mare aſpiciunt: Nec
procul ſpæriſterion: quod calidiſſimo ſoli ĩclinato iã die oc-
currit: hinc turris erigitur: ſub qua zetæ duæ totidẽ in ipſa,
præterea cœnatio quæ latiſſimũ mare longiſſimum littus
amœniſſimas uillas proſpicit, Eſt & alia turris: ĩ hac cubicu
lum: in quo ſol naſcitur conditurque: lata poſt apotheca: &
horreum, Sub hoc triclinium qđ turbati maris nõ niſi fra-
gorem & ſonum patitur eumq; iam languidum ac deſinen-
tem: ortum & geſtationem uidet: qua ortus includitur: ge-
ſtatio buxo aut rore marino ubi deficit buxus ambitur,
Nam buxus qua parte defenditur tectis: abunde uiret: apto
cœlo apertoq; uento & quanquã lõginqua aſpergine maris
inareſcit, adiacet geſtationi ĩteriore circuitu uinea tenera &
umbroſa nudiſq; etiã pedibus mollis & cedẽs: hortũ morus
& ficus frequens ueſtit: quarũ arborum illa uel maxĩe ferax

eſt terra:malignior cæteris: ac non deteriore q̃ maris facit
cœnatio remota a mari fruit̃.Cingit̃ Zetis duabus a tergo
quarũm feneſtris ſubiacet ueſtibulũ uile & hortus alius pi-
guior & ruſticus.hinc cryptoporticus prope publici operis
extéditur. Vtrinq; feneſtræ a mari plures:ab horto ſingulæ
&,alterius pauciores:Hæ cum ſerenus dies & immotus om-
nes:cum hinc uel íde uentus inquietus;qua uenti quieſcũt.
Sine iniuria patent:ante cryptoporticum Xyſtus uiolis odo
ratus:teporem ſolis ĩfuſi repercuſſu cryptoporticus auget:
quæ ut tenet ſolem ſic aquilonem inhibet ſubmouetq;:quã
tumque caloris ante:tantum retro frigoris:ſimiliter Africũ
ſiſtit atque ita diuerſiſſimos uentos alium alio latere fran-
git & finit,hæc iucunditas eius hyeme: maior æſtate: Nam
ante meridiem xyſtum: poſt meridiem geſtationes hortiq;
proximam partem umbra ſua temperat:quæ ut dies creuit
decreuitque modo breuior modo longior hac uel illac ca-
dit:Ipſa uero cryptoporticus tunc maximæ caret ſole cum
ardentiſſimus culmini eius inſiſtit:Ad hoc patentibus fene
ſtris fauonios accipit tranſmittitq;: nec unquam aere pigro
& manente ingraueſcit.In capite xyſti deinceps cryptpporti
cus horti Zeta eſt amores mei:re uera amores:ipſe poſui: In
hac heliocaminus quidem alia Xyſtũ alia mare utraq; ſoles,
cubiculum autem ualuis,cryptoporticum feneſtra ꝓſpicit:
mare contra parietem medium Zeta per quam elegáter re-
cedit:quæ ſpecularibus & uelis obductis reductiſue mõ adi
icitur cubiculo:modo aufert̃:lectum & duas cathedras ca-
pit:a pedibus mare:a tergo uillæ:a capitæ ſiluæ tot facies lo
coꝝ totidé feneſtris & diſtinguit & miſcet. Iunctũ eſt cubi-
culũ noctis & ſomni:nõ illđ uoces ſeruoloꝝ:nõ maris mur
mur:nõ tépeſtatũ motus.nõ fulgurũ lumé ac ne dié quidé
ſentit niſi feneſtris apertis:tam alti abditiq; ſecreti:illa ratio
quod interiacens andron parieté cubiculi hortiq; diſtĩguit.
Atq; ita omnem ſonum media inanitate cõſumit.applicitũ

eſt cubiculo Hipocauſtō ꝑ exiguū qđ anguſta feneſtra ſup-
poſitū calorē ut rō exigit aut effūdit aut retinet; ꝓceſtrium
deíde ac cubiculū porrigit̃ í ſolē quē orīētē ſtatim exceptū
ultra meridiē obliquū q̄dē ſed tamē ſeruat. In hác ergo zetā
cū me recipio: abeſſe mihi etiá a uilla mea uideor. Magnáq;
eius uoluptatē ecce ſaturnalibus p̄cipue capio cū reliq̃ pars
tecti licētia dierꝫ feſtiſq; clamoribus ꝑſonat: ná nec ip̄e meo
rū luſibus: nec illi ſtudiis meis obſtrepūt: hæc utilitas: hæc
amœnitas deficit aq̄ ſaliēti: ſed puteos ac potius fōtis habet:
ſunt ení í ſūmo & oío littoris illius mira natura: quocunq;
loco moueris humū obuius & paratus humor occurrit iſq;
ſincerus ac ne leuiter q̄dē tanta maris uicinitate corruptus.
Suggerūt affatim ligna ꝓximæ ſiluæ: cæteras copias hoſtié-
ſis colonia miniſtrat: frugi q̄dē homini ſufficit etiam uicus
quē una uilla diſcernit: in hoc balnea meritoria tria. Magna
cōmoditas ſi forte balneū doíni uel ſubitus aduētus uel bre
uior mora calefacere diſſuadeat. Littus ornāt uarietate gra-
uiſſima nūc cōtinua: nūc ítermiſſa tecta uillarꝫ: quæ p̄ſtant
multarꝫ urbiū faciē ſiue ip̄o mari ſiue ip̄o littore utare: qđ
nōnūq̄ lōga tráq̄litas mollit: ſæpius freqūés & cōtrarius flu
ctus ídurat. mare nō ſane p̄tioſis piſcibus abūdat: ſoleas, ta-
mē & ſq̄llas optimas egerit: Villa uero noſtra ēt mediterra-
neas copias p̄ſtat: lac í prís: Ná illuc e paſcuis pecora cōueni
unt: ſi q̄do aq̄ umbrāue ſectāt̃. Iuſtis ne de cauſis eū tibi ui-
đor ícolere íhabitare diligere ſeceſſū: quē tu nimis urbanus
es niſi cōcupiſcis atq; utiná cōcupiſcas: ut tot tátiſq; dotibꝰ
uillulæ noſtræ maxía cōmēdatio ex tuo cōtubernio acedat

C. Plinius Mario ſuo Salutem.

Vid a te iucūdius mihi potuit iniungi quam ut præ
ceptorem fratris tui liberis quærerem: Nam & bene
ficio tuo in ſcholá redeo. Et illam dulciſſimá ætatē
quaſi reſumo: ſedeo inter iuuenes ut ſolebá. Atq; etiam ex-
perior quantum apud illos auctoritatis ex ſtudiis habeam:

Nam proxime frequēti auditorio īter ſe corā multi ordinis
noſtri clare iocabantur:intraui:conticuerunt.Quod nō re-
ferrem:niſi ad illorum magis laudem quam ad meam perti
neret.Ac niſi ſperare te uellem poſſe fratris tui filios probe
diſcere:quod ſupereſt cum omnis qui profitentur audiero:
quid de quoque ſentiam ſcribam efficiamque:quantum ta-
men epiſtola conſequi potero:ut ipſe omnes audiſſe uidea-
ris.debeo enim tibi:debeo memoriæ fratris tui hanc fidem
hoc ſtudium præſertim ſuper tanta re: nam quid magis in-
tereſt noſtra quam ut liberi dicerem tui niſi nunc illos ma-
gis amares.Et ut digni illo patre te patruo reperiātur:quam
curam etiā ſi mihi non mandaſſes uindicaſſem.Nec ignoro
ſuſcipiendas offenſas in eligendo p̄ceptore.Sed oportet me
non modo offenſas:uerum etiam ſimultates pro fratris tui
filiis tam æquo animo ſubire quam parentes pro ſuis.Vale

C.Plinius Cereali ſuo ſalutem dicit.

Ortaris ut orationem amicis pluribus recitem:faciā
quia hortaris:quamuis uehementer addubitē: neq;
enī me p̄terit actiones quæ recitent̄: impetū omnē
calorem ac prope nomen ſuum perdere:ut quas ſoleant cō-
mendare ſimul & accendere iudicum cōſeſſus celebritas ad
uocatorum expectatio euentus fama nō unius actoris didu
ctumq; in partes audiētium ſtudium:ad hoc dicētis geſtus
incenſus:diſcurſus etiam:omnibuſq; motibus animi cōſen-
taneus uigor corporis:unde accidit:ut hi qui ſedentes agūt
quamuis illis maxima ex parte ſuperſint eadem illa quæ ſtā
tibus:tamen hoc quod ſedent quaſi debilitētur & deprimā
tur.recitantium uero præcipua pronunciationis adiumēta
oculi manus præpediunt̄. Quo minus mirū eſt ſi auditorū
ītentio relangueſcit:nullis extrinſecus aut blādimētis capta
aut aculeis excitata,his accedit q̄ oratio d̄ q̄ loquor pugnax
& contētioſa eſt,porro ita natura cōparatum eſt: ut ea quæ
ſcripſimus cum labore:etiam cum labore audiri putemus

Et ſane quotus quiſq; tam rectus auditor:quem non potius
dulcia hæc & ſonantia:quam auſtera & preſſa delectent.Eſt
quidem omnino turpis iſta diſcordia: eſt tamen quod ple-
rumq; euenit:ut aliud auditores:aliud iudices exigant:cum
alioquin præcipue auditor affici debeat:qbus idē ſi foret iu
dex maxīe pmoueref.poteſt tamē fieri ut q̄q̄ ī hīs difficul-
tatibus libro iſti nouitas lenocinetur:nouitas apud noſtros:
apud græcos enī ē quiddā q̄uis ex diuerſo nō tamē omnino
diſſimile.Nā ut illis erat moris leges quas ut cōtrarias prio-
ribus legibus arguebāt aliaꝝ collatiōe cōuincere: ita nobis:
eſſe repetundaꝝ legi quod poſtularemus cū hac ipā lege cū
aliis colligendū fuit:quod nequaq̄ blandū auribus īpitorū
tāto maiorē apud doctos habere gratiā debet: q̄to minorē
apud indoctos habet.nos autē ſi placuerit recitare adhibi-
turi ſumus eruditiſſimū quēq;:ſed plane adhuc an ſit recitā-
dum examina tecū:oēſq; quos ego moui in utraq; parte cal
culos pone: idque elige in quo uicerit ratio: a te enim ratio
exigetur: nos excuſabit obſequium. Vale.

C.Plinius Caluiſio ſuo ſalutem.

Sſem para: accipe auream fabulam: fabulas īmo: nā
me prioꝝ noua admonuit. Nec refert a qua potiſſi-
mū incipiā. Verania Piſonis grauiter iacebat: huius
dico Piſonis:quem Galba adoptauit:ad hanc Regulus uēit:
primum impudentiam hominis:qui uenerit ad ægrā:cuius
marito inimiciſſimus:ipſi inuiſiſſimus fuerat. Eſto ſi uenit
antum:at ille etiam proximus thoro ſedit:quo die: q̄ hora
nata eſſet:interrogauit:ubi audiuit:componit uultum:intē
it oculos:mouet labra:agitat digitos: computat: nihil niſi
t diu miſeram expectatione ſuſpendat.habes inquit clima
ricum tempus.ſed euades:quod ut tibi magis liqueat aru
icem conſulam:quem ſum frequenter expertus.Nec mo-
ſacrificium facit:affirmat exta cum ſyderum ſignificatio
congruere.Illa ut in periculo credula poſcit condicillos:

legatum Regulo ſcribit:mox ingraueſcit: clamat moriens:
O hominem nequam perfidum ac plus etiam quá periurú:
qui ſibi per ſalutem filii peieraſſet:facit hoc Regulus nõ mi
nus ſcelerate:quam frequẽter:quod iram deorum quos ipſe
quotidie fallit í caput ífelicis pueri deteſtatur. Velleius Ble-
ſus ille locuples.cõſularis nouiſſima ualitudine cõflictabať:
cupiebat mutare teſtamentum : Regulus qui ſperaret aliqđ
ex nouis tabulis:quia nuper captare eum cœperat: medicos
hortari rogare quoquo modo ſpiritum homini prorogarét:
poſtquam ſignatum eſt teſtamentum:mutat perſonam:uer
tit ad locutionem:iiſdemque medicis: quouſque miſerum
cruciatis? quid íuidetis bonam mortem? cui dare uitam nõ
poteſtis:moritur Bleſus & tanquam omnia audiſſet: Regu-
lo ne tantulum quidem:ſufficiunt duæ fabulæ: an ſcholaſti
ca lege tertiam poſcis:eſt unde fiat. Aurelia ornata femina
ſignatura teſtamétum ſumpſerat pulcherrimas tunicas: R
gulus cum ueniſſet ad ſignandum.Rogo inquit has mihi l
ges: Aurelia hominé ludere putabat:ille ſerio inſtabat. ne
multa: coegit mulierem aperire tabulas:ac ſibi tunicas qua
erat induta legare:obſeruauit ſcribentem:inſpexit an ſcrip
ſiſſet:& Aurelia quidem uiuit: ille tamen iſtud tanq̃ mor
turam coegit:& hic hæreditates hic legata quaſi mereatu
accipit: in ea ciuitate í qu
iam pridé nõ minora p̃mia ĩmo maiora neq̃tia & íprobit
quá pudor & uirtus habent. Aſpice Regulum: qui ex pa
pere & tenui ad tãtas opes per flagitia proceſſit: ut ipe m
dixerit:cú cõſuleret q̃ cito ſextertium ſexcéties impletur
eſſet:íueniſſe ſe exta duplicata:quibus portendi milies &
céties habituꝝ: & habebit ſi mõ ut cœpit aliena teſtam
qđ é íprobiſſimú genus falſis ipis quoꝝ ſunt illa dictaue

Incipit liber Tertius feliciter.C. Plinius Caluiſio ſuo
lutem plurimam dicit.

Eſcio an ullum iucũdius tempus exegerim: quã
quo nuper apud ſpurinã fui;adeo quidẽ:ut nemi
nẽ magis in ſenectute:ſi mõ ſeneſcere datum eſt:
æmulari uelim:nihil enĩ ẽ illo genere uitæ diſti-
ctius:me aũt ut certus ſiderꝝ curſus: ita uita ho-
minũ diſpoſita delectat:ſenũ p̃ſertim.Nã iuuenes adhuc cõ
fuſa quædã & quaſi turbata nõ indecẽt: ſenibus placida oĩa
& ordinata cõueniũt:qbus ĩduſtria ſera: turpis ambitio eſt:
hãc regulã ſpurina cõſtãtiſſime ſeruat;q etiã;pua hæc: ſi nõ
quotidie fiãt:ordine quodã:& uelut orbe circũagit:mane le
ctulo cõtinet̃:hora ſecũda calceos poſcit:ambulat milia paſ
ſuũ tria:nec minus animũ q̃ corpus exercet:ſi adſunt amici
honeſtiſſimi ſermões explicãt̃.Si nõ:liber legit̃ interdũ etiã
p̃ſentibus amicis:ſi tamẽ illi nõ grauẽt̃.deinde cõſidet:& li-
ber rurſus aut ſermo potior libro:mox uehiculũ aſcẽdit:aſ-
ſumit uxorẽ ſingularis exẽpli:uel aliquẽ amicoꝝ: ut me ꝓ-
xime:q̃ pulchrũ illud:q̃ dulce ſecretũ: quãtũ ibi antiqtatis:
quæ facta:quos uiros audias:qbus p̃ceptis ĩbuare. Quãuis
ille hoc tẽperamẽtũ modeſtiæ ſuæ ĩdixerit:ne p̃cipere uidea
tur:pactis ſeptẽ millibus paſſuũ:iterꝝ ambulat mille:iterꝝ re
ſidet:uel ſe cubiculo uel ſtilo reddit.ſcribit enĩ & qdẽ utra-
que lĩgua lyrica & doctiſſima:mira illis dulcedo:mira ſuaui
tas:mira hilaritas:cuius gratiã cumulat ſanctitas ſcribẽtis:
ubi hora balinei nũciata ẽ: ẽ autẽ hyeme nona: æſtate octa
ua.ĩ ſole ſi caret uẽto ambulat nudus. Deĩde mouet̃ pila ue
hemẽter & diu:nã hoc quoq; exercitatõis genere pugnat cũ
ſenectute:lotus accubat:& pauliſper cibũ differt.iterim au-
dit legentẽ remiſſius aliqd & dulcius:p hoc oẽ tẽpus liberũ
ẽ amicis uel eadẽ facere.uel alia ſi malint. apponit̃ cœna nõ
minus nitida quã frugi:ĩ argẽto puro & antiquo: ſunt ĩ uſu
& corĩthia qbus delectat̃:& afficit̃: frequẽter comœdis cœ
na diſtinguit̃;ut uoluptates quoq; ſtudiis condiant̃: ſumit
aliqd de nocte & æſtate:nemini hoc lõgũ eſt: tãta comitate

cõuiuiũ trahit: inde illi post septimũ & septuagesimũ annũ auriũ oculorũq; uigor integer: inde agile & uiuidũ corpus: solaq; ex senectute prudentia: hác ego uitá uoto & cogitatio ne p̄sumo: ingressurus auidissime ut primum ratio ætatis re ceptui canere permiserit: interim mille laboribus conteror: quorum mihi & solatium & exemplum est idem spurina: ná ille quoq; quoad honestum fuit obiit officia: gessit magistra tus: p̄uintias rexit: multoque labore hoc otium meruit. Igiť eundem mihi cursum: eundem terminum statuo: idq; iam nunc apud te subsigno: ut si me longius euehi uideris in ius uoces ad hác epistolam meam & quiescere iubeas: cum iner tiæ crimen effugero. Vale.

C. Plinius Maximo suo salutem.

Vod ipse amicis tuis obtulissem: Si mihi eadem ma teria suppeteret: id nunc iure uideor a te meis peti turus. Arianus maturius altinatiũ est princeps. Cum dico princeps nõ de facultatibus loquor: quæ illi large sup sunt: sed de castitate iusticia grauitate prudentia: huius ego cõsilio í negotiis: iudicio í studiis utor. Ná plurimum fide: plurimum ueritate: plurimum intelligentia præstat. Amat me: (nihil possum dicere ardentius): ut tu. caret ambitu: ideo se in equestri gradu tenuit. Cum facile posset ascendere altissimum: mihi tamen ornandus excolendus est. itaq; ma gni æstimo dignitati eius aliquid astruere íopinátis: ilciẽtis: immo etiam fortasse nolentis: astruere autem quod sit íplé didum nec molestum: cuius generis quæ prima occasio tibi conferas in eum rogo: habebis me. habebis ipsum gratissi mum debitorem. Quamuis enim ista non appetat: tá grate tamen excipit: quam si concupiscat.

C. Plinius Corneliæ Hispullæ suæ salutem.

Vm patrem tuũ grauissimũ & sanctissimũ uiɀ sus pexerim magis an amauerim dubitem: teq; & in me moriá eius & in honorem tuũ unice diligam: cupiá:

neceſſe eſt:atq; etiam quantum in me fuerit enitar:ut filius tuus auo ſimilis exiſtat:equidé malo materno:q̃q̃ illi pater nus etiá clarus:ſpectatuſq; cõtigerit:pater quoq; & patruus illuſtri laude conſpicui: quibus omnibus ita demũ ſimilis adoleſcet:ſi imbutus honeſtis artibus fuerit: quas plurimũ refert a quo potiſſimũ accipiat:adhuc illum pueritiæ ratio: intra conturbernium tuum tenuit:præceptores domi hũit: ubi eſt erroribus modica uel etiam nulla materia : iá ſtudia eius extra limen proferenda ſunt: iam circunſpiciendus rhe tor latius:cuius ſcholæ ſeueritas:pudor í primis:caſtitas cõ ſtet. Adeſt enim adoleſcenti noſtro cum cæteris naturæ for tunæq; dotibus eximia corporis pulchritudo:cui in hoc lu brico ætatis nõ præceptor modo:ſed cuſtos etiam rectorq; quærendus eſt. Videor ergo demonſtrare tibi poſſe Iulium genitorem:amatur a me:iudicio tamen meo nõ obſtat cha ritas hominis:quæ ex iudicio nata eſt:uir eſt emendatus: & grauis:paulo etiam horridior & durior:ut in hac licentia té porum:quantum eloquentia ualeat:pluribus credere potes: nam dicẽdi facultas aperta & expoſita ſtatim cernitur. Vita hominum altos receſſus magnaſq; latebras habet : cuius p enitore me ſponſorem accipe:nihil ex hoc uiro filius tuus udiet niſi p futurum:nihil diſcet:quod neceſſe rectius fu it:nec minus ſæpe ab illo quam a te meq; admonebitur: ibus imaginibus oneretur:quæ nomina: & quanta ſuſti at:proinde fauentibus diis trade eum præceptori : a quo res primum:mox eloquẽtiam diſcat: quæ male ſine mo us diſcitur. Vale.

C. Plinius Macrino ſuo ſalutem.

Vamuis & amici quos præſentes habebá & ſermões hominum factum meum comprobaſſe uideãt: ma gni tamé exiſtimo ſcire qd ſentias tu:ná cuius ítegra nſilium exquirere optaſſem:huius etiá peracta iudiciũ mire cõcupiſco. Cum publicum opus mea pecunia in

choaturus ī thuſcos excurriſſem:accepto ut præfectus æra
rii cōmeatu legati ꝓuinciæ bethycæ queſturi de procōſula
tu Cæcilii claſſici aduocatū me a ſenatu petierunt.Collegæ
optimi meiq; amantiſſimi đ cōmunis officii neceſſitatibus
prælocuti excuſare me & eximere tentarunt:factū ē ſenatus
conſultum perquam honorificum:ut daret prouintialibus
patronus:ſi ab ipſo me impetraſſent: legati rurſus inducti:
ueq; me iam præſentem aduocatum poſtulauerūt īplorātes
fidem meam:quam eſſent contra maſſam bebium experti:
allegātes patrocinii fœdus:ſecuta ē ſenatus clariſſima aſſen
ſio:quæ ſolet decreta ꝑcurrere:Tū ego deſino inq̄.P.C. pu-
tare me iuſtas excuſatiōis cauſas attuliſſe: placuit & mode
ſtia ſermonis & ratio:cōpulit autē me ad hoc cōſulū nō ſo
lū cōſenſus ſenatus:quáquam hic maxime:uerum etiam ali
quidā minores ſed tamē numeri:ueniebat ī mētem priore
noſtros etiam ſingulorum hoſpitum iniurias accuſatiōibꝰ
uolūtariis executos:Quo deformius arbitrabar publici ho
ſpicii iura negligere:præterea cū recordarer quāta ꝑ hiiſdē
bethycis priore aduocatione etiā pericula ſubiſſem cōſerua
dū ueteris officii meritū nouo uidebatˀ. Eſt.n. ita cōperatū
ut antiqora beneficia ſubuertas:niſi illa poſteriobus cumu
les.Nā q̄libet ſæpe obligati ſi qd unū neges: hoc ſolū memi
nerūt qđ negatū ē:ducebar ēt quo deceſſerat claſſicus: amo
tūq; erat qđ ī eiuſmodi cauſas ſolet eē triſtiſſimū periculū
ſenatoris:uidebā ego aduocationi meæ nō minorē gratiā q̄
ſi uiueret ille propoſitā inuidiā nullā.in ſumma cōputabam
ſi munere hoc iā tertio fungerer faciliorē mihi excuſationē
fore ſiqs incidiſſet:quē deberem accuſare.Nā cum ē omniū
officioꝝ finis aliquis:tum optime libertati uenia obſequio
præparatur:audiſti conſilii mei motus:ſupereſt alterutra ex
parte iudicium tuum:in quo mihi æque iucūda erit ſimpli-
citas diſſentiens quam comprobantis auctoritas.

C.Plinius Marco ſuo ſalutem.

Ergratum est mihi:quod tã diligenter libros auũcu-
li mei lectitas:ut habere omnes uelis:quærasque qui
sint omnes:fungar indicis ꝑtibus atq; etiã quo sint
ordine scripti:notũ tibi faciã. Est enim hæc quoq; studiosis
nõ iniucunda cognitio:de iaculatione equestri unus:hũc cũ
præfectus alæ militaret:pari ingenio curaq; cõposuit:de ui
ta Põponii Secũdi duo:a quo singulariter amatus hoc me-
moriæ amici q̃si debitũ munus exoluit. belloꝝ germaniæ.
xx.quibus oĩa quæ cũ germanis gessimus bella collegit. In-
choauit cũ in germania militaret:somnio monitus. Astitit
enĩ ei quiescẽti drusi neronis effigies: q germaniæ latissime
uictor ibi periit:commendabat memoriã suã:orabatque:ut
se ab iniuria obliuionis assereret:studiosi tres in sex uolumi
na propter amplitudinẽ diuisi: quibus oratorẽ ab ĩcunabu-
lis ĩstituit & ꝑficit:dubii sermonis octo scripsit sub Nerone
nouissimis annis cum omne studioꝝ genus paulo liberius
& erectius ꝑiculosum seruitus fecisset. a fine aufidii bassi. x
xx. unus:naturæ historiarum. xxxvii. opus diffusum erudi-
tũ:nec minus uariũ q̃ ipsa natura:miraris quod tot uolumi
na multaq; ĩ his tã scrupulosa homo occupatus absoluerit:
magis miraberis si scieris illũ aliquãdiu cãs actitasse:decessi
se anno sexto & quĩquagesimo:medium tempus distentum
impeditũq;:qua officiis maximis:q̃ amicitia prĩcipũ egisse:
Sed erat acre ingenium:ĩcredibile studiũ:summa uigilãtia:
lucubrare uulcanalibus incipiebat:non auspicãdi causa: Sed
studẽdi:æstate a nocte multa:hyeme uero ab hora septima:
uel cũ tardissime ab hora octaua:sæpe sexta:erat sane somni
parcissimi:nonnunquam etiam inter ipsa studia instantis &
differentis:ante lucem ibat ad Vespasianum imperatorem:
nam ille quoq; noctibus utebatur:inde ad legatum sibi offi
ciũ:reuersus domũ:quod reliquũ tẽporis studiis reddebat:
post cibum sæpe:quem interdiu leuẽ & facilẽ ueterũ more
sumebat:æstate si quid otii:iacebat in sole: liber legebatur:

annotabat excerpebatq;:nihil ení legit:quod non excerpet:
dicere etiam solebat nullum esse librum tam malum ut nõ
aliqua ex parte prodesset:post solé plerunq; frigida lauabat
aqua:deinde gustabat: dormiebatq; minimum. Mox quasi
alio die studebat in cœnæ tempus:super hác liber legebat:
annotabatur:& quidem cursim:Memini quendá ex amicis
cum lector quædam perperam pronunciasset reuocasse:&
repeti coegisse.huic auunculum meum dixisse intellexeras
népe?cum ille annuisset:Cur ergo reuocabas: decé amplius
uersus hac tua interpellatione perdidimus: tanta erat parsi-
monia temporis.Surgebat æstate a cœna luce hyeme intra
primá noctis:& tanquá aliqua lege cogéte hæc iter medios
labores urbisque fremitum:in secessu solum balnei tempus
studiis eximebatur.Cú dico balnei: de interioribus loquor.
Nam dum distringitur tergiturque:audiebat aliquid aut di
ctabat:In itinere quasi solutus cæteris curis huic uni uaca-
bat.ad latus notarius cú libro & pugilaribus: cuius manus
hyeme manicis muniebãtur.ut ne cæli quidé asperitas ullú
studii tempus eriperet: qua ex causa romæ quoque sella ue-
hebatur:repeto me correptum ab eo cur ambularé:poteras
ínquit has horas nõ perdere:ná ꝑire omne tépus arbitrabat:
quod studiis non ípartiretur:hac intétione tot ista uolumi
na peregit:electorumq; cõmentarios centú sexaginta mihi
reliquit:opistographos quidem & minutissimis scriptos : q̈
ratõne multiplicatur hic numerus:referebat ipe potuisse se
cum procuraret í hispania uendere hos cõmentarios Lartio
Licinio quadringentis millibus nummum:& tunc aliquáto
pauciores erát.Nõ ne uidet tibi recordáti q̃tú legerit:q̃tum
scripserit:nec in officiis ullis nec in amicitia principis fuisse:
rursus cum audis quid studiis laboris impenderit: nec scrip
sisse satis nec legisse?Quid est ení quod nõ ille aut occupa-
tiones impedire :aut hæc instantia non possit efficere? itaq;
soleo ridere;Cum me quidam studiosum uocant: qui si cõ-

parer illi:sum desidiosissimus. Ego autem tãtum quem partim publica partim officia amicorum distringũt: qs ex istis q tota uita litteris assident collatus illi non quasi somno & inertiæ deditus erubescat? extendi epistolam: cum hoc solũ quod requirebas scribere destinassem: quos libros reliqsset. confido tamen hæc quoq; tibi non minus grata: quam ipos libros futura. Quæ te non tantum ad legendos eos: uerum etiam ad simile aliquid elaborandum possunt æmulatiõis stimulis excitare. Vale.

C. Plinius Seuero suo Salutem.

X hæreditate quæ mihi obuenit emi proxime corinthium signum: modicum quidem: sed festiuũ & expressum: quantum ego sapio: qui fortasse ĩ omni re: in hac certe perquam exiguum sapio. Hoc tamen signum ego quoque intelligo: Est enim nudum nec aut uitia si qua sunt celat: aut laudes parum ostentat: Effingit senem stantem: ossa musculi: nerui: uenæ: rugæ: & ut spirantis apparent rari & cedentes capilli: lata frons: contracta facies: exile collum: pendent lacerti: papillæ iacent: recessit uenter: a tergo quoque eadem ætas: ut a tergo æs ipsum quãtum uerus color indicat uetus & antiquum: talia denique omnia ut possint artificum oculos tenere: Delectare imperitorum: quod me tanquam tirunculum sollicitauit ad emendum. Emi autem: non: ut haberem domi: neque enim ullum adhuc corĩthium domi habeo: uerum ut in patria nostra celebri loco ponerem: ac potissimum in Iouis templo. Videtur enim dignum templo: dignum deo donum: Tu ergo ut soles omnia quæ a me tibi iniunguntur: suscipe hanc curam: Et iam nunc iube basim fieri ex quo uoles marmore: quæ nomen meum honoresque capiat: Si hos quoque putabis addendos: Ego signum ipsum ut primum inuenero aliquem qui non grauetur: mittam tibi: uel ipse quod maius est afferam mecum: destino enim si tamen officii ratio permiserit

excurrere isto; Gaudes quod me uenturũ esse polliceor: sed contrahes frontem cũ adiecero ad paucos dies: neque enim diutius abesse me eadem hæc quæ nondum exire patiunť.

C. Plinius Caninio Ruffo salutem.

Odo nunciatus est Silius italicus in neapolitano suo inedia finisse uitam. Causa mortis ualitudo: erat illi natus ĩsanabilis clauus. Cuius tedio ad morté irreuocabili cõstantia decurrit: usq; ad supremum diem beatus & felix: nisi quod minorem ex liberis duobus amisit: sed maiorẽ melioréque florentem atque etiam consularem reliquit. læserat famam suam sub Nerone: credebať spõte accusasse. Sed in Vitelii amicitia sapienter se & comiter gesserat: ex ꝓconsulatu Asiæ gloriam reportauerat: maculam ueteris industriæ laudabili otiõ abluerat: fuit ĩter principes ciuitatis: sine potentia sine ĩnuidia: salutabatur: colebatur: multumq; in lectulo iacens cubiculo semper non ex fortuna frequẽti doctissimis sermonibus dies transigebat: cum a scribẽdo uacaret: scribebat carmina maiore cura: quam ingenio: nõnũq̃ iudicia hominum recitatiõibus experiebatur: nouissime ita suadentibus annis ab urbe secessit: seq; in campania tenuit: ac ne aduentu quidem noui prĩcipis ĩde cõmotus ẽ. Magna Cæsaris laus: sub quo hoc liberum fuit: magna illius q̃ hac libertate ausus est uti: erat usq; ad emacitatis rep̃hensionem: plures ĩisdẽ in locis uillas possidebat: adamatisq; nouis: priores negligebat. multũ ubiq; librorũ: multũ statuaꝝ: multũ imaginũ: quas nõ habebat modo: uerũ etiam uenerabať. uirgilii ante omnes: cuius natalem religiosius quam suum celebrabat: Neapoli maxime: ubi monumentum eius adire ut templũ solebat: in hac tranquillitate annum quintum & septuagesimum decessit: delicato magis corpore quam infirmo: utq; nouissimus a Nerone factus ẽ consul: ita postremus ex oĩbus quos Nero consules fecerat decessit. Illď etiã notabile ultimus ex neroniãis cõsularibus

obiit quo cõsule Nero periit:Quod me recordãtẽ fragilitatis humanæ miseratio subit: Quid enim tã circuncisum tã breue quam hominis uita longissima? An non uidetur tibi Nero modo fuisse:cum iterim ex iis qui sub illo gessere cõsulatum:iam nemo superest: quanquam quid hæc miror ? nuper Lucius Piso pater Pisonis illius qui a Valerio festo ꝑ summum facinus ĩ Africa occisus est dicere solebat neminẽ se uidere in senatu quem consul ipse sententiam rogauisset: Tam angustis terminis tãtæ multitudinis uiuacitas ipsa cõcluditur:ut mihi non uenia solum dignæ:uerum etiam laude uideantur illæ regiæ lachrymæ:Nam ferunt Xerxem cũ immensum exercitum oculis obisset:illachrymasse: qđ tot milibus tam breuis immineret occasus: sed tãto magis hoc quicquid est temporis futulis & caduci: si non datur factis: Nã hoꝝ materia in aliena manu:certe studiis proferamus: & quatenus nobis denegatᷣ diu uiuere:relinquamus aliquid quo nos uixisse testemur.Scio te stimulis nõ egere:me tamẽ tui caritas euocat:ut currẽtẽ quoq; instigẽ sicut tu soles me cum inuicem se mutuis exhortationibus amici ad amorem:immortalitatis exacuunt. Vale.

C.Plinius Suetonio tranquillo suo salutem.

Acis pro cætera reuerentia quam mihi præstas : qđ tam solicite petis ut tribunatum quẽ a neratio marcello clarissimo uiro impetraui tibi ĩ Cæseniũ Siluanũ propinquũ tuum transferam:Mihi autem sicut ẽ iucundissimum ipsum te tribunum:ita non minus gratum alium per te uidere:neq; enim esse congruens arbitror quẽ augere honoribus cupias huic pietatis titulis ĩ uidere:qui sũt omĩbus honoribus pulchriores:uideo etiam cũ sit egregium & mereri beneficia & dare:utramq; te laudem simul assecuturum:si qđ ipse meruisti alii tribuas: præterea ĩtelligo mihi quoq; gloriæ fore:Si ex hoc tuo facto non fuerit ignotum amicos meos non graue tantum tribunatum posse. uerum

etiam dare: quare ego honeſtiſſimæ uoluntati tuæ pareo: Neque enim adhuc nomen in numeros relatum eſt: Ideoqꝫ liberum é nobis ſiluanum ĩ locum tuum ſubdere cui cupio tam gratum eſſe munus tuum: quam tibi meum eſt. Vale.

C.Plinius Cornelio Minitiano ſuo Sal.

Oſſum iam perſcribere tibi quantum in re.p.,puin ciæ bethycæ cauſa laboris exhauſerim: nã fuit multi plex: actaqꝫ eſt ſæpius cũ magna uarietate; Vnde ua-rietas? unde plures actiões? Cæcilius Claſſicus hõ fœdus: & aperte malus proconſulatũ in ea nõ minus uiolẽter quá ſor dide geſſerat. Eodẽ anno quo ĩ Africa Marius Priſcus. Erat aũt Priſcus ex Bethyca: ex Africa Claſſicus: ĩde dictũ Bethy-corũ: ut plerũqꝫ dolor etiã uenuſtos facit: Non illepidum fe rebatur: dedi malum & accepi: ſed Marium una ciuitas pu-blice multique priuat reum peregerunt. in Claſſicum tota prouintia incubuit. ille accuſationem uel fortuita uel uolũ taria morte præuertit. Nam fuit mors eius ĩfamis: ambigua tamen: Vt enim credibile uidebatur uoluiſſe exire de uita cum defendi non poſſet: Ita mirum pudorem damnationis morte fugiſſe quem non puduiſſet damnanda cõmittere: Nihilominus bethyca etiam in defuncti accuſatiõe pſtabat. prouiſum hoc legibus: intermiſſum tamen & poſt longam intercapedinem tunc reductum: addiderũt bethyci: quot ſi mul ſotios miniſtroſque claſſici detulere nominatimque in eos inquiſitionem poſtulauere: aderam bethycis: mecumqꝫ Lucius Albinus, uir in dicendo copioſus ornatus: quem ego cum olim mutuo diligerem ex hac officii ſocietate: amare ardentius cœpi: habet quidẽ gloriam in ſtudiis præſertim quiddam nobis tamen nullum certa-men nulla contentio cum uterque pari iugo non pro ſe ſed pro cauſa niteretur: Cuius & magnitudo & utilitas uiſa eſt poſtulare ne tantum oneris ſingulis actionibus ſubiremus. Verebamur ne nos dies: ne uox ne latera deficerent: ſi tot

crimina :tot reos uno uelut faſce complecteremur: Deinde
ne iudicum intentio multis nominibus multiſq; cauſis nō
laſſaretur modo:uerum etiam confunderet. Mox ne gratia
ſingulorum collata atque permixta pro ſingulis quoque ui
res omnium acciperet:poſtremo nè potentiſſimi uiliſſimo
quoque quaſi piaculari dato alienis pœnis elaberent:Eteni
tum maxime fauor & ambitio dominatur: cum ſub aliqua
ſpecie ſeueritatis deliteſcere poteſt. Erat in conſilio ſertoria
num illud exemplum:qui robuſtiſſimum & firmiſſimū mi
litem iuſſit equi caudam:reliqua noſti:Nam nos quoq; tam
numeroſum agmé reorum ita demum uidebamus poſſe ſu
perari:ſi per ſingulos carperet: placuit ī primis ipſum Claſſi
cum oſtendere nocentem: hic aptiſſimus ad ſocios eius &
miniſtros tranſitus erat:quia ſotii miniſtrique probari niſi
illo nocente nō poterāt. Ex q̧bus duos ſtatim Claſſico iūxi-
mus Bebium probum & Fabium hiſpanum:utrunque gra-
tia hiſpanum etiam facundia ualidum:Et circa claſſicum q̧
dem breuis & expeditus labor:ſua manu reliquerat ſcriptū
quid ex quaque re:Quid ex quaque cauſa accepiſſet : Miſe-
rat etiam epiſtolas romam ad amiculam quādam iactantes
& glorioſas his quidem uerbis. liber ad te uenio:iam ſexter
tium quadragies redegi parte uendita bethycorum. circa hi
ſpanum & probum multum ſudoris:Horum antequam cri
mina ingrederer. neceſſarium credidi elaborare ut cōſtaret
miniſteriū crimen eſſe:quod niſi feciſſem miniſtros fruſtra
probaſſem:Neque enim ita defendebantur ut negarent ſed
ut neceſſitati ueniam precarentur:eſſe enim ſe prouinciales
& ad omne proconſulum imperium metu cogi:ſolet dicere
Claudius reſtitutus qui mihi reſpondit uir exercitatus & ui
gilans:& quālibet ſubtilis paratus:Nunq̄ ſibi tātū caliginis:
tantum perturbationis effuſum:quātum prærepta & extor
ta defenſioni ſuæ cerneret ī quibus omnem fiduciam repo-
nebat:Cōſilii noſtri exitus fuit bona Claſſici quæ habuiſſet

ante prouinciam placuit senatui a reliquis seperari: Illa filiæ ac spoliatis relinqui: additum est: ut pecuniæ quas creditoribus soluerat reuocarétur: hispanus & probus í quinquéniũ relegati: Adeo graue uisum est quod initio dubitabaẽ: An omnino crimen esset: Post paucos dies Claudiũ fuscũ Classici generũ: & Tiloniũ priscũ qui tribunus cohortis sub Classico fuerat: accusauimus dispari euentu: prisco in biennium italia iterdictũ: absolutus est fuscus. Actione tertia commodissimũ putauimus plures cõgregare. ne si longius esse extracta cognitio satietate & tedio quodã iustitia cognoscétiũ seueritasq; láguesceret: alioquin supererãt minores rei data opera hũc in locũ reseruati: excepta tamen Classici uxore: q̃ sicut implicita suspicionibus: ita nõ satis conuinci probationibus uisa est: nam Classici filia quæ & ipsa inter reos erat: ne suspicionibus quidé hærebat. Itaq; cum ad nomen eius í extrema actione uenissem: neq; enim ut initio sit etiá í fine ferendum erat: ne per hoc totius accusationis auctoritas minueretur: honestissimũ credidi nõ premere ímerenté: idque ipsum dixi & libere & uarie. Nam modo legatos íterrogabã docuissent ne me aliquid quod reprobari posse cõsiderent: modo cõsiliũ a senatu petebã: putaret ne debere me. Si quã haberem in dicendo facultatem: in iugulum innocentis q̃si telum aliquod intendere: postremo totum locũ hoc fine cõclusi: Dicet aliquis iudicas ergo? Ego uero non iudico: Memini tamen me aduocatum ex iudicibus datum: hic numerosissimæ causæ terminus fuit: quibusdã absolutis: pluribus damnatis atq; etiam relegatis: aliis in tempus: aliis inperpetuum: Eodem senatus consulto: industria fides constantia nostra plenissimo testimonio cõprobata é: dignũ solũq; par pretio tanti laboris. Cõcipere animo potes q̃ simus fatigati. Quibus totiens agendum: totiens altercandũ: tam multi testes interrogãdi subleuandi refutandi: Iam illa quam ardua quá molesta: Tot reorum amicis secreto rogátibus negare:

Referam unum aliqd ex his
aduersantibus palam obsistere. Referam unum aliqd ex his
quæ dixi:cum mihi quidá ex iudicibus ipsis pro reo gratio-
sissimo reclamarent:non minus inq̃ hic inocens erit: Si ego
omnia dixero:coniectabis ex hoc quátas contétiões quátas
etiam offensas subierimus dũtaxat ad breue tempus. Nam fi
des in præsentia eos qbus resistit offendit:deide ab illis ipis
suscipitur laudaturq;: non potui te magis ĩ rem præsentem
perducere:dies nõ fui tanti:Quid enim mihi cũ tam longa
epistola?Nolite ergo identidé quærere quid Romæ geraẽ:
& tamen memento etiam non esse epistolá longá; quæ tot
dies:tot cognitiones:tot deniq; reos causasq; complexa sit:
Quæ omnia uideor mihi non minus breuiter quá diligéter
persecutus. Temere dixi diligéter: succurrit qđ prætererá:
& quidem sero:sed quáq̃ præpostere reddetur facit hoc Ho
merus multiq; illius exemplo. Est alioquin perdecorũ:a me
tamen non ideo fiat:E testibus quidam siue iratus q̃ euoca
tus esset inuitus:siue subornatus ab aliquo reorum ut accu
sationem exarmaret:Norbanũ Lacinianũ legatum & inqui
sitorem reũ postulauit tanquá in causa castæ:uxor hæc Clas
sici:præuaricareẽ:Est lege cautũ:ut reus ante peragatur:tũc
de præuaricatore quæraẽ;uidelicet quia optíe ex accusatio-
ne ipsa accusatoris fides æstimaẽ. Norbano tamé nõ ordo le
gis:nõ legati nomé:nõ inquisitiõis officiũ præsidio fuit. Tã-
ta cõflagrauit íuidia homo alioquin flagitiosus & Domitia-
ni téporibus usus:ut multi:electusq; tunc a prouincia ad in
quirendum nõ tanquam bonus & fidelis:Sed tanquá Classi
ci inimicus. Erat ab illo relegatus: dari sibi dié ad diluenda
crimina postulauit. Neutrum impetrauit:coactus est statim
respondere:respondit:malum paruumque ingenium homi
nis facit Vt dubitem confidenter an constanter. Certe pa-
ratissime : obiecta sunt multaque magis quam præuarica-
tio nocuerunt: Quin etiam duo consulares Pompeius Ruf
fus & Libo frugi læserunt eum testimonio tanquam apud

iudicem ſub Domitiauo ſaluii libe ral is accuſatoribus aſſu ſet:damnatus & in inſulá relegatus eſt:itaq; cũ caſtam accu ſarem:nihil magis preſſi:q̃ ꝙ accuſator eius præuaricatiõis crimine corruiſſet:preſſi tamen fruſtra:Accidit ení res con- traria & noua ut accuſatore ꝑuaricationis damnato rea ſol- ueretur: quæris quid nos dum hæc aguntur: indicauimus ſenatui ex Norbano didiciſſe nos publicã cauſam: ruſuſq; debere ex ĩtegro diſcere ſi ille præuaricator probareť: Atq; ita dum ille peragitur reus:ſedimus:Poſtea Norbanus omĩ- bus diebus cognitionis interfuit: eandemque uſq; ad extre- mum uel conſtantiam uel audaciam pertulit:interrogo ip̃e me an aliquid omiſerim:rurſus & rurſus pene omiſi: Sũmo die ſaluius liberalis reliquos legatos grauiter increpuit tanq̃ non omnes quos mandaſſet prouĩtia reos peregiſſent: Atq; ut eſt uehemens & diſertus in diſcrimen adduxit:protexi ui ros optimos eoſdemq; gratiſſimos: mihi certe debere ſe p̃- dicant quod illum turbinẽ euaſerint.hic erit epiſtolæ finis: litteram non addam etiam ſi aliquid adhuc p̃teriſſe me ſen- ſero. Vale.

C. Plinius Spurinæ & Cociæ ſuæ ſalutem.

Ompoſuiſſe me quædá đ filio ueſtro nõ dixi uobis: cum proxime apud uos fuit:primũ quia nõ iõ ſcrip- ſeram ut dicerẽ:ſed ut meo amori meo dolori ſatiſfa cerẽ:deĩde qa te Spurina cum audiſſes recitaſſe me:ut mihi ipſe dixiſti:quid recitaſſem.ſimul audiſſe credebã: præterea ueritus ſum ne uos feſtis diebus cõfunderẽ: ſi ĩ memoriam grauiſſimi luctus reduxiſſem:Nunc quoq; pauliſp̃ hæſitaui id ſolũ qđ recitaui mitterẽ exigẽtibus uobis: an adiicerẽ q̃ ĩ aliud uolumẽ cogito reſeruare:Neq;.n.affectibus meis uno libello chariſſimã & mihi ſanctiſſimã memoriã ꝓſeq ſatis ẽ cuius famæ latius cõſuleť:ſi diſpẽſata & digeſta fuerit: Ve℞ hæſitãti mihi oĩa quæ iã cõpoſui uobis exhiberẽ:An adhuc aliq̃ differrẽ;ſimplicius & amicius uiſum ẽ:omnia:præcipue

cū affirmetis inter uos futura donec placeat emittere:Quđ
ſupereſt rogo ut pari ſimplicitate ſi qua exiſtimabitis addē-
da:cōmutāda:omittenda:iudicetis. Mihi difficile ē hucuſq;
intendere animū in dolore:difficile: ſed tamen ut ſculptorē
ut pictorem q filii ueſtri imaginem faceret admoneretis qd
exprimere:quid emendare deberet: ita me quoque formate
regite qui nō fragilem & caducam ſed immortalem ut uos
putatis effigiem conor efficere: ĉ hoc diuturnior erit: quo
uerior:melior:abſolutior fuerit. Vale.

C.Plinius Iulio genitori ſuo ſalutem.

St omino artemidori noſtri tam benigna natura: ut
officia amicorum in maius extollat.inde etiam meū
meritū ut uera:ita ſupra meritū prædicatione circū
feret.Equidē cū eſſent philoſophi ab urbe ſūmoti fui apud
illū in ſuburbano:& quo notabilius hoc eſt. piculoſius eēt;
fui prætor:pecuniā etiam qua tunc illi ampliore opus erat:
ut æs alienum exolueret cōtractum ex pulcherrimis cauſis
muſantibus magnis quibuſdam & locupletibus amicis mu
tuatus ipſe gratuitam dedi.Atq; itaq; hoc feci cum ſeptem
amicis meis aut occiſis aut relegatis:occiſis ſenectione:ruſti
co:Heluidio.Relegatis Maurico:Gratilla:Aria. Fania. Tot
circa me iactis fulminibus quaſi ambuſtus mihi quoq; im-
pendere idem exitium certis quibuſdā notis augurarer. Nō
ideo tamē eximiā gloriā meruiſſe me ut ille prædicat credo:
ſed tantū effugiſſe flagitium.Nam &.C. Muſonium ſocerū
eius quantū licitum eſt per ætatem cū admiratione dilexi:&
Artemidorū ipſum iā tū cū in Syria tribunus militārē:arcta
familiaritate cōplexus ſum:idq; primū nō nullius īdolis de-
di ſpecimen:quod uirū aut ſapientem aut proximum ſimil
limumque ſapienti intelligere ſum uiſus.Nam ex omnibus
qui nunc ſe philoſophos uocant uix unū aut alterū īuenies
tanta ſinceritate:tāta ueritate: Mitto q̈ patientia corpis hye
mes iuxta & ætates ferat:ut nullis laboribus:cedat ut: nihil

In cibo:in potu:uoluptatibus tribuat: ut oculos animumq;
contineat.Sunt hæc magna sed in alio:in hoc uero minima
si cæteris uirtutibus comparent:quibus meruit ut a.C. Mu
sonio ex omnibus omniũ ordinũ assectatoribus gener assu
meretur.Quæ mihi recordanti est quidem iucundũ: quod
me cum apud alios tum apud te tátis laudibus cumulat:ue-
reor tamen ne modum excedat:quem benignitas eius (illuc
enim reuertor unde cœpi)non solet tenere:Nam ĩ hoc uno
interdũ uir alioquin prudentissimus honesto qdem: sed ta-
mẽ errore uersat:q; pluris amicos suos:q̃ sunt arbitrat. Vale

C.Plinius Catilio Seuero suo salutem.

Eniam ad cœnam:sed iam núc paciscor sit expedita:
sit parca:socraticis tantum sermõibus abundet: ĩ his
quoq; teneat modũ:erunt officia ante Lucana ĩ quæ
ĩcidere impune ne Catoni quidẽ licuit: Quẽ tamen.C. Cæ-
sar ita repræhendit ut laudet:Describit enim eos quibus ob
uius fuerit: Cum caput ebrii retexissent erubuisse: deinde
adiicit:putares non ab illis Catonem: sed illos a Catone de
præhensos.potuit ne plus auctoritatis tribui Catoni: quá s
ebrius quoq; tá uenerabilis erat:Nostræ tamẽ cœnæ ut ap
paratus & impendii:sic temporis modus constet:neq; enin
ii sumus quos uituperare ne inimici quidem possint nisi u
simul laudent. Vale.

C.Plinius Voconio Romano suo salutem.

Ibrum:quo nuper optimo principi cõsul gratias eg
misi exigẽti tibi:missurus &si nõ exegisses:in hoc c
sideres uelim ut pulchritudinẽ materiæ: Ita diffic
tatẽ:ĩ cæteris enĩ lectorẽ nouitas ipsa intentũ habet. In ha
nota uulgata dicta suut oĩa:quo fit ut q̃si otiosus secutus
lector tantũ elocutioni uacet:in qua satissacere difficilius,
Cum sola æstimatur.Atq; utinam ordo saltẽ & transitus
figuræ simul spectarentur:Nã inuenire præclare: enuncia
magnifice.Interdũ etiá barbari solẽt:dispõere apte: figura

Varie:nisi eruditis negatum est: Nec uero affectanda sunt semper elata & excelsa:Nam ut in pictura lumen:nõ alia res magis q̃ umbra commendat.Ita orationem tam summittere quã attollere decet:Sed qd ego hæc doctissimo uiro? Quin potius illa adnota:quæ putaueris corrigenda: Ita enĩ magis credã cætera tibi placere si quædã displicuisse cognouero.

C. Plinius Acilio suo Salutem.

Em atrocem nec tantũ epistola dignã Largius Macedo uir prætorius a seruis suis passus ẽ:sup̃bus alioqn dominus & sæuus:& qui seruisse patrem suũ parũ ĩmo minimũ meminisset:lauabatur in uilla Formiana:repẽte eũ serui circũsistunt:alius fauces ĩuadit:alius os uerberat:alius pectus & uentrem: Atq; etiã fœdum dictu uerẽda cõtundit:& cum exanimem putarent: abiiciunt in feruens pauimentum:ut experirentur an uiueret: ille siue quia nõ sentiebat:siue quia se nõ sentire simulabat immobilis & extentus fidẽ peractæ mortis impleuit:Tum demum quasi æstu solutus effert̃: Excipiunt serui fideliores: Concubinæ cum ululatu & clamore concurrũt:Ita & uocibus excitatus & recreatus frigore loci sublatis oculis agitatoq; corpore: Viuere se:& iã tutum erat:confitetur:Diffugiunt serui quorũ magna pars comprærhensa est: cæteri requiruntur: ipse paucis diebus ægre refocillatus non sine ultionis solatio decessit: ita uiuus uindicatus ut occisi solent. Vides quot periculis: quot cõtumeliis:quot ludibriis simus obnoxii:nec ẽ qd̃ qs quam possit esse securus quia sit remissus & mitis. Non enĩ iudicio domini sed scelere perimunt̃:uerum hæc hactenus: quid præterea noui.Quid?nihil alioquin subiungerem: Nã & charta adhuc superest & dies feriatus patit̃ plura cõtexi: Addã q; opportũe De eodẽ Macedõe succurrit:cũ ĩ publico Romæ lauaret̃:notabilis atq; etiã ut exitus docuit ominosa res accidit.Eques romanus a seruo eius ut trãsitũ daret: manu leuiter admõitus cõuertit se:nec seruũ a quo erat tractus

sed ipsum Macedonem tā grauiter palma percussit: ut pene concideret. Ita balneum illi: quasi per gradus quosdam primum contumeliæ locus deinde exitii fuit. Vale.

C. Plinius Proculo suo Salutem.

Petis ut libellos tuos in secessu legam: examinem an editione sint digni: adhibes preces: allegas exemplū. Rogas enī ut aliquid subcisiui temporis studiis meis subtrahā: impertiam tuis: adiicis. M. Tullium mira benignitate poetarum īgenia fouisse: Sed ego nec rogandus sū: nec hortādus: nam & poeticen ipsam religiosissime ueneror: & te ualidissime diligo. Faciam ergo quod desyderas tā diligēter quam libenter: Videor autem iam nūc posse rescribere: esse opus pulchrum: nec supprimendum quantū existimare licuit ex his quæ me præsente recitasti: si modo mihi nō imposuit recitatio tua: legis enim suauissime & peritissime: cōfido tamen me non sic auribus duci: ut omnes aculei iudicii mei illarum delinimentis restringantur: hebetētur fortasse & paululum retundantur: euelli quidem: extorqueriq; non possunt: igitur non temere iam nunc de uniuersitate pronūcio: de partibus experiar legendo. Vale.

C. Plinius Nepoti suo Salutem.

Adnotasse uideor facta dictaq; uirorū fœminarūq;: alia clariora eē: alia maiora: cōfirmata ē opinio mea hesterno faniæ sermone: neptis hæc arriæ illius quæ marito & solatiū mortis & exēplum fuit: Multa referebat auiæ suæ: nō minora hoc: Sed obscuriora quæ tibi existimo tā mirabilia legēti fore quā mihi audienti fuere. ægrotabat Cæcina Pætus maritus eius: ægrotabat & filius utriq; mortifere ut uidebaẗ: filius decessit eximia pulchritudine: pari uerecūdia: & parentibus nō minus ob alia charus quā quod filius erat. huic illa ita funus parauit: ita duxit exequias: ut ignoraret maritus: quin immo & quotiens cubiculum eius intraret: uiuere filium: atq; etiā cōmodiorē esse simulabat.

Ac persæpe interroganti quid ageret puer: respōdebat: bene
quieuit: libenter cibum sumpsit: deinde cum diu cohibitæ
lachrymæ uincerent prorumperentq; egrediebatur: tum se
dolori dabat: satiata siccis oculis: cōposito uultu redibat tāq̄
orbitatem foris reliquisset. præclarum qdē illud eiusdem:
ferrum stringere: perfodere pectus; extrahere pugionem:
porrigere marito: addere uocem immortalem ac pene diui
nam: pæte non dolet: sed tamen ista facienti dicēti: gloria: &
æternitas ante oculos erant: quo maius ē sine præmio æter
nitatis sine præmio gloriæ abdere lachrymas: operire luctū:
amissoque filio matrem adhuc agere: Scribonianus arma in
Illyrico contra Claudium mouerat: fuerat Pætus in ptibus:
occiso Scriboniano Romam trahebatur. Erat ascēsurus na-
uem. Aria milites orabat: ut simul imponeretur: Nempe
enim inquit daturi estis cōsulari uiro seruulos aliquos: quo
rum e manu cibum capiat: uestiatur: a quibus calcietur.
Omnia sola præstabo: non impetrauit: conduxit piscatoriā
nauiculam ingensq; nauiginm minimo secuta est. Eadem
ipud Claudium uxori Scriboniani cum illa profiteretur in
liciū. Ego inquit te audiam Cuius in gremio Scribonianus
occisus est: & uiuis? Ex quo manifestum est ei consilium
ulcherrimæ mortis non subitum fuisse. Quin etiam cum
hrasea gener eius deprecaretur: ne mori pergeret: interque
ia dixisset: tu uis ergo filiam tuam: si mihi pereundum fu-
it mori mecum? respondit: si tamdiu tantaque concordia
xerit tecum: quam ego cum pæto: uolo: auxerat hoc res-
pnso curam suorum: Attentius custodiebaẗ: sensit: & nihil
itis inquit: potestis enī efficere ut male moriar: ne moriar
on potestis. Dum hæc dicit exiluit cathedram: aduersoq;
rieti caput ingenti impetu impegit: & corruit. focillata di
xam inquit uobis inuēturam me quamlibet durā ad mor
n uiam: si uos facilem negassetis: Videnẗ ne hæc tibi ma-
iem illo? pæte non dolet: ad quod per hæc puentū ē. Cum

interim illud quidem ĩgens fama:hæc nulla circunfert? Vn
de colligit qđ initio dixi alia esse clariora:alia maiora. Vale.
C.Plinius Seueriano suo Salutem.
Ecte ne omnia quod iam pridé epistolæ tuæ cessãt:
an non recte:an occupatus es tu? An tu non occupa
tus: Sed occasio scribendi uel rara uel nulla: Exime
húc mihi scrupulú: cui par esse nõ possum: Exime auté uel
data opera Tabellario misso:ego uiaticũ ego etiam ꝑmium
dabo: nunciet modo quod opto: ipse ualeo: si ualere est su
spensum & anxium uiuere:Expectantem inhoras: timéteq;
pro capite amicissimo quicquid accidere homini põt. Vale.
C.Plinius Curio Seuero suo Salu.
Fficio consulatus iniunxisti mihi:ut rei pu. nomine
principi gratias agerem: quod ego in senatu cum ad
rationé & loci & téporis ex more fecissem:bono ciui
cõueniétissimũ credidi eadem illa spatiosius & uberius uo
lumine amplecti:primũ:ut imperatori nostro uirtutes suæ
ueris laudibus commendarenrur:Deinde ut futuri prícipes
non quasi a magistro sed tamen sub exemplo præmoneréť
qua potissimum uia possent ad eandem gloriam niti. Nam
præcipere qualis esse debeat princeps:pulchrum quidé: sed
onerosum ac prope superbum est:laudare uero optimũ prí
cipem ac per hoc posteris uelut e specula lumé quod sequá
tur ostendere:idem utilitatis habet. arrogantia nihil : Cepi
autem non mediocrem uoluptatem: quod hunc librũ cum
amicis recitare uoluissem non per codicillos: nõ ꝑ libellos:
Sed si commodum:& si ualde uacaret admoniti nunquam
porro aut ualde uacat Romæ.aut commodum ẽ audire re
citantem:fœdissimis insuper tempestatibus per biduum cõ
uenerunt. Cumque modestia mea finem recitationi facere
uoluisset:Vt adiicerem tertium diem exegerunt: Mihi húc
honoré habitũ puté an studiis? studiis malo q̇ ꝓpe extincta
refouentur. At cui materiæ hanc sedulitatem præstiterunt:

Nempe quã i ſenatu quoq; ubi perpeti neceſſe erat grauari
tamen uel puncto temporis ſolebamus eadem nunc & q re
citare & qui audire triduo uelint inueniuntur:non quia elo
quentius quam prius:Sed quia Liberius ideoque libentius:
ſcribitur:Accedet ergo hoc quoq; laudibus pricipis noſtri:
quod res antea tam inuiſa quam falſa:nunc ut uera ita ama-
bilis facta eſt:Sed ego cum ſtudium audientiũ: tum iudiciũ
mire probaui : animaduerti enim ſeueriſſima quæque uel
maxime ſatiſfacere; nemini quidem me nõ multis recitaſſe,
quod omnibus ſcripſi;nihilominus tamen tãquam ſit eadẽ
omnium futura ſententia;hac ſeueritate aurium lætor; ac ſi
cut olim theatra male canere muſicos docuerunt:ita nunc ĩ
ſpem adducor poſſe fieri:ut eadẽ theatra bene canere muſi-
cos doceant:Omnes enim qui placendi cauſa ſcribunt q̃lia
placere uiderint ſcribent: Ac mihi quidem confido in hoc
genere materiæ latioris ſtili conſtare rationem:cũ ea potius
quæ preſſius & aſtrictius quã illa quæ hilarius & q̃ſi exul-
tantius ſcripſi:poſſint uideri acceſſita & ĩducta. Nõ ideo ta
men ſegnius precor ut quandoque ueniat dies ; utinamque
iam uenerit quo auſteris illis ſeueriſque dulcia hæc blãdaq;
uel iuſta poſſeſſione decedant:habes acta mea tridui: qbus
cognitis uolui tantum te uoluptatis abſentẽ & ſtudiorũ no
mine & meo capere:quãtũ præſens pcipere potuiſſes. Vale.

C.Plinius Clauſio Ruffo ſuo ſalutem.

Sſumo te in conſilium rei familiaris ut ſoleo;prædia
agris meis uicina atq; etiam inſerta uenalia ſunt : in
his me multa ſolicitãt: aliqua nec minora deterrẽt:
ſolicitant primũ ipſa pulchritudo iungendi : deinde qđ nõ
minus utile quam uoluptuoſum poſſe utraq; eadem opera:
eodẽ uiatico inuiſere:ſub eodem procuratore ac pene iiſdẽ
actoribus habere unam uillam colere & ornare;alteram tã-
tum tueri: ineſt huic computationi ſumptus ſupellectilis ;
ſumptus atrienſium;topiariorũ fabrorum: atque uenatorii

inſtrumenti:quæ plurimum refert unum in locum cõferas
an in diuerſa diſpergas. Contra uereor ne ſit incautum rem
tam magnã iiſdem tempeſtatibus iiſdem caſibus ſubdere:
Tutius uidetur incerta fortunæ poſſeſſionum uarietatibus
experiri. habet etiam multum iucunditatis ſoli cæliq; mu-
tatio:ipſaque illa peregrinatio interſita: Iam quod delibera-
tiõis noſtræ caput eſt:agri ſunt fertiles:pingues:aquoſi: Cõ
ſtat campis:uineis:ſiluis:quæ materiam & ex ea reditum ſi-
cut modicum ita ſtatum præſtant. Sed hæc fœlicitas terræ ĩ
becillis cultoribus fatigatur: Nam poſſeſſor prior ſæpius
uẽdidit pignora:& dum reliquam colonorum minuit ad tẽ
pus:uires impoſterum exhauſit. Quarum defectione rurſus
reliqua creuerunt: Sunt ergo inſtruendi eo plures: quod
frugi mancipiis. nam nec ipſe uſquã uinctos habeo: nec ibi
quiſquã ſupereſt ut ſcias quãti uideantur poſſe emi. Seſter-
tio tricies:non quia non aliquãdo quinquagies fuerint:uerũ
& hac penuria colonorum & communi temporis iniqtate
ut redditus agrorum ſic etiam pretium retro abiit: Quæris
an hoc ipſum tricies facile colligere poſſimus: Sum quidem
prope totus in prædiis:aliquid tamen fœnore nec moleſtũ
erit mutuari:accipiã a ſocru cuius arca nõ ſecus a mea utor:
Proinde hoc te nõ moueat: Si cætera nõ refragantur: Quæ
uelim quamdiligentiſſime examines: Nam cum ĩ omnibus
rebus tum in diſponendis facultatibus plurimũ tibi & uſus
& prouidentiæ ſupereſt. Vale.

C. Plinius Meſſio maximo ſuo ſalutem.

Eminiſti ne te ſæpe legiſſe quãtas cõtentiones exci-
tari lex tabellaria:q̃tũq; ipſi latori uel gloriæ uel re-
prehẽſionis attulerit? At nũc ĩ ſenatu ſine ulla defen
ſione hoc idẽ ut optimũ placuit. omnes comitiorũ die tabel
las poſtulauerũt. Exceſſeramus ſane manifeſtis illis aptiſq;
ſuffragiis licẽtiã cõcionũ:non tempus loquendi:nõ tacendi
modeſtia:nõ dẽiq; ſedẽdi dignitas cuſtodiebat: Magni ũdiq;

diſſoniq; clamores: ꝓcurrebant omnes cum ſuis candidis:
multa agmina ĩ medio:multiqꝫ circuli & ĩdecora cõfuſio: A
deo deſciueramus a cõſuetudine parẽtũ: apud quos oĩa diſ-
poſita moderata trãqlla maieſtatẽ loci pudorẽqꝫ retinebãt:
ſupſunt ſenes ex qbus audire ſoleo hũc ordinẽ comitioꝝ:ci
tato noĩe cãdidati ſilẽtiũ ſummũ:dicebat ipſe ꝓ ſe : uitã ſuã
explicabat:teſtes & laud atores dabat:uel eũ ſub quo milita
uerat:uel eum ſub quo quæſtor fuerat:uel utꝛ͡qꝫ ſi poterat:
Addebat quoſdã ex ſuffragatoribus:illi grauiter & parce lo
quebãť:plus hoc q̃ preces ꝓderat : nõnunq̃ candidatus aut
natales cõpetitoris:aut annos:aut etiã mores arguebat: Au-
diebat ſenatus grauitate cenſoria:ita ſæpius digni q̃ gratioſi
præualebant:quæ nunc ĩmodico fauore corrupta ad tacita
ſuffragia quaſi ad remediũ decurrerũt:quod interim plane
remediũ fuit:erat enĩ nouũ:& ſubitũ: Sed uereor ne proce-
dẽte tẽpore ex ipſo remedio uitia naſcantur: Eſt enĩ pericu
lũ ne tacitis ſuffragiis impudentia irrepat:Nã quoto cuique
eadẽ honeſtatis cura ſecreto quæ palã? Multi famã:cõſciẽtiã
pauci uerẽť:Sed nimis cito de futuris:ĩterĩ beneficio tabel-
lariũ habebimus magiſtratus:q maxime fieri debuerũt: Nã
ut in recupatoriis iudiciis:Sic nos ĩ his comitiis q̃ſi repente
appræhenſi ſinceri iudices fuimus. Hæc tibi ſcripſi primũ :
ut aliqd noui ſcriberẽ: deinde ut nõnunq̃ de re.p. loquerer:
cuius materiæ nobis quãto rarior quam ueteribus occaſio
tanto minus omittenda eſt: Et hercule quouſque illa uulga
ria quid agis? Eho? ecquid commode uales? habeant noſtræ
quoqꝫ litteræ aliqd nõ humile nec ſordidũ nec priuatis re-
bus incluſum:ſunt qdẽ cũcta ſub unius arbitrio:q ꝓ utilita
te cõmuni ſolus omniũ curas laboreſqꝫ ſuſcepit: qdã tamen
ſalubri tẽpamẽto ad nos quoqꝫ uelut riui ex illo benigniſſi-
mo fõte decurrũt: quos & haurire ipſi & abſentibus amicis
quaſi miniſtrare epiſtolis poſſumus. Vale.

C. Plinius Cornelio Priſco ſuo Salutem.

Vdio Valeriū martialē decessisse. Et moleste fero;
Erat hō īgeniosus:acutus:acer: & q plurimū i scribē
dō & salis haberet & fellis:nec cādoris minus: ꝓsecu
tus erā uiatico secedentē: dederā hoc amicitiæ : dederā etiā
uersiculis quos de me cōposuit:fuit moris antiq eos q uel
singulorꝫ laudes uel urbiū scripserāt:aut honoribus aut pe
cunia ornare:nostris uero tēporibus:ut alia speciosa & egre
gia:ita hoc ī prīs exoleuit. Nā postq̄ dsiimus facere laudāda
laudari quoqꝫ ieptū putamus:Quæris q sint uersiculi:qbus
gratiā rettulerī:Remitterē te ad ipsum uolumē:nisi quosdā
tenerē:Tu si placuerint hi:cæteros ī libro reqres:alloquitur
musam: mādat:ut domū meā exqliis quærat:adeat reueren
ter:sed ne tēpore nō tuo disertā pulses ebria ianuā uideto :
totos dat tetricæ dies mineruæ:dū cētū studet auribus uiro
rū:hoc qđ secula posteriqꝫ possint arpinis quoqꝫ comparare
chartis:seras tutior ibis ad lucernas:hæc hora ē tua cū furit
Lyeus:dū regnat rosa:dū madent capilli : tūc me uel rigidi
legāt catones:merito ne eum:q hæc de me scripsit & tūc di
misi amicissime. Et nunc ut amicissimum defunctum eē do
leo:Dedit enim mihi quantum maxime potuit: daturus am
plius si potuisset:tametsi quid homini potest dari maius q̄
gloria & laus & æternitas?at non erunt æterna:quæ scripsit:
nō erunt fortasse:ille tamē scripsit tanq̄ essent futura. Vale.

C. Plinii Se. Nouocomensis Liber Quartus Incipit.

C. Plinius Fabato Socero suo Salutem.

Vpis post lōgū tēpus neptē tuā meqꝫ una ui
dere:gratū est utriqꝫ nostrū qđ cupis:mutuo
mehercule:nā īuicē nos īcredibili quodā des
đrio uestri tenemur:qđ nō ultra differemus
Atqꝫ adeo iā sarcinulas alligauimus. festinatu
ri:q̄tū rō itineris pmiserit:Erit.n.una sed br

uis mora:deflectemus ĩ thuſcos:nō ut agros rẽq; familiarẽ
oculis ſubiiciamus:id ení poſtponi pōt:Sed ut fungamur ne
ceſſario officio:oppidū eſt p̄diis noſtris uicinū nomen tifer
niū tyberinū: qđ me pene adhuc pueꝝ patronū cooptauit
tāto maiore ſtudio quanto minore iudicio aduentus meos
celebrat:ꝑfectionibus angitur:honoribus gaudet:ĩ hoc ego
ut referrẽ gratiā:(nā uinci in amore turpiſſimum eſt:)Tem-
plū pecunia me extruxi:cuius dedicationẽ cū ſit paratū:dif-
ferre lōgius irreligioſum ẽ:erimus ibi ergo dedicatiōis die:
quem epulo celebrare conſtitui: Subſiſtemus fortaſſe & ſe-
quenti die ſed tanto magis uiā ipſam corripiemus: contigat
modo te filiāq; tuam fortes inuenire: nam hilares certū eſt
ſi nos ĩcolumes receperitis. Vale.

C.Plinius.S.Clementi ſuo Salutem.

Egulus filium amiſit:hoc uno malo ĩdignius: quod
neſcio an malū putet:Erat puer acris ingenii ſed am
bigui:qui tamẽ poſſet recta ſectari:ſi patrẽ nō refer-
ret:hūc Regulus emācipauit:ut hæres matris exiſteret: Mā
cipatum ita uulgo ex moribus hominis loquebantur.fœda
& inſolita parētibus indulgentiæ ſimulatiōe captabat:incre
dibile:ſed Regulum cogita: Amiſſum tamen luget inſane:
habebat puer manulos multos & iunctos:& ſolutos: hẽbat
canes maiores minoreſq;:habebat luſcinias:pſittacos: metu
las:omnes Regulus circa rogum trucidauit: nec dolor erat
ille:Sed oſtentatio doloris:conuenitur ad eum mira celebri
tate:Cuncti deteſtantur:oderunt:& quaſi probent:quaſi di-
ligānt: curſant: frequentant: Vtque breuiter quod ſentio
enuntiem:in Regulo demerendo Regulum imitantur: Te-
net ſe trans tyberim ĩ hortis ĩ quibus latiſſimū ſolum:porti
cibus immenſis:ripam ſtatuis ſuis occupauit: ut eſt in ſum-
ma auaritia ſumptuoſus:in ſumma infamia glorioſus:uexat
ergo ciuitatem ĩ ſaluberrimo tẽpore: & quod uexat ſolatiū
putat dicit ſe uelle ducere uxorem : hoc quoque ſicut alia

peruerse:audies breui nuptias lugentis senis:quorum alteꝝ immaturum:alterum serum est:Vnde hoc augurer quæris? non quia affirmet ipse quo mendacius nihil est: Sed qa certū est Regulū esse factuꝝ quicquid fieri nō oportet. Vale.

C.Plinius.S. Adriano suo Salutem.

Vod semel atq; iterum consul fuisti similis antiqs: quod proconsul Asiæ.qualis ante te q̄lis post te uix unus aut alter.Nō sinit enī me uerecūdia tua dicere: nemo:qđ sanctitate quod auctoritate quoq; princeps ciuitatis: Est quidem uenerabile & pulchrum: ego tamen te uel magis in remissioribus miror.Nam seueritatem istam pari iucunditate condire:summæq; grauitati tantum comitatis adiungere nō minus difficile quam magnum est: id tu cum incredibili quadam suauitate sermonum:tum uel præcipue stilo assequeris:nā & loquenti tibi illa homerici senis mella profluere:& quæ scribis complere apes floribus & īnectere uidentur:ita certe sum affectus ipse cum græca epigrāmata tua:cum iambos maxime legerē:quantum ibi humanitatis: uenustatis: quam dulcia illa? quam amantia? quam arguta: quam recta? Callimachum me uel Herodem uel si quid his melius tenere credebam:Quorum tamen neuter utrunque aut absoluit.aut attigit: hominem ne Romanum tā græce loqui? Non medius fidius ipas athenas tam atticas dixerim. Quid multa? īuideo græcis qđ illoꝝ lingua scribere maluisti:neq; enī cōiectura eget qd sermōe patrio exprimere possis:cū ī hoc īsititio & īducto tā p̄clara opera p̄feceris. Vale.

C.Plinius.S.Sossio suo Salutem.

Aluisiū nepotē ualidissime diligo:uiꝝ īdustriū rectū disertū:Quod apđ me uel potissimū ē:Idē.C.Caluisiū cōtubernalē meū amicū tuū arcta ꝓpinqtate cōplectič: Est .n.filius sororis:hūc rogo semestri tribunatu splēdidiorē & sibi & auūculo suo facias: obligabis me: obligabis Caluisiū nostrū:obligabis ipm nō minus idoneū debitorem quā nos putas:Multa beneficia in multos cōtulisti: ausim cōtendere

nullũ te melius:æq; bene unũ:aut alteꝝ collocasse. Vale.

C.Plinius Sparso suo Salutem.

Eschynem aiunt petẽtibus rhodiis legisse orationẽ
suam.deinde Demosthenis summis utranq; clamori
bus.Quod tãtorum uirorum contigisse ,scriptis nõ
miror:cũ orationẽ meã ꝑxime doctissimi homines hoc stu
dio:hoc assensu:hoc etiã labore ꝑ biduum audierint.quãuis
intentionem eorum nulla hinc & inde collatio: nullũ quasi
certamen accederet.Nam rhodii cum ipsis orationum uir-
tutibus tum etiam cõparationis aculeis excitabant: nostra
oratio sine æmulationis gratia probabatur: an merito scies
cũ legeris librũ:cuius amplitudo nõ sinit me lõgiore episto
la præloq.oportet enim nos in hac certe ĩ qua possumus eẽ
breues:quo sit excusatius Quod librum ipsum non tamen
ultra causæ amplitudinem extendimus. Vale.

C.Plinius Nasoni suo Salutem.

Husci grandine excussi:ĩ regione transpadana sũma
abundãtia sed parum utilitatis nunciatur.Solũ mihi
Laurẽtinũ meũ ĩ reditu: nihil quidẽ ibi possideo ꝑ-
ter tectũ & hortũ statimq; harenas.Solũ tamẽ mihi in redi
tu:ibi enim plurimũ rescribo:nec agrum quẽ nõ habeo:sed
ipũm me studiis excolo:ac iã possum tibi ut aliis ĩ locis hor
reũ plenũ:sic ibi scriniũ ostẽdere.Igitur tu quoq; si certa &
fructuosa ꝑdia cõcupiscis aliqd in hoc littore para. Vale.

C. Plinius Lepido suo Salutem.

Aepe tibi dico inesse uim Regulo: mirum ẽ quã effi
ciat in quod incubuit:placuit ei lugere filium:luget
ut nemo:eius statuas placuit & imagines ꝗplurimas
facere:hoc oĩbus officinis agit: illũ coloribus : illũ cera:illũ
ære: illum argento : auro : ebore : marmore effingit. Ipse
uero & nuper adhibito ingenti auditorio libꝝ de uita eius
recitauit:deuita pueri tecitauit. Tamen eundem librum in
exemplaria mille trãscriptũ per totam Italiam prouintiasq;

dimisit. Scripsit publice ut a decurionibus eligeretur uocalissimus aliquis ex ipsis qui legeret eum populo. factum est: hanc ille uim seu quo alio nomíe uocáda est itentio. Quicquid uelis optinendi si adoptiora uertisset: quantũ boni efficere potuisset q̄q̄ minor uis bonis quá malis inest; ac sicut

ita recta ingenia debilitat uerecundia: peruersa confirmat audacia. Exemplo est Regulus: imbecillũ latus: os confusum: hæsitans lingua: tardissima inuentio est: memoria nulla: nihil deniq̧ præter ingenium isanum: & tamen eo ipudentia ipsoq̧ illo furore ꝑuenit ut plurimis orator habeatur. Itaq̧ Hærennius sentio mirifice illud Catōis de oratore i hunc e cōtrario uertit: orator est Vir malus dicendi iperitus. Non me hercule Cato ipse tam bene uerum oratorem quam hic Regulum expressit: Habes ne quo tali epistolæ parem gratiam referas: omnes si scripseris nũ aliqs in municipio uestro ex sodalibus: num etiam ipse tu hunc luctuosum Reguli librum ut circunlator in foro legeris si licet ut ait Demosthenes est enim tam impetus ut risum magis possit exprimere quam gemitum: credas non de puero scriptum sed a puero. Vale.

C Plinius Arriano suo Salutem.

Ratularis mihi quod acceperim auguratũ: iure gratularis: primum quod grauissimi prīcipis iudicium in minoribus etiá rebus consequi pulchrũ est: deide qđ sacerdotium ipsum cum priscum & religiosum: tũ hoc quoq̧ sacrũ plane & insigne est: quod non admittiť uiuēti. Ná alia quanquam dignitate ꝑpemodum paria ut tribuũť: sic auferuntur: in hoc fortunæ hactenus licet: ut dari possit. Mihi uero etiá illud gratulatiōe dignũ uideť: quod successi Iulio frontino prīcipi uiro: qui me nominationis die p hos cōtinuos annos iter sacerdotes noīabat táq̄ i locũ suũ coaptaret: qđ nũc euētus ita cōprobauit ut nō fortuitũ uideret.

Te qdem(ut scribis)hoc maxime delectat auguratus meus. Quod.M.Tullius augur fuit:Lætaris ení quod honoribus eius insistá:qué æmulari in studiis cupio. sed utinam ut sacerdotiū idé & consulatū multo etiá iuuenior quam ille sū cōsecutus:Ita senex saltem ígeniū eius aliqua ex parte asseq possim.Sed nimirū quæ sunt in manu hominum & mihi & multis cōtigerūt:Illud uero ut adipisci arduū sic etiá sperare nimium est:quod dari nisi a diis non potest.Vale.

C.Plinius Vrso tuo Salutem.

Ausam p hos dies dixit Iulius Bassus homo laboriosus:& aduersus suis clarus. accusatus est sub Vespasiano a priuatis duobus:ad senatū remissus diu pepédit:tádé absolutus uídicatusq est.Titū timuit ut domitiani amicus a Domitiáo relegatus é:reuocatus a Nerua sortitusq bithyniá redit reus:accusatus nō mius acriter q fideliter defensus uarias sentétias habuit:plures tamé mitiores : egit cōtra eū Pōponius Ruffus uir pitus & uehemés: ruffo successit Theophanes unus ex legatis fax accusatiōis & origo : respōdi ego:ná mihi Bassuus íiunxerat: ut totius deféſionis fundaméta iaceré:diceré de ornamétis suis:q illi & ex generis claritate & ex piculis ipsis magna erát:diceré de cōspiratione delatorū:quá in quæstu habebát: diceré causas qbus factiosissimū quéq ut illū ipm Theophané offendisset:eundé me uoluerat occurrere crimini:quo maxime pmebatur: in aliis enim quamuis auditu grauioribus non absolutioné modo:uerum etiá laudem merebatur:hoc illum onerabat: quod homo simplex & incautus quædam a prouincialibus: ut amicus accepat:Nam fuerat in prouintia eadé quæstor: hæc accusatores furta & rapinas:Ipse munera uocabat. Sed lex munera quoq accipi uetat:hic ego qd ageré?qd' iter defensiōis igrederer?negaré?uerebar:ne plane furtū uideretur qđ cōfiteri timeré.pterea ré manifestá íficiari augentis erat crimen nō diluentis:præsertim cum reus ipse nihil integrū

aduocatis reliquisset: Multis enim atq; etiã principi dixerat sola se munuscula duntaxat natali suo aut accepisse saturnalibus: & plerisq; misisse. Veniã ergo peterem? Iugularẽ reum quem ita deliq sse cõcederẽ: ut seruari nisi uenia nõ posset: tanquam recte factum tuerer. Non illi profuissem: sed ipse impudens extitissem: ĩ hac difficultate placuit quiddam medium tenere: Videor tenuisse: actionem meam ut ꝑlia solet nox diremit: egerã horis tribus & dimidia: supererat Sesquihora: Nam cum ex lege accusator sex horas: nouem reus accepisset: ita diuiserat tempora reus: inter me & eum qui dicturus post erat: ut ego quinq; horis: ille reliquis uteretur: mihi successus actionis silentium finemq; suadebat. Temerariũ est eni secũdis nõ esse contentũ: Ad hoc uerebar: ne me mox corporis uires iterato labore deficerent: quæ difficilius ẽ repetere quã iũgere. Erat etiã ꝑiculũ ne reliq̃ actio mea & frigus ut deposita: & tediũ ut resũpta pateret. ut enim faces ignẽ assidua cõcussiõe custodiũt: dimissum egerrie reparãt: Sic & dicentis calor & audientis itentio cõtinuatione seruatur: Intercapedine & quasi remissiõe languescit: Sed Bassus multis precibus, pene & lachrymis obsecrabat implerẽ meũ tempus: parui: utilitatemq; eius prætuli meæ. bene cessit: inueni ita erectos animos senatus: ita recentes: ut patior actiõe incitati magis quam satiati uiderent. Successit mihi Lucius albinus tã apte: ut oratiões nostræ uarietatẽ duaꝝ cõtextũ unius habuisse credant. Respõdit Hærennius pollio ĩstãter & grauiter: Deinde Theophanes rursus: fecit enĩ hoc quoq; ut cætera ĩpudentissime: qđ post duos & cõsulares & disertos tẽpus sibi & quidẽ laxius uẽdicauit: Dixit in nocte atq; etiã illatis lucernis: postero die egerũt ꝓ Basso Nomulus & frõto mirifice: quartũ diẽ ꝓbatiões occupauerũt. Cẽsuit Bebius macer cõsul đsignatus lege repetũdaꝝ Bassum teneri: Cepio hispo salua dignitate iudices dandos: Vterque recte:

Qui fieri poteſt inquis? cum tam diuerſa cenſuerint: quia ſcilicet & macro legem intuenti conſentaneum fuit dánare eum: qui contra legem munera acceperat: & Cepio cum putaret licere ſenatui ſicut licet & mitigare leges & ītédere: nō ſine ratione ueniam dedit: facto uectito quidé nō tamé inuſitato: p̄ualuit ſententia Cepionis: Quinimo conſurgenti ei ad cenſendū acclamatū eſt quod ſolet reſidentibus: Ex quo potes exiſtimare quáto cōſenſu ſit exceptū cū diceret: quod tam fauorabile fuit cum dicturus uideretur: Sunt tamen ut in ſenatu: ita ī ciuitate ī duas partes hominū iudicia diuiſa: Nam quibus ſententia Cepionis placuit: ſententiá macri ut rigidam duráq; repræhendūt: Quibus macri: illam alteram diſſolutam atq; etiam incongruentem uocant: Negát enī cō grués eſſe retinere ī ſenatu cui iudices dederis. Fuit & tertia ſentétia: Valerius paulinus aſſenſus Cepioni hoc áplius cenſuit referédū đ Theophane cū legationé renūciaſſet: Arguebatur enim multa ī accuſatione feciſſe: quæ illa ipſa lege q̄ Baſſum accuſauerat tenerentur: Sed hanc ſententiá cōſules quanq̄ maxime parti ſenatus mire probabatur: non ſunt p̄ ſecuti: Paulinus tamen & iuſtitiæ famam & conſtátiæ tulit: Miſſo ſenatu Baſſus magna hominū frequentia: magno clamore: magno gaudio exceptus eſt: fecerat eum fauorabilem renouata diſcriminum uetus fama notumque periculis nomen: & ī procero corpore mœſta & ſqualida ſenectus: habebis hanc interim epiſtolam ut a
expectabis orationem plenam onuſtamque: expectabis diu: neque enim leuiter & curſim ut de re tanta retractanda eſt. Vale.

C. Plinius. S. Sabino ſuo ſalutem.

Cribis mihi Sabiná q̄ nos reliq̄t hæredes modeſtum ſeruum ſuú nuſq̄ liberum eſſe iuſſiſſe: eidé tamé ſic aſcripſiſſe: legatum modeſto quem liberū eſſe iuſſi: Quæris quid ſentiam: cōtuli cū prudétibus: cū peritis iuris: cōuenit

Inter omnes nec libertatem deberi:quia non sit data:nec le
gatum:quia seruo suo dederit:Sed mihi manifestus error ui
detur:ideoq; puto nobis quasi scripserit Sabina faciédú qđ
ipsa scripsisse se credidit:Cōfido accessurū te sentétiæ meæ:
Cum religiosissime soleas custodire defunctorū uoluntaté.
quam bonus hæredibus intellexisse pro iure est. Neque enī
minus apud nos honestas:quam apud alios necessitas ualet:
moretur ergo in libertate sinentibus nobis: fruatur legato:
quasi omnia diligétissime cauerit: cauit enim quæ hæredes
bene elegit. Vale.

C.Plinius.S. Cornelio Minutiano suo Sal.

Vdisti ne Valerium Licinianum in sicilia profiteri?
Nondum te puto audisse: Est enim recens nuncius
ꝑtorius:hic modo īter eloquétissimos causaꝝ acto-
res habebať.Nunc eo decidit:ut exul de senatore:rhetor de
oratore fieret:Itaq; ipse in præfatione dixit doléter & graui
ter. Quos tibi fortuna ludos facis? Facis enī ex ꝓfessoribus
senatores:ex senatoribus ꝓfessores. Cui sentétiæ tátū bilis:
tátum amaritudinis inest:ut mihi uideať ideo professus ut
hoc diceret:idem cum græco pallio amictus intrasset. Carét
enim togæ iure : quibus aqua & igni interdictum est:post-
quam se composuit:circunspexitque habitum suum: latine
inquit Declamaturus sum dicens tristia & miseranda. Di-
gnum tamen illum qui hæc ipsa studia incesti scelere macu
larit : confessus est quidem incestum sed incertum utrum
quia uerum erat an quia grauiora metuebat si negasset. Fre
mebat enim Domitianus:æstuabaque ingenti inuidia desti
tutus:nam cum Corneliam Maximillam uestalem defodere
uiuam cōcupisset ut qui illustrari sæculum suum eiusmodi
exemplis arbitraretur Pontificis maximi iure seu potius ī-
manitate tyráni licétia domini reliquos pōtifices nō ī regiā
sed in albaná uillā cōuocauit.nec miore scelere q̄ qđ ulcisci
uidebatur:absentem inauditamq; damnauit īcesti: cum ipe

fratris filiam incesto non polluisset solum uerum etiá occi-
disset:Nam uidua abortu periit: missi statim pontifices qui
defodiédam necádáq; curarét:Illa núc ad uestá núc ad cæte
ros deos manus tendés multa sed hoc frequétissime clami-
tabat:Me Cæsar incestá putat:q̃ sacra faciente uicit:triúpha
uit:bládiens hæc an irridens ex fiducia sua an ex cótemptu
principis dixerit dubium é:dixit donec ad suppliciú nescio
an innocens certe tanq̃ nocés ducta est.Quin etiá cú í illud
subterraneum cubiculum demitteretur: hæsissetq; descédé
ti stola:uertit se ac recollegit: cú ei carnifex manú daret ad-
uersata é & resiliit fœdumq; cótactú quasi plane a casto cor
pore puroq; nouissima sáctitate reiecit:oíbusq; numeris pu
doris:

præterea celer
eques romanus cui Cornelia obiiciebatur cú í comitio uir
gis cæderet í hac uoce pstiterat:qd feci?Nihil feci.Ardebat
ergo Domitianus & crudelitatis & iniquitatis infamia arri-
pit Licinianum quod in agris suis occultasset Corneliæ li-
bertam.Ille ab his qbus erat curæ præmonetur: si comitiú
& uirgas pati nollet ad confessionem cófugeret quasi ad ue
niam:fecit: locutus est pro absente Hærennius senetio tale
quidam quale est illud:

Ait
ení ex aduocato núcius factus sum:Licinianus recessit: gra-
tum hoc Domitiano: adeo qdé ut gaudio pdiret diceretq;
absoluit nos Licinianus:adiecit etiá nó esse uerecúdiæ eius
instandú:ipsi uero permisit si qua posset ex rebus suis raperet
ante quam bona publicarentur.exiliumq; molle uelut præ-
mium dedit.Ex quo tamen postea clæmentia Diui Neruæ
translatus est in siciliam ubi nunc profitetur : seque defor-
tuna præfationibus uindicat:uides quam obsequéter pareá
tibi:qui non solum res urbanas uerum etiam peregrinas tá
sedulo scribo:ut altius repetam:& sane putabam te qa tunc
absuisti.nihil aliud de Liciniano audisse: quam relegatú ob
incestum: Summam enim rerum nunciat fama nó ordiné :

mereor ut uicissim quid in oppido tuo quid ĩ finitimis agatur:(solent enim notabilia quædam incidere):perscribas:de niq; quicquid uoles dũmodo nõ minus longa epistola nuncies:ego nõ pagías tátũ sed etiá uersus syllabasq; numerabo.

C.Plinius Arriano suo Salutem.

Mas Aegnatium Marcellinũ atq; etiam mihi sæpe commendas:amabis magis cõmendabisq; si cognoueris eius recens factũ.Cum in ꝓuintiá quæstor exisset scribãq; qui sorte obtigerat ante legitimũ tempus salarii amisisset quod acceperat scribæ daturus ĩtellexit & statuit subsidere apud se nõ oportere.Itaq; reuersus Cæsaré: deíde Cæsare auctore senatum cõsuluit: qd fieri de salario uellet: & parua quæstio sed tamen quæstio hæredes scribæ sibi: ꝓ fecti ærario populoq; uindicabát:acta causa est. dixit hæredũ aduocatus:deíde populi:uterq; percõmode. Cælius strabo ærario cẽsuit inferendũ: Bebius macer hæredibus dandũ:obtinuit strabo:tu lauda Marcellinũ ut ego statim feci: quis eni abũde sufficiat illi ꝙ é a prĩcipe & a senatu ꝓbatus: gaudebit tamen testimonio tuo:omnes enim qui gloria famaq; ducuntur mirum in modum assensio & laus a minoribus etiá profecta delectat:Te uero Marcellinus ita ueret:ut iudicio tuo plurimum tribuat:accedit his:quod si cognorit factum suũ isto usq; penetrasse:necesse est laudis suæ spatio & cursu & peregrinatione lætet. Etenim nescio quo pacto uel magis homines iuuat gloria lata quã magna. Vale.

C.Plinius Tacito suo Salutem.

Aluum te in urbem uenisse gaudeo:uenisti autem si quando alias nũc mihi maxime desideratus:ipse adhuc pauculis diebus ĩ tusculano cõmorabor:ut opusculũ qđ est ĩ manibus absoluã. Vereor enĩ ne si hãc ĩtentionẽ iam in finẽ laxauero:ægre resumam:interim ne qd festinationi meæ pereat:quod sum præsens petiturus hac quasi præcursoria epistola rogo. sed prius accipe causas rogandi:

deinde ipſum quod peto:proxime cum in patria mea fui ue
nit ad me ſalutádū municipis mei filius ꝑ̄textatus:ego huic
ſtudes inquam:reſpondit etiam:ubi?Mediolani:cur nō hic?
& pater eius:(erat enim una: atq; etiam ipſe adduxerat pue-
rum)qa nullos hic præceptores habemus.quare nullos ? nā
uehementer ítererat ueſtra qui patres eſtis & opportune cū
plures patres audiebát liberos ueſtros hic potiſſimū diſce-
re. Vbi enim aut iucundius morarentur quam ī patria aut
pudicius continerentur quam ſub oculis parētum aut mi-
nore ſumptu quam domi.quantulum eſt ergo collata pecu
nia conducere præceptores: quod nunc in habitationes in
uiatica ī ea quæ peregre emunť impenditis adiicere merce-
dibus:atq; adeo ego qui nundū liberos habeo paratus ſum
ꝓ rep.noſtra quaſi ꝓ filia uel parente tertiá parté eius quod
conferre uobis placebit dare. Totum etiam pollicerer : niſi
timerem ne hoc munus meum quandoq; ambitu corrūpeť
ut accidere multis ī locis uideo ī quibus præceptores publi
ce cōducuntur.huic uitio occurri uno remedio poteſt ſi pa
rētibus ſolis ius cōducendi relinquatur.iiſdem religio recte
iudicandi neceſſitate collationis addatur. Nam q̃ fortaſſe đ
alieno negligentes certe de ſuo diligentes erunt , dabuntq;
operam ne a me pecuniam non niſi dignus accipiat:ſi accep
turus.& ab his erit:proinde conſpirate conſentite:maioréq;
animum ex meo ſumite qui cupio eſſe quamplurimū quđ
debeam conferre:nihil honeſtius præſtare liberis ueſtris ni
hil gratius patriæ poteſtis:educentur hic qui hic naſcūtur :
ſtatimq; ab infantia natale ſolum amare frequentare cōſue
ſcant.atque utinam tam claros præceptores inducatis ut in
finitimis oppidis hinc ſtudia petantur.utque nunc liberi no
ſtri aliena in loca:ita mox alieni hūc in locū confluant.Hæc
putaui altius & quaſi a fonte reperenda:quo magis ſcires q̃
gratum mihi foret:ſi ſuſciperes quod iniūgo:Iniūgo aūt: &
ꝓ rei magnitudine rogo: ut ex copia ſtudiorum quæ ad te

ex admiratione ingenii tui conuenit circũſpicias præcepto-
res quos ſolicitare poſſimus ſub ea tamé cõditiõe:ne cui fi-
dé meá obſtringam:omnia enim libera parẽtibus ſeruo. Illi
iudicent: illi eligant: ego mihi curam tantum & impendiũ
uindico. Proinde ſi quis fuerit repertus qui ĩgenio ſuo fidat
eat illuc ea lege ut hinc nihil aliud certum quam fidutiam
ſuam fuerat. Vale.

C. Plinius Paterno ſuo Salutem.

V fortaſſe orationem ut ſoles & flagitas & expectas:
At ego quaſi ex aliqua peregrina delicataque merce
luſus meos tibi prodo: Accipies cũ hac epiſtola hen-
decaſyllabos noſtros:quibus nos in uehiculo ĩ balneo inter
cœná oblectamus otiũ tẽporis: his iocamur ludimus: ama-
mus:dolemus:querimur:iraſcimur: deſcribimus aliqd mõ:
altius modo preſſius:atq; ipſa uarietate tentamus efficere:
ut aliis alia quædam fortaſſe omnibus placeant: Ex qbus ta
men ſi nonnulla tibi paulo petulantiora uidebũtur:erit eru
ditionis tuæ cogitare ſummos illos & grauiſſimos uiros q
talia ſcripſerunt nonmodo a laſciuia rerum:ſed ne uerbis q
dé nudis abſtinuiſſe:quæ nos refugimus nõ qa ſeueriores:
unde enim:ſed quia timidiores ſumus: ſcimus alioqn huius
opuſculi illam eſſe ueriſſimá legé:quam Catullus expreſſit.
Nam caſtum eſſe decet pium poetá ipſum: uerſiculos nihil
neceſſe eſt:qui tunc deniq; habent ſalem & leporem: ſi ſunt
molliculi & parum pudici. Ego quanti faciam iudiciũ tuũ
uel ex hoc potes æſtimare:qđ malui omnia a te penſitari: q̃
electa laudari. & ſane quæ ſunt cõmodiſſima deſinũt uideri
cum paria eſſe cœperunt. Præterea ſapiens ſubtiliſq; lector
debet non diuerſis conferre diuerſa: ſed ſingula expendere:
nec deterius aliud putare quod eſt ĩ ſuo genere perfectum.
Sed quid ego plura? Nam longiore præfatione uel excuſare
uel commendare ineptias ineptiſſimum eſt. Vnum illud
prædicendum uidetur cogitare me has nugas ita inſcribere

hendecasyllabi:qui titulus sola metri lege cõscribitur.Pro-
inde siue epigrãmata siue edulia siue æglogas siue(ut multi)
poemata seu qđ aliud uocare malueris: Licebit uoces. Ego
tãtũ hẽdecasyllabos p̃sto:a simplicitate tua peto qđ de libel
lo meo dicturus es aliis mihi dicas:neq; ẽ difficile qđ postu-
lo.Nam si hoc opusculum nostrum aut potissimum eét aut
solum posset durum uideri dicere.Quære quid agas Molle
& humanum est habes quod agas. Vale.

C. Plinius Fundano suo Salutem.

I quid omnino:hoc certe iudicio facio quod Asiniũ
Ruffum singulariter amo:Est homo eximius & bo-
nos amãtissimus: Cur enĩ nõ me quoq; ĩter bonos
numerẽ?Idẽ Corneliũ Tacitũ scis quem uirum?arcta fami-
liaritate cõplexus ẽ:proinde si utrunq; nostrũ ꝓbas: de Ruf
fo quoq; necesse est idẽ sentias: quũ sit ad cõnectendas ami
citias uel tenacissimũ uinculũ morũ similitudo.Sũt ei libe-
ri plures:Nam in hoc quoq; functus est optimi ciuis officio
quod fæcũditate uxoris large frui uoluit eo sæculo:quo ple
risq; etiã singulos filios orbatis præmia graues faciunt:qui-
bus ille despectis aui quoq; nomen assumpsit : est enĩ auus
& qdẽ ex Saturio firmo:quẽ diliges ut ego: si ut ego ꝓpius
ĩspexeris. Hæc eo ꝑtinent ut scias q̃ copiosam q̃ numerosã
domũ uno beneficio sis obligaturus: ad quod petẽdũ uoto
primũ deĩde bono quodã omine adducimur. Optamus enĩ
tibi ominamurq; ĩ proximum annum Consulatum:Ita nos
uirtutis tuæ:ita iudicia Principis augurari uolunt.Cõcurrit
autem ut sit eodem anno quæstor maximus ex liberis Ruf
fi Asinius Bassus iuuenis:nescio an dicam quod me pater &
sentire & dicere cupit , adolescentis uerecundia uetat ipso
patre melior.difficile est ut mihi de absente credas : quãquã
credere soles omnia.tantum in illo ĩdustriæ:probitatis: eru
ditionis:ingenii:studii:memoriæ denique esse:quantum ex-
pertus inuenies. Vellem tam ferax sæculum bonis artibus

haberemus:ut aliquos Baſſo præferre deberes: Tum ego te primus hortarer moneremque circunferres oculos ac diu penſitares quem potiſſimum eligeres. Hunc uero ſed nihil uolo de amico meo arrogantius dicere: hoc ſolum dico dignum eſſe iuuenem quem more maiorum in filii locum aſſumas. Debent autem ſapientes uiri ut tu:tales a rep. liberos accipere:quales a natura ſolemus optare. Decorus erit tibi Conſuli quæſtor patre prætorio : propinquis conſularibus quibus iudicio ipſorum quanquam adoleſcentulus adhuc iam tamen inuicem ornamento eſt. Proinde indulge precibus meis. obſequere conſilio : & ante omnia ſi feſtinare uideor ignoſce:primum quia uotis ſuis amor plerumque præcurrit:Deinde quod in ea ciuitate in qua omnia quaſi ab occupantibus aguntur quæ legitimum tempus expectant nō matura ſed ſera ſunt:In ſumma quod rerum quas aſſequi cupias præſumptio ipſa iucunda eſt. reuereatur iam te Baſſus ut conſulem. Tu dilige illum ut quæſtorem: Nos denique utriuſque ueſtrum amátiſſimi duplici lætitia perfruamur : etenim cum ſic te:ſic Baſſum diligamus: ut & illum cuiuſcunque & tuum quemcunque quæſtorem in petendis honoribus omni opere omni labore omni gratia ſimus adiuuaturi:perquam iucundum nobis erit ſi in eundem iuuenē ſtudium noſtrum & amicitiæ noſtræ & cōſulatus tui ratio contulerit: ſi deniq; precibus meis tu potiſſimum adiutor acceſſeris:cuius ſenatus & ſuffragio libentiſſime indulgeat & teſtimonio plurimum credat. Vale.

C. Plinius Valerio Paulino ſalutem.

Aude meo:gaude tuo:gaude etiam publico nomine. Adhuc honor ſtudiis durat. proxime cum dicturus apud centumuiros eſſem : adeundi mihi locus niſi a tribunali niſi per ipſos iudices non fuit: tanta ſtipatiōe Cætera tenebantur: Ad hoc quidam ornatus adoleſcens ſciſſis tunicis ut in frequētia ſolet fieri:ſola uelatus toga perſtitit

& quidem horis septem:Nam tamdiu dixi ; magno cum labore maiore cum fructu.Studeamus ergo nec desidiæ nostræ prætendamus alienam ; sunt qui audiant: sunt qui legant ; nos modo dignum aliquid auribus:dignum chartis elaboremus. Vale.

C.Plinius Gallo suo salutem.

Dmones & rogas ut suscipiá absentis Corelliæ causá cõtra.C.Cæciliũ cõsulé designatũ.Quod Admones gratias ago:quod rogas queror:admoneri ení đbeo: ut sciá.rogari nõ: ut faciam quod mihi non facere turpissimum est:an ego tueri Corelli filiam dubitem?Est mihi quidem cum isto contra quem me aduocas non plane familiaritas sed tamen amicitia. Accedit huc dignitas hominis : atque hic ipse cui destinatus est honor:Cuius nobis hoc maior agenda reuerentia est:quod iam illo functi sumus.Naturale est enim:ut ea quæ quis adeptus est ipsa quá amplissima existimari uelit:Sed mihi cogitáti adfuturum Corelli filiæ: omnia ista frigida & inania uidentur.Obuersatur oculis ille uir:quo neminem ætas nostra grauiorem ; sanctioré: subtiliorem denique tulit.quem ego cũ ex admiratione diligere cœpissem quod euenire contra solet magis admiratus sum postquam penitus inspexi: Inspexi enim penitus: nihil a me ille secretum:non ioculare:non serium:non triste: nõ lætũ: Adolescentulus eram etiam mihi ab illo honor atq; etiam audebo dicere etiam reuerétia ut ab æquali habebatur. Ille meus í petendis honoribus suffragator & testis:ille in íchoandis deductor & comes.ille in gerédis cõsiliator & rector: ille deniq; in omnibus officiis nostris quanquam & imbecillus & senior quasi iuuenis & ualidus cõspiciebatur. Quátum ille famæ meæ domi:in publico:quantum etiam apud pricipem adstruxit.Nam cũ forte de bonis iuuenibus apud Neruam Imperatorem sermo incidisset:& plerique me laudibus ferrent:Paulisper se intra silentium tenuit ; quod illi

plurimum auctoritatis:addebat:deinde grauitate quam no
ras:neceſſe eſt inquit partius laudem Secundum: quia nihil
niſi ex conſilio meo facit :Qua uoce tribuit mihi quantum
petere uoto in modicum erat:nihil me facere non ſapientiſ
ſime : cum omnia ex conſilio ſapientiſſimi uiri facerem.
Quin etiam moriens filiæ ſuæ ut ipſa ſolet prædicare mul
tos quidem amicos tibi in longiore uita paraui: Præcipuos
tamen Secundum & Cornutum. Quod dum rccordor in
telligo mihi laborandum : ne qua parte uidear hanc de me
fiduciam prouidentiſſimi uiri deſtituiſſe. Quare ego uero
Coreliæ adero promptiſſime: nec ſubire offenſas recuſabo.
quanquam non ſolum ueniam me : uerum etiam laudem
apud iſtum ipſum a quo ut ais noua lis fortaſſe ut fœminæ
intenditur:arbitror conſecuturum:ſi hac eadem in actione
latius ſcilicet & uberius quam epiſtolarum anguſtiæ ſinunt
contigerit mihi uel in excuſationem uel etiam in commen
dationem meam dicere. Vale.

C. Plinius Antonio ſuo ſalutem.

Vemadmodum magis approbare tibi poſſum quan
topere miror Epigrammata tua græca quam quod
quædam æmulari latine & exprimere tentaui. In de-
terius quidē accidit hoc : primum imbecillitate īgenii mei:
deinde inopia ac potius ut Lucretius ait egeſtate patrii ſer-
monis. Quod ſi hæc & quæ ſunt latina & mea hēre tibi ali-
quid uenuſtatis uidebūtur : quantū putas ineſſe eis gratiæ:
quæ mihi & a te & græce proferuntur? Vale.

C. Plinius Hiſpullæ ſuæ ſalutem.

Vm ſis pietatis exemplū:fratremq; optimū & amā-
tiſſimum tui pari caritate dilexeris : filiamq; eius ut
tuam diligas : nec tantum amitæ eius uerum etiam
patris amiſſi effectum repræſentes:non dubito maximo ti-
bi gaudio fore:cum cognoueris dignā patre:dignam te: di-

gnam auo euadere. Summum est acumen: sūma frugalitas:
amat me quod castitatis indicium est. Accedit his studium
litterarum: quod ex mei caritate concepit. Meos libellos ha
bet: lectitat: ediscit etiam. Qua illa sollicitudine: cum ui
deor acturus: quanto cum egi gaudio afficitur? Disponit
qui nuncient sibi quem adsensum: quos clamores excita
rim: quem euentum iudicii tulerim. Eadem si quando reci
tem in proximum discreta uelo sedet laudesque nostras aui
dissimis auribus excipit: uersus quidem meos cantat & for
ma atque cithara non artifice aliquo docente: sed amore q
magister est optimus. His & causis in spem certissimam ad
ducor perpetuam nobis maioremque indies futuram esse
concordiam. Non enim ætatē meā aut corpus quæ paula
tim occidunt ac senescunt: sed gloriam diligit: Nec aliud de
cet tuis manibus educatam: tuis præceptis institutam: quæ
nihil in contubernio tuo uiderit nisi sanctum honestumq;
Quæ denique amare me ex tua prædicatione consueuerit.
Nam cum matrem meam parentis loco uenerere: me a pue
ritia statim formare laudare talemque qualis nunc uxori
meæ uideor ominari solebas. Certatim ergo tibi gratias agi
mus. Ego quod illam mihi illa quod me sibi dederis quasi
inuicem elegeris. Vale.

C. Plinius Nonio maximo suo salutem.

Vid senserim de singulis libris tuis notum tibi ut
quemque perlegeram feci. Accipe nūc quid de uni
uersis generaliter iudicem. Est opus pulchrum: uali
dum: acre: sublime: uarium: elegans: purum: figuratum: spati
osum etiam & cum magna tua laude diffusum. In quo tu in
genii simul dolorisq; uelis latissime uectus es: & horū utrū
que inuicem adiumento fuit. Nam dolori sublimitatem &
magnificentiam ingeniū: ingenio uim & amaritudinem do
lor addidit. Vale.

C. Plinius Velio Cereali suo salutem.

Riſtem & acerbũ caſum Heluidiaꝵ Soroꝵ:utraq; a partu utraq; filiã enixa deceſſit.afficior dolore:(nec tamé ſupramodũ doleo):Ita mihi luctuoſum uidet̃: qđ puellas honeſtiſſimas í flore primo fæcunditas abſtulit. Angor infantiũ ſorte quæ ſunt parétibus ſtatí & dũ naſcũt̃ orbatæ. Angor optimoꝵ maritoꝵ:angor etiá meo noíe.Nã patré illaꝵ defunctũ quoq; pſeuerantiſſime diligo: ut actio ne mea libriſq; teſtatũ eſt.Cui núc unus ex tribus liberis ſupereſt:domũq; pluribus adminiculis paulo ante fundatam deſolatus fulcit ac ſuſtinet:Magno tamé fomento dolor me us acqeſcet:ſi hunc ſaltẽ forté & icolumen paréq; illi patri: illi auo fortuna ſeruauerit:Cuius ego ꝓ ſalute pro moribus hoc ſum magis anxius:quod unicus factus eſt.noſti in amo re mollitiá aĩ mei:noſti metus: Quo minus te mirari oportebit quod plurimũ timeá de quo plurimũ ſpero. Vale.

C.Plinius Sempronio Ruffo ſuo ſalutem.

Nterfui principis optimi cognitioni in conſiliũ adſumptus:gymnicus agon apud Viénenſes ex cuiuſdá teſtamento celebrabat̃. Hunc Trebonius Ruffinus uir egregius nobiſq; amicus in duumuiratu ſuo tollendum abolendumq; curauit.Negabatur ex auctoritate publica feciſſe.Egit ipſe cauſam nõ minus fœliciter quá diſerte. Cõmendabat actionem quod tanquam homo romanus & bonus ciuis in negotio ſuo & mature & grauiter loquebat̃. Cum ſententiæ prorogarentur.Dixit Iunius Mauricus quo uiro nihil firmius nihil uerius:non eſſe reſtituendũ Viénẽſibus agona:adiecit:uellem etiam tolli poſſet Romæ. conſtáter inquis & fortiter.Quid ni? Sed hoc fortiter Maurico nouum non eſt.Idem apud Neruam Imperatoré nõ minus fortiter.Cœnabat Nerua cum paucis. Vegento recũbebat proximus atque etiam in ſinu.Dixi omnia:Cum hominem nominaui ícidit ſermo de Catullo Meſſallino q luminibus orbatus ĩgenio ſæuo mala cæcitatis addiderat: nõ uerebat̃:

non erubeſcebat:nõ miſerabatur. quo ſæpius a Domitiano
nõ ſecus ac tela quæ & ipſa cæca & ĩprouida ferũt ĩ optimũ
quéq̃ cõtorquebat.De huius neqtia ſanguinariiſq; ſentétiis
ĩ cõmune oẽs ſup cœná loquebát. Tũ ipſe Imperator.Quid
putamus paſſurũ fuiſſe ſi uiueret.Mauricus nobiſcum cœ-
naret:longius abii.Libens tamen. placuit agona tolli: q mo
res Vienenſium infecerat:ut noſter hic omnium. Nam Vie
nenſium uitia intra ipſos reſidunt:noſtra late uagant. Vtq;
in corporibus ſic in imperio grauiſſimus eſt morbus qui a
capite diffunditur. Vale.

C.Plinius Pomponio Baſſo ſuo ſalutem.

Agná cepi uoluptaté:cum ex cõmunibus amicis co-
gnoui te ut ſapiétia tua dignũ é & diſponere otiũ &
ferre:habitare amœniſſime: & núc terra nunc mari
corpns agitare:multũ diſputare.multũ audire: multũ lecti-
tare.Cũq; plurimũ ſcias:quotidie tamé aliqd addiſcere. Ita
ſeneſcere oportet uirũ q magiſtratus ampliſſimos geſſerit:
exercitus rexerit:totũq; ſe reip.quádiu decebat optulerit.
Ná & prima uitæ tépora & media patriæ:extrema nobis im
partire debemus ut ipſe leges monét quæ maioré ánis otio
reddũt.Quádo mihi licebit? quádo p ætaté honeſtum erit
imitari iſtud pulcherrimæ quietis exemplũ? quádo ſeceſſus
mei nõ deſidiæ nomé ſed tráquillitatis accipient? Vale.

C.Plinius Fabio Valenti ſuo ſalutem.

Roxime cum apud Centumuiros in quadruplici iu
dicio dixiſſem:ſubit recordatio egiſſe me iuuenem:
æque in quadruplici.pceſſit animus ut ſolet lõgius:
cœpi reputare quos ĩ hoc iudicio quos ĩ illo ſotios laboris
habuiſſem.Solus erá qui in utroq; dixiſſem: tátas cõuerſio-
nes aut fragilitas mortalitatis aut mobilitas fortunæ facit.
Quidá ex iis qui tũc egerant deceſſerunt:exulant alii: huic
ætas & ualitudo ſilentium ſuaſit; hic ĩpõte beatiſſimo otio
fruitur.alius exercitum regit: illũ ciuilibus officiis pricipis

amicitia exemit: Circa nos ipsos q̃ multa mutata sunt: studiis periclitati sumus, Rursusque processimus : profuerunt nobis amicitiæ bonorũ & obfuerunt: iterumque prosunt. Si computes annos: exiguum tempus, si uices rerum: æuum putes: Quod potest esse documento nihil desperare: nulli rei fidere: cum uideamus tot uarietates tam uolubili orbe circunagi. Mihi autem familiare est omnes cogitationes meas tecum cõmunicare: iisdemque te uel præceptis uel exemplis monere: quibus ipse me moneo; quæ ratio huius epistolæ fuit. Vale.

C. Plinius Mesio maximo suo Salutem.

Cripseram tibi uerẽdum esse: ne ex tacitis suffragiis uitium aliquod existeret: factum est proximis comitiis in quibusdã tabellis multa iocularia atq; etiã foeda dictu: in una uero ꝑ candidatoꝝ nominibus suffragatorum nomina inuenta sunt. Excãduit senatus magnoque clamore & qui scripsisset iratum principem est cõprecatus, ille tamen fefellit & latuit fortasse etiam inter indignantis fuit. Quid hunc putamus domi facere qui in tanta re tam serio tempore tam scurriliter ludat? Qui deniq; omnino in senatu dicax & urbanus & bellus est: Tantum licentiæ prauis ingeniis adiicit illa fidutia: Quis enim sciet? poposcit tabellas: stilum accepit: dimisit caput: neminem ueretur; sed contemnit. Inde ista ludibria scena & pulpito digna quo te uertas; quæ remedia conquiras? ubique uitia remediis fortiora

Cui multum quotidie uigiliarum : multum laboris adiicit hæc nostra iners sed tamen effrænata petulantia. Vale.

C. Plinius Nepoti suo Salutem.

Etis ut libellos meos quos studiosissime comparasti recognoscendos emendandosq; curem, faciam, quid eni suscipere libentius debeo te presertim exigente? Nã cũ uir grauissimus: doctissimus : disertissimus sup hæc

occupatiſſimus maximæ prouintiæ præfuturus tanti pu-
tes ſcripta noſtra cirrunferre tecum: Quantopere mihi pro
uidendum eſt ne te hæc pars ſarcinarum tanquam ſuperua
cua offendat. Adnitar ergo primum ut comites iſtos quácõ
modiſſimos habeas: deinde ut reuerſus inuenias quos uelis
iſtis addere. Neque enim mediocriter me ad noua opera tu
lector hortaris. Vale.

C. Plinius Falconi ſuo Salutem.

Ertius dies eſt quot audiui recitantem Sentium Au
gurium cum ſumma mea uoluptate immo etiá ad-
miratione. poematica appellat: multa tenuiter: mul-
ta ſublimiter: multa uenuſte: multa tenere: multa dulciter:
multa cum bile. Aliquot annis puto nihil generis eiuſdem
abſolutius ſcriptum: niſi forte me fallit aut amor eius aut
quod me ipſum laudibus uexit: Nam lemma ſibi ſumpſit
quod ego interdum uerſibus ludo. Atque adeo iudicii mei
te iudicem faciam: ſi mihi ex hoc ipſo lemmate ſecúdus uer
ſus occurrerit: nam cæteros teneo & iam explicui. Cáto car
mina uerſibus minutis his olim quibus & meus Catullus &
Caluus uetereſque. Sed quid ad me: unus Plinius eſt Mihi
prior: Is mauult uerſiculos foro relicto & q̃rit quod amet
putatque amari. ille Plinius ille. Quid Catones. I nunc quiſ-
quis ſapias amare noli. Vides quam acuta omnia quam apta
quam expreſſa. Ad hunc guſtum totum librum repromit-
to: quem tibi ut primum publicauerit exhibebo. Interim
ama iuuenem & temporibus noſtris gratulare pro ingenio
tali: quod ille moribus adornat: uiuit cum Spurina: uiuit cũ
Antonino: quorum alteri affinis: utrique contubernalis eſt.
Poſſis ex hoc facere coniecturam quam ſit emendatus ado-
leſcens qui a grauiſſimis ſenibus ſic amatur. Eſt enim illud
ueriſſimum. Vale.

C.Plinius Iulio Seuero suo Salutem.

Aerennius seuerus uir doctissimus magni æstimat ĩ bibliotheca sua ponere imagines municipum tuorum Cornelii nepotis.& Titi atii: petitq; si sunt istic ut esse credibile est exscribendas pingendasque delegem. Quam curam tibi potissimum iniungo: primum quia desideriis meis amicissime obsequeris: Deinde quia tibi studiorum summa reuerentia: summus amor studiosorum: postremo q; patriam tuam omnisq; qui nomen eius auxerunt ut patriam ipsam uenerаris & diligis. Peto ut pictorem q̃ diligentissimum assumas. Nam cum est arduum similitudiné effingere ex uero: tum longe difficillima est imitationis imitatio. Quare rogo ut artificem quem elegeris ne in melius quidem sinas aberrare. Vale.

C.Plinius Romano suo Salutem.

Ia tu cum proximo res agentur quoquo modo ad ĩ dicandum ueni: Nihil est q; in dextram aurem fiducia mei dormias: non impune cessatur: Ecce Licinius nepos prætor acer & fortis uir mulctam etiam dixit Senatori: Egit ille in senatu causam suam: egit autem sic ut deprecaretur: remissa est mulcta: sed timuit: sed rogauit: Sed opus uenia fuit. dices non omnes prætores tam seueri. falleris. Nam uel instituere uel reducere eiusmodi exemplum non nisi seueri: institutum reductumue exercere etiam lenissimi possunt. Vale.

C.Plinius Surræ suo Salutem.

Ttuli tibi ex patria mea pro munusculo quæstioné altissima ista eruditione dignissimá: Fons oritur in monte: p saxa decurrit: excipitur cœnatiuncula manu facta. Ibi paululú retentus ĩ larium lacum decidit: huius mira natura. Ter in die statis auctibus. ac diminutionibus crescit decrescitq;. Cernit' id palá & cum summa uoluptate depræhenditur. Iuxta recumbis & uesceris. Atq; etiá ex ipo

fonte:nam eſt frigidus:potas.ʾinterim ille certis dimenſiſq;
momentis uel ſubtrahitur uel aſſurgit. Annulum ſeu quid
aliud ponis in ſicco alluitur ſenſim ac nouiſſime operit̃ de
tegitur rurſus paulatiq; deſeritur:Si diutius obſerues utrũ-
que ite℞ atq; tertio uideas.Spiritus ne aliquis occultior os
fõtis & fauces modo laxat modo ĩcludit prout ĩ latus occur
rit aut deceſſit expulſus?Quod ĩ ampullis cæteriſq; generis
eiuſdẽ uidemus accidere: quibus nõ hians nec ſtatim patẽs
exitus:Nam illa quoque quanquam prona & uergentia per
quaſdam obluctantis animæ moras crebris q̃ſi ſingultibus
ſiſtunt:quod effundunt.An quæ oceano natura fõti quoq;?
quac; ille ratione aut impellitur aut reſorbet̃ hac modicus
hic humor uicibus alternis ſupprimitur & egeritur. An ut
flumina quæ in mare deferuntur aduerſantibus uentis ob-
uioque æſtu retorquentur:ita eſt aliquid quod huius fontis
excurſum per momenta repercutiat. An latentibus uenis
certa menſura?quæ dum colligit quod exhauſerat minor ẽ
riuus & pigrior:Is cum colligit agilior maiorque profertur.
An neſcio qđ libramẽtũ abditum & cæcum quod cũ exina
nitiũ ẽ ſuſcitat & elicit fontẽ:cũ repletur morat̃ & ſtrangu-
lat.Scrutare tu cauſas.potes enĩ quæ tãtũ miraculũ efficiũt:
mihi abunde eſt ſi ſatis expreſſi quod efficitur. Vale.

Liber.C.Plinii Epiſtolarum Quintus Incipit.

C. Plinius Seuero ſuo Salutem.

Egatum mihi obuẽit modicum ſed ampliſſimo
gratius.Cur ampliſſimo gratius?Pomponia Gal
la exhæredato filio Aſſudio Curiano hæredem
reliquerat me:dederat cohæredes Sertorium ſe-
uerum prætorium uirum alioſque ſplendidos equites ro-
manos.Curianus orabat ut ſibi donarem portionem meã:
ſeq; præiudicio iuuarem.Eandem tacita conuentione ſaluã

mihi pollicebatur. Respondebã nõ cõuenire moribus meis aliud palam: aliud agere secreto. præterea non esse satis honestũ donare & locupleti & orbo: In summa non profuturũ ei si donassem: profuturum si cessissem. esse autem me paratum cedere si iniq; exhæredatũ mihi liqueret. Ad hoc ille. rogo cognoscas. Cuntatus paulum: faciam inquã. Neq; enĩ uideo cur me minorem putem quã tibi uideor. Sed iã nunc memento non defuturam mihi constantiam: si ita fides duxerit secundum matrem tuam pronuntiandi. Vt uoles ait. Voles enim quod æquissimum. Adhibui ĩ consilium duos: quos tũc ciuitas nostra spectatissimos habuit Corelium & Frõtinũ. his circũdatus in cubiculo meo sedi. Dixit Curianus quæ ꝑ se putabat. Respondi paucis ego. Nec enĩ aderat alius qui defunctæ pudorem tueretur. Deinde secessi & cõsilii sententia: Videtur inquam Curiane mater tua multas habuisse causas irascendi tibi. Post hoc ille: cum cæteris subscripsit centumuirale iudicium mecum nõ subscripsit: Appetebat iudicii dies. Cohæredes mei componere & trãsigere cupiebat non diffidentia causæ sed metu temporum. Verebãtur qđ uidebãt multis accidisse: ne ex centũuirali iudicio capitis rei exirent. Et erant quidam in illis quibus obiici & gratille amicitia & rustici posset. Rogant ut cũ Curiano loquar. Conuenimus in ædem concordiæ. Ibi ego si mater inquam te ex parte quarta scripsisset hæredem: non queri posses. Quid si hæredem quidem instituisset exasse. sed legatis ita exhausisset ut nõ amplius apđ te quã quarta remaneret? Igitur sufficere tibi debet si exhæredatus a matre quartam partem ab hæredibus eius accipias: quã tamen ego augebo. scis te nõ subscripsisse mecum & biennium transisse: oĩaq; usucepisse. Sed ut te cohæredes mei tractabiliorẽ experiantur: utq; tibi nihil abstulerit reuerẽtia mei. offero ꝑ mea parte tãtundẽ. Tuli fructũ nõ cõsciẽtiæ modo uerũ etiã famæ Ille ergo curianus legatũ mihi reliq̃t: & factũ meũ nisi fort

blandior mihi ãtiquorum notabili more ſignauit. Hæc tibi ſcripſi: quia de omnibus quæ me delectant; uel angunt: non aliter tecum quam mecum loqui ſoleo. Deinde quod durũ exiſtimabã te amantiſſimum mei fraudare uoluptate: quã ipſe capiebã. Nec enim ſum tã ſapiẽs quod nihil mea ĩterſit an iis quæ honeſte feciſſe me credo teſtificatio quædã & q̃ſi præmium accedat. Vale.

C. Plinius Flacco ſuo ſalutem dicit.

Ccepi pulcherrimos turdos: cum quibus parem calculũ ponere nec urbis copiis ex Laurentino: nec maris tam turbidis tẽpeſtatibus poſſum. recipies ergo epiſtolas ſteriles & ſimpliciter ĩgratas: ac ne illã q̃dẽ ſolertiã Diomedis ĩ permutãdo munere ĩmitantis. Sed; quæ facilitas tua: hoc magis dabis ueniã quod ſe nõ mereri fatẽtur. Vale.

C. Plinius Ariſtoni ſuo ſalutem.

Vm plurima offitia tua mihi grata & iucũda ſunt: tũ uel maxime quod me celãdũ nõ putaſti fuiſſe apud te de uerſiculis meis multũ copioſũq; ſermonẽ: eũq; diuerſitate iudiciorũ longius proceſſiſſe. extitiſſe etiã quoſdam qui ſcripta quidem ipſa nõ ĩprobarẽt; me tamen amice ſimpliciterq; rep̃henderent: q̃ hoc ſcriberẽ recitarẽq;. Quibus ego ut augeam meam culpã ita reſpõdeo. facio nõnũq̃ uerſiculos ſeueros parũ. facio & comœdias. audio & ſpecto mimos. & Lyricos lego & Satyricos ĩtelligo aliquando p̃terea rideo. iocor. ludo. utq; omnia ĩnoxia remiſſionis genera breuiter amplectar: homo ſum. Nec uero moleſte fero hãc eſſe de moribus meis exiſtimationem. Vt qui neſciunt talia doctiſſimos grauiſſimos ſanctiſſimos homines ſcriptitaſſe me ſcribere mirent̃. Ab illis autem quibus notum eſt quos quantoſq; auctores ſequar facile impetrari poſſe cõfido: ut errare me ſed cum illis ſinant: quorum nõ ſeria modo uerũ luſus etiam exprimere laudibile eſt. An ego uerear: nemĩnẽ uiuentium ne quam in ſpeciem adulationis ĩcidã nomĩabo.

Sed ego uerear ne me non ſatis deceat quod decuit. M. Tul
lium: C. Caluum: Aſinium Pollionem. M. Meſſallam. Qu.
Hortenſium. M. Brutum: L. Syllam. Qu. Catulum. Qu. Scæ
uolam Ser. Sulpicium Varronem Torquatū immo torqua-
tos C. Memmium Lentulum. Getulicum: Annæū Senecam
& proxime Virginium Ruffum: & ſi non ſufficiunt exēpla
priuata. Diuum Iulium Diuum Auguſtum Diuum Neruā
T. Cæſarem. Neronem enim tranſeo: quamuis ſciam non
corrumpi ī deterius quæ etiā a malis aliquādo ſed honeſta
manere quæ ſæpius bonis fiunt: inter quos uel p̄cipue nu-
merandus eſt P. Virgilius: Cornelius nepos: & prius Ennius
Actiuſqꝫ: Non quidem hi ſenatores: ſed ſanctitas morū non
diſtat ordinibus: Recito tamen quod illi an fecerint neſcio
etiam: ſed illi iudicio ſuo poterant eſſe contenti: mihi mode
ſtior conſtantia eſt: quam ut ſatis abſolutum putem quod a
me probetur. Itaqꝫ has recitandi cauſas ſequor. Primum ꝙ
ipſe qui recitat aliquando acrius ſcriptis ſuis auditoꝝ reue-
rentiam intendit. Deinde ꝙ de quibus dubitat quaſi ex cōſi
lii ſentētia ſtatuit. Multa etiam a multis admonetur & ſi nō
admoneat̄ quid quiſqꝫ ſentiat ꝑſpicit ex uultu oculis: nutu:
manu: murmure: ſilentio. quæ ſatis apertis notis iudicium
ab humanitate diſcernunt. Atqꝫ adeo ſi cui forte eorum ꝗ
interfuerunt curæ fuerit eadē illa legere: intelliget me quæ
dam aut cōmutaſſe aut præteriſſe fortaſſe etiam ex ſuo iu-
dicio quamuis ipſe nihil dixerit mihi. Atqꝫ ita hoc diſputo
quaſi populum in auditorium nō in cubiculū amicos aduo
carim: Quos plures habere multis glorioſum: repræhenſiōi
nemini fuit. Vale.

C. Plinius Valeriano ſuo ſalutem.

Es parua ſed initium non paruum. Vir prætorius ſo
lers a ſenatu petit ut ſibi inſtituere in agris ſuis nun
dinas ꝑmitteretur: Cōtradixerunt Vicentinoꝝ lega
ti, affuit Tuſcillus nominatus. dilata cauſa eſt alio ſenatu.

Vicentini sine aduocato intrauerunt.dixerunt se deceptos,
lapsi ne uerbo:An quia ita sentiebant.Interrogati a nepote
prætore qué docuissent responderunt: quod prius íterroga
ti:an tunc gratis affuissent responderunt Sex milibus num-
mum:an rursus aliquid dedissent.dixerunt mille denarios.
Nepos postulauit ut nominatus induceretur.hactenus illo
die.Sed quantú auguror longius res procedet. Nam pleraq;
tacita tantum & omnino commota latissime serpunt.Erexi
aures tuas quádiu nunc oportet quamblande roges ut reliq̄
cognoscas:si tamen non ante ob hæc ipsa ueneris Romam
spectatorq; malueris esse quam lector. Vale.

C.Plinius Maximo suo Salutem.

Vnciatur mihi C. Fanium decessisse: qui nuncius
graui me dolore cōfudit.primum quia amaui homi
nem eleganté & disertú:deíde quod iudicio eius uti
solebá.Erat enim natura acutus. Vsu exercitatus. uarietate
promptissimus.Angit me super ista casus ipsius. decessit ue
teri testamento.misit quos maxime diligebat: prosecutus ē
quibus offensior erat. Sed hoc ut cunq; tolerabile: grauius
illud quod pulcherrimum opus imperfectum reliquit q̄uis
enim agendis causis distringeretur: scribebat tamen exitus
occisorum aut relegatorum a Nerone:& iam tres libros ab
soluerat.subtiles.& diligentis & latinos. atq; inter sermoné
historiamq; medios.Ac tanto magis reliquos perficere cu-
piebat:quáto frequentius hi lectitabantur.Mihi auté uidet̃
acerba semper & immatura mors eorum qui immortale ali
quid parant: Nam qui uoluptatibus dediti quasi in diem
uiuunt:uiuendi causas quotidie finiunt:Qui uero posteros
cogitant & memoriá sui operibus extendút:his nulla mors
non repentina est:ut quæ semper incohatum aliquid abrú-
pat.C.quidem Fanius quod accidit multo ante præsensit.
Visus est sibi per nocturnam quietem iacere in lectulo suo
compositus in habitu studentis:habere ante se scrinium ita

ut solebat. Mox imaginatus uenisse Neronem in thoro resedisse. ꝓmpsisse librũ primũ qué de sceleribus eius ediderat: eumq; ad extremum reuoluisse. idem in secundo ac tertio fecisse. tunc abisse. expauit. & sic interpretatus est tanquam idem sibi futurus esset scribédi finis: q fuisset illi legendi: & fuit idem. Quod me recordanté miseratio subit quantum uigiliarum quantum laboris exhauserit frustra. occursant animo mea mortalitas: mea scripta. Nec dubito te quoq; eadé cogitatione terreri pro istis quæ inter manus habes. Proinde dũ suppetit uita: enitamur ut mors quampaucissima quæ abolere possit inueniat. Vale.

C. Plinius Apollinari suo salutem.

Maui curam & solicitudinem tuá: q cũ audisses me æstate Thuscos meos petituꝝ: ne facere suasisti: dũ putas insalubris. & sane grauis & pestilés ora Thuscoꝝ quæ ꝑ littus extédit. Sed hi ꝓcul a mari recesserũt: qn etiá Apénino saluberrimo mõtiũ subiacét. Atque adeo ut oém ꝓ me metũ põas: accipe téperié cæli: regiõis sitũ. uillæ amœnitaté: q & tibi auditu & mihi relatu iocũda erũt. Cælũ é hyeme frigidũ & gelidũ. myrtos oleas q̃q; alia æstiuo tépore lætant aspernat & respuit. Lauꝝ tamé patit atq; etiá nitidissimá profert iterdũ: sed nõ sæpius q̃ sub urbe nostra necat. Aestatis mira clæmétia. semper aer spiritu aliquo mouet: frequétius tamé auras q̃ uétos habet: hinc senes multos uideas. auos proauosq;. Iá iuuenum audias fabulas ueteres sermõesq; maioꝝ. Cũ ueneris illo putes te alio sæculo natũ. Regionis forma pulcherrima. imaginare Amphitheatꝝ aliquod imésum & q̃le sola reꝝ natura possit effingere. Lata & diffusa planities mõtibus cĩgit. Montes summa sui parte ꝓcera nemora & antiq̃ habét. frequés ibi & uaria uenatio. Inde crebræ siluæ cũ mõte ipso descendũt: has iter pingues terreniq; colles: (neq; ení facile usquá saxũ: etiam si quærat occurrit:) planissimis cãpis fertilitate nõ cedũt: opimamq;

messem serius tantũ sed nõ minus ꝑcoquit. Sub his ꝑ latus omne uineæ porriguntur. Vnamq; faciem lõge lateq; contexunt. Quaꝝ a fine imoq; q̃si margine arbusta nascũt. prata inde campiq;. Cãpi quos nõ nisi ĩgentes boues & fortissima aratra perfringunt: tãtis glebis tenacissimũ solũ cũ ꝓsecat; assurgit ut demũ nono sulco perdomet. Prata florida & gẽmea trifoliũ aliasq; herbas teneras sempq; molles & q̃si nouas alũt: Cũcta eñi perennibus riuis nutriunt. Sed ibi aquæ plurimũ: palus nulla qa deuexa terra qcqd liquoris accipit nec absorbuit effundit ĩ Tyberĩ. Medios ille agros secat nauiũ patiẽs: oĩsq; fruges deuehit ĩ urbẽ hyeme dũtaxat & Vere. æstate summittit ĩmensiq; fluminis nomẽ arẽti alueo deserit: Autũno reassumit. Magnã capies uoluptatẽ si hunc regionis sitũ ex monte prospexeris: Neq; enim terras tibi sed formã aliquam ad eximiã pulchritudinẽ pictã uideberis cernere: ea uarietate ea descriptiõe quocũq; ĩciderint oculi reficiunt. Villa ĩ colle imo sita prospicit quasi ex sũmo: ita leuiter & sensim cliuo fallẽte cõsurgit: ut cũ ascẽdere te nõ putes: sentias ascendisse. A tergo Apenninũ sed longius habet. Accipit ab hoc auras. q̃libet sereno & placido die nõ tamen acres & ĩmodicas sed spatio ipso lassas & ĩfractas. magna sui ꝑte meridiẽ spectat: æstiuũq; solẽ ab hora sexta: hybernũ aliquãto maturius: quasi ĩuitat ĩ porticũ latã & pro modo longam: Multa ĩ hac mẽbra. atriũ etiã ex more ueteꝝ. ante porticũ xystus cõcisus ĩ plurimas species distinctusq; buxo: demissus inde pronusq; puluinus cui bestiarum effigies ĩuicẽ aduersas buxus inscripsit. Acanthus in plano mollis & pene dixerim liquidus. ambit hunc ambulatio pressis uarieque tonsis uiridibus inclusa: ab his gestatio ĩ modum circi quæ buxum multiformem humilisq; & retentas manu arbusculas circuit. omnia maceria muniuntur. hanc gradata buxus operit & subtrahit: Pratum inde non minus natura quam superiora illa arte uisendum. Cãpi deinde. porro multaque

alia prata & arbusta. A capite porticus Triclinium excurrit
ualuis Xystum desinenté & protinus pratum multūq; ruris
uidet fenestris. hac latus Xysti & quod prosilit uillæ ac adia
centis hippodromi nemus comasq; ꝓspectat. Cōtra mediā
fere porticū zeta parū recedit: cingit areolam quæ quatuor
platanis inumbratur: Inter has marmoreo labro aq̄ exūdat:
circūiectasq; platanos & subiecta platanis leni aspergine fo-
uet. Est ī hac Zeta dormitoriū cubiculū quod die clamoré
sonum excludit: iūctaq; quotidiana amicoꝝ cœnatio. Areo
lā illā porticus alia eadéq; omnia quæ porticus aspicit. est &
aliud cubiculū a ꝓxima platano uiride & umbrosum mar-
more excultū podio tenus: nec cedit gratiæ marmoris ra-
mos īsidétesq; ramis aues imitata pictura fonticulus. In hoc
fonte crater: circa siphōculi plures miscét iucūdissimū mur
mur. ī cornu porticus amplissimū cubiculum Triclinio oc-
currit: Aliis fenestris Xystū. aliis despicit pratum: Sed ante
piscinam quæ fenestris seruit ac subiacet. strepitu uisuque
iucunda: Nam ex edito desiliens aqua suscepta marmore al-
bescit. Idem cubiculum hieme tepidissimū qa plurimo sole
perfundit̃: Coheret hypocauston: & si dies nubilus immisso
uapore solis uicem supplet. Inde apodyteriū Balnei laxū &
hilare excipit cella frigidaria ī q̄ baptisteriū amplū atq; opa
cū. Si natare latius aut tepidius uelis ī area piscina ē. ī proxi-
mo puteus ex quo possis rursus astrigi si pœniteat teporis:
frigidariæ cellæ connectitur media cui sol benignissimæ ē
præsto. caldariæ magis. prominent enim ī hac tres discessio
nes duæ ī sole: tertia a sole lōgius: a luce nō lōgius: apodyte-
rio suppositū ē Sphæristeriū quod plura genera exercitatio
nis: plurisq; circulos capit nec procul a balneo scalæ quæ in
cryptoporticū ferūt: prius ad dietas tris. haꝝ alia areolæ illi
ī qua platani quatuor: alia prato: alia uineis iminet diuersis
diuersasq; cæli partes ut prospectus habet. in summa crypto
porticu cubiculum ex ipsa cryptoporticu excisum qd̃ hip-

podromum uineas mõtes intuetur. Iũgitur cubiculũ obuiũ ſoli maxime hyberno. hinc oritur Zeta: quæ uillæ hipodromum adnectit. hæc facies. hic uſus a fronte a latere. æſtiua cryptoporticus ĩ edito poſita quæ nõ aſpicere uineas ſed tãgere uidetur. In media Triclinium ſaluberrimum afflatũ ex apeninis uallibus accipit. Poſt latiſſimis feneſtris uineas ualuis æque uineas ſed per cryptoporticum quaſi admittit. a latere Triclinii quod feneſtris caret: ſcalæ cõuiuio utilia ſecretiore ãbitu ſuggerũt. In fine cubiculũ cui nõ minus iucũdũ proſpectũ cryptoporticus ĩpa quã uineæ præbẽt. Subeſt cryptoporticus ſubterraneæ ſimilis: æſtate: ĩcluſo frigore riget: cõtẽtaqꝫ aere ſuo nec deſiderat auras nec admittit: poſt utrãque cryptoporticũ unde tricliniũ deſinit: ĩcipit porticus ãte mediũ diẽ hyberna: ĩclinato die æſtiua. hac adeũtur diætæ duæ: q̃rum ĩ altera cubicula quatuor; altera tria ut circuit ſol aut ſole utuntur aut ũbra. Hãc diſpoſitionẽ amœnitatẽqꝫ tectorũ lõge p̃cedit hipodromus. medius pateſcit, ſtatĩqꝫ intrantium oculis totus offert̃. platanis circuit̃. Illæ hedera ueſtiuntur: utqꝫ ſummæ ſuis: ita imæ alienis frõdibus uirẽt. Hedera truncũ & ramos pererrat: uicinaſqꝫ platanos trãſitu ſuo copulat. has buxus ĩteriacet. Exteriores buxos circũuenit Laurus: Vmbræqꝫ platanorum ſuã cõfert. Rectus hic hippodromi limes: ĩ extrema parte hemicyclo frangit̃: mutatqꝫ faciẽ. Cupreſſis ambitur & tegitur denſiore umbra opacior nigriorqꝫ interioribus circulis: ſunt enim plures: puriſſimũ diem recipit: Inde roſas effert: umbrarũqꝫ frigus nõ ingrato ſole diſtinguit. Finito uario illo multipliciqꝫ curuamine recto limite reddit̃ ne huic uni. Nã uiæ plures intercedẽtibus buxis diuidunt̃: alibi pratulũ: alibi ipſa buxus interuenit in formas mille deſcripta: litteris ĩterdũ quæ mõ nomẽ domini dicũt: modo artificis: alternis metulæ ſurgũt: alternis ĩſerta ſt̃ poma & ĩ ope urbaniſſimo ſubita uelut ĩ lati ruris imitatio mediũ ĩ ſpaciũ breuioribus utrinqꝫ platanis adornat̃.

Poſt has acanthus hinc inde lubricus & flexuoſus.deíde plu
res figuræ pluraq; nomina.í capite ſtibadiũ cádido marmo
re uite protegit: Vitem quatuor columnellæ caryſtiæ ſub-
eunt:E ſtibadio aq̃ uelut expreſſa cubantiũ põdere ſiphon-
culis effluit.cauato lapide ſuſcipit.gracili marmore cõtine-
tur:atq; ita occulte téperat ut impleat nec redũdet. Guſta-
toriũ grauiorq; cœnatio margini íponit:leuior nauicularũ
& auiũ figuris innatás circuit.cõtra fons egerit aquá & reci
pit:ná expulſa í altũ í ſe cadit iunctilq; hiatibus & abſorbet
& tollit:e regione ſtibadii aduerſũ cubiculũ tantũ ſtibadio
reddit ornatus:quátũ accipit ab illo. a marmore ſplẽdet ual
uis:íuiridia ꝓminet texit alia uiridia ſupioribus atq; íferio-
ribus feneſtris ſuſpicit deſpicitq;: Mox zetecula ꝛefugit q̃ſi
í cubiculũ idé atq; aliud: lectulus hic: & undiq; feneſtræ &
tamé lumé obſcurũ umbra p̃mẽte:Nam lætiſſima uitis per
omne tectũ í culmé nitit & aſcédit.Nõ ſecus ibi q̃ í nemore
iaceas:imbrẽ tátũ tanq̃ í nemore nõ ſentias. hic quoq; fons
naſcit:ſimulq; ſubducit:Sunt locis pluribus diſpoſita ſedi-
lia e marmore:quæ ambulatiõe feſſos ut cubiculũ ipm iu-
uant.fonticuli ſedibus adiacent p totũ hippodromũ indu-
ctis phyſtulis:ſtrepũt riui:& q̃ manus duxit ſequũt:his nũc
illa uiridia nũc hæc íterdũ ſimul omnia lauant: uitaſſem iã
dudũ ne uiderer argutior niſi ꝓpoſuiſſem oés angulos tecũ
epiſtola circũire.Neq; enim uerebar ne laborioſum eſſet ti-
bi legenti quod abſenti non fuiſſet: præſertim cum íterqe-
ſcere ſi liberet depoſitaq; epiſtola quaſi reſidere ſæpius poſ-
ſes:præterea ídulſi amori meo:amo ení quæ maxima ex pte
ipſe incohaui aut ícohata percolui.In ſumma cur nõ aperiã
tibi uel iudicium uel errorem?Primum ego officium ſcrip
toris exiſtimo ut titulum ſuum legat: & identidem interro-
get ſe quid cœperit ſcribere:ſciatque ſi materiæ immoratur
non eſſe longum:longiſſimum ſi aliquid accerſit atq; attra-
hit.Vides quot uerſibus Hõerus: quot Virgilius arma:hic

ænexæ: Achillis ille describat: breuis tamen uterque est: quia facit quod istituit. Vides ut aratus minutissima etiá sydera cõsectetur & colligat: modum tamen seruat. Non enim excursus hic eius sed opus ipsum est]. Similiter nos ut parua magnis: cum totam uillam oculis tuis subiicere conamur si nihil íductũ & quasi deuiũ loqmur: nõ epistola quæ describit sed uilla quæ describit magna est. Vex illuc unde cœpi ne secundũ legé meam iure repræhendar si longior fuero í hoc í quo excessi. habes causas cur ego Thuscos meos Thusculanis Tyburtinis Prænestinisq; meis præponá. Ná super illa quæ retuli altius ibi otium & pinguius eoque securius. nulla necessitas togæ. nemo accersitor ex proximo. placida omnia & quiescentia: quod salubritate regiõis ut purius cælũ ut aer liqdior accedit. ibi animo: ibi corpe maxíe ualeo: Nam studiis animum: uenatu corpus exerceo: mei quoque nusquam salubrius degunt: usq; adhuc certe neminé ex his quos eduxeram mecum: uenia sit dicto: ibi amisi: dii modo in posterum hoc mihi gaudiũ: hác gloriá loco seruét. Vale.

C. Plinius Caluisio suo Salutem.

Ec hæredem institui nec præcipere posse rem pu. cõstat. Saturninus autem qui nos reliqt hæredes quadrantem rei pu. nostræ: deíde quadranté præceptioné quadringentorũ milium dedit: hoc si ius aspicias: irritũ: si defuncti uoluntatem ratũ & firmum est. Mihi aũt defuncti uoluntas uereor quá in partem Iuriscõs. quod sim dicturus accipiant: Antiquior iure est utiq; in eo quod ad cõmunem patriá uoluit peruenire. an cui de meo his adiiciés cõtuli huic. cccc. miliũ paulo amplius tertiá parté ex aduétitio denegem: scio te quoq; a iudicio meo non abhorrere: cum eandé ré pub. ut ciuis optimus diligas. Velim ergo cũ ꝓxime decuriões cõtrahent qd sit iuris dicas. parce tamé & modeste: deíde subiũgas nos. cccc. miliũ sicut ꝑcepit saturninus illius hoc munus: illius liberalitatis tamé obsequiũ uocet:

hæc ego ſcribere publice ſuperſedi:primũ quod meminerã pro neceſſitudine amicitiæ tuæ & debere te & poſſe ꝑinde meis ac tuis partibus fungi : deinde quia uerebar ne modũ tibi quem in ſermone cuſtodire facile eſt tenuiſſe ĩ epiſtola nõ uiderer:Ná ſermoné uultus geſtus:uox ipſa moderatur: epiſtola omnibus cõmendationibus deſtituta malignitaté interpretantium exponit. Vale.

C.Plinius Capitoni ſuo Salutem.

Vades ut hiſtoriá ſcribam:& ſuades nõ ſolus : multi me hoc ſæpe monuerũt:& ego uolo nõ qa cõmode facturũ eſſe cõfido:id ení temere credas niſi exptus: Sed qa mihi pulchrũ ĩ primis uideť nõ pati occidere qbus æternitas debeatur:aliorũq; famam cum ſua extẽdere. Me aũt nihil æque ac diuturnitatis amoris cupido ſollicitat res homíe digniſſimæ ꝑ̃ſertim q nullius ſibi cõſcius culpæ poſteritatis memoriá nõ reformidet: Itaq; diebus ac noctibus cogito:ſi q̃ me quoq; poſſim tollere humo. Id.n.uoto meo ſufficit:illud ſupra uotũ:uictorq; uirũ uolitare ꝑ ora:q̃q̃.o. Sed ſatis é qđ ꝓpe ſola hiſtoria polliceri uideť:oratiõi ení & carmini ꝑua gratia niſi eloquẽtia é ſumma.hiſtoria quoquo modo ſcripta delectat:Sunt ení hoíes natura curioſi. & qualibet nuda reꝝ cognitiõe capiũť:ut q ſermõculis etiá fabelliſq; ducáť:me uero ad hoc ſtudiũ ĩpellit domeſticũ exẽplũ: Auunculus meus idemq; ꝑ adoptioné pater hiſtorias & qui dẽ religioſiſſime ſcripſit.Inuenio aũt apud ſapiẽtis honeſtiſſimũ eſſe maioꝝ ueſtigia ſeq:ſi modo recto itinere ꝓ̃ceſſerint.Cur ení cũ tot egi magnas & graues cauſas has etiam ſi mihi tenuis ex his ſpes deſtino retractare ne tãtus ille labor meus niſi hoc quod reliquum eſt ſtudii addidero mecũ pariter ĩtercidat.Nam ſi rationem poſteritatis habeas quicqd non eſt peractum P.ro.non inchoatum:dices potes ſimul & reſcribere actiones & cõponere hiſtoriá. Vtiná.Sed utrunq; tam magnum eſt ut abunde ſit alterum efficere. Vnde ui-

ceſimo ætatis anno dicere ĩ foro cœpi : & nunc demũ quid præſtare debeat orator adhuc tamen ꝑ caliginẽ uideo: qd ſi huic oneri nouũ acceſſerit, hẽt qdẽ oratio & hiſtoria multa cõmunia; ſed plura diuerſa ĩ his ipſis quæ coĩa uident. Narrat illa, narrat hæc, ſed aliter, huic pleraq; humilia & ſordida & ex medio petita, illi oĩa recondita: ſplendida: excelſa cõueniunt, hanc ſæpius oſſa: muſculi: nerui: illã tori quidã & q̃ſi tubæ decẽt. Hæc uel maxime ui; amaritudine; inſtantia : illa tractu & ſuauitate atq; etiã dulcedine placet. Poſtremo alia uerba; alius ſonus; alia conſtructio: Nã plurimum refert ut thucydides ait; itema ſint an agoniſma quoꝝ alterũ oratio terum hiſtoria; & ex his cauſis non abducor ut duo diſſimilia & hoc ipſo diuerſa ꝙ maxima confundam miſceamq;: ne tãta q̃ſi colluuiõe turbatus ibi faciã qđ hic debeo quæ iterĩ ueniet ne a forẽſibus uerbis recedã aduocandi peto. Tu tamen iam nũc cogita quæ potiſſimũ tempora aggrediamur. Vetera & ſcripta aliis parata inquiſitio; ſed oneroſa collatio. intacta & noua graues offenſæ: leuis gratia. hãc ꝑterea ꝙ in tantis uitiis hominũ plura culpãda ſunt q̃ laudãda. tũ ſi laudaueris parcus: ſi culpaueris nimius fuiſſe dicaris. hæc autẽ me nõ tardãt; eſt enĩ mihi ꝓ fide ſatis animi. illud peto præſtruas ad quod hortaris eligaſq; materiã ne mihi tã ſcribere pato alia rurſus cũctatiõis & moræ iuſta ratio naſcat. Vale.

C. Plinius Saturnino ſuo Salutem.

Arie me adfecerũt litteræ tuæ: nã partim læta partĩ triſtia continebant. Læta ꝙ te in urbe teneri nũciabant: nollẽ inquis: ſed ego uolo, præterea qđ recitaturũ ſtatim ut uẽiſſem pollicebãt. Ago gratias qđ expector: Triſte illud quod Iulius ualens grauiter iacet, quãquam ne hoc quidem triſte: ſi Iulius utilitatibus æſtimetur q̃ maturiſſime inexplicabili morbo liberari. Illud plane non triſte ſolum uerum etiam luctuoſum: qđ Iulius auitus deceſſit: dum ex quæſtura redit. deceſſit in nauem procul a fratre amantiſſimo, procul a matre; a ſororibus. nihil iſta ad

mortuum pertinent:ſed pertinuerũt cũ moreret̃. pertinent ad hos qui ſuperſunt.iã ꝙ in flore primo tantæ indolis iuuenis extinctus eſt ſumma cõſecuturus ſi uirtutes eius maturuiſſent:ꝙ ille ſtudioꝝ amore flagrabat: quantũ legit: q̃tũ etiã ſcripſit:quæ nũc omnia cũ ipſo ſine fructu poſteritatis aruerunt:Sed q̃d ego ĩdulgeo dolori cui ſi frænos remittas nulla materia non maxima eſt.finem epiſtolæ faciam:ut facere poſſim etiã lachrymis quas expreſſit epiſtola. Vale.

C. Plinius Antonino ſuo Salutem.

Vm uerſus tuos æmulor:tũ maxime q̃ ſint boni experior:Vt enĩ pictores pulchrã abſolutãq; faciẽ raro niſi ĩ peius effingũt:ita ego ab hoc archetypo laboro & decido.Quo magis hortor ut q̃plurima ꝓferas: quæ imitari oẽs cõcupiſcant:nemo aut pauciſſimi poſſint. Vale.

C.Plinius Tranquillo ſuo Salutem.

Ibera tandẽ hendecaſyllaboꝝ meoꝝ fidẽ: q̃ ſcripta tua coĩbus aĩcis ſpopõderũt:appellãt̃ quotidie & flagitãt̃:ac iã ꝑiculũ ẽ ne cogãt̃ ad exhibẽdũ formulam accipe.ſume ĩpe ĩ edẽdo hæſita tortuoſa tamen: meã quoq; cũctationẽ tarditatẽq; uiciſti.Proĩde aut rũpe moras:aut caue ne eoſdẽ iſtos libellos quos tibi hẽdecaſyllabi noſtri blãditiis elicere nõ poſſunt:cũ uitioſius ſchazontes extorquẽt perfectũ opus abſolutũq; eſt:nec iã ſplendeſcit lima:ſed atteritur.patere me uidere titulũ tuum. patere audire deſcribi. legi.uenire uolumina tranquilli mei:æquũ eſt nos in amore tam mutuo eandem percipere ex te uoluptatem: qua tu perfrueris ex nobis. Vale.

C.Plinius Fabato proſocero ſuo ſalutem.

Ccepi litteras tuas ex q̃bus cognoui ſpecioſiſſimã te porticũ ſub tuo filiiq; tui nomine dedicaſſe: ſequẽti die ĩ portaꝝ ornatũ pecuniã ꝓmiſiſſe: ut initiũ liberalitatis eſſet cõſumatio prioris.gaudeo primum tua gloria cuius ad me pars aliq̃ ꝓ neceſſitudine redũdat.Deĩde ꝙ memoriam Soceri mei pulcherrimis operibus uideo proferri.

Postremo q patria nostra florescit: quã mihi a quocũq excoli iucundũ: a te uero lætissimũ est. Quod superest deos precor: ut animũ istũ tibi: animo isti tẽpus q̃lõgissimũ tribuãt. Nam liquet mihi futurum: ut peracto quod maxime pmisisti inchoes aliud: Nescit enĩ semel ĩcitata liberalitas stare: cuius pulchritudinẽ usus ipse cõmendat. Vale.

C. Plinius Scauro suo salutem.

Ecitaturus oratiũculã quã publicare cogito: aduocaui aliquos ut ererer paucos: ut ueꝝ audirẽ. Nã hic duplex ratio recitãdi. Vna ut sollicitudine ĩcẽdar: altera ut admonear si qd forte me ut meũ fallit: tuli qđ petebã iueni qui mihi copiã cõsilii sui facerent. Ipse pterea quædã emẽdãda annotaui: emẽdaui librũ quẽ misi tibi: materiã ex titulo cognosces: cætera liber explicabit: quẽ iã nũc oportet ita cõsuescere ut sine præfatione intelligat. Tu uelim qd de uniuerso quid de partibus sentias scribas mihi. Ero enĩ uel cautior in continendo uel constantior in edendo si huc uel illuc auctoritas tua accesserit. Vale.

C. Plinius Valeriano suo salutem.

T tu rogas & ego promisi si rogasses scripturũ me tibi: quẽ habuisset euẽtũ postulatio nepotis circa tusciliũ nominatũ. ĩductus ẽ noiatus: egit ipse p se nullo accusãte: etenĩ legati Vicẽtinoꝝ nõmodo nõ pssérũt eũ: ueꝝ etiã subleuauerũt: summa defensionis. nõ fidẽ sibi ĩ aduocatione sed cõstantiã defuisse: descendisse ut actuꝝ: atq etiã ĩ curia uisũ. deĩde sermõibus amicoꝝ recessisse: monitũ enĩ ne desiderio Senatoris nimiã quasi de nũdinis sed q̃si de gratia: fama: dignitate certãtis tã ptinaciter psertim ĩ Senatu repugnaret. alioquin maiorẽ inuidiã proxime passurus erat. sane prius tamẽ paucis adclamatũ exeuntis subiunxit pces multũq lachrymaꝝ: quinetiam tota actiõe homo ĩ dicẽdo exercitatus opam dedit: ut depcari magis (: id enĩ & fauorabilius & tutius): q̃ defendi uideret. Absolutus est sententia

designati consulis afrani dextri cuius hæc sũma melius qdẽ
noiatũ fuisse factuꝶ:si causã Vicẽtinoꝶ eodẽ aio quo susce
perat ptulisset:qa tamẽ i hoc genus culpæ nõ fraude icidis-
set nihilq; dignũ animaduersione admisisse cõuinceret libe
rãdũ:ita tamẽ ut Vicẽtinis qđ accepat redderet. assenserũt
oẽs p̃ter Luciniũ.Is interdicẽdũ ei aduocationẽ i qnquẽniũ
cẽsuit:& q̃uis neminẽ auctoritate traxisset cõstãter i sẽtẽtia
mãsit:qnetiã dextrũ q primus diuersum censuerat plata le-
ge de senatu habẽdo iurare coegit eripuisse qđ cẽsuisset:cui
q̃q̃ legitime postulatiõi a qbusdã reclamatũ est: exprobrare
eni sentẽtiã dicerent:Nigrinus tribunus plebis recitauit li-
bellũ disertũ & grauẽ quo questus ẽ uenire aduocatiões. Ve
nire etiã p̃uaricatiões:i lites coiri & gloriæ loco poni ex spo
liis ciuiũ magnos & statutos reditus: recitauit capita legũ:
admonuit senatuscõsultoꝶ:i fine dixit petendũ ab optimo
prĩcipe ut qa leges qa senatuscõsulta cõtẽnerent ipse tantis
mederet.pauci dies & liber prĩcipis seuerus & tamẽ mode-
ratus.leges ipm:ẽ i publicis actis:q̃ me iuuat ꝙ i causis agen
dis nõ mõ pactione:dono:munere:ueꝶ etiã Xeniis semp ab
stinui.oportet qdẽ quæ sunt ihonesta nõ q̃si illicita sed q̃si
iubẽda uitare:iucundũ tamẽ si prohiberi publice uideas qđ
nunq̃ tibi ipse ꝑmiseris:erit fortasse imo nõ dubie huius ꝓ
positi mei & minor laus & obscurior fama: cũ omnes ex ne
cessitate facient quod ego sponte faciebam.iterim fruor uo
luptate:cum alii diuinum me:alii meis rapinis: meæ auari-
tiæ occursum:per ludum acceptum dictitant. Vale.

C.Plinius Pontio suo salutem.

Ecesseram in municipium: cum mihi nunciatũ est
Cornutum tertullum accepisse æmyliæ uiæ curam.
Exprimere nõ possum: quanto sim gaudio affectus:
& ipsius & meo noie: ipsius ꝙ scilicet sicut ẽ ab omni ambi
tione lõge remotus.debet tamen ei iucũdus honor eẽ ultro
datus: Meo ꝙ aliquanto magis me delectat mandatum

mihi officium postquã par cornuto datũ uideo : neq; enim augeri dignitaté q̃ æquari bonis gratius: Cornuto auté qd melius? quid sanctius? quid ĩ omni genere laudis ad exéplar antiquitatis expressius? quod mihi cognitum est non fama: qua aliogn optima & meritissima fruit͛; sed longis magnisq; experimétis: una diligimus: una dileximus omnes fere quos ætas nostra ĩ utroq; sexu æmulãdos tulit: quæ societas amicitiarum arctissima nos: familiaritate coniunxit. Accessit uĩculum necessitudinis publicæ. Idem enim mihi ut scis collega quasi uoto petitus in præfectura ærarii fuit & ĩ cõsulatu. tũ ego qui uir & quãtus esset altissime ĩspexi: cũ sequerer ut magistrũ: ut parẽtem uererer: quod nõ tã ætatis maturitate q̃ uitæ merebatur: his ex causis ut illi sic mihi gratulor; nec priuatim magis q̃ publice: tandem homines nõ ad pericula ut prius uerum ad honores uirtute perueniunt. In infinitũ epistolã extendã: si gaudio meo ĩdulgeã. præuertã ad ea quæ me agenté hic nuncius deprædit. Erã cũ prosocero meo. erã cũ amita uxoris. Erã cũ amicis diu desideratis: circũibã agellos. audiebã multũ querela℞ rustica℞. rationes legebã inuitus & causis: malis enĩ chartis sum litteris iniciatus cœperã etiam itineri me præparare: nam includor angustiis cõmeatus: eoq; ipso q; delegatũ Cornuto audio officiũ mei admoneor: cupio te quom sub idẽ tẽpus Cãpania tua remittat ne qs cũ ĩ urbẽ rediero cõtubernio nostro dies ꝑeat. Vale.

C. Plinius Marcellino suo salutem.

Ristissimus hæc tibi scribo. Fũdani nostri filia mĩor defuncta: qua puella nihil unquam festiuius: amabilius: nec mõ lõgiore uita sed pene ĩmortalitate dignius uidi. nõdũ annos. xiiii. expleuerat: & iã illi talis prudẽtia: matronalis grauitas erat. & tamẽ suauitas puellaris cũ uirginali uerecũdia: ut illa patris ceruicibus ĩhærebat? ut nos amicos paternos & amãter & modeste cõplectabat͛? ut nutrices: ut pædagogos: ut p̃ceptores ꝓ suo quẽq; officio diligebat?

quã ſtudioſe quã ĩtelligẽter lectitabat? Vt parce cuſtoditeq̃
ludebat? q̃ illa tẽperãtia q̃ etiã cõſtãtia nouiſſimã ualitudinẽ
tulit, medicis obſequebat̃: ſororẽ ꝑtim adhortabat̃: ipſamq̃
ſe deſtitutã corporis uiribus uigore animi ſuſtinebat: dura-
uit hic illi uſq̃ ad extremũ: nec aut ſpatio ualitudĩs aut me-
tu mortis ĩfractus ẽ: quo pluris grauioreſq̃ cauſas nobis re-
linqueret & deſiderii & doloris. O triſte plane acerbũq̃ fu-
nus morte ipſa mortis tẽpus ĩdignius. Iã deſtinata erat egre
gio iuueni: iã electus nuptiarum dies: iã nos aduocati. Quod
gaudiũ: quo mœrore mutatũ ẽ? Nõ poſſũ exprimere uerbis
q̃tũ aĩo uulnus accepim: cũ audiui fũdaniũ ut multa luctuo
ſa dolore ĩuenit ꝑcipientẽ q̃d ĩ ueſtes: margaritas: gẽmas fue
rat erogaturus: hoc ĩ tura & ĩ unguẽta & odores ĩpẽderet.
Eſt q̃dẽ ille eruditus & ſapiẽs: ut q̃ ſe ab ineũte ætate altiori
bus ſtudiis altiuſq̃ dediderit: ſed nũc oĩa quærit, ſæpe quæ
dixit aſpernat̃: expulſiſq̃ uirtutibus & talis pietas ẽ cui igno
ſces: laudabis etiã ſi cogitaueris q̃d amiſerit: amiſit enĩ filiã:
quæ nõ mĩus formã oris eius q̃ os uultũq̃ referebat: totũq̃
patrẽ mira ſimilitudine exſcripſerat. Proinde ſi quas ad eũ
de dolore litteras mittes: memento habere ſolatiũ nõ quaſi
caſtigatorum & nimis forte: ſed molle & humanũ. Quod ut
facilius admittat multũ fauet medii tẽporis ſpatiũ. Vt. n. cru
dũ adhuc uulnus medẽtiũ manus reformidat: Deĩde patit̃
atq̃ ultro req̃rit: ſic recẽs animi dolor cõſolatiões reiicit ac
refugit: mox deſiderat & uehemẽter admotis acq̃eſcit. Vale.

C. Plinius Spurinæ ſuo ſalutem.

Cio quãtope bonis artibus faueas: quantũ gaudii ca
pias: ſi nobiles iuuenes dignũ aliq̃d maioribus ſuis
faciãt: quo feſtinãtius nũcio tibi fuiſſe me hodie ĩ au
ditorio Calpurni Piſonis. Recitabat racte pingmon eruditã
ſane luculentãq̃ materiã. ſcriptæ legis erat. fluẽtibus teneris
& enodibus ſublimibus etiam ut poſcit loco alte enĩ & ua-
rie nũc atollebat̃: nũc reſidebat: excelſa deꝑſſis: exilia plenis:

seueris iucũda mutabat:oĩa ĩgenio pari:cõmẽdabat hæc uoce suauissima:uoce uerecunda:multum sanguinis:multũ sollicitudinis in ore:magna ornamenta recitantis. Etenĩ nescio quo pacto magis ĩ studiis hoĩes timor quam fidutia decet, ne plura:quanq̃ libet plura quo sunt pulchriora de ui recitatione finita multum ac diu exosculatus adolescentem:q est acerrimus stimulus monendi:laudibus incitaui pergeret q̃ cœpisset:lumenq; quod sibi maiores sui prætulissent posteris p̃ferret. gratulatus sum optimæ matri gratulatus & fratri qui in auditorio illo non minoré pietatis gloriá quá ille alter eloquẽtiæ retulit. tam notabiliter pro fratre recitante primum metus eius mox gaudium eminuit: Dii faciant ut talia tibi sæpius nunciem:faueo enĩ sæculo:ne sit sterile effectum:mireq; cupio ne nobiles nostri nihil ĩ domibus suis pulchrum nisi imagines habeant quæ nunc mihi hos adolescentis tacite laudare adhortari: & quod amborum gloriæ satis magnum est: id cognoscere uidentur. Vale.

C. Plinius Marco suo Salutem.

Ene est mihi:quia tibi bene est. habes uxorem tecũ: habes filiũ:frueris mari:fontibus:uiribus:agro: Villa amœnissima:neq; enĩ dubito esse amœnissimá in qua se cõposuerat homo felicior ante quá fœlicissimus fieret: Ego ĩ Thuscis & uenor & studeo:quæ ĩterdum simul facio:nec tamẽ adhuc possum p̃nũciare utrum sit difficilius capere aliquid an scribere. Vale.

C. Plinius Paulino suo Salutem.

Ideo q̃ molliter tuos habeas:quo simplicius tibi cõfitebor qua ĩdulgẽtia meos tractẽ. est mihi semp ĩ aĩo homericũ illud & hoc nostrũ paterfamiliæ. q̧ si essem natura asperior & durior frãgeret me tamẽ ĩfirmitas Liberti mei Zosimi: Cui tãto maior humanitas exhibẽda ẽ:q̃to nũc utilior humanitas ægrotãti: Est hõ p̃bus officiosus litteratus:& ars q̃dẽ eius & q̃si ĩscriptio co-

mœdus:ĩ q̃ plurimũ facit:Ná ꝓnũciat acriter:ſapiẽter:apte: decẽter:Etiá utiť Cithara perite ultra quá comœdo neceſſe é.Idẽ tá cõmode oratiões & hiſtorias & carmía legit: ut hoc ſolũ didiciſſe uideať. hæc tibi ſedulo expoſui:quo magis ſci res q̃ multa unus mihi & quã iucũda miniſteria pſtaret. ac- cedit lõga iá caritas hoís quá ipſa pericula auxerunt:Eſt enĩ natura cõparatũ:ut nihil æque amoré ícitet & accẽdat quã carẽdi metus:qué ego ꝑ hoc nõ ſemel patior:ná áte aliquot annos:dũ intente íſtanterq; ꝓnunciat:ſanguiné reiecit: atq; ob hoc in ægiptũ miſſus a me: poſt longá peregrinationem cõfirmatus redit nuꝑ: deinde dũ ꝑ continuos dies impatus uoci ueteris ĩfirmitatis tuſſicula admoneť. auſus ſanguinẽ reddit.Qua ex cauſa deſtinaui eũ mittere ĩ prædia tua:quæ foroiuli poſſides.audiui enĩ te ſæpe referẽté eſſe ibi aera ſa- lubré:& lac eiuſmodi curationibus accõmodatiſſimũ:rogo ergo ſcribas tuis ut illi uilla ut illi domus pateat.offerát etiã ſumptibus eius ſi quod opus erit:erit autem opus modico: eſt enim parcus & continens:ut non ſolum delicias: uerum etiam neceſſitates ualitudinis frugalitate reſtringat. ego ꝓ- ficiſcenti tantum uiatici dabo quantũ ſufficit & eunti ĩ tua.

C.Plinius Vrſo ſuo Salutem.

Terum bithyni breue tẽpus a Iulio Baſſo & Rufiũ Varenum quem proconſulem detulerunt Varenũ: qué aduerſus Baſſum & poſtularant & acceperant. inducti in ſenatũ inquiſitioné poſtulauerũt. tũ Varenus pe tit:ut ſibi quoq; defenſionis cauſa uocare teſtes liceret:recu ſantibus bithynis cognitio ſuſcepta é ei pro Vareno nõ niſi euentu.nam bene an male liber iudicabit.In actionibus enĩ utramq; in partem fortuna dominatur.multum commen- dationis & detrahit & adfert memoria:uox:geſtus: tempus ipſum:poſtremo uel amorem uel odiũ rei.liber offenſionis. liber gratia & liber ſecũdis:gratia caſibus & aduerſis caret: & reſpõdit mihi Fõteius magnus unus ex bithynis pluribus

uerbis sanctissimis rebus est plerisq; græcorũ ut cito copia
uolubilis tam longas tamque rigidas periodos uno spiritu
quasi torrente contorquent. Itaq; Iulius candidus non inue
nuste solet dicere aliud esse eloquentiam aliud loquétiam.
nam eloquentia uix uni aut alteri: Iam non sumus Antonii:
credamus nemini. hæc uero quam Candidus loquentiá ap-
pellat multis atque etiam impudentissimo cuique maxime
contigit. Postero die dixit pro Vareno homulus calide: acri
ter: culte. contra Nigrinus præ se grauiter: ornate: censuit
acilius ruffus cons. designatus īquisitionem bithynis dádá:
postulationem Vareni silentio præteriit. hæc forma negádi
fuit. Cornelius priscus actoribus quæ petebát & reo tribuit
uicitq; numero: impetrauimus rem negligenter compræhé
sam: nec satis suis tantum iustam: tamen quare iustam non
sum epistola executurus, ut desideres actionem: Nam si ue℞
est homericum illud   a te pr ouidendum ē
mihi ne gratiam nouitatis & floré illũ quæ oratiunculá illá
uel maxīe cõmendant epistolæ loquacitate præteream. Vale.

C. Plinius Ruffo suo Salutem.

Escenderam in basilicam Iuliam auditurus quibus
proxima comperendinatione respondere debebá: se
debát iudices decéuiri uenerát: obuersabant: aduoca
tis silentiũ longũ: tandé a prætore nuncius. dimittunt. C. n.
eximit dies me gaudente: qui nunq̃ ita paratus sum: ut non
morari ter causa dilationis nepos prætor q legibus quærit
ꝓposuerat breue edictũ: admõebat accusatores: admonebat
reos: executu℞ se quæ senatuscõsulto cõtinerentur. suberat
edicto senatuscõs. hoc oés qsqs negotiũ haberet iurare pri-
us q̃ agere iubebát. nihil se ob aduocationé cuiq̃ dedisse: ꝓ
misisse: cauisse. his eni uerbis ac mille ꝓterea & uenire aduo
catiõis & emi uetabát. pecuniá dũtaxat decémiliũ dare. hoc
facto nepotis cõmotus ꝓtor q cétũuiralibus ꝓsidet delibe-
raturus an sequeret exẽplũ iopinatũ nobis otiũ dedit. iteri

tota ciuitate nepotis edictũ carpit: laudat: multi iuenimus qui curua corrigeret. qd ante hũc prætores non fuerunt?qs autem hic est qui emendet publicos mores. alii cõtra. rectis sime fecit initurus magistratũ. iura cognouit: senatuicõs. legit: reprimit nouissimas pactiones. ré pulcherrimá turpissime uenire nõ patit. tales ubiq; sermones qui tamé alterutrá in parté ex euentu præualebunt: é omnino inimicũ sed usu receptũ quod honesta consilia uel turpia prout male aut ꝓspere cedũt: ita uel procedunt uel repræhédunt. Inde plerũq; eadem facta modo libertatis modo furoris nomé accipiũt.

Liber Sextus Epistolarum Plinii incipit.

C. Plinius Tironi suo Salutem.

Vamdiu ego transpadum: tu in Piceno: minus te requirebam. Postquam ego in urbe: tu adhuc in piceno multo magis. Ex quo ipsa loca in quibus esse una solemus acrius metus commouent: seu qđ desideriũ absentiũ nihil ꝑinde ac uicinitas acuit. Quoq; propius accesseris ad spem fruẽdi: hoc impatientius cupias. qcqd ĩ causa eripe me huic tormẽto. Veni: aut ego illuc unde cõsulte ꝓperaui reuertar uel ob hoc solũ: ut expiar an mihi cũ sine me romæ cœperis eẽ similes his epistolas mittas.

C. Plinius Arriano suo Salutem.

Oleo nonnunquá in iudiciis quærere meũ Regulũ: nolo eni dicere desiderare: cur ergo quæro? habebat studiis honoré: timebat. pallebat. scribebat quamuis nõ posset ediscere illud ipsum: quod oculum modo dextrũ modo sinistrũ circũlinebat dextrum si a petitore: alterũ si a possessore esset acturus qđ candidũ spleniũ in hoc aut illud supciliũ trãsferebat: qđ semp haruspices cõsulebat de actionis euẽtu animi supstitione: sed tamé & magno studio & honore ueniebat tá illa pq̃ iucunda una dicẽtibus q libera tp̃a petebat audituros errogabat. Quid deniq; iucũdius quam sub alterius iuidia quamdiu uelis & in alieno auditorio q̃si

depræhensum commode dicere? sed utcunq; se habent ista benefecit Regulus quod est mortuus. melius si ante. nunc eni sane poterat sine malo publico uiuere sub eo principe sub quo nocere nō poterat. Ideo fas est nōnunq̄ eum quære re. Nā postquā abiit: illa ícrebruit passim & íualuit cōsuetu do. binas uel singulas clepsydras iterdū & dimidias & dādi & petendi. Nā qui dicunt: egisse malunt quam agere: & qui audiunt: finire quā iudicare: tanta negligentia: desidia: tanta deniq; inreuerētia studiorū periculorumq; est: an nos sapiē tiores maioribus nostris? Nos legibus ipsis iustiores? quæ tot horas tot dies tot pendinationes largiunť. hebetes illi & supra modū tardi: nos aptius dicimus: celerius ítelligimus: religiosius iudicamus: qui paucioribus clepsydris præcipita mus causas q̄ diebus explicari solebant. O. Regulus qui am bitione ab omnibus obtinebas quod fide paucissimi p̄stāt: equidē quotiens iudico quod uel sæpius facio q̄ dico q̄tum qui plurimū postulat atq; dicit eum temerariū existimo di uinare quā spatiosa sit causa íaudita: tēpusq; negotio finire: cuius modū ignores præsertim cum primā religiōis suæ iu dex patientiā debeat quæ pars magna iustitiæ est. At quædā superuacua dicuntur etiā: sed satius est & hæc dici quā non dici necessaria. Præterea an sint superuacua nisi cū audieris scire non possis. Sed de his melius corā ut de pluribus uitiis ciuitatis. Nam tu quoq; amore communium soles emēdare cupere quæ iam corrigere difficile est. Nūc respiciamus no stras & quid omnia in tua recte? in mea noui nihil. mihi aūt gratiora sunt bona quod perseuerant & leuiora incōmoda sed assueui. Vale.

C. Plinius Vero suo Salutem dicit.

Ratias ago quod agellum quē nutrici meæ donaue ram colendū suscepisti. & erat cū donarem centūmi lium nummū. postea decrescente reditu etiā pretiū minuit: quod nūc te curāte reparabit. Tu modo memineris

commendari tibi a me non arbores & terram: quanquam hæc quoque: sed munusculum meum quod esse quam fructuosissimum non illius magis interest quæ accepit: quam mea qui dedi. Vale.

C.Plinius Calphurniæ suæ salutem dicit.

Vnquã sum magis de occupationibus meis questus. quæ me non sunt passæ aut proficiscẽtem te ualitudinis causa in campaniã prosequi: aut profectũ e uestigio subsequi: Nunc enĩ præcipue simul esse cupiebam: ut oculis meis crederẽ quid uiribus q̃d corpusculo acq̃reres. & qui deniq; secessus uoluptates regionisq; abundantiã ĩ offẽsa transmitteres. Equidem etiã fortem te non sine cura desi derarem. Est enim suspensum & anxium de eo quem arden tissime diligas interdum nihil scire: Nunc uero cũ absentiæ tum infirmitatis tuæ ratio ĩcerta & uaria solicitudine exter ret. uereor omnia: quæq; natura metuentium est: ea maxĩe mihi quæ abominor fingo. quo impensius rogo: ut timori meo singulis quotidie uel etiã binis epistolis cõsulas. ero.n. securior dum legam: statimq; timebo cũ legero. Vale.

C.Plinius Vrso suo Salutem dicit.

Cripseram tenuisse Varenum ut sibi euocare testis liceret: quod pluribus æquum: quibusdam iniquum & quidẽ pertinaciter uisum maxime Licinio nepoti: qui sequenti Senatu cũ de rebus aliis referretur: de ꝓximo Senatusconsulto disseruit: finitamq; causam retractauit. addidit etiam petendũ a consulibus: ut referrent sub exemplo legis ambitus de lege repetundarũ: an placeret in futurum ad eã legem adiici: ut sicut accusatoribus ĩquirẽdi testibusq; denuntiandi potestas ex ea lege esset: ita reis quoque fieret: fuerunt quibus hæc eius oratio ut sera & intẽpestiua & præ postera displiceret: quæ omisso cõtradicendi tẽpore castiga ret peractum cui potuisset occurrere. Viuentium quidem celsus prætor tanquã emẽdatorẽ senatus & multis & uehe-

menter increpuit:reſpondit nepos:rurſuſque celſus : neuter contumeliis téperauit.nolo referre q̄ dici ab ipſis moleſte tuli ;quo magis quoſdam e numero noſtro improbaui : qui modo ad celſum modo ad nepoté prout hic uel ille diceret cupiditate audiendi curſitáté & nunc quaſi ſtimularent & accenderent.nunc quaſi recunciliarent componerentq; frequentius ſingulis : ambobus interdum propitium Cæſarē ut in ludicro aliquo precabantur. mihi quidem illud etiam peracerbum fuit quod ſunt alter alteri quod pararét ídicati. Nam & celſus nepoti ex libello reſpondit: & celſo nepos ex pugilaribus:tanta loquacitas amicorum ut homines iurgaturi id ipſum inuicem ſcirent tanquá cum ueniſſent. Vale.

C.Plinius Fundanio ſuo Salutem dicit.

I quando nunc præcipue cuperem eſſe te Romæ : & ſis rogo: opus é mihi uoti laboris ſolicitudinis ſocio.petit honores Iulius Naſo.petit cū multis cū bonis:quos ut glorioſū ſic é difficile ſupare:pendeo ergo & exerceor ſpe:afficior metu:& me conſularem eſſe non ſentio. rurſus mihi uideor.omniūque decurri candidatus.meretur hanc curam longa mei caritate.eſt mihi cum illo non ſane paterna amicitia. neq; enim eſſe potuit per meam ætatem. ſolebat tamen uix dum adoleſcétulo mihi pater eius cū magna laude monſtrare:erat non ſtudiorum tantum uerum etiam ſtudioſorum amantiſſimus:ac prope quotidie ad audiendos quos tunc ego frequétabat: Vir alioquin clarus ac grauis & q ꝓdeſſe filio memoria ſui debeat. ſed multi nūc í ſenatu quibus ignotus ille:multi quibus notus.ſed nō niſi uiuétis reuerétur:quo magis huic omiſſa gloria patris in q̄ magnū ornamentum gratia infirma ipſi elaborádū é. quod qdé ſemper quaſi prouideret hoc tépus ſedulo fecit.parauit amicos:quos parauerat:coluit:me certe ut primū ſibi iudicare permiſit ad amoré imitationemq; delegit: dicéti mihi ſolicite adſiſtit:aſſidet recitanti:primus etiá & cum maxime

naſcentibus opuſculis meis ĩtereſt:nũc ſolus:ante cũ patre: cuius nuper amiſſi ego ſuſcipere partes:ego uicẽ debeo implere:doleo enĩ & illum ĩmatura morte indigniſſime raptũ: & hunc optimi patris adiumento deſtitutum:ſoliſq; amicis relictum. Quibus ex cauſis exigo ut uẽias & ſuffragio meo tuum iungas. permultum intereſt mea te oſtentare & tum circuire. ea eſt auctoritas tua ut putem me efficacius tecum etiam meos amicos rogaturum. Abrumpe ſiqua te retinẽt: hoc tempus meum:hoc fides: hoc etiam dignitas poſtulat. Suſcepi candidatum & ſuſcepiſſe me notum eſt. ego ambio: ego periclitor:ĩ ſumma ſi datur Naſoni quod petit:illius honor:ſi negatur: mea repulſa eſt. Vale.

C. Plinius Calphurniæ ſuæ Salutem dicit.

Cribis te abſentia mea nõ mediocriter affici: Vnũq; habere ſolatiũ:quod ꝑ me libellos meos teneas. ſæpe enĩ ĩ ueſtigio meo colloces:gratũ quod his fomẽtis acquieſcis:inuicem ego epiſtolas tuas lectito atq; idẽtidẽ ĩ manus quaſi nouas ſumo. ſed eo magis ad deſideriũ tui aceendor. Nã cuius litteræ tantũ habent ſuauitatis:huius ſermonibus quantũ dulcedinis ineſt? tu tamen frequentiſſime ſcribe:licet hoc ita me delectet ut torqueat. Vale.

C. Plinius Priſco ſuo ſalutem dicit.

Ttilium creſcentem & noſti & amas. quis enim illo ſpectatior paulo aut non nouit aut non amat. hunc ego nõ ut multi ſed arctiſſime diligo:oppida noſtra unius diei itinere dirimũť:ipſi amare ĩuicem cũ ẽ flagrãtiſſimus amor adoleſcẽtuli cœpimus:mãſit hic poſtea: hic neq; frixit iudicio:ſed ĩualuit. ſciunt q alterutrũ noſtꝝ familiarius ĩtuenť. Nã & ille amicitiã meã latiſſima ꝑdicatiõe circũfert:& ego præ me fero quãtæ ſit mihi curæ modeſtia q̃es ſecuritas eius. Quin etiam cum inſolẽtiam cuiuſdam tribunatum plebis inituri uereretur idq; indicaſſet mihi reſpõdi

quorſus hæc? ut ſcias non

posse attilium me incolumi iniuriam accipere:iterum dices quorsus hæc?Debuit ei pecuniá Valerius Varus : huius est hæres maximus noster:quem & ipse amo: sed cõiũctius tu. Rogo ergo exigo etiá ꝓ iure amicitiæ cures:ut Attilio meo salua sit nõ sors modo sed etiá usura pluriũ annoꝝ. homo est alieni abstinentissimus: sui diligens.nullis quæstibus sustinetur nullus.ex frugalitate reditus. Nam studia quibus plurimum præstat:ad uoluptatem tantum & gloriam exercet:& grauis est ei uel minima iactura:& qa reparare quod amiserit grauius:exime hũc illi : Exime hũc mihi scrupulũ: sine me suauitate eius sine:leporibus ꝑfrui.neq; ení possum tristem uidere:cuius hilaritas me tristé esse nõ patiť.í sũma nosti facetias hominis quas uelí attendas:ne í bilé aut amaritudinem uertat iniuria: quá uim habeat offensus crede ei quam in amore habet:nõ feret magnum & liberum ígeniũ cum contumelia damnum. Verum ut ferat ille ego meum damnum meam contumeliam iudicabo:sed non tanquá ꝓ mea hoc est grauius irascar. quáquam quid denunciationibus & quasi minis ago:qn potius ut cœperá rogo oro : des operam ne ille se quod ualidissime uereor: a me ego me neglectum a te putem.Dabis autem si hæc perinde cura é tibi quam illud mihi. Vale.

C.Plinius Tacito suo Salutem dicit.

Ommendas mihi Iulium Nasoné candidatũ : Nasonem mihi?quid si me ipsum?fero tamen & ignosco. eũdem ení cõmendassem tibi si te romæ moráte ipe absuissem.habet hoc solicitudo quod oía necessaria putat. tu tamen censeo alios roges: ego precum tuarum minister: adiutor: particeps ero. Vale.

C.Plinius Albino suo Salutem dicit.

Vm uenissem í Socrus meæ uillam Alsiensem: quæ aliquádo Rufi Verginii fuit:ipse mihi locus optimi illius & maximi uiri desideriũ nõ sine dolore renouauit.hũc

enim incolere feceſſum atque etiam ſenectutis ſuæ nidulũ uocare conſueuerat. Quocunq; me cõtuliſſem illũ animus: illum oculi requirebant. libuit etiam monimentum eius uidere: & uidiſſe pœnituit; Eſt enim adhuc imperfectum: nec difficultas operis in cauſa modici ac potius exigui: ſed inertia eius cui cura mandata eſt. Subit indignatio cum miſeratiõe post decimum mortis annum reliquias neglectũq; cinerem ſine nomine iacere: cuius memoria orbem terrarum gloria peruagetur. at ille mandauerat caueratq; ut diuinum illud etiam immortale factum uerſibus inſcriberetur.

Hic ſitus eſt Rufus pulſo qui uindice quondam
Imperium aſſeruit non ſibi ſed patriæ:

Tam rara in amicitiis fides: tam parata obliuio mortuorũ: ut ipſi nobis debeamus cõditoria extruere omniaq; hæredũ officia præſumere. Ná cui nõ eſt uerẽdũ quod uidemus accidiſſe Verginio cuius iniuriam ut indigniorem ſic etiam notiorem ipſius claritas facit. Vale.

C. Plinius Maximo ſuo ſalutem dicit.

Diem lætum. adhibitus in cõſilium a pfecto urbis: audii ex diuerſo agentes ſummæ ſpei. ſummæ índolis iuuenes fuſcum ſalinatorem & Numidiũ quadratũ: egregium par nec modo téporibus noſtris: ſed litteris ipſis ornamento futurũ: mira utriuſq; probitas, conſtátia ſalua, decorus habitus, os planum, uox uirilis, tenax memoria, magnum ingenium, iudicium æquale, quæ ſingula mihi uoluptati fuerint: atq; íter hæc illud q ipſum rectoré ut magiſtrũ intuebant etiá qui audiebát: me æmulari: meis íſtare ueſtigiis uidebant. O dié repetá eni lætum, notandumque mihi cádidiſſimo calculo. Quid. n. aut publice lætius q̃ clariſſimos iuuenes nomé & famá ex ſtudiis petere? aut mihi optatius q̃ me ad recta tédétibus q̃ſi exéplar eẽ ppoſitum? Quod gaudiũ ut ppetuo capiá deos oro ac eoſdé teſtes pet[...] ut oẽs q me imitari táti putabũt meliores eſſe q̃ me uelint

C. Plinius Fabato prosocero suo Salutem.

V uero non debes suspensa manu cõmendare mihi quos tuendos putas. Nam te decet multis prodesse: ac me suscipere quicquid ad curá tuá pertinet. Itaq; Bettio prisco quátũ plurimũ potuero præstabo: præsertim in arena mea: hoc est apud centũuiros. epistolaꝝ quas mihi ut ais aperto pectore scripsisti obliuisci me iubes: at ego nullarum libétius memini. Ex illis ení uel præcipue sentio quã topere me diligas: cum sic exegeris mecũ ut solebas cũ tuo filio, nec dissimulo hoc mihi iucũdiores eas fuisse: quod habebam bonam causam cum summo studio curassem qđ tu curari uolebas. Proinde etiam rogo ut mihi semper eadem simplicitate quotiens cessare uidebor: nũquam ení cessabo: conuitium facias. Quod & ego intelligam a summo amore proficisci & tu non meruisse me gaudeas. Vale.

C. Plinius Vrso suo salutem.

Nquam ne uidisti quéquam tá laboriosum exercitũ quam Varenum meum: cui quod summa cõtentiõe impetrauerat defendendum & quasi rursus petendũ fuit: Bithyni senatusconsultũ apud cõsules carpere ac labefactare sunt ausi: atq; etiá absenti principi criminari: ab illo ad senatum remissi non destiterunt. egit Claudius capito irreuerenter magis quam constanter ut qui senatusconsultum apud senatum accusaret. respondit Fronto Catius grauiter & firme: senatus ipse mirificus. Nam illi quoq; q prius negarant Vareno quæ petebat eadem dáda postquam erát data censuerunt: singulos ení integra re disentire fas esse: peracta quod pluribus placuisset cunctis tuendũ. Acilius tamé rursus & cũ eo septem an octo? septem immo in priori sététia perseuerare: in hac paucitate non nulli: quorum téporaria grauitas uel potius grauitatis imitatio ridebatur. Tu tamen æstima quantum nos í ipsa pugna certaminis maneat: cuius quasi prælusio atq; ꝑcursio has cõtentiões excitauit. Vale.

C.Plinius Maurico suo salutem.

Ollicitas me in formianum:ueniam ex conditione: ne quid contra cõmodum tuum facias:qua pactione iuicé mihi caueo:neq;.n.mare & littus:sed te otiũ & libertatem sequor: alioquin satius est in urbe remanere: oportet enim omnia aut ad alienum arbitrium aut ad suũ facere.mei certe stomachi hæc natura est:ut nihil nisi totũ & merum uelit. Vale.

C.Plinius Romano suo Salutem.

Irificæ rei interfuisti ne:ego quidem.sed mœrens: Passenius Paulus splẽdidus eques romanus & ĩ primis eruditus scribit elegos:gẽtile hoc illi:ẽ enĩ municeps properti atq; etiã inter maiores suos Propertiũ numerat.is cum recitaret ita cœpit dicere:Prisce iubes:ad hoc Iauolenus Priscus(aderat enĩ ut paulo amicissimus) ego uero non iubeo.cogita qui risus hominum:quotiens omnino priscus dubiæ sanitatis:interest tamẽ officiis:adhibet cõsiliis: atque etiam ius ciuile publice respondet: quo magis quod tunc fecit & ridiculum & notabile fuit: iterim paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulit:tã sollicite recitaturis prouidendum est non solum ut sint ipsi sani: uerũ etiam ut sanos adhibeant. Vale.

C.Plinius Cor.Tacito suo salutem.

Etis:ut tibi auunculi mei exitum scribam:quo uerius tradere posteris possis.gratias ago. Nam uideo morti eius si celebret a te ĩmortalem gloriã eẽ ꝓpositam.Quamuis enĩ pulcherrimarũ clade terrarũ:ut populi ut urbes memorabili casu quasi semper uicturus occiderit: quamuis ipse plurima scripserit: plura tamẽ ꝑpetuitati eius scriptorum tuorum æternitas addet.Equidem beatos puto quibus deorum munere datum est: aut facere scribenda: aut scribere legenda; beatissimos uero quibus utrumque:

horum in numero auũculus meus & ſuis libris & tuis erit. Quo libentius ſuſcipio depoſco; etiam quod iniungis: Erat miſeni: claſſéque íperio præſens regebat: nouemb. kal. hora fere ſeptima mater mea ídicat ei: apparere nubem inuſitata & magnitudine & ſpecie. Vſus ille ſole mox frigidam guſtauerat iacens; ſtudebatque: popoſcit ſoleas, aſcédit locum: ex quo maxime miraculũ illud conſpici poterat: nubes & ícertum procul ítuentibus ex quo monte: Veſuuium fuiſſe poſtea cognitum eſt: oriebatur: cuius ſimilitudinem & formã non alia magis arbor quam pinus expreſſerit: Nam longiſſimo uelut trunco flata in altum quibuſdam ramis diffundebatur. credo & recenti ſpiritu euecta: deinde ſeneſcente eo deſtituta ut etiam pondere ſuo uicta in altitudiné uaneſcebat: candida interdum: interdum ſordida & maculoſa ꝑut terram cineremue ſuſtulerat: magnum propiuſque noſcendum ut eruditiſſimo uiro uiſum. iubet liburnicam aptari: mihi ſi uenire una uellé facit copiam. reſpondi ſtudere me malle: & forte ipſe quod ſcriberé dederat. egrediebatur domo: accepit codicillos: retinere claſſiarii imminéti periculo exterriti: nauicula eius ſubiacebat: nec ulla niſi nauibus fuga: ut ſe tãto diſcrimini eriperet orabãt: uertit ille cõſiliũ & quod ſtudioſo aío inchoauerat: obit maximo. deducit quadriremes aſcendit ipſe non retinet modum: ſed multis (erat enim frequens amœnitas) orat laturus auxiliũ. ꝑperat illuc: alii territi inde fugiunt: rectumq; curſum rectaque gubernacula in periculũ tenet: adeo ſolutus metu & omnes illius mali motus: omnis figuras ut depræhéderat oculis dictaret enotaretque. Iam nauibus cinis íciderat; quo propius accederet: calidior & denſior. iã pumices etiã nigriq; ambuſti & fracti igne lapides. Iam uadũ ſubitũ ruíaq; mõtis: littora obſtantia. cũctãti paulũ an retro flecteret: mox gubernatori: ut ita faceret monenti: fortes inquit fortuna iuuat. Põponianũ pete: Abierat; diremit ſinu medio. Ná ſenſim circumactis

turbatisq; littoribus mox in mare re infunditur: ibi quanq̃
nondum periculo appropinquante conspicuo tamen: & cũ
cresceret proximo sarcinas contulerat ĩ nauis certus fugæ:
si contrarius uentus resedisset: quo tunc auũculus meus se-
cundissimo inuectus cõplectitur trepidantẽ: consolat̃: hor-
tat̃: utq; timorẽ eius sua securitate leniret deferri ĩ balneum
iubet. lotus accubat: cœnat atq; hilaris: aut qđ ẽ æq; magnũ
similis hilari. interim e Vesuuio mõte pluribus locis latissi-
mæ flãmæ atq; incẽdia relucebant: quoꝝ fulgor & claritas
tenebris noctis excitabat̃. ille agrestiũ trepidatione igni reli
ctas desertasq; uillas p solitudinẽ ardere: ĩ remediũ formidi
nis dictabat: tũ se qeti dedit: & qeuit uerissimo equidẽ som
no. Nã meatus animæ q illi ꝓpter amplitudinẽ corpis gra-
uior & sonãtior erat ab iis q limini obuersabãt̃ audiebatur.
sed area ex q̈ zeta adibat̃ ita iam cinere mixtisq; pumicibus
oppleta surrexerat ut si lõgior ĩ cubiculo mora esset exitus
negaret̃: excitatus ꝓcedit seq; Pomponiano cæterisq; q pui
gilarant reddit: in cõmune consultãt: ĩtra tecta subsistant?
an in aperto uagentur? Nã crebris uastisq; tremoribus tecta
nutabãt: & quasi emota sedibus suis nũc huc nũc illuc abire
aut referri uidebantur: sub diuo Rursus quãq̃ leuiũ exeso-
rũq; pumicũ casus metuebat̃. qđ tamẽ maloꝝ collatio ele-
git: & apud illũ qdẽ ratio rationẽ: apud alios timorẽ timor
uicit: ceruicalia capiti bus ĩposita linteis cõstringũt̃. Id muni-
mentũ aduersus incidẽtia fuit: iam dies alibi: illic nox oĩbus
noctibus nigrior densiorque: quam tamen faces multæ ua-
riaque lumina soluebant: placuit egredi in littus: & ex pro-
ximo aspicere: ecquid iam mare admitteret qđ adhuc uastũ
& aduersum pmanebat: ibi super abiectũ linteum recubans
semel atq; iterũ frigidã aquã poposcit hausitq;. deĩde flãmæ
flammarumq; prænuntius odor sulphuris. alios in fugam
uertunt: excitãt illũ: ĩnixus seruis duobus assurrexit & statĩ
cõcidit: ut ego cõiecto; crassiore calligine spiritu obstructo

clauſoq; ſtomacho ꝗ illi natura inualidus & anguſtus & fre quenter interæſtuans erat:ubi dies redditus is ab eo quem nouiſſime uiderat tertius:corpus inuentum ĩtegrũ illæſum opertumque ut fuerat ĩdutus. habitus corporis quieſcẽti q̃ defuncto ſimilior. Interim Miſeni ego & mater. ſed nihil ad hiſtoriam. nec tu aliud quã de exitu eius ſcire uoluiſti. finẽ ergo faciam. unũ adiiciam. omnia ea ꝗbus ĩterfuerã quæq; ſtatĩ cum maxime uera memorãtur audiuerã perſecutũ. tu potiſſimum excerpes. aliud eſt enim epiſtolã aliud hiſtoriã: aliud amico: aliud omnibus ſcribere. Vale.

C. Plinius Reſtituto ſuo Salutem dicit.

Ndignatiunculam quam in cuiuſdã amici auditorio cepi: non poſſum mihi tẽperare quo minus apud te quia nõ cõtigit corã ꝑ epiſtolam effundã. Recitabat liber abſolutiſſimus: hũc duo aut tres ut ſibi & paucis uidẽt diſerti ſurdis mutiſq; ſimiles audiebant. nõ labra diduxerũt: non mouerunt manũ: deniq; non aſſurrexerũt ſaltẽ laſſitudine ſedendi. Quæ tanta grauitas? quæ tanta ſapientia? quæ immo pigritia: arrogantia ſiniſteritas: ac potius amentia? In hoc totũ diem ĩpendere ut offendas: ut inimicũ relinquas: ad quem tãquam amiciſſimum ueneris. diſertior ipſe ẽ. tãto magis ne inuideris. Nam qui inuidet minorem deniq; ſiue plus ſiue minus ſiue idem præſtat. lauda uel inferiorem uel ſuperiorem uel parem. Superiorem quia niſi laudãdus ille ẽ non potes ipſe laudari. inferiorẽ aut parem quia pertinet ad tuam gloriam q̃maximũ uideri quẽ præcedis uel exæquas. equidem omnes qui aliquid in ſtudiis faciunt uenerari etiã mirariq; ſoleo: Eſt enĩ res difficilis ardua faſtidioſa: & quæ eos a quibus contemnitur inuicem contemnat: niſi forte aliud iudicas tu quamquam quis uno te reuerentior huius operis quis benignior atteſtator. Qua ratione ductus tibi potiſſimum indignationem meam prodidi: quem habere ſotium maxime poteram. Vale.

C.Plinius Sabino suo Salutem dicit.

Ogas ut agam firmanorum publicam causã: Quod ego quanq̃ pluribus occupatiõibus distẽtus adnitar: cupio enĩ & ornatissimã coloniam aduocatiõis officio:& te gratissimo tibi munere obstringere. Nã cũ familiaritatẽ nostrã ut soles prædicare ad præsidium ornamẽtũq; tibi sumpseris:nihil est qđ negare debeam præsertim ꝓ patria petẽti.Quid enĩ p̃cibus aut honestius piis:aut efficacius amantis:Proinde firmanis tuis ac iam potius nostris obliga fidem meam.quos labore & studio meo dignos cũ splẽdor ip̃orum tum hoc maxime pollicetur:q; credibile ẽ optimos esse inter quos tu talis extiteris.Vale.

C.Plinius Nepoti suo Salutem dicit.

Cis tu accessisse pretiũ agris præcipue suburbanis: causa subitæ caritatis res multis agitata sermõibus: ꝓximis comitiis honestissima uoce senatus exp̃ssit: cãdidati ne cõuiuentur:ne mittant munera.ne pecunias deponãt: ex quibus duo priora tã apte quam modice fiebant. hoc tertium quãquam occultaretur ꝓ comperto habebat. homulus deinde noster uigilat: rursus hoc cõsensu senatus sententiæ loco postulauit ut consules desideriũ uniuersorũ notum principi facerent: peterentque sicut aliis uitiis huic quoque prouidentia sua occurreret.occurrit. sumptus candidatorum:frigidos illos & infames habitus lege restrinxit: eosdem patrimonii tertiam partem conferre iussit ĩ ea quæ solo continerentur: deforme arbitratus: & erat: honorem petituros urbem italiamque non pro patria sed ꝓ hospitio aut stabulo quasi peregrinantis habere.cõcursant ergo candidati:certatim quicquid uenale audiunt emptitant. quoq; sint plura uenalia efficiunt: proinde si pœnitet te italicorũ prædiorum:hoc uendendi tempus: tã hercule quã ĩ ꝓuitiis comparandi:dum idem candidati illic uendunt. Vale.

C.Plinius tacito suo Salutem dicit.

Is te adductum litteris quas exigenti tibi de morte
auunculi mei ſcripſi cupe cognoſcere:quos ego mi-
ſeni(littus id enim ingreſſus abruperam) nō ſolum
metus ueꝶ eriam caſus pertulerim: quanquam animus me
miniſſe horret:Incipiam;profecto auunculo: ipſe reliquum
tempus ſtudiis:ideo remanſeram:impendi.mox balneū:cœ
na:ſomnus íquietus & breuis:præceſſerat ꝑ multos dies tre
mor terræ mīus formidoloſus: qͣ cāpaniæ ſolitus;ille uero
nocte ita inualuit ut non moueri omnia: ſed uerti crederēt.
irrumpit cubiculum meum mater:ſurgebam inuicē ſi quie
ſceret excitaturus.reſedimus ī area domus: quæ mare a te-
ctis modico ſpatio diuidebat. dubito conſtantiā rogare an
imprudentiā debeā:agebam enim duodeuiceſimum annū.
poſco librum Titi Liuii & quaſi per otium lego:atq; etiā ut
cœperā excerpo.ecce amicus auunculi qui nuꝑ ad eū ex hiſ
pania uenerat:ut me & matrē ſedentis;me uero etiā legentē
uidet:illius patientiā:ſecuritatē meā corripit:nihilo ſegnius
ego intentus in librū iam hora diei prima & adhuc dubius
& quaſi languidus dies:iam quaſſatis circūiacentibus tectis
quāq̄ in aperto loco anguſto tamē certus & magnus ruinæ
motus.tum demū excedere oppido uiſum: ſequiť uulgus at
tonitū quom in pauore ſimile prudētiæ alienū conſiliū ſuo
ꝑfert.ingentiq; agmine abeuntis ꝑmit & impellit. egreſſi te
cta cōſiſtimus:multa ibi mirāda multas formidīes patimur.
Nā uehicula quæ ꝑduci iuſſeramus quāq̄ ī planiſſimo cāpo
in cōtrarias partes agebanť ac ne lapidibus quidē fulta ī eo
dem ueſtigio quieſcebāt.ꝑterea mare ī ſe reſorberi & tremo
re terræ quaſi repelli uidebamus: certe ꝑceſſerat littus mul
taq; animalia maris ſiccis arenis detinebat: ab altero latere
nubes atra & horrēda ignei ſpiritus certis uibratiſq; diſcur
ſibus rupta in.lōgas flāmaꝶ figuras dehiſcebat : fulgoribus
illæ & ſimiles & maiores erant: Tū uero ille idē ex hiſpania
amicus acrius & īſtātius ſi frater īqt tuus:tuus auūculus ui-

uit:uult esse uos saluos.si perit supstites uoluit. proinde qd cessatis euadere?respondimus non cõmissuros nos ut de salute illius incerti nostræ consuleremus. non moratus ultra proripit se effusoq; cursu periculo aufertur: nec multo post illa nubes descendere í terras:operire maria:cixerat capreas & absconderat:Miseni quod procurrit abstulerat: tũ mater orare:hortari:iubere quoquo modo fugerem: posse eni iuuenem:se & annis & corpore grauem benemoriturã:si mihi causa mortis non fuisset. ego cõtra saluum me nisi una nõ futurꝰ:deíde manum eius amplexus addere gradum cogo. paret ægre incusatq; se:quod me moret iam cinis adhuc tamen rarus:respicio:dẽsa caligo tergis imminebat : quæ nos torrentis modo infusa terræ sequebatur. deflectamus íquã dum uidemus:ne in uia strati comitãtium turba í tenebris obteramur.uix consideramus & nox nõ qualis í lunis & nubila:sed qualis in locis clausis lumine extincto: audires ululatus feminarum.infantium queritatus:clamores uirorum: alii parentes:alii liberos:alii cõiuges uocibus requirebãt. uocibus noscitabant.hi suum casum:illi suorum miserabant: erant qui metu mortis mortem precarentur: multi ad deos manus tollere:plures nusquam iam deos ullos : æternamq; illam & nouissimam noctem mundo íterpretabantur. Nec defuerunt qui fictis mentitisq; terroribus uera pericula augerent:aderant qui Miseni illud ruisse illud ardere falso:sed credentibus nunciabant:paululum reluxit quidem nõ dies nobis:sed aduentãtis ignis indicium uidebatur:& ignis qdẽ longius subsistit:tenebræ rursus tumultus grauis: hunc idẽtidem assurgentes excutiebamus operti alio qui etiã oblisi pondere essemus.possem gloriari nõ gemitũ mihi nõ uocẽ parum fortem in tãtis periculis excidisse: nisi me cũ oíbus: omnia mecum perire misero magno tamẽ mortalitatis solatio credidissem. Tandẽ illa caligo tenuata quasi in fumum nebulamue discessit: mox dies. sol etiã effulsit luridus tamẽ

qualis eẽ cum deficit sol:& occursabant trepidãtibus adhuc oculis mutata omnia altoq; cinere tanquam niue obducta. regressi Misenum curatis utcunque corporibus suspensam dubiãq; noctem spe ac metu exigimus: metus præualebat: nam & tremor terræ perseuerabat & pleriq; lymphati terrificis uaticinationibus & sua & aliena mala ludificabant. Nobis tamen ne tunc quidẽ quanquam expertis periculũ & ea spectantibus adeundi cõsilium donec de auunculo nũtius. hæc nequaquam historia digna nos scripturos leges: & tibi scilicet qui requisisti imputabis si digna ne epistola quidem uidebuntur. Vale.

C. Plinius Caninio suo Salutem dicit.

Vm ex eis qui mirer antiquos:non tamen: ut quidã: temporum nostrorum ingenia despicio: neq; enim lassa & effœta natura nihil tã laudabile parit: atque adeo nup audi Vergiliũ romanũ paucis legentẽ comœdiã ad exẽplar ueteris comœdiæ scriptã:tã bene: ut eẽ quãdoq; possit exemplar. Nescio mireris hominem quanquam nosse debes. est enim probitate morum.ingenii elegantia:operum uarietate monstrabilis. scripsit mimiambos tenuiter. argute uenuste atq; in hoc genere eloquentissime. Nullum est enĩ genus quod absolutũ nõ possit eloquentissimũ dici: scripsit comœdias Menãdrum aliosq; ætatis eiusdẽ æmulatus: licet has ĩter plautinas. terentinasq; numeres. nunc primum se in ueteri comœdia sed non tanquã ĩciperet ostẽdit: nõ illi ius nõ grãditas:nõ subtilitas. non amaritudo. non dulcedo. non lepos defuit. ornauit uirtutes. insectatus ẽ uitia. fictis nominibus decenter:ueris usus. est apte. circa me tantũ benignitate nimiũ modum excessit:nisi quod tamẽ poetis mentiri licet. In summa extorquebo ei librum: legendũq; immo edi scendum mittam tibi. neq; enim dubito futurũ ut non deponas si semel sumpseris. Vale.

C. Plinius Tironi suo Salutem dicit.

Agna res acta est omniũ qui sunt prouĩciis p̃futuri: magna oĩm q se simpliciter credũt amicis. Lustricus brutianus cum mõtanũ atticinũ comitem suũ ĩ multis flagitiis depræhẽdisset Cæsari scripsit: atticinus flagitiis addit ut quẽ deceperat accusaret. recepta cognitio est. fui ĩ cõsilio. egit uterq; pro se: egit autem carptim &
Quo genere ueritas statĩ ostẽditur. ꝓtulit Bructianus testamẽtũ suũ qđ Atticini manu scriptũ esse dicebat: hoc eñi & arcana familiaritas & querẽdi de eo quẽ sic amasset necessitas ĩdicabatur. & numerauit crimina fœda mãifestaq; : ille cũ diluere nõ posset ita regessit: ut dũ defenditur turpis: dũ accusat sceleratus probaretur. corrupto eñi scribæ seruo ĩterceperat cõmẽtarios ĩcideratq; ac p summũ nefas utebat̃ ad uersũ amicũ crimĩe suo. fecit pulcherrime Cæsar: nõ de Bructiano sed statĩ de atticino perrogauit: dãnatus & ĩ ĩsulã relegatus. Bructiano iustissimũ ĩtegritatis testimoniũ redditũ. quẽ q̃dẽ etiã cõstãtiæ gloria secuta ẽ. Nã defẽsus expeditissime accusauit uehemẽter: nec mĩus acer q̃ bonus & sincerus apparauit. qđ tibi scripsi: ut te sortitũ ꝓuintiã p̃monerẽ: plurimum tibi credas: nec cuiq̃ satis fidas. deĩde scias si q̃s forte te qđ abominor fallat paratã ultionẽ: qua tamẽ ne sit huius etiam atque etiã attende: quæ tã iucundũ ẽ uindicari: quam decipi miserum.

C. Plinius Triario suo Salutem dicit.

Mpẽse petis: ut causam agã ꝑtinẽtem ad curam tuã pulchram alioquin & famosã: faciã: sed nõ gratis: qui fieri potest inquis ut nõ gratis: tu potes. exigã eñi mercedẽ honestiorẽ gratuito patrocinio. peto atq; etiã paciscor: ut simul agat Cremutius ruso. solitũ hoc mihi ẽt ĩ pluribus aliis adolescentibus factitatũ: Nã mire cõcupisco bonos iuuenes ostẽdere foro: assignare famæ: Quđ si cui p̃stare Rusõi meo debeo: uel ꝓpter natales ipsius: uel ꝓpter eximiã mei caritatẽ: quẽ magni æstio ĩ iisdẽ iudiciis ex eisdẽ ẽt ꝑtibus cõspici

audiri:obliga me:obliga antequã dicã:nã cũ dixerit: gratias ages:ſpõdeo ſolicitudini tuæ:ſpei meæ: magnitudini cauſæ ſatiſfacturum:ẽ indolis optime breui ꝑducturus alios: ſi interim ꝓuectus fuerit a nobis:Neq; enĩ cuiquã tam clarũ ſtatim ingeniũ:ut poſſit emergere:niſi illi materia:occaſio:fautor etiã:cõmendatorq; contingat. Vale.

C.Plinius Marco ſuo Salutem dicit.

Vã multũ ĩtereſt quid a quoq; fiat:eadẽ enĩ facta claritate uel obſcuritate faciẽtiũ aut tollunt altiſſime: aut humillime deprimũt : Nauigabã p lariũ noſtrũ: cũ ſenior amicus oſtẽdit mihi uillã atq; etiã cubiculũ qđ ĩ lacũ ꝓminet:ex hoc inqt aliquãdo municeps noſtra cũ marito ſe ꝓcipitauit:cauſam requiſii:maritus ex diutino morbo circa uelãda corporis ulceribus putreſcebat. Vxor ut ĩſpiceret exegit:neq; enĩ quẽq̃ fidelius iudicatuꝝ poſſet ne ſanari. deſperauit:hortata ẽ ut moreretur:comeſq; ĩpa mortis dux immo & exemplũ & neceſſitas fuit:Nã ſe cũ marito ligauit: abiecitq; in lacum. Quod factum ne mihi quidem q̃ municeps niſi proxime auditũ eſt: nõ quia minus illo clariſſimo arriæ facto:ſed quia minor ipſa. Vale.

C.Plinius Hiſpano ſuo Salutem dicit.

Cribit robuſtus ſplẽdidus eques romanus cũ Atilio ſcauro amico meo otriculũ uſq; cõmũe iter ꝑegiſſe: deĩde nuſquã cõparuiſſe:petis ut carus ueniat: noſq; ſi poteſt ĩ aliqua inqſitiõis ueſtigia ĩducat.ueniat: uereor ne fruſtra.ſuſpicor enĩ tale neſcio qd robuſto accidiſſe:q̃le aliquãdo Metilio criſpo municipi meo.huic ego ordĩes ĩpetrauerã:atq; etiã proficiſcenti quadragĩta milia nũmũ ad ĩſtruendũ ſe ornãdumq; donauerã:nec poſtea aut epiſtolas eius: aut aliquẽ de exitu nũtiũ accepi.interceptus ne ſit a ſuis: an cũ ſuis dubiũ.certe nõ ĩpe nõ qſq̃ ex ſeruis eius apparuit:ut ne robuſti qdẽ experiamur tamẽ accerſamus ſcauꝝ:demus hoc tuis.demus optimi adoleſcẽtis honeſtiſſimis ꝓcibus: q

pietate mira etiā ſagacitate patrē quærit.dii faueāt ut ſic in
ueniat ipm quéadmodū iā cū quo fuiſſet inuenit.Vale.

C.Plinius Seruiano ſuo Salutem dicit.

Audeo & gratulor q fuſco Salinatori filiā tuā deſti-
naſti:domus patricia:pater honeſtiſſimus:mater pa-
ri la ude.Ipſe ē ſtudioſus:litteratus etiā:diſertus etiā:
puer ſimplicitate:cōitate iuuenis:ſenex grauitate.neq; enim
amore decipior: amo qdé effuſe:ita offitiis ita reuerētia me
ruit:iudico tamē & qdē tanto acrius quāto magis amo.tibi
qdé ut q explorauerim ſpōdeo habituꝝ te geneꝝ: quo me
lior fingi ne uoto qdé potuit.ſupeſt ut auū te q̄maturiſſime
ſimillimū ſui faciat:Quā felix tēpus illud quo mihi liberos
illius uel nepotes tuos : ut meos uel liberos uel nepotes ex
ueſtro ſinu ſumere & quaſi pari iure tenere cōtigeret.Vale.

C.Plinius Seuero ſuo Salutem dicit.

Ogas ut cogitē qd deſignatus cōſul i honorē princi
pis cēſeas.facilis iuētio:Nō facilis electio.ē eni ex uir
tutibus eius larga materia: tamē qđ malo ídicabo ſi
prius hæſitationē meā oſtēdero.dubito nū idē tibi ſuadere
qđ mihi debeā.deſignatus ego cōſul omni hac &ſi nō adula
tione ſpecie tamē adulatiōis abſtinui:nō tanquā liber & cō-
ſtans ſed tanquā intelligēs prīcipis noſtri cuius uidebā hanc
eē pcipuā laudē ſi nihil q̄ſi ex neceſſitate decerneret. recor-
dabar etiā plurimos honores peſſimo cuiq; delatos a qbus
hic optimus ſeparari nō alio magis poterat quā diuerſitate
cēſendi:qđ ipſum nō diſſimulatiōe & ſilētio pterii:ne forte
nō iudiciū illđ meū ſed obliuio uidereť.hoc tūc ego.ſed nō
oībus eadē placēt:nec cōueniūt qdē.pterea faciēdi uera rō:
cū hominū ipoꝝ tū reꝝ etiā ac tēpoꝝ cōditio nuntiať. Nā
recētia opa maximi prīcipis pbent facultatē noua magna ue
ra cēſendi.qbus ex cauſis ut ſupra ſcripſi dubito an idē nūc
tibi quod tūc mihi ſuadeā. Illud nō dubito debuiſſe me in
partes conſilii tui ponere quid ipſe feciſſem. Vale.

C.Plinius Pontio suo Salutem dicit.

Cio quæ tibi causa fuerit impedimento quo minus præcurrere aduentum meum in campaniam posses. sed quanquá absens totus huc magistrati: tátú mihi copiarum tam urbanarum quá rusticarum nomine tuo oblatú est quas omnis improbe accepi tamen: Ná me tui ut ita facerē rogabant: & uerebar ne & mihi & illis irasceris si non fecissem. ĩposterum nisi adhibueris modú ego adhibebo: & iam tuis denúciaui si rursus tam multa attulissent omnia relaturos. Dices oportere me tuis rebus ut meis uti: etiam: sed perinde illis ac meis parco. Vale.

C.Plinius Quadrato suo Salutem dicit.

Vidius quietus qui me unice dilexit & quo non mĩnus gaudeo: probauit: ut multa alia thraseæ (fuit enĩ familiaris) ita hoc sæpe referebat: præcipere solebat suscipiendas esse causas aut amicoꝝ: aut destitutas: aut ad exemplú ptinentis: cur amicoꝝ? nō eget interpretatiōe. cur destitutas? quod in illis maxime & cōstátia agentis & humanitas cerneretur: cur pertinentis ad exemplum? quia plurimum referret an bonum an malum diceretur. ad hæc ego genera causarum ambitiose fortasse addam tamen claras & illustres. æquum enim est agere nonnunquam gloriæ & famæ: Idem dignitati ac uerecundiæ tuæ statuo: Nec me præterit id': usum esse & haberi optimum dicendi magistrú: uideo etiá multos paruo ingenio litteris nullis ut bene agerēt agēdo consecutos: sed & illud uel polliōis accepi uerissimú: experior: cōmode agēdo factum est ut sæpe agerē. sæpe agēdo tamē est ut minus cōmode: qa scilicet assiduitate nimia facilitas magis q̄ facultas: nec fidutia sed temeritas paratur. Nec uero Isocrati quominus haberet summus orator offecit: quod ĩfirmitate uocis mollitia frontis ne ĩ publico diceret impediebatur. proinde multum lege: scribe: meditare: ut possis cum uoles dicere: dices cum uelle debebis: hoc fere

temperamentum ipſe ſeruaui : nonnunquā neceſſitati quæ pars ratiōis eſt parui.egi enim qualdam a ſenatu iuſſus quo tamen in numero fuerūt exilia thraſeæ diuiſiōes hoc eſt ad exemplū pertinentes.adfui bethycis cōtra bebiū baſſū.quæſitum eſt an dāda eſſet inqſitio:data eſt.adfui rurſus: rurſus idem querentibus de cecilio claſſico quæſitum ē an ꝓuitiales ut ſotios miniſtroſq; ꝓconſulis plecti oporteret : pœnas luerunt.accuſaui Marium priſcum:qui lege repetundarum damnatus utebatur clæmentia legis: cuius ſeueritatē īmanitate criminum exceſſerat. relegatus eſt. tuitus ſum Iulium baſſum ut īcuſtoditū nimis & cautū ita minime malū: iudicibus acceptis in ſenatu remanſit.Dixi proxime pro uareno poſtulāte ut ſibi inuicē uocare teſtis liceret : impetratum ē. impoſterum opto ut potiſſimū iubeat quæ me deceat uel ſponte feciſſe. Vale.

C.Plinius Fabato ſuo Salutem dicit.

Ebemus mehercule natales tuos perinde ac noſtros celebrare:cū lætitia noſtrorū ex tuis pendeat ; cuius diligētia & cura hic hilares iſtic ſecuri ſumus. uilla Camiliana q̄ in campania poſſides eſt qdē uetuſtate uexata & tamē quæ ſunt ṗtioſiora aut integra manēt aut leuiſſime læſa ſꝉ: Attendemus ergo ut quā ſaluberrime reficiāꝉ. Ego uideor habere multos amicos ſed huius generis cuius & tu quæris & res exigens prope neminē.Sunt enī omnes togati & urbani.ruſticorum autem prædioꝝ adminiſtratio poſcit durū aliquē & agreſtē:cui nec labor ille grauis : nec cura ſordida nec triſtis ſolitudo uideaꝉ.tu đ ruſo honeſtiſſimo cogitas : fuit enī filio tuo familiaris:quid tamē noui ſibi præſtare poſcit ignoro: uelle plurimum credo. Vale.

C.Plinius Corneliano ſuo Salutem dicit.

Vocatus ī cōſiliū a Cæſare noſtro ad cētū cellas hoc lōgo nomine maximā cepi uoluptatē. Quid enī iucundius quā principis iuſtitiā:grauitatē:comitatē in

ſeceſſu quoq; ubi maxime recludűť inſpicere. fuerűt uariæ
cogitationes:& quæ uirtutes iudicis ꝑpluris ſpecies experiē
tur:dixit cauſam Claudius ariſton prīceps epheſiorű homo
munificus & īnoxie popularis. īde īuidia & ad diſſimillimű
delator īmiſſus.itaq; abſolutus uindicatuſq; eſt. ſequēti die
audita ē galitta adulterii rea:nupta hæc tribuno militű ho-
nores petituro & ſuā & mariti dignitatē centurionis amore
maculauerat.maritus legato conſulari:ille cæſari ſcripſerat.
Cæſar excuſſit ꝓbationibus: centurionē exauctorauit: atq;
etiā relegauit.ſuperat crimini ꝙ niſi duoꝝ eſſe nō poterat:
reliqua pars ultionis.ſed maritű nō ſine aliqua rep̄henſione
patientiæ amor uxoris retardabat: quā q̄dē etiā poſt delatű
adulterių domi habuerat:quaſi cōtētus æmulű remouiſſe.
admonitus ut perageret accuſationē peregit inuitus:ſed illā
damnari etiā īuito accuſatore neceſſe erat.damnata & iuliæ
legis pœnis relicta eſt:Cæſar & nomen cēturionis & cōme-
morationē diſciplinæ militaris ſentētiæ adiecit: ne oīs eiuſ-
modi cā reuocare ad ſe uidereť.tertio die īducta cognitio ē
multis ſermōibus & uario rumore iactata iuli tironis codi-
cilli quos ex ꝑte ueros eē cōſtabat:ex ꝑte falſi dicebāť:ſubſti
tuebāť crimini ſemironius ſenecio:eques ro. & eurythmus
Cæſaris libertus & ꝓcurator.hæredes cű cæſar eēt in dacia
cōiter epiſtola ſcripta petierāt ut ſuſcipet cognitionē: ſuſce-
perat:reuerſus diē dixerat:& cű ex heredibus q̄dā q̄ſi reuerē
tia eurythmo mitterēt accuſationem pulcherrime dixerat:
nec ille polyclitus ē:nec ego Nero:īdulſerat tamē petētibus
dilationē cuius tp̄is exacto cōſederat.auditurus apte:hære-
dű ītrauerűt duo: oīo poſtulauerunt ut oēs hæredes agere
cogerentur:cum detuliſſent omnes:aut ſibi quoq; deſiſtere
permitteretur:locutus eſt Cæſar ſumma grauitate: ſumma
moderatione:cumq; aduocatus Senecionis & eurythmi di-
xiſſet ſuſpicionibus relinq reos niſi audireť: non curo inq̄t
an iſti ſuſpicionibus relinquantur:ego relīquor. Deinde cō

uersus ad nos qd facere debeamus. isti enĩ queri uolunt q̄ sibi licuerit nõ acusare: tũ ex cõsulis sen tentia iussit denũciari hæredibus oĩbus ut agerẽt aut singu li approbarẽt causas nõ agẽdi: alioquin se uel de calũnia pro nunciaturũ: Vides quã honesti q̃ seueri dies quos iucũdissi mæ remissiõis sequebãt: adhibebamur quotidie cœna erat modica: si principẽ cogitares: ĩterdũ acromata audiebamus: interdũ iucũdissimis sermonibus nox ducebatur. sũmo die abeuntibus nobis quã diligens in Cæsare humanitas xenia sunt missa. Sed mihi ut grauitas cognitionũ consilii: honor suauitas simplicitasque conuictus: ita locus ipse piucundus fuit. uilla pulcherrima cingit̃ uiridissimis agris. ĩminet litto ri: cuius in sinu fluit cũ maxime portus huius sinistrum bra chium firmissimo opere munitum est. dextrum elaborat̃. in ore portus insula adsurgit: quæ in latum uento mare ob iacens frangat tutũq; ab utroque latere decursum nauibus præstet. adsurgit autem arte uisenda ingentia saxa latissima nauis prouehit. contra hæc alia super alia delecta ip̃o põde re manent ac sensim quodam uelut aggere construunt̃ emi nentia. & apparet saxeum dorsum impactosq; fluctus ĩ ĩmẽ sum elidit & tollit. uastus illic fragor canumq; circa mare saxis deinde pilæ adiicientur quæ p̄cedenti tempore enatã insulam imitentur. habebit hic portus etiam habet nomen auctoris eritq; uel maxime salutaris. Nam per longissimum spatium littus importuosum hoc receptaculo utetur. Vale.

C. Plinius Quintiliano suo Salutem dicit.

Vamuis & ipse sis continentissimus & filiã tuam ita institueris ut decebat filiã tuam Tutili neptem: cum tamẽ sit nuptura honestissimo uiro nonio celeri cui ratio ciuiliũ officiorum necessitatem quandã nitoris impo nit: debet secundũ conditiones mariti ueste comitatu qbus non quidem agit̃ dignitas: ornatus tamen instrui. Te porro animo beatissimũ: modicũ facultatibus scio. itaq; partẽ one

ris tui mihi uídico:& tanquã parens altet puellæ nostræ cõ-
fero qnq̃ginta milia nũmú plus collaturus nisi a uerecúdia
tua sola mediocritate munusculi ĩpetrari posse cõsiderẽ ne
recusares.

C. Plinius Romano suo salutẽ dicit.

Ollite cúcta ĩquit cœptosq; auferte labores:seu scri-
bis aliqd seu legis tolli auferri iube:& accipe oratio-
nem meá ut illa arma diuina suũ superbius potui re
uera ut ĩter meas pulchra.Nã mihi satis est certare mecũ. ẽ
hæc pro attia uiriola & dignitate psonæ & exempli raritate
& iudicii:magnitudine ĩsignis. Ná fœmina splendidæ nata
nupta prætori uiro exhæredata ab octogenario patre intra
undeci dies quá ille nouercã ei amore captus ĩduxerat q̃dru
plici iudicio bona paterna repetebat: sedebát iudices centũ
& octoginta.tot enim quatuor consiliis conscribunť.ĩgens
utrinque aduocatorum & numerosasubselia præstantiũ co
rona latissimum iudiciũ multiplici circulo ambibat:ad hoc
stipatum tribunal;atq; etiam ex superiore basilicæ parte q̃
fœminæ qua uiri & audiendi quod difficile uisendi studio ĩ
minebant.magna expectatio patrum:magna filiarum: magna
etiam nouercarum.secutus est uarius euentus ; Ná duobus
consiliis uicimus.totidem uicti sumus. notabilis prorsus &
mira eadem ĩ causa iisdẽ iudicibus;iisdẽ aduocatis eodẽ tp̃e
tanta diuersitas accidat casu qdem non casus uidereť. uicta
est nouerca ipsa hæres ex pte sexta.uictus suberrimus q ex-
hæredatus patre singulari ĩpudentia alieni patris bõa uindi
cabat:nõ ausus sui petere.hæc tibi exposui primũ ut episto
la scires q̃ ex orõe nõ poteras.Deĩde ná detegã artes ut orõ-
nẽ libẽtius legeres si nõ legere tibi sed ĩteresse iudicio uide-
reris.q̃ sit licet magna nõ despo gratiá breuissime ĩpetratu
rã.ná & copia rerum & arguta diuisione & narratiuncula plu-
ribus & eloquendi uarietate renouatur.sunt multa (nõ au-
derem nisi tibi dicere)elata:multa pugnantia ; multa subti-
lia.interuenit enim acribus illis & erectis frequens necessi-

tas computandi ac pene calculos tabulamque poſcendi ut
repente in priuati iudicii formam cétumuiralem uertatur:
dedimus uela indignationi:dedimus iræ:dedimus dolori &
in ampliſſima cauſa q̃ſi magno mari pluribus uentis ſumus
uecti.in ſumma ſolent quidá ex cõtubernalibus noſtris exi
ſtimare hanc orationé iteꝝ dicá ut inter meas

eſſe.an uere tu facillime iudicabis q tã memori-
ter tenes oés ut cõferre cũ hac dũ hác ſolá legis poſſis. Vale

C. Plinius Maximo ſuo ſalutem dicit.

Ecte feciſti ꝗ gladiatorium munus ueronéſibus no
ſtris promiſiſti:a quibus olim amaris:ſuſpiceris : or-
naris:Inde etiam uxoré cariſſimá tibi & ꝓbatiſſimã
habuiſti : cuius memoriæ aut opus aliquod maxie funebre
debeatur.præterea tanto conſenſu rogabaris ut negare nõ
conſtans ſed durum uideretur.illud quoqꝫ egregie quod tá
facilis tam liberalis in edendo fuiſti: Nam per hæc etiá ma-
gnus animus oſtendiť.uellem africanæ quas coemeras plu-
rimas ad præfinitum diem occurriſſent:ſed licet ceſſauerit
illa tempeſtate detenta:tu tamen meruiſti ut acceptum tibi
fieret:quod quominus exhiberes non per te ſtetit. Vale.

C.Plinii Nouocomenſis liber ſeptimus epiſtolaꝝ Incipit.

C.Plinius Geminio ſuo Salutem dicit.

Erret me hæc tua tã pertinax ualitudo & quáq̃
te téperatiſſimum nouerim: uereor tamen ne
quid illi etiam in mores ſuos liceat.proinde mo-
neo patienter reſiſtas.hoc laudabile hoc ſalutare
admittit humana natura:quod ſuadeo ipſe certe ſic agere ſa
nus cũ meis ſoleo.ſpero quidé ſi forte in aduerſam ualitudi
né incidero nihil me deſideratuꝝ uel pudore uel pœnitétia
dignum. ſi tamen ſuperauerit morbus : denuntio ne quid
mihi detur niſi permittentibus medicis:ſicatiſque ſi dederi
tis ita uindicaturum ut ſolent alii quæ negantur : quin etiá
cũ puſtus ardétiſſima febre tádé remiſſus unctuſqꝫ acciperé

a medico potionem porrexi manum utq; me tangeret dixi:
admotumq; iam labris poculum reddidi. poſtea cum uiceſi
mo ualitudinis die balineo præpararer muſſãteſq; medicos
repente uidiſſem cauſã requiſiui: reſpõderũt poſſe me tuto
lauari non tamen oĩo ſine alia ſuſpiciõe: quid inquã neceſſe
eſt? atq; ita ſpe balinei cui iã uidebar ĩferri placide leniterq;
dimiſſa ab abſtinentiã rurſus non ſecus ac modo ad balineũ
animum uultumq; compoſui. quæ tibi ſcripſi primũ ut te
non ſine exemplo monerẽ. deinde ut in poſterũ ipſe ad eãdẽ
temperantiã aſtringerer hac epiſtola quaſi pignore. Vale.

C. Plinius Iuſto ſuo Salutem dicit.

Vemadmodum congruit ut ſimul & affirmes te aſſi
duis occupationibus ĩpediri & ſcripta noſtra deſide
res quæ uix ab otioſis ĩpetrare aliquod perituri tẽpo
ris: patiar ergo æſtatẽ inquietã uobis exercitãq; trãſcurrere
& hyemem: demũ cũ credibile erit noctibus ſaltẽ uacare te
poſſe quæram quid potiſſimũ ex nugis meis tibi exhibeã.
Interim abunde eſt ſi epiſtolæ non ſunt moleſtæ: ſunt autẽ
& uel eo breuiores erunt. Vale.

C. Plinius Preſenti ſuo ſalutẽ dicit.

Anta ne perſeuerantia? tu mõ in lucania mõ in cãpa
nia. ipſe. n. inquis lucanus. uxor cãpana. iuſta cauſa lõ
gioris abſentiæ: non ꝑpetuæ tamẽ: quin ergo aliquãdo in ur
bẽ redis? ubi dignitas honor amicitiæ tam ſuperiores q̃ mi
nores. quouſque uigilabis cum uoles? dormies quamdiu uo
les? quouſque calcei? nuſq̃ toga feriata? liber totus dies? tp̃s
eſt te reuiſere moleſtias noſtras uel ob hoc ſolũ ne uolupta
tes iſtæ ſatietate lãgueſcant ſaluta. pauliſper quo tibi ſit iucũ
dius ſalutari. terere in hac turba ut te ſolitudo delectet. ſed
quid ĩprudẽs: quẽ euocare conor retardo. fortaſſe. n. his ĩp̃is
admoneris ut te magis ac magis otio ĩuoluas. quod ego nõ
abrumpi: ſed intermitti uolo. ut enim ſi tibi cœnam facerẽ
dulcibus cibis acres acutoſque miſcerem: ut obtuſus illis &

oblitus stomachus his excitaret̃:ita nũc hortor ut iocũdissimũ genus uitæ nõnullis ĩterdũ q̃si acrioribus cõdias. Vale

C. Plinius Pontio suo Salutem dicit.

Is legisse te hendecasyllabos meos.requiris etiã quẽadmodum cœpim scribere homo ut tibi uideor seuerus ut ipse patior nõ ineptus:nunquã a poetice: altius enim repetã:alienus:q etiã quatuordecim natus annos græcam tragœdiam scripsi.qualem inquis? nescio.tragœdia uocabatur.Mox cum e militia rediens in icaria insula uẽtis detinerer latinos elegos in illud ipsum mare ipsamq́ insulã feci.expertus sum me aliquando hetero hẽdecasyllabis.nũc primum quorum hic natalis hæ causæ legebant̃ ĩ laurẽtino mihi asinii galli libri de comperatione patris & Ciceronis:ĩcidit epigramma Ciceronis in Tironem suum. deĩde cũ meridie(erat enim æstas) dormiturus me recepissem: ne obreperet somnus:cœpi reputare maximos oratores hoc studii genus & ĩ oblectatiõibus habuisse:& in laude posuisse. Intẽdi animũ contraq́ opinionẽ meã post longam desuetudinẽ perquam exiguo temporis momento id ipsum quod me ad scribendum sollicitauerat his uersibus exaraui.

Cum libros Galli legerem quibus ipse parenti
Ausus de Cicerone daret palmamq́ decusq́
Lasciuum inuenit uersum Ciceronis: & illo
Spectandum ingenio quo seria condidit: & quo
Humanis salibus multo uarioque lepore.
Magnorum ostendit mentis gaudere uirorum.
Nam queritur q̃ fraude mala frustratus amantem
Paucula cœnato sibi debita sauia tiro
Tempore nocturno subtraxerit: his ego lectis
Cur post hæc inquam nostros celamus amores?
Nullumq́ in medium timida damus atq́ fatemur
Tironisque dolos tironis nosse fugaces
Blanditias & furta nouas addentia flammas.

Trāsi ad elegos hos quoq; nō mīus celeriter explicui addidi alteros facilitate corruptus. deīde ī urbē reuersus sodalibus legi. probauerunt inde plura metra si quid otii maxime si ī itinere tentaui: postremo placuit exemplo multorum. unū separatim hendecasyllaborū uolumen absoluere nec pœnitet. legit: describitur: cātatur & tam & a græcis quoq; quos latine huius libelli amor docuit. nunc cithara nunc lyra psonatur. Sed quid ego tam gloriose quanq̄ furere poetis cōcessum est: & tamē nō de meo sed de aliorū iudicio loquor. qui siue iudicant siue errant: me delectant. unum precor ut posteri quoq; aut errent similiter aut iudicent. Vale.

C. Plinius Calphurnio suo Salutem.

Ncredibile est quanto desiderio tui tenear. In causa amor primū: Deinde quod nō consueuimus abesse: īde est quod magnā noctium partem ī imagine tua uigilē. Exigo inde quod interdiu qbus horis te uisere solebā ad diætam tuā ipsi me ut uerissime dicitur pedes ducūt. qd denicq; æger uictus ac similis excluso a uacuo limīe recedo. Vnum tempus his tormentis caret quo in foro & amicorū litibus conteror. æstima tu quæ uita mea sit: cui requies in labore: in miseria curisq; solatium. Vale.

C. Plinius Macrino suo Salutem.

Ara & notabilis res uarēo cōtigit: sit licet adhuc dubia: bithyni accusationē eius ut temere inchoatam omisisse narrant. Dico adest prouintiæ legatus: attulit decretū cōcilii ad Cæsarē: attulit ad multos principes uiros: attulit etiā ad nos uareni aduocatos: pstat tamē idē ille magnus: qn etiā nigrinū optimū uirū ptinacissime exercet. p hūc a cōsulibus postulabat: ut uarenus exhibere rōnes cogeret: assistebā uarēo iā tātū ut amicus: & tacere decreuerā. Nihil enim tam cōtrariū quā si aduocatus a senatu datus defenderē & reum cui opus esset ne reus uideret. Cum tameu finita postulatione nigrini cōsules ad me oculos retulissēt:

ſcietis inquam conſtare nobis ſilentii noſtri rationem: ſum ueros legatos prout in te audieritis contra nigrinũ ad quẽ miſi ſunt ego ad me cum habeo decretum ꝓuintiæ. Rurſus ille poteſt tibi liquere ad hoc ego: ſi tibi ex diuerſo libet po teſt & mihi quod eſt melius cauſa liqueret. legatus polienus cauſas abolitæ accuſationis expoſuit poſtulauitq; ne cogni- tione Cæſaris præiudiciũ fieret: reſpõdit magnus. Iterũq; po lianus ipſe raro & breuiter ĩterlocutus multũ ĩtra ſilẽtiũ te nus. Accepi enĩ non minus interdũ oratorium eſſe & tacere quam dicere: atq; adeo repeto me qbuſdam capitis reis uel magis ſilentio quã oratione accuratiſſima profuiſſe. mater amiſſo filio: quid enim prohibet quãq̃ alia ratio ſcribundæ epiſtolæ fuerit de ſtudiis diſputare? Libertos eius eoſdemq; cohæredes ſuos falſi & ueneficii reos detulerat ad principẽ iudicemq; ĩpetrauerat Iulium Seruianum. Defenderam reos ingenti quidem cœtu: erat enĩ cauſa notiſſima. ꝑterea utrĩq; ĩgenia clariſſima: finem cognitiõi quæſtio ĩpoſuit quæ ſecũ dum reos dedit: poſtea mater adiit prĩcipẽ: affirmauit ſe no uas probationes inueniſſe. præceptũ eſt ſuburano ut uaca- ret finitã cauſam retractandi ſi qd noui afferret: aderat ma- tri Iulius africanus nepos Iulii oratoris: quo audito Paſſie- nus Criſpus dixit bene me hæredẽ bene ſed qdẽ tã bene hu ius nepos iuuenis ingenioſus: ſed nõ paꝝ callidus: cũ multa dixiſſet adſignatumq; tempus ĩpleſſet rogo ĩquit Suburano permittas mihi unum uerſum adiicere: tum ego cũ omnes me ut diu reſponſurum intuerent̃ reſpõdiſſem: ĩquã ſi unũ illum uerſum Africanus adieciſſet in quo nõ dubito omnia noua fuiſſe nõ facile me repeto tantũ iam ad ſenſum agẽdo ſimiliter nũc & probatũ & exceptũ eſt qđ ꝓ uareno hacte- nus nõ tacui. Cõſules ut polianus poſtulabat omnia ĩtegra principi ſeruarent̃ cuius cognitionẽ ſuſpenſus expectet. Nã dies ille nobis pro uareno aut ſecuritatem & otiũ dabit: aut intermiſſum laborem renouata ſolicitudine iniũget. Vale.

C.Plinius Saturnino suo Salutem.

T ꝓxime prisco nostro & rursus quia ita iussisti gra tias egi libentissime quidem: est enim periucundũ ꝙ uiri optimi uterq; amicissimi adeo cohæsistis: ut inuicem uos obligari putetis: Nam ille quoq; præcipuã se uoluptatem ex amicitia tua capere ꝓfitet: certatq; tecũ honestissimo certamine mutuæ charitatis: quã ipsum tẽpus augebit: te negotiis distineri ob hoc moleste fero: qđ deseruire studiis nõ potes: si tamẽ altera litẽ ꝑ iudicẽ alterã ut ipẽ finieris ĩcipies primũ istic ocio frui deide satiatus ad nos reuerti.

C.Plinius Prisco suo Salutem.

Xprimere non possum quam iucũdum sit mihi qđ saturninus noster summas tibi apud me gratias aliis super alias epistolis agit: perge ut cœpisti: uirumque optimum quamfamiliarissime dilige: magnam uoluptatẽ ex amicitia eius percepturus: nec ad breue tempus: nã cũ oĩbus uirtutibus abundat: tum hac precipue quod habet maximã in amore constantiam. Vale.

C.Plinius Thusco suo Salutem.

Væris quemadmodum ĩ secessu quo iam diu fueris putem te studere oportere: utile mihi primũ & multis p̃cipue erit uel ex græco ĩ latinũ uel ex latino uertere in græcũ: quo genere exercitationis ꝓprietas splẽdorq; uerborum: copia figurarum: uis explicandi: præterea imitatione optimorum similia inueniendi facultas parat simul quæ legentem fefellissent: transferẽtem fugere nõ possunt: intelligenti ex hoc & iudiciũ acquirit: nihil obfuerit: quæ legeris hactenus ut rem argumentumq; teneas quasi æmulum scribere: lectisque conferre: ac sedulo pensitare quid: tu quid ille commodius: magna gratulatio nonnulla: tum magnus pudor si cuncta ille melius: licebit ĩterdũ & notissima eligere: & certare cum electis. audax hæc nõ tamẽ improba quia secreta contentio: quanquã multos uidemus eiusmodi

certamia ſibi cum multa laude ſumpſiſſe quouſq; ſubſequi
ſatis habebant:dum nõ deſperát anteceſſiſſe:poteris & quæ
dixeris poſt obliuioné retractare:multa retinere: multa trá-
ſire.alia interſcribere:alia reſcribere: laborioſum iſtud & te
dio plenũ:ſed difficultate ipſa fructuoſum recaleſcere ex ite
gro:& reſumere impetũ fractũ omiſſumq;:poſtremo noua
uelut membra peracto corpori ītexere: nec tamé priora tur
bare:Scio nunc te eſſe præcipuum ſtudium orandi:ſed non
ideo ſemper pugnacem hũc & quaſi bellorum ſtilum ſuaſe-
rim:ut enim terræ uariis mutatiſque ſeminibus:ita ingenia
noſtra nunc hac nunc illac meditatione recoluntur:uolo in
terdum aliquem ex hiſtoria locum appræhendas:uolo epi-
ſtolam diligentius ſcribas:nam ſæpe in oratione quoq; non
hiſtorica modo ſed ꝓpe poetica deſcriptõe neceſſitas īcidit:
& preſſus ſermo puruſq; ex epiſtolis petitur: fas é & carmīe
remitti:non dico cõtinuo & longo.Id enī perfici niſi ī otio
non poteſt : ſed hoc arguto & breui : qui apte quantaſlibet
occupationes curaſq; diſtringit:luſus uocantur:ſed hi luſus
non minorem interdum gloriam quam ſeria conſequunť :
atq; adeo(cur enim te ad uerſus non uerſibus adhorter) ut
laus eſt ceræ mollis cedéſq; ſequieť:ſi doctos digitos:iuſſaq;
fiat opus.& nunc informet Martem caſtam ue Mineruam:
nunc Venerem effingat: nunc ueneris puerum: utque ſacri
fontes non ſola incendia ſiſtunt: ſæpe etiam flores uernaq;
prata lauant:Sic hominum ingenium flectiꝰ duciq; per artes
Non rigidas docta mobilitate decet. Itaq; ſummi oratores
ſummi etiá uiri ſic ſe aut exercebant aut delectabant:Immo
delectabát exercebátq;:Ná mirꝫ é ut his opuſculis animus ī
tendať remittať:recipiunt enī amores:odia:iras: miſericor-
diam:urbanitatem:omnia denique quæ ad uitam : atq; etiá
in foro cauſiſq; uerſantur.Ineſt his quoq; eiſdem alia carmi
nibus utilitas ꝙ metri neceſſitate deuincti ſoluta oratione
lætamur: & quod facilius eſſe comparatio oſtendit.libétius

ſcribimus: habes plura etiam fortaſſe quam reqrebas : unū tamen omiſi: non enim dixi quæ legenda arbitrarer: quanq̄ dixi cum dicerem quæ ſcribenda: tu memineris : ſui cuiuſq; generis auctores diligenter eligere. aiunt enim multū legendum eſſe: non multa: qui ſint hi: adeo notum prouocatūq; eſt: ut demonſtratione nō egeat: & alioquin tam immodice epiſtola mea tendi ut dum tibi quéadmodū ſtudere debeas ſuadeo: ſtudendi tempus abſtulerim: quin ergo pugillares reſumis: & aliqd ex his uel iſtud ipſum quod cœpas ſcribis?

C. Plinius Macrino ſuo Salutem.

Via ipſe cum prima cognoui iungere extrema quaſi auulſa cupio: te quoque exiſtimo uelle de uareno & bithynis reliqua cognoſcere: acta cauſa hinc apolieno: inde magno finitis actionibus: ea ætas neutra inquis ꝑ iiſdē hora quæreret: erit mihi curæ explorare ꝓuintiæ uoluntatē: multū interim uarenus tulit: & enī quā dubium ē: an merito accuſetur quia nomino: accuſetur incertū eſt ſupereſt ne rurſus prouintiæ quod damnaſſe dicitur placeat agatq; pœnitentiam pœnitentiæ ſuæ. Vale.

C. Plinius Fabato ſuo Salutem.

Iraris qđ hermes libertus meus hæreditarios agros quos ego iuſſeram proſcribi non expectata auctiōe ꝓ meo quīcunce ex ſeptingentis milibus coreliæ addixerit: adiicis poſſe eos nongentis milibus uenire: ac tanto magis quæris: an quod geſſit ratū ſeruē: ego uero ſeruo: quibus ex cauſis accipe: cupio enī & tibi probatum & cohæredibus meis excuſatū eſſe: quod me ab illis maiore officio ſecerno: Coreliā cū ſumma reuerentia diligo: primū ut ſororē Corelii ruffi: cuius mihi memoria ſacroſancta eſt: deinde ut matri meæ familiatiſſimā. ſunt mihi & cū marito eius fuſco milite optimo uiro uetera iura: fuerunt & cū filio maxima: adeo quidem ut prætore me ludis meis præſederit: hæc: cū proxime iſtic fui: indicauit mihi cupere ſe aliqd circa larrū

nostrũ possidere:ego illi ex prædiis meis quod uellet & q̄ti uellet obtuli exceptis paternis maternisq;: his enim cedere ne coreliæ quidem possum. Igitur cũ obuenisset mihi hære ditas:i qua prædia ista:scripsi ei uenalia futura. has epistolas hermes:exigentiq; ut statim portionem meam sibi addice-ret paruit: uides quam ratum habere debeam qđ libertus meus meis moribus gessit: superest ut cohæredes æquo ani mo ferant separatim me uendidisse quod mihi licuit omío uendere:nec uero coguntur imitari meum exemplum: non enim illis eadem cum corelia iura:possunt ergo intueri uti-litatem suam pro qua mihi fuit amicitia. Vale.

C. Plinius Minutio suo Salutem.

Ibellum formatum a me sicut egeras : quo amicus tuus immo noster: quid enim non cõmune nobis:si res posceret uteret:misi tibi ideo tardius:ne tempus emendádi nescio utiq; disperdendi haberes:habebis tamen an emendandi nescio utiq; disperdendi:
optima quæq; detrahitis:quod si feceris boni consulam. po stea enim illis ex aliqua occasione ut meis utar & beneficio fastidii tui ipse laudabor:ut in eo quoq; adnotatum íuenies & suprascriptum aliter explicitum: nam cum suspicarer fu-turum ut tibi tumidius uideretur:quoniam est sonantius & elatius non aliennm existimaui ne te torqueres:addere statī pressius quiddá & exilius uel potius humilius & peius : uos tamen iudicio rectius:cur enim non usquequaque tenuita-tem uestram insequar:exagitem:hæc ut iter istas occupatio nes aliquid aliquádo rideres:illud serio uideo ut mihi uiati-cũ reddas qđ impédit operá cursore dimisso ne tu cum hoc legeris nõ partes libelli:sed totum libellum improbabis ne-gabisq; ullius pretii esse cuius pretium reposceris. Vale.

C. Plinius Feroci suo Salutem.

Adem epistola & non studere & studere significat : enigmata loquor : ita plane donec distinctius quod

sentio enuntiem: negat enim te studere: sed est tam polita: quæ nisi a studente non potest scribi: aut es tu super omnis beatus si talia per desidiam & otium perficis. Vale.

C. Plinius Coreliæ suæ salutem.

V quidem honestissime quod tā impense & rogas & exigis ut accipi iubeam a te pretium agrorum nō ex septingentis milibus quāti illos a liberto meo sed ex nongētis quāti a publicanis partē uicesimam emisti: inuicē ego & rogo & exigo ut non solū quid te: uerum etiam quid me deceat aspicias: patiarisq; me ī hoc uno tibi eodē animo repugnare: quo in omnibus obsequi soleo. Vale.

C. Plinius Saturnino suo Salutem.

Equiris quid agam: quæ nosti: distringor officio: amicis deseruio: studeo interdum quod non interdū: sed solū semperq; facere non audeo dicere rectius certe beatius erat te omnia alia quā quæ uelis agere moleste ferre nisi ea quæ agis essent honestissima: nam & reipublicæ suæ negotiis: & disceptare inter amicos laude dignissimum est; prisci nostri contubernium iucundum mihi futurū sciebā: noueram simplicitatem eius: noueram comitatem: eundem esse quo minus noram gratissimum: experior: quom iucunde officiorum nostrorum meminisse eum scribas. Vale.

C. Plinius Fabato suo Salutem.

Alestrium Tyronem familiarissimum diligo: & priuatis mihi & publicis necessitudinibus implicitū. simul militauimus: simul quæstores Cæsaris fuimus: ille me in tribunatu liberoꝝ iure præcessit: ego illum ī p̄tura sum. cōsecutus cum mihi Cæsar annum remisisset: ego ī uillas eius sæpe secessi: ille in domo mea sæpe conualuit: hic nunc proconsule prouintiam bethycā p ticinum est petiturus: spero immo confido facile me impetraturum ex itinere deflectat ad te: si uoles uindicta liberare: quos proxime īter amicos manumisisti; nihil est quod uerearis ne sit hoc illi

molestum:cui orbem terrarum circumire:non erit longum mea causa : proinde nimis istam uerecundiam pone : teque quid uelis consule:illi tá iucúdú quam mihi quod tu iubes.

C.Plinius Celeri suo Salutem.

Va cuiq; ratio recitandi: mihi quod sæpe iá dixit ut si qui me fugit:ut cur te fugit:admoneat quo magis miror quod scribis fuisse quosdam qui rephéderét: quod orationes omnino recitaré: nisi uero has solas nõ putant emendádas a qbus libenter requisieris cur cõcedant:si cõcedũt tamé historiá debere recitari:quæ nõ ostentationis sed fidei ueritatiq; cõponitur:cur tragœdiam quæ nõ auditoriũ sed scenam & actionem:& cur lyrica quæ nõ lectoré: sed chorum & lyram poscunt:at horum recitatio usu iá recepta est:non ergo culpandus est ille qui cœperit : quanquã orationes quoque & nostri quidem & græci lectitauerunt: superuacuum tamen est recitare quæ dixeris : est si eadem omnia: si iisdem omnibus si statim recites: si uero multa inseras:multa commutes: si quosdam tuos quosdam eosdem: sed post tempus assumas:cur minus probabilis sit causa recitandi quæ dixeris quã edendi?sed difficile est ut oratio dũ recitatur satisfaciat:nam hoc ad laborem recitátis pertinet: non ad rationé non recitandi:nec uero ego dum recito laudari:sed dũ legor cupio:itaq; nullũ emédádi genus omitto: ac primũ quem scripsi mecum ipse pertracto : deinde duobus aut tribus lego:mox aliis trado annotanda notasque eorum si dubito cum uno rursus aut cum altero pensito: nouissime pluribus recito:ac si quid mihi credis acerrime emẽdo:ná tanto diligentius quáto sollicitius intendo auré: optime reuerentia:pudor:metus iudicant:idque adeo sic habe : nonne si locuturus esses cum aliquo quamlibet docto uno: tamen minus cõmoueris quam cum multis uel idoctis:nec cum surgis ad agendum tunc maxime tibi ipse diffidis.tunc commutata non plurima sed omnia cupis ; utique si latior

ſcena & corona diffuſior:nã illos quoq; ſordidos pullatoſq;
reueremur:nonne ſi prima quæq; improbari putes: debilita
ris & concidis ? opinor quia in numero ipſo eſt quoddam
magnum collatumque conſilium:quibuſq; ſingulis iudicii
parum:omnibus plurimum: Itaque pomponius ſecundus
ſcriptor tragœdiarum ſi quid forte familiarior amicus tol-
leret dũ ipſe retinendũ arbitraretur dicere ſolebat:ad popu
lũ ꝓuoco:atq; ita ex populi uel ſilentio uel aſſenſu aut ſuam
aut amici ſententiam ſequebatur: tãtum ille populo dabat.
recte an ſecus nihil ad me:ego enim nõ populum aduocare:
ſed certos electoſq; ſoleo:quos ĩtuear:quibus credam: quos
deniq; etiã quã ſingulos obſeruẽ:& tãq̃ nõ ſingulos timeã.
Nã qđ.M.Cicero de ſtilo ego de metu ſentio: timor ẽ emen
dator aſperrimus: hoc ipm qđ nos recitaturos cogitamus
emẽdo:quod 'auditoriũ ĩgredimur emẽdat: quod pallemus
horreſcimus:circunſpicimus:emendat: proinde non pœni-
tet me cõſuetudinis meæ:quam utiliſſimam experior:ideo
que non deterreor ſermunculis iſtorum: ut ultro te rogem
monſtres aliquid quod his addam:nihil enĩ curæ meæ ſatis
eſt:cogito quam ſit magnum dare aliquid in manus homi-
num:nec perſuadere mihi poſſum non & cũ multis & ſæpe
tractandum quod placere & ſemp & omnibus cupias. Vale.

C.Plinius Caninio ſuo Salutem.

Eliberas mecum quẽadmodũ pecunia quã munici-
pibus noſtris in epulũ obtuliſti poſt quoq; ſalua ſit:
honeſta cõſultatio:nõ expedita ſentẽtia:numeres rei
publicæ ſummã:uerendũ eſt ne dilabatur ad ſacros : ut pu-
blice negligenter equidem: nihil cõmodius inuenio : quam
quod ipſe feci.nam quingentis milibus numum quæ in ali
menta ingenuoꝝ promiſerã:agrũ ex meis longe pluris acto
ri publico mãcipaui: eundẽ uectigali ĩpoſito recepi tricena
milia annua daturus:ꝑ hoc enĩ & reipublicæ ſors ĩ tuto:nec
reditus incertus ; & ager ipſe propter id uectigali large ſu-

percurrit ſemper dominum a quo exerceatur inueniet: nec
ignoro me plus aliquáto quá donaſſe uideor erogauiſſe: cú
pulcherrimi agri pretiú neceſſitas uectigalis infregerit: ſed
oportet priuatis utilitatibus publicas mortalibus æternas
anteferre:multoſque diligentius muneri ſuo conſulere quá
facultatibus. Vale.

C. Plinius Priſco ſuo Salutem.

Ngit me fanniæ ualitudo: quam contraxit dudum:
aſſidet iuniæ uirgini ſpóte primum:eſt enim affinis:
deinde etiá ex auctoritate pontificú: ná uirgines cú
uimorbi atrio ueſtæ cogútur excedere:matronarum curæ
cuſtodiæq; mandantur:quo munere fannia dum ſedulo fú-
gitur:hoc diſcrimine implicita eſt:inſidens febris: tuſſis:ore
xis:ſumma macies:ſumma defectio: animus tátú & ſpiritus
uiget:heluidio marito:thraſea patre digniſſimus:Reliqua la
buntur meq; non metu tantum:uerum etiam dolore confi
ciút:doleo enim fœminam maximam eripi oculis ciuitatis:
neſcio an aliquid ſimile uiſurus.quæ caſtitas illius? quæ ſan
ctitas? Quanta grauitas? quanta conſtantia:bis maritum ſe-
cuta in exilium eſt: tertio ipſa propter maritum relegata:
Nam cú ſenectio reus eſſet quod de uita Heluidii libros cõ
poſuiſſet:rogatumq; ſe a fannia in defenſione dixiſſet: quæ
rente minaciter metio caro an rogaſſet: reſpõdit rogaui: an
commentarios ſcripturo dediſſet:dedi.an ſciente matre: ne
ſciente:poſtremo nullam uocem cedentem periculo emiſit:
quin etiam illos ipſos libros quáquá ex neceſſitate & metu
tempoꝝ abolitos ſenatuſconſulto publicatis bonis ſeruauit
habuit tulitq; i exilium exilii cauſam: eadé quam iucunda:
quá comis:quá deniq; quod paucis datú eſt non minus ama
bilis q̃ ueneranda erat:ne quá poſtea uxoribus noſtris oſté-
tare poſſimus:erit a qua uiri quoq; fortitudinis exépla ſum-
mamus:quá ſi cernentes audienteſq; miremur ut illas quæ
legútur: ac mihi domus ipſa nutare cõuulſaq; ſedibus ſuis

ruitura supra uidetur: liceat adhuc posteros habeat: quãtis enĩ uirtutibus quantisq; factis assequentur ut hæc nõ nouissima occiderit: me qdem illud etiam affligit & torquet qđ matrem eius illã: nihil possum illustrius dicere: tãtæ fœmiæ matrẽ rursus uideor amittere: quã hæc ut reddi ac refert nobis sic auferat secũ meq; & nouo pariter & rescisso uulnere afficiet. utranq; colui: utrãq; dilexi: utram magis nescio: nec discerni uolebant: habuerũt officia mea ĩ secũdis: habuerũt in aduersis: ego solatiũ relegataꝝ: ego ultor reuersarum: nõ feci tamen paria: atque eo magis hanc cupio seruari ut mihi soluendi tẽpora supersint: in his erã curis cum scriberem ad te: quæ si deus aliquis ĩ gaudiũ uerterit: de metu nõ querar.

C. Plinius Tacito suo Salutem.

Ibrum tuũ legi & quã diligẽtissime potui annotaui: quæ cõmutanda quæ eximenda arbitrarer: nã & ego ueꝝ dicere assueui: & tu libẽter audire: neq; enĩ ulli patientius repræhendunť quã qui maxime laudari mereť: nũc a te librũ meũ cũ annotationibus tuis expecto: o iucũdas: o pulchras uices: quã me delectat qđ si qua posteris cura nostri: usquequaq; narrabitur: qua cõcordia: simplicitate: fide uixerimus: erit rarum insigne: duos homines ætate propemodum æquali nonnullius in litteris nominis: cogor enĩ de te quoque parcius dicere: quia de me simul dico: alterũ alterius studia fouisse: Equidem adolescentulus cum iã tua fama gloriaque floreret: te sequi: tibi longo sed proximis interuallo & esse & haberi concupiscebam: & erant multa clarissima ingenia: sed tu mihi, ita similitudo naturæ ferebat: maxime imitabilis: maxime imitãdus uidebaris: quo magis gaudeo: quod si quis de studiis sermo unus nominamur qđ de te loquentibus statim occurrit: nec desunt qui utrique nostrum præferantur: Sed non nihil interest mea quo loco iungimur: nam in hoc primus quia tu proximus: quin etiã in testamentis debes annotasse nisi qs forte alterutri nostꝝ

amicissimus:quæ omnia huc spectant ut inuicem ardentius diligamus cum tot uinculis nos studia mores fama sup̃ma denique hominum iudicia constringant. Vale.

C.Plinius Cornuto suo Salutem.

Areo collega carissime & infirmitati oculoꝝ ut iubes cõsulo:ná & huc tecto uehiculo undiq; inclusus q̃si ĩ cubiculo pueni:& hic nõ stilo mõ ueꝝ etiá lectionibus difficulter sed abstineo:solisq; auribus studeo: cubicula obductis uelis opaca nec tamẽ obscura facio: cryptoporticus quæq; adoptis inferioribus fenestris tantũ umbræ q̃tũ luminis hẽt:sic paulatĩ lucẽ ferre cõdisco: balneũ adsumo:qa ꝓdest:uinũ non nocet parcissime tamen:ita assueui: & nunc custos adhæsi:gallinã ut a te missam libẽter accepi: quá satis acribus oculis quáq̃ adhuc lippus pĩguissimã uidi.

C.Plinius Falconi suo Salutem.

Inus miraberis me tam instanter petisse ut in amicũ meum conferres tribunatum: quom scieris quis ille qualisq;:possum autẽ iam tibi & nomen indicare & describere ip̃m postq̃ polliceris.Est cornelius minitianus ornamẽtũ regiõis meæ:sed dignitate:seu moribus natus splẽdide:abũdat facultatibus:amat studia ut solẽt paupes. idẽ rectissimus iudex:fortissimus aduocatus:fidelissimus amicus: accepisse te beneficiũ credes:cũ ꝓpius ĩspexeris hominẽ:oĩbus honoribus titulis(nihil uolo elatius đ modestissimo uiro dicere)parẽ.

C.Plinius Fabato suo Salutem.

Audeo quidem esse te tã fortẽ ut Mediolani occurrere tironi possis: Sed ut perseueres esse tam fortis rogo:ne tibi contra rationem ætatis tantũ laboris ĩiungas:quinĩmo denuncio ut illũ & domi & intra domum atq; intra cubiculi limen expectes:etenĩ cũ a me ut frater diligatur:non debet ab eo quem ego parẽtis loco obsetuo:exigere officium quod parenti suo remisisset. Vale.

C.Plinius Geminio suo Salutem.

Mmidia q̃dratilla paulo minus octogeſſimo ætatis
anno deceſſit uſq; ad nouiſſimá ualitudiné uiridis:
atq; etiá ultra matronalẽ modũ cõpacto corpe & ro
buſto:deceſſit honeſtiſſimo teſtamento: reliqd hæredes ex
Beſſe nepoté:ex tertia pte nepté:nepté paꝝ noui:nepoté fa-
miliariſſime diligo:adoleſcenté ſingularé ; nec iis tátũ quos
ſanguine attingit íter propinquos amádus: ac primũ conſpi
cuus forma:omnis ſermões malignorum & puer & iuuenis
euaſit:ítra q̃rtũ & uiceſimũ annũ maritus:& ſi deus annuiſ-
ſet:pater:uixit í cõtubernio auiæ delicate ſeueriſſime & ta-
mé obſequétiſſime.habebat illa pátomimos fouebatq; effu
ſius q̃ pricipi fœminæ cõueniret.hos q̃dratus nõ í theatro
nõ domo ſpectabat:nec illa exigebat:audi ipſam cũ mihi cõ
médaret nepotis ſui ſtudia ſolere ſe ut fœmina í otio illo ſe
xus laxare animũ luſu calculoꝝ:ſolere ſpectare pátomimos
ſuos:ſed cũ factura eẽt alterutꝝ ſemp ſe nepoti ſuo p̃cepiſſe
abiret:ſtuderetq;:qđ mihi nõ amore eius magis facere quã
reuerétia uidebat̃:miraberis:& ego miratus ſum : proximis
ſacerdotalibus ludis ꝓductis in cõmiſſione pantomimis cũ
ſimul theatro ego & q̃dratus egrederemur ait mihi: ſcis me
hodie primũ uidiſſe ſaltáté auiæ meæ libertum hoc nepos:
hercule alieniſſimi hoĩes í honore q̃dratillæ:pudet me dixiſ
ſe honoré p adulatiõis officiũ:í theatrũ curſitabant:exulta-
bát mirabát̃:ac deíde ſingulos geſtus dominæ cũ cáticis red
debát:q nunc exiguiſſima legata theatralis opæ corollariũ
accipiét ab hærede:q nõ ſuſpiciebat hæc qa ſoles ſi qd inci-
dit noui nõ íuitus audire: deinde qa iucundũ eſt in hoc qđ
cepim gaudiũ ſcribédo retractare gaudeo ení pietate defun
ctæ:honore optimi iuuéis:lætor etiá ꝙ domus aliquádo.C.
Caſſii huius qui caſſianæ ſcholæ princeps & parens ſeruiet
domino nõ minori:impleuit ení illam quadratus meus: &
decedit:rurſuſq; & priſtiná dignitaté celebritaté gloriá red-
det cũ tátus orator inde ꝓcedet quátus iuris ille conſultus.

C.Plinius Ruffo ſuo Salutem.

Quantum eruditorum: aut modeſtia ipſorum : aut quies operit ac ſubtrahit famæ:at nos eos tátum dicturi aliqd aut lecturi timemus:q ſtudia ſua ꝓferút: cum illi qui tacét hos amplius præſtét:quod maximú opus ſilentio reuerentur:expertus ſcribo quod ſcribo: Terentius iunior equeſtribus militiis atqꝫ etiá procuratiõe Narbonéſis ꝓuitiæ ĩtegerrime fúctus recepit ſe ĩ agros ſuos:paratiſqꝫ honoribus tranquilliſſimú otiú prætulit:hunc ego ĩuitatus hoſpitio ut bonú patréfamiliæ:ut diligentem agricolá ĩtuebar:de his locuturus in quibus illú uerſari putabá & cœpá: cú ille me doctiſſimo ſermõe reuocauit ad ſtudia:qua terſa omnia? quá latina? quá græca? Nam tátú utraqꝫ lingua ualet ut ea magis uideat excellere quá maxime loquitur : quantú ille legit? quantú tenet? Athenis uiuere hominé non in uilla putes: Quid multa? auxit ſollicitudiné meá:effecitqꝫ ut illis quos doctiſſimos noui nõ minus hos ſeductos & quaſi ruſticos uerear:idé ſuadeo tibi:ſunt ení ut ĩ caſtris ſic etiam in litteris noſtris plures cultu pagano quos cúctos & armatos & qdé ardétiſſimo ĩgenio diligétius ſcrutatus ĩuenies. Vale

C. Plinius Maximo ſuo Salutem.

Vper me cuiuſdá amici langor admonuit optumos eſſe nos dú ĩfirmi ſimus: qué ení ĩfirmú aut auaritia aut libido ſollicitat? nõ amoribus ſeruit nõ appetit honores opes negligit:& q̃tulúcúqꝫ ut relicturus ſatis hét: tunc deos túc hominé eſſe ſe meminit:ĩuidet nemini: neminé mirať. neminé deſpicit:ac ne ſermõibus qdé malignis aut attédit: aut alitur:balinea imaginať & fõtis. hæc ſumma curarum : ſumma uoroꝝ:molléqꝫ in poſteꝝ & pingué ſi cõtingat euadere hoc eſt innoxiá beatáqꝫ deſtinat uitá. poſſum ergo qď plurimis uerbis plurimis etiá uoluminibus philoſophi docere conáť:ipſe breuiter tibi mihiqꝫ ꝑcipere: ut tales eé ſani ꝑſeueremus: quales nos futuros profitemur infirmi. Vale.

C.Plinius Surræ ſuo Salutem.

T mihi discendi & tibi docendi facultatē otium præ
bet: Igit̄ per quā uelī scire esse fantasmata: sed habe-
re ꝓpriā figurā numēq; aliquod putes iane: sed uariā
ex metu nostro imaginē accipe: ego ut esse credā ī primis eo
ducor qđ audio accidisse Curtio Ruffo: tenuis adhuc & ob
scurus optinēti africā comes hæserat: īclinato die spatiabat̄
in porticu: offert̄ ei mulieris figura: humana grandior pul-
chriorq;: perterrito africam se futurorum ꝑnūtiam dixit: &
uenturum romam: honoresq; gesturū atq; etiā cum summo
Imperio in eandem ꝓuintiā reuersurū ibiq; moriturꝝ: facta
sunt omnia. Præterea accedēti Carthaginē egrediētiq; naue
eadem figura in littore occurrisse narratur. Ipse certe impli
citus morbo futura ꝑteritis: aduersa secundis auguratus spē
salutis nullo suorū desperāte proiecit: Iam illud nōne & ma
gis terribile & non minus mirū est: quod exponā ut accepi:
erat Athenis spaciosa & capax domus: sed īfamis & pestilēs:
p silentiū noctis sonus ferri: & si attenderes acrius: strepitus
uinculorū longius primo deīde proximo reddebatur: mox
apparebat Idolon senex macie & squalore cōfectus: ꝓmissa
barba: horrenti capillo, cruribus cōpedes: manibus catenas
gerebat: quatiebatq;: inde inhabitantibus tristes duræq; no
ctes per metum uigilabantur: uigiliam morbus & crescente
formidine mors sequebatur: nam interdiu quoq; quanquā
abscesserat imago: memoria imaginis oculis īhærebat: lon-
giorq; causis timoris timor erat: deserta īde & damnata soli
tudine domus: totaq; illi monstro relicta ꝓscribebat̄ tamē
si quis cōducere ignarus tāti mali uellet. Venit athenas phi
losophus athenodorus: legit titulū: auditoq; ꝑtio qa suspe-
cta uilitas: pcūctatus oīa docet̄: ac nihilo minus īmo tanto
magis cōducit: ubi cœpit aduesperascere: iubet sterni sibi in
pría domus pte: poscit pugillares: stilū: lumē: suos oēs ī īteri
ora dimittit: ipse ad scribēdū animū: oculos: manū ītēdit: ne
uacua mens audita simulacra & inanes sibi metus fingeret:

initioq̃:ubiq̃ ſilentiũ:deinde cõcuti ferrũ:uincula moueri:
ille nõ tollere oculos:non remittere ſtilũ:ſed offirmare ani-
mũ auribuſq̃ prætendere:tũ crebreſcere fragor: aduentare
etiá:ut limine iá:ut ĩtra limé audiri:reſpicit uidet agnoſcitq̃
narratam ſibi effigié:ſtabat ĩnuebatq̃ digito ſimilis uocáti:
hic contra ut paululum expectaret manu ſignificat:rurſuſq̃
ceris & ſtilo incumbit:illa ſcribétis capiti catænis ĩſonabat:
reſpicit rurſus idem quod prius ĩnuenté:nec moratus:tollit
lumen & ſequitur:ibat illa lento gradu quaſi grauis uĩculis:
poſtq̃ deflexit in aream domus:repente dilapſa deſerit comi
té:deſertus herbas & folia concerpta ſignum loco ponit:po
ſtero die adit magiſtratus:monet ut illum locum effodi iu-
beant:ĩueniunt oſſa ĩſerta catænis & ĩplicita q̃ corpus æuo
terraq̃ putrefactũ nuda & exeſe reliquerat uĩculis: collecta
publice ſepeliũt:domus poſtea rite cõditis manibus caruit:
& hæc qdé affirmátibus credo:illud affirmare aliis poſſum:
eſt libertus mihi nõ illiteratus.M.cũ hoc minor frater eodẽ
lecto quieſcebat.Is uiſus eſt ſibi cernere quendam in thoro
reſidentem:capiti ſuo cultros atq̃ etiá ex ipſo uertice ampu
tantem capillos:ubi illuxit ipe circa uerticem:tonſus capilli
iacentes reperiuntur:exiguum temporis.medium rurſus ſi-
mile aliud priori fidem fecit:puer in pædagio mixtus pluri
bus dormiebat:uenerũt p feneſtras ita narrat ĩ tunicis albis
duo cubantemq̃ detonderunt:& qua uenerant receſſerunt:
hunc quoq̃ tõſum ſparſoſq̃ circa capillos dies oſtédit:nihil
notabile ſecutũ niſi forte qđ nõ fui reus: ſi domitianus ſub
quo hæc acciderit diutius uixiſſet:ná ĩ criné eius datus acer
de me libellus inuentus eſt : ex quo coniectari poteſt quia
reis moris eſt ſubmittere capillum reciſos ĩ eorum capillos
depulſis quid imminebat periculi ſignum fuiſſe:proinde ro
go eruditionem tuam intendas:digna res eſt quam diu mul
tumque conſideres:ego quidem indignus cui copiam ſcien
tiæ tuæ facias licet etiam utranq̃ ĩ partem ut ſoles diſputes

ex altera tamen fortius ne me suspensum ĩcertũq; dimittas cum mihi cõsulendi causa fuerit ut dubitare desineré. Vale.

C. Plinius Septitio suo salutem.

Is quosdam apud te rephédisse tanq̃ si amicos meos ex omni occasione ultra modũ laudé: agnosco crimẽ ãplector etiá: q̃d eni honestius culpa benignitatis? q̃ sunt isti qui amicos meos melius norint? quid inuidet mihi felicissimo errorem: ut enim non sint tales? a me p̃dicant: ego tamé beatus: quod mihi uidetur. igitur ad alios hác sini stram diligentiá conferát: nec sunt paꝝ qui carpere amicos suos iudicium uocant: mihi nunquam p̃suadebũt ut meos amari a me nimis unquam putem. Vale.

C. Plinius Montano suo salutem.

Idebis: deinde ĩdignaberis si legeris: quod nisi legeris non potes credere: é uia tyburtina ĩtra primũ lapidẽ proxime annotaui monumẽtũ pallantis ita ĩscriptũ huic senatus ob fidé pietatéq; erga patronos ornaméta p̃to ria decreuit: & sestertiũ centies quĩquagies cuius honore cõ tétus fuit. equidé nunq̃ sum miratus quæ sæpius a fortuna quam iudicio ꝓficiscerentur: maxime tamé hic me titulus admonuit quam essent inimica & inepta quæ ĩterdũ ĩ cenũ ĩ has sordes adiicerétur: quid deniq; ille furcifer & recipere ausus est & recusare: atq; etiam ut moderationis exemplum posteris ꝓderet. Sed q̃d ĩdignior? Ridere satius ne se magnũ aliquit adeptos putent q̃ huc felicitate perueniũt ut rideát.

C. Plinius Genitori suo salutem.

Orqueor ꝙ discipulũ ut scribis optimæ spei amisisti cuius & ualitudĩe & morte ĩpedita studia tua q̃d ne sciá? cũ sis omniũ officioꝝ obseruátissimus cũq; omés quos probas effusissime diligas me: huc quoq; urbana negotia ꝑ secuntur: nõ debuit: sũt eni qui me iudicé aut arbitꝝ faciũt accedũt q̃relæ rusticoꝝ q̃ auribus meis post lõgũ tépus suo iure abutũt? istat & necessitas agroꝝ locandoꝝ pq̃ molesta

adeo rarum est iuenire idoneos conductores qbus ex causis precario studeo.studeo tamē:nam & scribo aliquid & lego: sed cum lego ex comparatione sentio quam male scribam: licet tu mihi bonum animū facis:qui libellos meos de ultione Heluidii orationi Demosthenis
confers:quam sane cum componerem: illos habui in manibus.non ut æmularer: improbum enim: ac pene furiosum sed tamen imitarer.& sequerer tātum ut diuersitas igenioꝝ maximi & minimi:aut causæ dissimilitudo pateret. Vale.

C.Plinius Cornuto suo Salutem.

Laudius Pollio amari a te cupit.dignus hoc ipso: qđ cupit: deinde quod ipse te diligit: neque enim fere quisquam exigit istud nisi qui facit:uir alioqn rectus iteger quietus ac pene ultra modū: siquis tamen ultra modum uerecundus:hunc cum simul militaremus: non solū ut cōmilito inspexi:præerat alæ militari.ego iussus a legato cōsulari rationes alaꝝ & cohortiū excutere: ut magnā quorūdā foedamq; auaritiā negligentiā parem:ita huius summā integritaté sollicitam diligentiā inueni:postea ꝓmotus ad amplissimas procurationes nulla occasione corruptus ab insito abstinentiæ amore deflexit:nunq̄ secundis rebus itumuit:nūq̄ officiorū uarietate cōtinuam laudē humanitatis infregit:eadēq; firmitate animi laboribus suffecit qua nūc otiū patit: quod quidem paulisper cū magna sua laude itermisit & posuit a Corellio nostro ex liberalitate imperatoris neruæ emēdis diuidendisq; agris adiutor adsumptus: & enī qua gloria dignū est summo uiro in tanta eligendi facultate præcipue placuisse idem quam reuerenter quā fideliter amicos colat multorum supremis iudiciis Musanii Bassi grauissimi ciuis credere potest cuius memoriā tā gratam grata prædicatiōe ꝓrogat & extendit:ut librū eius de uita (nā studia quoq; sicut alias bōas artes uenerat)ediderit pulchrū: stili uarietate ipsa ꝓbandū:cū plerīq; hactenus defunctorū meminerit ut

querantur:hunc hominem appetentissimum tu mihi crede complectere:appræhende:immo & inuita: ac sic ama tãquã gratiam referas:neq; enim obligandus est in amoris officio qui prior cœpit. Vale.

C.Plinius Fabato prosocero suo Salutem.

Elector iucundum tibi fuisse Tironis mei aduentũ: quod uero scribis oblata occasione procõsulis plurimos manumissos:unice lætor: cupio enĩ patriã omnibus quidẽ rebus augeri:maxime tamen ciuiũ numero:id enĩ oppidis firmissimũ ornamẽtũ:illud etiã me nõ ut ambitiosum:sed tamen iuuat quod accidisse meq; & gratiarum actionem ut laude celebratos: est enim Xenophai utiq; sit emereri putes. Vale.

C.Plinius Tacito suo Salutem.

Vguror nec me fallit augurium historias tuas ĩmortales futuras:quo magis illis ingenue fatebor : inseri cupio:nã si esse nobis curæ solet:ut facies nostra ab optimo quoq; artifice exprimat̃:non ne debemus optare ut opibus similis tui scriptor ꝑdicatorq; cõtingat? demonstro ergo quanquã diligentiã tuam fugere nõ possum ĩ publicis actis demonstro tamen quo magis credas iucundũ mihi futurum si factum meum cuius gratia periculo credit suo ĩgenio:tuo testimonio senectione aduocatũ ꝓuintiæ bethycæ contra Bebium Massam damnato:quam etiã Massa consuerat ut bona eius publice custodiret̃: senectio cum explorasset consules postulationibus uacaturos conuenit me : & quasi concordia inquit iniunctam nobis accusationẽ:executi sumus:ac adeamus cõsules petamusq; ne bona dissipari sinant:quorum esse in custodia debent:respondi cum sumus aduocati senatu dati dispice nũ peractas putes partis nostras senatus cognitione finitas:& ille tu quem uoles tibi terminum statues:cui nulla cum prouintia necessitudo nisi ex beneficio tuo & hoc recenti:ipse & natus ibi & quæstor in ea

fui:tum ego ſi fixum tibi iſtud ac deliberatum:ſequar te: ut ſi qua ex hoc inuidia nō tua tantum:ſequar te : uenimus ad conſules:dicit ſenectio quæ res ferebat:aliqua ſubiūgo: uix dum conticueramus.Et Maſſa queſtus ſenectionem nō ad uocati fidem:ſed inimicitiæ amaritudinem impleſſe: impie tatis reum poſtulat:horror omnium:ego autem uereor inq̄ clariſſimi conſules ne mihi Maſſa ſilētio ꝑuaricationē obie cerit quod non me reum poſtulauit: quæ uox eſt ſtatim ex-cepta:& poſtea multo ſermone celebrata eſt.Diuus quidem nerua iam priuatus quæ attēdebat his grauiſſimis litteris nō mihi ſolū uerū etiam ſæculo ē gratulatus: cui exemplū: ſic enim ſcripſit ſimile antiquis contigiſſe: hæc utcūq; ſe ha bent:notiora clariora maiora tu facies:quanq̄ non exigo ut excedat cera modum : nec hiſtoria debet egredi ueritatē & honeſte factis ueritas ſufficit. Vale.

C.Plinii Nouocomenſis epiſtolarum liber ſeptimus explicit. Incipit octauus.

C.Plinius Maximo ſuo Salutem.

Aepe te monui : ut libros quos uel pro te uel in platam immo & pro te & in illum: ita enim ma-teria cogebat cōpoſuiſti: quámaturiſſime emit-teres:quod nunc præcipue morte eius audita & hortor & moneo: quamuis enim legeres multis legēdoſq; dederis:nolo tamen quenq̄ opinari defuncto de-mū inchoatos quos īcolumi eo pegiſti:ſalua ſit tibi cōſtan-tia:erit autē ſi notū æquis iniquiſq; fuerit non poſt inimici mortē ſcribendi tibi natā eſſe fiduciā:ſed iā paratā editionē morte præuentam:ſimul uitabis illud

Nam quod de uiuente ſcriptū eſt ī defunctū quoq; tanquā uiuentem adhuc editur.Statim igitur ſi quid

aliud in manibus differe:interim hoc perfice:quod nobis q̄ legimus olim absolutum uidetur sed iam uideat & tibi cu-ius cunctationem nec res ipa desiderat & tépo ris rō ꝑcidit.

C.Plinius Sabino suo Salutem.

Acis iucūde qđ nō solū plurimas epistolas meas:uerū etiá longissimas flagitas: í qbus parcior fui: parti qa tuas occupatiões noui:partim qa ipse multum distringebar:plerūq; frigidis negotiis:quæ plerūq; & auocant animū & cōminuūt:ꝑterea nec materia plura scribédi dabatur:neq; ení eadé nostra cōditio quæ.M.Tullii ad cuius exēplū uocas:illi & copiosissimū ingeniū: & ingenio quæ uarietas reꝝ:quæ magnitudo largissime suppetebat:nos quá angustis terminis cludamur:etiá tacente me ꝑspicis: nisi forte uolumus scholasticas:atq; ut ita dicá ūbraticas litteras mittere:sed nihil minus aptū arbitramur cū armaturá cū castra deniq; cornua Tubas sudoré pulueres soles cogitamus: habes ut puto iustá excusationé:quá tamen dubito an tibi ꝓbari uelim:Erat ení summi amoris negare ueniá breuibus epistolis amicoꝝ quāuis scias illis cōstare rationé. Vale.

C.Plinius Caluisio suo Salutem.

Mne hoc tépus inter pugillares ac libellos iucundū quiete transmisi:quemadmodū inquis í urbe potuisti?Circéses erát quo genere spectaculi ne leuissime quidé teneor:.Nihil nouū:nihil uariū: nihil quod nō semel spectasse sufficiat:quo magis miror tot milia uiroꝝ tá pueriliter identidé currentis equos ísistétis curribus homíes uidere:Si tamen uelocitate equoꝝ aut hominum arte traherentur:esset ratio nonnulla:nunc fauent panno pánū amát: & si in ipso cursu nō mediocri certamíe.hic color illuc: ille huc transferatur:studiū fauorq; transibit:& repente agitatores illos equos illos quos procul noscitant:quoꝝ clamitant nomina relinquet:táta gratia:táta auctoritas í una uilissima tunica:mitto apud uulgus qdé uilius tunicas:& apđ quosdá

graues homines:quos ego cũ recordor ĩ re inani frigida aſſi
dua tá ĩſatiabiliter deſidere:capio aliquá uoluptatem: quod
hac uoluptate nõ capiar:ac p hos dies libẽtiſſime otiũ meũ
ĩ litteris colloco quos alii otioſiſſimis occupatiõibus ꝑdũt.

C.Plinins Romano ſuo Salutem dicit.

Edificare te ſcribis:bene é ĩueni patrociniũ: ædifico
eni iam ratiõe:quia tecum hoc quoqꝫ nõ diſſimulo.
qđ ad mare tu:ego ad lariũ lacũ: huius ĩ littore plu-
res meæ uillæ ſed duæ ut maxime delectãt:ita exercẽt: alte-
ra ĩpoſita ſaxis more baiano lacũ proſpicit:altera neqꝫ more
baiano lacũ tágit:itaqꝫ illam tragœdiá:hác appellare comœ-
diá ſoleo:illam quod quaſi cothurnis:hác quod quaſi ſoccu
lis ſuſtinetur:ſua utriqꝫ amœnitas:& utrinqꝫ poſſidentis ĩpa
diuerſitate iucundior: hæc lacu propius:illa latius utitur:
hæc illú unum molli curuamine amplectitur:illæ ditiſſimo
dorſo diripiunt:illic reria geſtatio longo limite ſuper littus
extendiť:illa fluctus non ſentit:hæc frágit ex illa poſſis deſ-
picere piſcátis:ex hac ĩpa piſcari hamũqꝫ e cubiculo:ac pene
etiá lectulo ut e nauicula iacere:hæc mihi cauſæ utriqꝫ quæ
deſint abſtruendi ob ea quæ ſupſunt & ſi quid ego rationẽ
tibi apud quem pro ratione erit idem facere. Vale.

C.Plinius Coloni ſuo Salutem dicit.

Nice probo:quod põpeii quintiani morte tã dolen-
ter adficeris:ut amiſſi caritaté deſiderio extẽdas : nõ
ut pleriqꝫ q tãtũ uiuẽtis amãt:ſeu potius amare ſe ſi-
mulãt:qd eſt niſi quod florẽtis uident:ná miſeroꝝ nõ ſecus
ac defũctoꝝ obliuiſcũť:at tibi perennis fides tãtaqꝫ ĩ amore
cõſtãtia.ut finire.niſi tua morte nõ poſſit: & hercule is fuit
quĩtianus quẽ diligere licebat ĩpius exẽplo: felices amabat:
miſeros tuebať:deſiderabat amiſſos. iá illa quãta probitas ĩ
ore:quãta ĩ ſermone cunctatio:quá pari libra grauitas comi
taſqꝫ:quod ſtudiũ litteraꝝ:q̃ pietate cũ diſſimillimo parẽte
uiuebat:quam non obſtabat illi quo minus uir optimus ui-

deretur quod erat optimus filius : sed quid dolorem tuum exulcero. quanquã sic amasti uiuẽtem : ut hoc potius quam de illo sileri uelis: a me præsertim cuius prædicatione putas uitam eius ornari: memoriam prorogari: ipsamq; illam qua est raptus ætatem posse restitui. Vale.

C. Plinius Iuniori suo Salutem dicit.

Astigabat qdam filium suũ quod paulo sũptuosius equos & canes emerit: huic ego iuuene digresso: heus tu nũq̃ ne fecisti? quod a patre corripi posset? feci sti dico nõ interdũ facis quod filius tuus: si repẽte pater ille tu filius pari grauitate reprehẽdas: non oẽs homines aliquo errore ducuntur: non hic in illo sibi: in hoc alius indulget? hæc tibi admonitus ĩmodicæ seueritatis exẽplo more mutuo scripsi ne quãdo tu quoq; filiũ tuũ durius acerbiusque tractares: cogita & illũ puer℞ esse: & te fuisse: atque ita quod es pater utere ut memineris te hominẽ esse & hoĩs patrem.

C. Plinius Genitori suo Salutem.

Ecepi litteras tuas quibus quereris tedio tibi fuisse quãuis lautissimam cœnã: qa scurræ cinædi moriones :mensis ierrabant: uis tu remittere aliquid ex rugis: siquidẽ nihil tale habeo: habẽtis tamẽ fero: cur ego nõ habeo? quia nequaquã me ut ĩexpectatũ festiuũ ue delectat: si qd molle a cinædo: petulans a scurra: stultum a moriõe profert: nõ rationẽ sed stomachũ tibi narro: Atq; adeo quã multos putas esse quos ea qbus capimur & ducimur partim ut inepta ꝑtim ut molestissima offendãt: quam multi cũ lector aut lyristes aut comœdus ĩductus ẽ: calceos poscũt: aut nõ minore cũ tedio cubãt quã tu ista (sic eni appellas) prodigia perpessus es: demus igitur alienis oblectationibus ueniã: ut nostris impetremus. Vale.

C. Plinius Sabiniano suo Salutem dicit.

Ibertus tuus: cui succensere te dixeras uenit ad me: aduolutusq; pedibus meis tanquã tuis hæsit. fleuit:

multũ rogauit:multum etiam tacuit: in summa fecit mihi poenitentiæ fidẽ:uere credo emendatũ: quia deliquisse se sẽtit:irasceris scio:& irasceris merito:idq; scio:sed tunc quoq; præcipua mansuetudinis laus: cũ iræ causæ iustissime sunt: amasti hominem & spero amabis:Interim sufficit ut exorari te sinas:licebit rursus irasci si meruerit:quod exoratus excusatius facies:remitte aliquid adolescentiæ ipsius: remitte lachrymis:remitte indulgentiæ:ne torseris:& iã ne torquearis: cum tam lenis irasceris uereor ne uidear non rogare si cogeris:ipse precibus eius meas iunxero: iungam tamẽ tãto plenius & effusius:quanto ipsum acrius seueriusq; corripui destricte minatus nunquã me postea rogaturũ: hoc illi quẽ terreri oportebat tibi non idẽ: nã fortasse: iterum rogabo: iterũ ĩpetrabo sit modo tale ut rogare: & ut p̃stare deceat.

C.Plinius Sabiniano suo salutem dicit.

Enefecisti quod libertũ aliquãdo tibi carũ reducẽtibus epistolis meis ĩ domũ ĩ animũ recepisti: iuuabit hoc te:me certe iuuat: primũ qđ te tam tractabilem uideo: ut ĩ ira regi possis:deĩde qđ tantũ mihi tribuis: ut uel auctoritati meæ pareas:uel p̃cibus ĩdulgeas:igitur & laudo & gratias ago:simul in posterũ moneo ut te erroribus tuorum & si nõ fuerit qui deprecetur: placabilem præstes. Vale.

C.Plinius Mamiliano suo salutem dicit.

Vereris de turba castrensium negotiorum & tãquã summo otio perfruare:lusus & ĩeptias nostras legis amas flagitas:meq; ad similia cõdenda nõ mediocriter ĩcitas:Incipio ex hoc genere studiorum nõ solũ oblectationẽ uerũ etiam gloriã petere:post iudiciũ tuum uiri eruditissimi grauissimi:ac super ista uerissimi: nunc me rerum actus modice sed tamen distringit:quo finito aliquid earũdem camoenarum in istum eundem benignissimum Sinum mittam: tu passerculis & columbulis nostris inter aquilas uestras dabis pennas si tamen & sibi placebunt si tantũ sibi

continendos cauea nido ue curabis. Vale.

C.Plinius Cemino suo Salutem.

Audas mihi & frequenter p̄sens : & nunc p̱ epistolas nuntiū tuum quod sit liberalis tribuere patriæ ,ppī quis affinibus amicis:sed tamen iis dico pauperibus: nō ut istis q̄ iis maxime possunt: hos ego uiscatis hamatisq̧ muneribus:nō sua pro me reputo:sed aliena corripere:sunt ingenii simillimi:qui quod huic donát auferunt illi:famáq̧ liberalitatis auaritia petunt:primum est autem suo esse cō-tentum:deinde quos præcipue scias indigere: sustentantem fouentemq̧ orbe quodá sotialitatis ambire: quæ cuncta si facit iste:usquequaque laudandus ē: si unum aliquid:minus quidem:laudandus tamen : tam parum est etiá imperfectæ liberalitatis exempli:tam eximia tenet homines habēdi cu-pido:ut possideri magis quam possidere uideantur. Vale.

C.Plinius Sardo suo Salutem.

Ostquam a te recessi non minus tecum : quam cum ad te fui:legi enim librum tuum identidem repetens ea maxime(nō enim metiar) quæ de me scripsisti: in q̄bus quidē percopiosus fuisti:quam multa:quá uarie:quam non eadem de eodem iugo:tamē diuersa dixisti:laudem pa-riter &.gratias agam:neutrum satis possum : & si possem ti-merem ne arrogans esset ob ea laudi dare tibi ob quæ gra-tias agere:unum illud addam:omnia mihi tanto: laudabilio ra uisa:q̄nto hic iucundiora:quāto laudabiliora erant. Vale

C.Plinius Titiano suo Salutem.

Vid agis:q̄d agit̄ sectantibus uitá iucundissimá idest otiosissimá:quo fit ut scribere lōgiores epistolas no lim:legere illud tanq̄ delicatus : hoc tanquá otiosus: Nihil est enī aut pigrius delicatis:aut curiosius:otiosis. Vale

C.Plinius Paulino suo Salutem.

Lius aliud:ego beatissimū existio q̄ bonæ mãsuræq̧ famæ præsumptione p̱fruit̄:certusq̧ posteritatis cū

futura gloria uiuit ac nihil nisi primũ æternitatis ante ocu
los pingue illud altúmq; otium placeat:hæc ení oẽs homĩes
arbitror oportere aut immortalitaté suam aut mortalitaté
cogitare:& illos quidem contendere:hos quiescere: non re-
mitti:nec breuem uitá caducis laboribus fatigare: ut uideo
multos misera simul & ígrata imagine ídustriæ ad utilitaté
sui peruenire:hæc ego tanquam quæ quotidie mecum ut d̄
sinam mecum si dissenties ut qui semper clarum aliquid &
immortale meditetur. Vale.

C.Plinius Macrino suo Salutem.

Ererer ne immodicá orationem putares quam cum
hac epistola accipies:nisi esset generis eius: ut sæpe d̄
sinere uideat̃:ná singulis criminibus singulæ uelut
causæ cõtinent̃:poteris ergo ut cœpis ubicũq; desieris quæ
deinceps sequentur:& quasi incipiẽtia legere & quasi cohæ
rentia:meque in uniuersitate longissimum breuissimum in
partibus iudicare. Vale.

C.Plinius Tironi suo Salutem.

Gregie facis inquire ení & perseuera ꝙ iustitiá tuam
ꝓuintialibus multa humanitate cõmẽdas : cuius p̄-
cipua pars ẽ honestissimũ quẽq; complecti atq; ita a
minoribus amari:ut simul a prĩcipibus diligare ; pleriq; aũt
dũ uerẽt̃ ut gratiæ potẽtiũ ĩpartiri uideãt̃: sinisteritatis atq;
etiá malignitatis famá cõsequũt̃:a quo uitio tu lõge recessi-
sti scio:sed tẽperare mihi nõ possum:quo minus laudẽ simi
lis monenti:quod eũ modum tenes:ut discrimina ordinum
dignitatumque custodias:quæ si confusa & permixta sunt:
nihil est æqualitate ipsa inæqualius. Vale.

C.Plinius Auguri suo Salutem.

I laudatus a te laudare te cœpo:uereor ne nõ tá pro-
ferre iudiciũ meũ q̃ referre gratiá uidear:sed licet ui
dear:oĩa scripta tua pulcherrĩa existĩo:maxĩe tamen illa:qd̃
nobis accidit hoc una eadẽq; de cá:ná & quæ d̄ amicis optĩe

scribis:& ego de me quæ ut puto optima lego. Vale.

C. Plinius Tacito suo Salutem.

Vpio præceptis tuis parere: sed aprorũ tanta penuria est: ut mineruæ & dianæ quas ais pariter colẽdas cõuenire nõ possit: Itaq; mineruæ tantũ seruiẽdũ ẽ: delicate tamen ut in secessu & æstate in uia plane nõnulla leuiora statimq; delenda a garrulitate qua sermones uehiculo ferunt extendi: his quædam addidi ĩ uilla cum aliud non liberet: itaq; poemata quiescunt: quæ tu ĩter nemora & lucos cõmodissime perfici putas: oratiunculam unam alteram retractaui: quanq̃ & genus operis & ĩ fama uile & amœnũ magisq; laboribus ruris quam uoluptatibus simile. Vale.

C. Plinius Gemino suo Salutem.

Pistolam tuam iucundissime recepi eo maxime q̃d aliquid ad te scribi uolebas quod libris inseri possit: obueniat materia uel hæc ipsa quã monstras: uel potiora alia: sunt enĩ offendicula nõ nulla: circũfero oculos & occurrẽt: Bibliopolas lugduni esse nõ putabã: ac tanto libẽtius ex tuis litteris cognoui uindicari libellos meos qui peregre manere gratiã quã in urbe legerint: incipio enĩ satis absolutũ existimare q̃ quo tãta diuersitate regionum discreta hominum iudicia dissentiunt. Vale.

C. Plinius Quadrato suo Salutem.

Vanto studiosius intentiusq; legisti libros: quos de Heluidii ultione composui: tanto ĩpensius postulas ut pscribam tibi quæq; extra libros: quæq; circa libros: totũ deniq; ordinẽ rei: cui p ætatem nõ interfuisti: occiso Domitiano statui mecũ ac deliberaui: esse magnam pulchramq; materiam: insectandi nocentes: miseros uindicandi: se proferendi: porro inter multa scelera multorum nullum atrocius uidebatur: quam quod ĩ senatu senator senatori: prætorius consulari reo: Iudex manus intulisset: fuerat alioquin mihi cum Heluidio amicitia: quãta potuerat eẽ cũ

eo qui metu temporũ nomen ĩgens paresq; uirtutes secessũ
tegebat.fuerat cum Arria & Fannia: quarum altera Helui-
dio nouerca:altera mater nouercæ : sed ita me iura priuata
ut publicũ fas & ĩdignitas facti & exempli ratio ĩcitabat:ac
primum quidem diebus redditæ libertatis ꝓ se q̃sq; inimi-
cos suos duntaxat minores incõdito turbidoq; clamore po
stulauerat simul & oppresserat: ego & Modestius & cõstan-
tius arbitratus ĩmanissimum reum nõ communi temporũ
inuidia:sed proprio crimine urgere : cum iam satis ille pri-
mus ĩpetus deferuisset:& languidior ĩ dies ira ad iusticiá re
disset:quãq̃ tum maxime tristis amissa nuper uxore mitto:
ante iam hæc nupta Heluidio fuerat:rogo ut ueniat: q̃a me
recens adhuc luctus limine contineret:ut uenit destinatum
est inquam mihi maritum tuum non inultum pati : nuncia
Arriæ & Fanniæ absẽtibus:ascripto facto ĩ quo ego comite
non egeo:sed nõ tam gloriæ meæ fauerim:ut uobis sotieta-
tis ius inuideam:perfer tanta mandata:nec illæ morantur :
opportune senatus ĩtra diem tertium:omnia semper ego ad
Corelium rettuli: quem prudẽtissimum ætatisq; nostræ sa-
pientissimum cognoui:in hoc tamen cõtentus cõsilio meo
fui ueritus hebetaret:erat enim cunctatior cautiorq;:sed nõ
sustinui induceret in animum quo minus illi eadẽ die factu
rum me:quod an facerem non deliberabá: expertus usu de
eo quod destinaueris non esse cõsulẽdos quibus cõsultis ob
sequi debes:uenio in senatũ:ius dicendi peto: dico paulisper
maximo assensu:ubi cœpi crimen attĩgere:reum destinare:
adhuc tamen sine noĩe undiq; mihi reclamari: alius scimus
quid sit de quo extra ordinem referas:alius quis ẽ ante rela
tionem reus:alius salui sumus qui supersumus : audio inter
turbatus interritus:tantum susceptæ rei honestas ualet:tan
tumq; ad fiduciam uel metum differt nolint homĩes q̃d fa
cias an non probent:longum est oĩa quæ tunc hinc inde
iacta sunt recensere : nouissime consul secundæ sententiæ

loco dies si quid uolueris: permisseras inquam:quod usque
adhuc omnibus permisisti:resido : agũtur alia interim me
quidá ex cõsularibus amicis secreto curatoq; sermoni quasi
nimis fortiter incauteq; progressum corripit: reuocat: mo-
net : ut desistam:adiicit etiam:notabilem te futuris princi-
pibus fecisti:est inquam dum malis:uix ille discesserat: rur-
sus alter quid audes? quo ruis? quibus te periculis obiicis?
quid præsentibus confidis incertus futurorũ?lacessis homi
nem iam præfectum ærarii & breui cõsulem : præterea qua
gratia:quibus amicitiis fultum? nominat quédam qui tum
ad oriétem amplissimum exercitũ nõ sine magnis dubiisq;
sermonibus obtinebat:ad hæc ego omnia percepi:Atq; ani-
mo mecum ante peregi:nec recuso:si ita casus attulerit:Lue
re pœnas ad honestissimum factum dũ flagitiosissimum ul
ciscor: Iam censendi tempus dicit Domitius Appollinaris
quos designatus dici Fabritius ueiéto Fabius Postumius ue
ctius proculus collega publicii certi de quo agebat:uxoris
autem meæ quam amiseram uitricus:Post hos ammius flac
cus:omnis certum nondum a me nominatum defendunt:
crimenq; quasi in medium relictum defensione suscipiũt:q̃
præterea dixerint non est:necesse narrare in libris habes. sũ
enim cuncta ipsorum uerbis persecutus:dicunt contra Aui
dius Quietus Cornutus Tertullus:Iniquissimum esse que-
relas dolétium excludi:ideoq; Arriæ & Fanniæ ius querédi
non auferendum:nec interesse cuius ordinis quis sit. Sed q̃
causam habeat:Cornutus datum se a consulibus tutoré He
luidii filiæ petentibus matre eius & uitrico:nunc quoq; nõ
sustiere deserere officii sui partis:In quo tamé ei suo dolori
modum imponere : & optimarum fœminarum perferre
modestissimum affectum quas cõtétas esse admonere Sena
tũ bublicii certi cruétæ adulatiõis & petere si pœna flagitii
manifestissimi remittatur:nota certo quasi censoria inurat:
tum Satrius Rufus medio ambiguoque sermone puto igt

iniuriā factā Publico certo ſi nō abſoluitur:nomīatus ē ab
amicis Arriæ & Fanniæ:nomīatus ab amicis: nec debemus
ſoliciti eſſe: idē & nos qui bene ſentimus de homine iudi-
caturi ſumus ſi innocens eſt:ſicut & ſpero & malo:& donec
aliquid ꝓbatur credo poteritis abſoluere: hoc illi quo qſqꝫ
ordine citabantur . uenitur ad me:conſurgo:utor initio: ꝙ
in libro eſt:reſpondeo ſingulis:mirum qua intentione:qui-
bus clamoribus omnia exceperint:qui modo reclamabant:
tanta conuerſio uel negotii dignitatem: uel prouentū ora-
tionis:uel actoris conſtantiā ſubſecuta eſt: finio: incepit re-
ſpondere ueiento nemo patitur : obturbatur ; obſtrepitur:
adeo quidem ut diceret rogo P.C.ne me cogatis implorare
auxilium tribunorum : & ſtatī Muræna tribunus ꝑmitto
tibi Fabriti ueiēto dicere:tum quoque reclamatur: īter mo
ras cōſul citatis nominibus & parata diſſenſiōe mittit ſena-
tum ac pene adhuc ſtantem tentantēque dicere ueientonē
relinquit: multum ille de hac:ita uocabat:contumelia que-
ſtus eſt homerico uerſu : non
fere quiſquam in ſenatu fuit:qui me non complecteretur :
exoſcularetur:certatimqꝫ laude cumularet:quod intermiſ-
ſum tamdiu morem in publicum cōſulēdi ſuſceptis ꝓpriis
ſimultatibus reduxiſſem:quod deniqꝫ ſenatum inuidia libe
raſſem:qua flagrabat apud ordines alios:quod ſeuerus ī cæ-
teros ſenatoribus ſolis diſſimulatiōe quaſi mutus parceret:
hæc acta ſunt abſente certo:fuit enim ſeu tale aliqd ſuſpica
tus:ſiue ut excuſabatur infirmus : & relatiōis quidem de eo
Cæſar adſit:optinui tamen quod intenderam: nam collega
certi conſulatum:ſucceſſorem certus accepit: planeqꝫ factū
eſt quod dixeram in fine:reddat premium ſub optimo prin
cipe qđ a peſſimo accepit:poſtea actionē meā utcūqꝫ potui
recollegi:addidi multa:accidit fortuitū: ſed nō tanq̄ fortui-
tum:quod deditis libris certus ītra pauciſſimos dies īplici-
tus morbo deceſſit:audiui referētis hanc imaginem mentis

eius:hanc oculis inesse tãquam uideret Heluidiũ respõdere mihi:uera ne hæc affirmare nõ ausim: interest tamé exépli ut uera uideantur;habes epistolá:si modo epistola cogitas libros quos legisti non minorem:sed imputabis tibi q contentus libris non fuisti. Vale.

C.Plinius Tacito suo Salutem.

Ec ipse tibi plaudis:& ego nihil magis ex fide quá de te scribo:posteris an aliqua cura neicio nos certe meremur ut sit aliqua nõ dico & labore & reuerétia posteroꝝ: pgamus modo itinere instituto:qd' ut paucos í lucé famáq; prouexit:ita multos & tenebris & silentio protulit. Vale.

C.Plinius Falconi suo salutem.

Efugerá í thuscos ut omnia ad arbitriũ meũ faceré: at hoc ne í thuscis quidé tá multis undiq; rusticoꝝ libellis & tá querulis íquietor:quos aliquáto magis íuitus q̃ meos lego:ná & meos íuitus:retracto ení actiunculas q̃sdá: quod post ítercapediné téporis & frigidũ & acerbũ é:rõnes quasi absente negligunt: interdũ tamé equũ cõscédo:& patréfamiliæ hactenus ago.quod aliquá parté prædioꝝ sed p gestatione percurro:tu consuetudinem serua nobisq; sic rusticis urbana acta perscribe. Vale.

C.Plinius Sabino suo salutem.

Va intentione:quo studio: qua deniq; memoria legeres libellos meos epistola tua ostendit: ipse igit' exhibes negotiũ tibi q deligis:& nutas ut q̃plurima cõmunicare tecũ uellim:faciam p partes tamen & quasi digesta : ne iá ipam memoriam:cui gratias ago assiduitate & copia turbé: oneratamq; & quasi oppressam cogá pluribus sigula : posterioribus priora dimittere.

C. Plinius Rufoni suo salutem.

Ignificas legisse te in quadam epistola mea iussisse Verginum Ruffum inscribi sepulchro suo: hic situs est ruffus pulso qui uindice quondam Imperium asseruit

non ſibi ſed patriæ:repræhédis quod iuſſerit:addis etiá me lius rectiuſq; frontinum quod uetuerit omnino monumé tũ ſibi fieri:neq; ad extremũ quid de utroq; ſentiam conſulis:utrũq; dilexi:miratus ſum magis q̃ tu repræhédis atq; miraris ut nõ putaré ſatis unq̃ poſſe laudari cuius nũc mihi ſubeunda defenſio eſt: omnes ego qui magnum aliquid me morandumque fecerunt non modo uenia : uerũ etiá laude digniſſimos iudico:ſi ĩmortalitatem quam meruere ſectãt. Victurique nominis famam ſupremis etiá titulis prorogare nituntur:nec facile quenq̃ niſi uerginium ĩuenio:cuius tãta in prædicando uerecundia:quanta gloria ex facto: ipſe ſũ te ſtis familiariter ab eo dilectus ꝓbatuſq;:ſemel omnino me audiente prouectum ut de rebus ſuis hoc unum referre ita ſecum aliquádo eluuium locutũ:ſcis uergini quæ hiſtoriæ fides debeatur:proinde ſiquid ĩ hiſtoriis meis legis aliter ac uelles rogo ignoſcas:ad hæc tu o eluui : eluui:o elui ; nec tu ignoras ideo me feciſſe quod feci ut eét liberum nobis ſcribere quæ libuiſſet:age dum hunc ipſum frontinũ ĩ hoc ipſo in quo patior tibi uidetur & preſſior comparemus:uenit ex trui monumentum ; ſed quibus uerbis ĩpenſa monumenti ſupuacua eſt:memoria noſtri durabit ſi uitam meruimus ; an reſtrictius arbitraris per orbem terrarum legendũ dare duraturam memoriam ſuam:quam uno ĩ loco duobus uer ſiculis ſignare:quod feceris: quanq̃ non habeo ꝓpoſitũ illũ rep̃hendendi ſed hunc tuendi:cuiuſq; poteſt apud te iuſtior eſſe defenſio quam ex collatione eius quem prætuliſti:meo quidem iudicio neuter quidem culpandus: quorum uterq; ad gloriam pari cupiditate diuerſo itinere cõtendit alter:dũ expetit debitos titulos:alter mauult uideri cõtépſiſſe. Vale.

C.Plinius Venatori ſuo ſalutem .

Va uero epiſtola tanto mihi iucundior fuit: quanto longior erat:præſertim cum de libellis meis tota loqueretur ; quos tibi uoluptati eſſe non miror: cum omnia

nostra perinde ac nos ames:ipse tum maxime uidemias gra
ciles quidem:uberiores tamen quam expectauerá colligo:si
colligere est non unq̃ decerpere uuam:torculum iuisere:gu
stare: de lacu mustum obrepere urbanus qui nunc rusticis
præsunt meq; notariis & lectoribus reliquerunt. Vale.

C.Plinius Seuero suo Salutem.

Agna me sollicitudie affecit passieni Pauli ualitudo:
& quidem.plurimis iustissimisq; de causis:uir é opti
mus:nostri amátissimus.honestissimus: p̃retea í lit
teris ueteres æmulatiões exprimit. reddit ꝓpertiú í primis
a quo genus ducit:uera soboles:eoq; simillima illi í quo ille
præcipuus:Elegos eius in manum sumpseris leges opus ter
sum:molle:iucundum.& plane in propertium:idq; optime
scriptum:nuper ad lyrica deflexit in q̄bus ita horatium ut
in illis illum alterum effingi putes:si quid í studiis cognatio
ualet:& huius propinque magna uarietas: magna mollitas:
amat ut qui uerissime dolet:ut qui ípatientissime laudat:ut
qui benignissime ludit:ut qui facetissime omnia deniq; táq̃
singula absoluit:ego pro hoc amico:pro hoc ígenio:nõ mi
nus æger animo quam corpore: illum tandẽ ad me recepi:
gratulare etiam litteris ipsis quæ ex periculo eius tantũ di
scrimen adiere quantum ex salute gloriæ cõsequent̃. Vale.

C.Plinius Maximo suo Salutem.

Requenter agenti mihi euenit ut centumuiri: Cum
diu se ítra iudiciú auctoritaté grauitatéq; tenuisset:
oía repẽte quasi uicti coactiq; cõsurgerẽt laudarétq;
frequenter:e senatu famam qualé maxime optaueram: ret
tuli:nunquam tamen maiorem cepi uoluptatem quã nup
ex sermone Cornelii taciti:narrabat sedisse circensibus ꝓxi
mis equi ro.hunc post uarios eruditosq; sermones req̄sisse.
italicus es an prouintialis:se respondisse nosti me? & quidé
ex studiis?ad hoc illú tacitus an plinius? exprimere non pos
sum quam sit iucundum mihi quod nomina nostra quasi

litterarum propria non hominum litteris redduntur quod
uterque nostrum his etiã ex studiis notus quibus alter igno
tus est:accidit aliud ãte paucos dies simile: recũbebat mecũ
uir egregius Fabius Ruffinus super eum municeps ipsius q
illo die primum uenerat i urbem Ruffinus demonstrãs me:
uides hunc?multa deinde de studiis nostris : & ille plinius é
inquit uerum fatebor capio magnum mei laboris fructum
an si Demosthenes iure lætatus est qđ illũ manus attica ita
nos citauit   :ego celebritate nominis
mei gaudere non debeo?Ego uero & gaudeo & gaudere me
dico:neq; enim uereor ne iactãtior uidear cum de me aliorũ
iudicium nõ meum præferro:præsertim apud te qui nec ul
lius inuides laudibus & faues nostris. Vale.

C.Plinius Luperco suo Salutem.

Ixi de quodã oratore sæculi nostri recto quidem &
sano:sed parum grãdi & ornato ut opinor apte:nihil
peccat:nisi quod nihil peccat:debet enĩ orator erigi:
attoli:interdũ etiã efferuescere: efferri: aut sæpe accedere ad
preces:nam plerumq; altis & excelsis adiacent abrupta : tu-
tius per plana sed humilius & depressius : Item frequentior
currentibus q̃ reptantibus lapsus & his nõ labẽtibus nulla
illis:nonnulla uis etiã si labantur:nam ut quasdam artis : ita
eloquentiã nihil magis quam ancipitia cõmendant: uides q
fune in summa nitunt quãtos soleant excitare clamores cũ
iã iamq; casuri:sunt enĩ maxima mirabilia quæ maxime ex-
pectata maxime periculosa ut quæ græce magis exprimunt
                    ideo ne qua cõpar gubernatoris é uirtus
cũ placido aut cõturbato mari uehit:tunc laudante nullo il
laudatus inglorius:subit portũ:at cũ strident funes : turbat
arbor:gubernacula gemunt : tunc ille clarus : & diis maris
proximus:cur hæc?quia uisus est mihi i scriptis meis anno-
tasse quædã ut timida:quædã ut sublimia: aut ĩproba audiẽ
ti:aut nimia quæ ego plena arbitrabar: plurimũ autẽ refert

repræhendenda annotes:an insignia:omnis eni aduertit qđ eminet & extat:sed acri intentione iudicandū ē imodicū sit an grande:altum an enorme atq; ut homerum potissimum attingam qué tantundē alterutrā in partem potest fugere.

& totum illud.

Sed opus ē examine:incredibilia sunt hæc & imania ac magnifica:cælestia:nec nunc ego mei similia aut dixisse aut posse dicere puto nō ita īsanio:sed hoc ītelligi nolo:laxādos esse eloquétiæ frænos : nec angutissimo gyro īgenioꝝ īpetus refringédos:At eni alia cōditio oratoꝝ: alia poetaꝝ.q̄si uero.M.Tullius minus audeat:quanq̄ hūc omitto neq; eni ambigi puto.Sed Demosthenes ipse ille norma oratoris & regula non se cohibet cū primum cum dicit illa notissima

& rursus

Iam quid audiétibus illo pulcherrimo excessu

quid hæc breuiora superioribus sed audacia paria:

ex eadem nota

Simile his

Et ibidem

Et dixerat

& deinceps

Nec satis

adhuc

Et mille talia ut prætereā quæ ab æschine

uocant:in cōtrariū incidi dicens huc quoq; ab

ista culparis:Sed uide quāto maior sit q rephēdit ipo repræhédéte:& maior ob hæc:i aliis ení uis:i his gráditas eius elucet. Nū aūt æschines ipse iis q̄ i Demosthené carpebat abstinuit?

Iterum alio

quod adeo probauit ut repetat.

iam illa commodius pressiusq;

& alia

Expecto ut quædá ex hac epistola ut illud gubernacula gemūt & diis maris proximus:iisdé notis quibus ea de quibus scribo cōfodias.Intelligo ení me dū ueniá prioribus peto i illa ipsa q̄ annotaueras icidisse.Sed cōfodias licet dūmō iá nūc destines dié quo & de illis & d̄ his corá exigere possimus:Aut ení tu me timidū: aut ego te temerariū faciá.

C.Plinius Laterano suo Salutem.

Vanta potestas:quanta dignitas:quanta maiestas:q̄tum deniq; numē sit historiæ cū frequenter alias:tū pxime sensi:recitauerat qdá uerissimū libꝝ:partéq; eius i aliū dié reseruauerat.ecce amici cuiusdam orantis obsecrantisq; ne reliqua recitaret:tantus audiendi quæ fecerit pudor:qbus nullus faciēdi quæ:audire erubescūt? Et ille qdé pstitit quod rogabat:sinebat fides: liber tamen ut factū ipsum manet:manebit legeturq; semper tanto magis & nō statim:Citātur enim homines ad agnoscēda quæ differūt.

C.Plinius Romano suo Salutem.

Ost longū tempus epistolas tuas tres pariter recepi: omnes elegātissimas amātissimas & q̄les a te uenire pserti desideratas oportebat:quarū una iniungis mihi iocūdissimū ministeriū ad Plotiná sanctissimá fœminá pferát: eadé commendas pupillū artemisiū: stati præstiti qđ petebat.Indicas etiá modicas te uidemias collegisse.cōmūis hæc

mihi tecũ:quãq̃ ĩ diuersissimam partem terrarũ querela ẽ:
Altera epistola nũtias multa te nũc dictare.nũc scribẽ q̃bus
nos repræsentes:gratias ago: agerem magis si me illa ipsa q̃
scribis aut dictas legere potuissem:sed erat æquũ ut te mea
ita me tua scripta cognoscere etiam si ad aliũ q̃ ad me ptine
rẽt:polliceris ĩ fine:cũ certi de uitæ nostræ ordinatiõe aliq̃d
audieris : futurũ te fugitiuum rei familiaris:statimq̃ ad nos
euolaturũ qui iã tibi cõpedes nectimus quas effrigere nullo
modo possis:Tertia epistola continebat eẽ tibi redditã ora-
tionẽ pro Damo quis eã uberiorẽ quam dicẽtẽ audiente te
fuerit:Est uberior:multa ẽ:postea eni:in tertia dicis alias te
litteras curiosius scriptas misisse:An accepim quæris:non ac
cepi eas:accipere gestio:pĩde prĩa qu occasionẽ mitte:ap-
positis q̃dẽ usuris q̃s ego nũc partius possĩ cẽtesimã putabo.

C.Plinius Rustico suo Salutem.

T satius unũ aliq̃d ĩsigniter q̃ facerẽ plura mediocri
ter:si nõ possis unũ aliq̃d ĩsigniter :q̃d ĩtuens,ego ua
riis me studiorũ generibus nulli satis cõfisus experior: pĩde
cũ hoc uel illud leges:ita singulis: ita ut nõ singulis dabis an
cæteris artibus excusatio ĩ nũero litteris durior lex:ĩ q̃bus
difficilior effectus ẽ:q̃d autẽ ego de uenia q̃si ĩgratus:nã si
ea facilitate pxima acceperis: q̃ priora:laus potius sperãda:
q̃ uenia obsecrãda ẽ:mihi tamẽ uenia sufficit. Vale.

C.Plinius Caninio suo Salutem.

Ncidi ĩ materiã uerã sed simillimã fictæ:dignãq̃ scho-
lastico altissimo planeq̃ poetico ĩgenio: ĩcidi autẽ dũ
sup cœnã uaria miracula hĩc ĩde referũtur :magna auctori
fides.tamẽ si q̃d poeta cũ fide:is tamẽ auctor:cui bene uel hi
storiã scripturũ credidisses:Est ĩ Africa Hipponẽsis colonia
mari pxima:adiacet nauigabile stagnũ:& hoc ĩ modũ flumi
nis est uariũ:demergit:q̃d uice alterna,put æstus aut repssit
aut ĩpulit:nũc infert mari:nunc reddit stagno:oĩs hic æstus
piscandi nauigandi atq̃ etiam natandi studio tenet: maxi-

me pueri quos otiũ luſuſq; ſollicitat: his gloria & uirtus altiſſime ꝓuehi: uictor ille q̃ lõgiſſime ut littus ita ſimul natãtes reliq̃t: q̃d hoc certamine. puer q̃dã audẽtior cæteris ĩ ulteriora tendebat: Delphinus ĩcurrit: & nũc ꝑcedere puerũ nũc ſeq̃: nunc circũire poſtremo ſubire depõere iteꝝ ſubire trepidantẽq; ꝑferre: primũ in altũ: mox flectit ad littus: redditq; terræ & æq̃libus. ſerpit ꝑ coloniã fan a: cõcurrere oẽs: ipm pueꝝ tanq̃ miraculũ aſpicere: ĩterrogare: audire: narrare: reſpõdere. poſtero die obſidẽt littus: ꝓſpectãt mare: & ſiquidẽ mari ſimile natãt pueri: ĩter hos ille ſed cautius: Delphinus rurſus ad tẽpus rurſus ad pueꝝ fugit: uenit puer: fugit ille cũ cæteris delphinis quaſi ĩuitet & reuocet: exiliunt: mergiť: uarioſq; orbes ĩplicat expeditq;: hoc altero die: hoc tertio: hoc pluribus donec homines ĩnutritos mari ſubiret timendi pudor: accedũt & alludũt & appellant tangunt etiã ꝑtractantq; ꝑeuntẽ: creſcit audacia & experimento maxime puer q̃ primus exꝑtus eſt: adnatãti inſiliit ergo ferť referťq; agnoſci ſe ex mari putat meat is ſe neuter timeť: huius fiducia: manſuetudo illius augeť: nec nõ aut pueri dextra læuaq; ſimul eunt hortantes monẽteſque ne timeat id quoque mirum: delphinus alius tãtum ſpectator & comes: Nihil enim ſimile aut faciebat aut patiebať: ſed alterũ illũ ducebat reducebatq; puerũ: cæteri pueri incredibile tam uerum tamẽ

quã priora delphinũ geſtatorẽ colluſoremq; pueroꝝ: in terrã quoq; extrahi ſolitũ hareniſq; ſiccatũ ubi incaluiſſet in mare reuolui. cõſtat octauiũ habitũ legarũ ꝓcõ. ĩ littus educto religiõe praua ſupfudiſſe unguentũ: cuius illũ nouitatẽ odorẽq; in altũ refugiſſe: nec niſi poſt multos dies uiſum lãguidũ & mœſtũ: mox redditis uiribus priorẽ laſciuiã & ſolitã uiſum eẽ ſeria repetiſſe: cõfluebant oẽs ad ſpectaculũ magiſtratus: quoꝝ aduẽtu & mora modica reſpublica nouiſſimũ partibus atterebať: poſtremo locus ipſe quietem ſuã ſe

cretumq; perdebat.placuit occulte interfici: ad quod coiba
tur.Hæc tu qua miseratione qua copia deflebis: ornabis at-
tolles:quanquam non est opus affigas aliquid aut adstruas:
sufficit ne ea quæ sunt uera minuantur. Vale.

C.Plinius Tranquillo suo Salutem.

Xplica æstum meum: audio me male legere dunta-
xat uersus:orationes enī cōmodius: & tanto minus
uersus cogito:ergo recitaturus familiaribus amicis
experiri libertū meū hoc quoq; familiare quod elegi nō be
ne sit melius lecturus:si tamen nō fuerit ꝑturbatus. Est enī
tam nouus lector:quā ego poeta:ipse nescio ꝗd illo legente
interim faciā:sedeā defixus mutus & similis otioso:an ut ꝗ-
dā quæ pronuntiabit murmure oculis manu ꝓsequar? sed
puto me nō minus male saltare quam legere.Iterū dicā: ex-
plica æstum meum uereq; rescribe num sit melius pessime
legere:quam ista uel non facere uel facere. Vale.

C.Plinius Appio suo Salutem.

Ibrum quem misisti & accepi & gratias ago:sū tamē
hoc tēpore occupatissimus:Ideo nōdū eum legi : cū
aliquid ualidissime cupiā sed ea reuerētia cū litteris
ipis scriptis tuis debeo ut sumere illa nisi uacuo animo irre
ligiosum putē.diligētiā tuā ī retractādis opibus ualde ꝓbo:
Est tamen aliquis modus primumq; nimia cura deterit ma
gisquā emendat:deīde qđ nos recētioribus reuocat:simulq;
nec absoluit priora & inchoare posteriora non patit̃. Vale.

C.Plinius Fusco suo Salutem.

Væris quemadmodū ī thuscis diem æstate disponā.
Euigilo cum collibuit plerunq; circa horam primā:
sæpe ante:tardius raro:clausæ fenestræ manēt:miræ
enī cū silentiū & tenebræ ab his quæ aduocant abductis:&
liber & mihi & relictus nō oculos animo sed animū oculis
sequar:q eadē quæ mens uidet quotiēs nō uidēt alia:cogito
si quid ī manibus:cogito ad uerbum scribenti emendatique
similis:nunc plura uel difficile uel facile componi teneri ue

potuerunt:notariũ uoco & die admiſſo quæ formauerã re-
uocantur rurſuſq; dimittiť:ubi hora quarta uel quita: neq;
enim certum dimenſumq; tẽpus ut dies ſuaſit ĩ xyſtum me
uel cryptoporticus cõfero:reliqua meditor & dicto:uehicu
lũ aſcendo:ibi quoq; idẽ quod ambulãs aut iacẽs: durat in-
tẽtio mutatiõe ipſa referta paululũ redormio: deĩde ambu-
lo:mox orationẽ græcã latinã ue clare & intente non tam
uocis cauſa q̃ ſtomachi. Iterum ambulo ungor lauor cœnã
ti.mihi cũ uxore uel paucis liber legiť:poſt cœnã comœdia
aut lyriſtes:mox cum meis ambulo quorum in numerũ ſť
eruditi:uariis ſermonibus ueſpera extenditur:& quanquam
longiſſimus dies bene conditur: nõnũq̃ ex hoc ordine aliq̃
mutãtur:Nam ſi diu tacui uel ambulaui poſt ſomnũ demũ
lectionemq;:nõ uehiculo:ſed quod breuius: quod uelocius
equo geſtor:interueniũt amici ex proximis oppidis partẽq;
diei ad ſe trahunt:interdũq; laſſo mihi opportuna interpel
latione ſubueniunt:uenor aliquando: ſed nõ ſine pugillari-
bus ut quamuis nihil ceperim:non nihil referam : datur &
colõis ut uideť ipſis nõ ſatis tẽporis:quoꝝ mihi agreſtes q̃-
relæ litteras noſtras & hæc urbana opa cõmendãt. Vale.

C.Plinius Paulino ſuo Salutem.

Ec tuæ naturæ eſt tranſlatiua hæc ; & quaſi publica
officia familiaribus amicis cõtra ipſorum cõmodũ
exigere:Et ego te cõſtãtius amo quam ut uerear nec
aliter ac uelim accipias ni me kal.ſtatim cõſulẽ uidero: præ-
ſertim cũ me neceſſitas thuſcianoꝝ prædiorũ plures annos
ordinatura detineat:ĩ qua mihi noua cõſilia ſumenda ſunt:
Nam priore iuſto quãq̃ poſt magnas remiſiones reliqua cre
uerunt:inde pleriq; nulla iam cura minuendi æris alieni qd
deſperant poſſe perſolui:rapiunt etiam conſumuntq; quod
natura eſt ut qui iam putant ſe non ſibi placere occurrere:
dũ ergo augeſcentibus intus & medendũ ẽ & medendi una
ratio:ſi nõ nũmo ſed partibus locũ ac inde ex meis aliquos
opis exactores cuſtodes fructibus ponam:& aliogn nullum

istius genus reditus q̃ quod terra cælū amnis refert. ad hoc magna fidé acris oculos:numerosas manus poscit:exprimēdū tamé & quasi ī ueteri morbo quælibet mutatiōis auxilia tétanda sunt: uides quá nō delicata me causa obire primum cōsulatus tui dié nō sinat: qué tamen hic quoqȝ ut præsens uotis gaudeo:gratulatione celebrabo. Vale.

C.Plinius Saturnino suo Salutem.

Go uero Ruffū laudo nō qa tu ita ut facere petisti: sed qa ille ē dignissimus:legi enī librū oībus numeris absolutū:cui multū apud me gratiæ amor ipsius adiecit: iudicaui tamē:neqȝ enī soli iudicāt q maligne legūt. Vale.

C.Plinius Mustio suo Salutem.

Aruspicū reficiéda ē mihi ædes:cæteris ī p̄diis ī melius ī maius uetus sane & angusta cū sit aliqd:cū statio die frequétissima. Ná idibus septébribus magnus e regiōe tota coit populus:multæ res agūt:multa uota suscipiunt:multa reddunt sed nullū in p̄ximo suffugiū aut ībris aut solis:uideor ergo munifice simul religioseqȝ facturus: si eádé q̃ pulcherrimá extruxero addidero porticus:ædi illam ad usū deæ:has ad hominū:uelim ergo emas quatuor marmoreas colūnas cuius tibi uidebit generis: emas marmora qbus solū:qbus parietes excolant:Erit etiā faciundū ipsius deæ signū quia antiquū illud e ligno quibusdá uetustate sui partibus truncatum est:quantum ad porticus nihil interim occurrit quod uideatur statim esse repetendum: nisi tamen ut formam secundum rationem loci scribas: neqȝ enī possū circundare templo. Nam solum tépli hinc flumine & abruptissimis ripis: hinc uia cīgitur. Est ultra uiam latissimū pratum:in quo satis apte contra templum inuenies qui soles locorum difficultates arte superare. Vale.

C.Plinius Fusco suo Salutem.

Cribis p̄gratas tibi fuisse litteras meas qbus cognouisti quéadmodū in thuscis otiū æstatis exigere:requiris qd ex hoc ī laurétino hyeme permutet. Nihil nisi

quod meridianu[illegible] ſomnus eximitur multumq; de nocte uel ante uel poſt diem ſumi[illegible] ſi ager[illegible]li neceſſitas [illegible]: quæ frequens hyeme non [illegible] comœdo, uel lyriſtæ poſt cœnam locus: ſed illa quæ dicta ut identidé retractant: ac ſimul memoriæ frequenti emendatione proficit. Habes æſtate hyeme conſuetudiné nõ addas huc licet uere tantũ: num quæ intra hyemem ſtatim æſtatemq; mediam ut nihil de die perdunt de nocte paruolum acquirunt. Vale.

C. Plinii Secundi Nouocomenſis Oratoris Facũdiſſimi Epiſtolarum Liber Octauus & Vltimus Explicit.

FINIS.

Impreſſum quidem eſt hoc opus Taruiſii per Magiſtrũ Ioanne[illegible] Vercellium. Anno ſalutis. M.cccclxxxiii.

ꝗ de nocte uel
as ...: quæ
e post cœnam,
: ac simul me
es æstate hye
tū: *num quæ*
hil de die per

Facūdissimi
plicit.

per Magistrū
cclxxxiii.

...
ipi mis. Anticipauerūt
uigilias oculi mei: turbat
sum. et nō sum locutus
Cogitaui dies antiqs
et annos eternos ī mente
habui. Et meditatus
sum nocte cū corde meo:
et exercitabar et scopebā

...
In ira concitauerūt eū
in collibus suis: et ī sculpti
libus suis ad emulacōm
eū prouocauerūt. Audiuit
d̄s et spreuit: et ad nichilū
redegit ualde isrl'. Et rep
ulit tabnaclm sylo: ta

...
sempiternū dedit eis.
Et repulit tabnacu
lum ioseph: et tribū
effraim nō elegit. Sed
elegit tribū iuda
montē syon quem
dilexit. Et edificauit

[illegible] templum sanctum tuum: posuerunt Ierusalem in pomorum custodiam. Posuerunt morticinia servorum tuorum escas volatilibus celi: carnes sanctorum tuorum bestiis terre. Effuderunt sanguinem eorum tamquam aquam

Adiuva nos deus salutaris noster: et propter gloriam nominis tui libera nos: et propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum. Ne forte dicant in gentibus ubi est deus eorum: et innotescat in nationibus coram oculis nostris. Ultio sanguinis servorum

[illegible] us tue. [illegible] Et invocabimus [illegible]

Confitebimur tibi deus: confitebimur et invocabimus nomen tuum. Narrabimus mirabilia tua: cum accepero tempus ego iusticias iudicabo. Liquefacta est